

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

EKSTRAORDINÆR MØTEINNKALLING

Utvalg: Rådet for likestilling av funksjonshemmede
Møtedato: 06.11.2012
Møtested: Møterom Vlkjøen
Møtetid: Kl. 13:00

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Kirkenes, 29 oktober 2012

Stian M. Celius
Leder

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	ArkivsakID:	
015/12	SØKNAD OM DISPENSASJON FRA BESTEMMELSE 4.1.1. I AREALPLAN- GBNR. 27/3/205, TRIANGELVEIEN 7, KIRKENES Saksordfører: Agnar Jensen	12/1973	
016/12	KOMMUNAL PLANSTRATEGI - SØR-VARANGER KOMMUNE 2012-2015 Saksordfører: Knut Mortensen	12/1181	
017/12	DETALJREGULERING MED KONSEKVENsutredning FOR NYE KIRKENES SYKEHUS - FORSLAGSSTILLER: HELSE FINNMARK Saksordfører: Knut Mortensen	11/1571	
018/12	SYDVARANGER GRUVE AS: PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutredning, MERKNADSBEHANDLING Saksordfører: Agnar Jensen	12/1641	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Anja Hansen Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 03.10.2012
Arkivkode: K2-L42, GBN-27/3/205	Arkivsaksnr.: 12/1973
Saksordfører: Rådet for likestilling av funksjonshemmede: Agnar Jensen	

SAKSGANG

Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Utvalg for plan og samferdsel		
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	06.11.2012	015/12

SØKNAD OM DISPENSASJON FRA BESTEMMELSE 4.1.1. I AREALPLAN- GBNR. 27/3/205, TRIANGELVEIEN 7, KIRKENES

Vedlagte dokumenter:

Dokumenter i saken:

<u>Dok.dato</u>	<u>Type</u>	<u>Avsender/mottaker</u>	<u>Tittel</u>
04.07.2012	I	Trond-Jøran Mikkola	SØKNAD OM DISPENSASJON FRA BESTEMMELSE 4.1.1. I AREALPLAN FOR
02.08.2012	U	Trond-Jøran Mikkola	MANGELBREV SØKNAD OM DISPENSASJON-GBNR. 27/3/205,
06.09.2012	I	Trond Jøran Mikkola	VEDLEGG TIL BYGGESØKNAD - 27/3/204 TRIANGELVEIEN 7

Kort sammendrag:

Trond-Jøran Mikkola søker om dispensasjon fra krav om reguleringsplan for bygging av takopplett på bolig i Triangelvegen 7. Det søkes også dispensasjon fra krav om heis og tilgjengelig boenhet for leilighet i 3.etg.

Faktiske opplysninger:

Trond-Jøran Mikkola søker om dispensasjon fra krav om reguleringsplan for bygging av takopplett på bolig i Triangelvegen 7. Det skal søkes om bruksendring for loftet (3.etg.) til

utleieleilighet. Det søkes også dispensasjon fra krav om heis og tilgjengelig boenhet for leiligheten i 3.etg. Det er levert nabovarsel, fasadetegning og situasjonsplan for tiltaket.

Søknad om bruksendring til boligformål er søknadspliktig etter pbl § 20-1. Saksbehandler har vært i kontakt med representant for søker og innformert om krav til ansvarlig foretak og utfyllende søknadsmateriale før bruksendringen kan videre behandles. Dette blir utarbeidet ved ett event. vedtak om dispensasjon for takopplett og fra krav om heis og tilgjengelighet.

Eiendommen ligger innenfor området BB1 (bybebyggelse) i kommunens arealdel, hvor punkt 4.1.1 lyder som følger:

"I hele området BB1 kan det ikke settes i verk tiltak før området eller deler av området inngår i en reguleringsplan".

"Det skal utarbeides reguleringsplan for "gjenreisningsbyen", området er avgrenset i vedlegg 3, som skal gi føringer for bevaring av gjenreisningsbyens karakter. Inntil det angitte området er regulert gjelder at arbeid etter pbl §20-1 innen området skal ta hensyn til bevaring av karakteren i gjenreisningsbyen".

I kommuneplan for Sør-Varanger punkt 3.6 står det:

"Nybygg og påbygg/tilbygg skal underordne seg eksisterende bebyggelsesstruktur når det gjelder formspråk, volum og lokalisering"

Det skal søkes bruksendring i 3.etg for egen boenhet. Iht. til TEK10 § 12-3 skal bygning med tre etasjer eller flere som har boenhet ha heis. Løfteplattform kan erstatte heis i bygning med boenhet med tre etasjer. Boenhet i bygning med krav om heis skal ha alle hovedfunksjoner på inngangsplanet. Inngangsplanet skal være tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse slik det følger av bestemmelser i forskriften. (TEK10 § 12-2)

Plan- og bygningslovens § 31-2 lyder som følger:

"Tiltak på eksisterende byggverk skal prosjekteres og utføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. På byggverk som er, eller brukes, i strid med senere vedtatt plan, kan hovedombygging, tilbygging, påbygging, underbygging, bruksendring eller vesentlig utvidelse eller endring av tidligere drift bare tillates når det er i samsvar med planen."

Plan- og bygningslovens § 31-2 fjerde ledd lyder som følger:

"Kommunen kan gi tillatelse til bruksendring og nødvendig ombygging og rehabilitering av eksisterende byggverk også når det ikke er mulig å tilpasse byggverket til tekniske krav uten uforholdsmessige kostnader, dersom bruksendringen eller ombyggingen er forsvarlig og nødvendig for å sikre hensiktsmessig bruk. Kommunen kan stille vilkår i tillatelsen. Departementet kan gi forskrifter som nærmere regulerer kommunens adgang til å gi tillatelse etter leddet her."

Dispensasjonssøknader behandles etter plan- og bygningsloven kapittel 19, dispensasjon.

Faktiske opplysninger:

Da tiltaket er i strid med Kommuneplanens bestemmelser og TEK10 §12-2 og §12-3, må søknaden behandles etter plan- og bygningslovens kapittel 19, hvor §19-2 gir kommunen anledning til å gi dispensasjon.

I Plan- og bygningslovens § 19-2 andre ledd står følgende: *"Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler"*.

Det skjønn kommunen skal utøve når det vurderes om dispensasjon skal gis er underlagt omfattende begrensninger. Dette kommer klart fram i lovkommentaren til ny Plan- og bygningslov. Det kreves at hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. For å innvilge dispensasjon må det således foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon. Som angitt i paragrafkommentarene i ny lov vil vurderingen av omsøkte tiltak i forhold til lovens kriterier være rettsanvendelse, og gjelder:

- Om hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, eller hensynene i formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt
- Om fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering
- Om det legges (tilstrekkelig) vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø sikkerhet og tilgjengelighet
- Om det legges forutsatt vekt på foreliggende nasjonale eller regionale rammer og mål
- Om negativ uttalelse fra statlig eller regional fagmyndighet tillegges tilstrekkelig vekt
- Om det dispenseres fra saksbehandlingsregler

Hvis vurderinger etter første, andre eller siste strekpunkt konkluderer med at lovens vilkår ikke er oppfylt vil dispensasjon ikke kunne gis. Tredje og fjerde strekpunkt vil først og fremst være aktuelle skjønnsmomenter i vurderinger etter første og andre strekpunkt. Det gjelder for så vidt også femte strekpunkt, men dette punktet vil være en ramme og påminnelse overfor kommunene, og et grunnlag for vedkommende myndighet og klageorganet i forbindelse med en eventuell klagesituasjon dersom kommunen likevel fatter vedtak i strid med uttalelse fra fagorgan.

Søkers begrunnelse:

Tiltaket er så lite at det ikke er grunn til å lage en egen reguleringsplan. Det vil ikke komme i konflikt med nabogrenser eller byggehøyde. Merkostnadene med å få plassert heis i bygget blir så stor at tiltakshaver ikke kan få gjennomført planlagt tiltak med heis. En leilighet av mindre størrelse er også viktig for et marked som er presset.

Administrasjonens vurderinger etter første strekpunkt over:

Det søkes dispensasjon fra kommuneplanens arealdel punkt 4.1.1, retningslinjer punkt 3.6 og fra plan- og bygningslovens krav om heis og tilgjengelig boenhet. Inntil området er regulert gjelder at arbeid etter pbl §20-1 skal ta hensyn til bevaring av karakteren i gjenreisningsbyen". Ett takopplett på eksisterende bygning vil endre karakteren for bygningen og området. Påbygg og bruksendring på eksisterende byggverk kan bare tillates når det er i samsvar med planen.

Tiltaket er ikke i tråd med bestemmelsene, formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt.

Administrasjonens vurderinger etter andre strekpunkt over

Selv om tiltaket takopplett er lite og ikke vil komme i konflikt med nabogrenser eller bygghøyde er vil tiltaket endre karakteren for bygget og området.

Fordelene ved å gi dispensasjon retter seg mot ett presset boligmarked. Installering av heis vil innebære store kostnader og berøre de eksisterende boenhetene i bygget. Kommunen kan gi tillatelse til bruksendring og nødvendig ombygging og rehabilitering av eksisterende byggverk også når det ikke er mulig å tilpasse byggverket til tekniske krav uten uforholdsmessige kostnader, dersom bruksendringen eller ombyggingen er forsvarlig og nødvendig for å sikre hensiktsmessig bruk.

Etter en samlet vurdering finner administrasjonen at ulempene ved takopplett er klart større enn fordelene, men å gi dispensasjon fra krav om heis synes klart større enn ulempene.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

I medhold av plan og bygningslovens § 19-2 avslår Utvalg for plan- og samferdsel søknad om dispensasjon, og gir ikke dispensasjon fra kommuneplanens bestemmelser punkt 4.1.1 for påbygg på gbnr.27/3/205.

I medhold av plan og bygningslovens § 19-2 innvilger Utvalg for plan- og samferdsel søknad om dispensasjon, og gir dispensasjon fra TEK10 § 12-3 krav om heis i bygning med boenheter i 3etg. på gbnr.27/3/205.

Begrunnelse:

Hensynet bak bestemmelsene det dispenseres fra for påbygg blir vesentlig tilsidesatt. Vilklårene er satt for å bevare byggeformen i området og for å gi best mulig tilpassning i forhold til ett enhetlig gatebilde.

Hensynet bak bestemmelsene krav om heis blir ikke vesentlig tilsidesatt.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Ørjan Stubhaug Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 03.10.2012
Arkivkode: GEO-, K2-X9	Arkivsaksnr.: 12/1181
Saksordfører: Kurt Wikan, Saksordfører i Rådet for likestilling av funksjonshemmede: Knut Mortensen	

SAKSGANG		
Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet	10.10.2012	067/12
Kommunestyret	17.10.2012	081/12
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	06.11.2012	016/12

KOMMUNAL PLANSTRATEGI - SØR-VARANGER KOMMUNE 2012-2015

Vedlagte dokumenter:

Nr.	Dok.dato	Tittel
1	28.09.2012	Høringsutkast planstrategi.pdf
2	03.10.2012	Planstrategi for Sør-Varanger kommune.pdf

Dokumenter i saken:

Dok.dato	Type	Avsender/mottaker	Tittel
11.05.2012	U	Finnmarks fylkeskommune;	HØRING - FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015 FOR SØR-
14.05.2012	U	Saksbehandler Ørjan Stubhaug for	MELDING OM POLITISK VEDTAK - KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
21.05.2012	I	Norges vassdrags- og energidirektorat	UTTALELSE - KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
24.05.2012	I	Finnmark Fylkeskommune	INNSPILL TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015

25.05.2012	I	Fiskeridirektoratet	HØRINGSSVAR - KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
01.06.2012	I	Kystverket Troms og Finnmark	HØRINGSUTTAELSE - FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
06.06.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	INNSPILL TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI
07.06.2012	I	Kirkenes næringshage	HØRINGSUTTAELSE PÅ KOMMUNAL PLANSTRATEGI
08.06.2012	I	Mattilsynet	UTTAELSE TIL PLANPROGRAM
11.06.2012	I	Finnmark Fylkeskommune	INNSPILL TIL PLANSTRATEGI
11.06.2012	I	Sametinget	UTTAELSE TIL HØRING. PLANSTRATEGI 2012- 2015
11.06.2012	I	Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012 - 2015
12.06.2012	I	Statens Vegvesen	HØRING - FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
15.06.2012	I	Finnmarkseiendommen	UTTAELSE - FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2012-2015
20.06.2012	I	Kirkenes kompetansesenter	INNSPILL TIL PLANSTRATEGIEN
22.06.2012	I	Kommuneoverlegen i Sør-Varanger	INNSPILL TIL HØRINGSUTKAST KOMMUNAL PLANSTRATEGI
29.06.2012	I	Husbanken	BOLIGPOLITISK ANALYSE
31.08.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	FYLKESMANNENS ROLLE I ARBEIDET MED Å SIKRE EN TILSTREKkelig
05.09.2012	U	Direktoratet for Mineralforvaltning	HØRING - FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR SØR-VARANGER
04.10.2012	I	Direktoratet for mineralforvaltning	SVAR PÅ HØRING AV FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR SØR-
12.10.2012	U	Direktoratet for mineralforvaltning	SVAR PÅ HØRING AV FORSLAG TIL KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR SØR-
15.10.2012	I	Sør-Varanger Venstre v/Stian M.	SPØRSMÅL I SAK - KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Kort sammendrag:

Formannskapet vedtok 09.05.2012 å sende høringsutkast for den kommunale planstrategien for Sør-Varanger kommune ut på høring. I denne saken så blir alle innkomne høringsuttalelser med rådmannens vurdering presentert.

Etter plan- og Bygningsloven så skal kommunestyret vedta kommunens nye planstrategi senest et år etter at det nye kommunestyret er blitt konstituert.

Planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et sterkt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Noe som også er nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Formålet med utarbeidelse av en planstrategi er **bedre og mer behovsstyrt planlegging**. Gjennom hele planstrategiprosessen så kan det være lurt å tenke 1. Hvor står vi, 2. hvor vil vi, og 3. hvordan kommer vi oss dit.

Vedlagt saken er både høringsutkastet for Sør-Varanger kommunes planstrategi og rådmannens forslag til den nye kommunale planstrategien for Sør-Varanger kommune.

Faktiske opplysninger:

Under presenteres rådmannens merknadsbehandling av alle innkomne innstillinger til høringsutkastet av den kommunale planstrategien som har vært ute til offentlig gjennomgang.

SAMMENDRAG

Det er kommet inn 14 uttalelser i forbindelse med høring og offentlig ettersyn av forslag til kommunal planstrategi for Sør-Varanger kommune, og flere tar opp en rekke ulike forhold. Noen kommer med forslag til hvilke nye planer det er behov for og hvilke planer som må revideres, mens andre kommer med innspill til visjonene og utfordringene som er skildret i planstrategien.

Stikkordslistene under gir et overblikk over de tema som er tatt opp. Innspillene er kort kommentert i det etterfølgende.

Form / tema

Medvirkningsprosess
Stedsanalyse
Stedsutvikling
Naturmangfold
Trafikk
Adkomst
Samfunnssikkerhet
Beredskap
Friluftsliv

Universell utforming
Kulturminner
Klimatilpasning
Barn og unge
Folkehelse
Kaiområder
Reindrift
Barn og unge
Matproduksjon

Uttalelse fra Statens Vegvesen, datert 12.06.2012:

Har ingen merknader til planstrategien.

Uttalelse fra Fiskeridirektoratet, datert 25.05.2012:

Har ingen merknader til planstrategien.

Uttalelse i fra Finnmarkseiendommen, datert 15.06.2012

FeFo er positiv til at kommunen skal rullere kommuneplanen. Deres interesser er tilknyttet arealdelen og vil komme med ytterligere innspill til dette arbeidet.

Uttalelse fra Mattilsynet, datert 08.06.2012:

Kommer med innspill til kommuneplanens arealdel og Landbruksplanen. Mattilsynet påpeker at Sør-Varanger kommune har en stor utstrekning og at dyreholdet hovedsakelig er konsentrert rundt tre områder, Pasvik, Neiden og Jarfjord. Mattilsynet vurderer at det er behov for tre nedgravingsplasser til destruksjon av animalske biprodukter. Mattilsynet ber kommunen vurdere hvor det er behov og mulighet for å avsette slike areal.

Mattilsynet ser også at hovedplan for vann ikke skal revideres i denne planprioritering, og stiller spørsmål ved om denne planen ikke skal revideres? Mattilsynet sier at kommunen må ha oversikt over alle private og kommunale drikkevannskilder. De mener at hver enkel kilde må vurderes med tanke på å beskytte vannkildene i henhold til drikkevannsforskriften §, 1. Mattilsynet peker på at det er viktig at kommunen i forbindelse med revidering av egne planer får inn beskyttelse av vannkildene.

Rådmannens kommentar: Rådmannen tar innspillet vedrørende hovedplan for vann til etterretning, følgelig innarbeides planen i planprioriteringer for 2014, kapittel 4.0

Rådmannen tar de resterende bemerkningene til orientering. Dette er innspill som berører kommuneplanens arealdel og vil følgelig være med videre ved rullering av planen.

Uttalelse fra Finnmark fylkeskommune, datert 24.5.2012:

FFK stiller seg positiv til at kommunen tenker folkehelse som et prinsipp i all planlegging.

FFK savner en vurdering rundt valgene kommunen har gjort, det kommer ikke frem hvilke utfordringer som søkes løst i de foreslåtte planene.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning. En vurdering rundt de valgene som er gjort i planstrategien vil innarbeides i planstrategiens utfordringsdokument i kapittel 3.0 – 3.6 og 4.1.

Siden kommunen skal rullere kommuneplanens arealdel og samfunnsdel så anbefaler FFK at kommunen går bredt ut med planprosessen og at innbyggerne blir involvert fra en tidlig fase. En bred planprosess gir legitimitet og nytteverdi for planleggingen. De peker spesielt på at dette er en god anledning til å vurdere barn- og unges interesser i planlegging.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning, kapittel 4.1. Sør-Varanger kommune ønsker spesielt å involvere kommunens ungdomsråd ved rullering av kommuneplanen.

I forbindelse med at KDP for idrett og fysisk aktivitet skal rulleres i 2012 så sier FFK at det er store sammenhenger mellom folkehelse, idrett og fysisk aktivitet og at folkehelseaspektet får bred plass i en slik KDP. Og dermed bør også friluftsliv bli ivaretatt i denne sammenheng.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Innspillet vil bli tatt med når KDP for idrett og fysisk aktivitet skal rulleres.

Uttalelse fra Fylkesmannen i Finnmark, miljøvernavdelingen, datert 06.06.2012:

Peker på at all sektorplanlegging bør være forankret i kommuneplanens samfunnsdel, eventuelt som kommunedelplanlegging på grunnlag av samfunnsdelen. Samfunnsdelen vil være en viktig arena for samordning mellom enkelte sektors utfordringer og prioriteringer og kommunens samlede utvikling: Kommunen bør i planstrategien ta stilling til om kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides først, eller om planene skal utarbeides parallelt.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning, 4.1. Planprosessene vedrørende kommuneplanens samfunnsdel og de øvrige planene skal gå parallelt, men ved en viss faseforskyvning. Det vil si at Kommuneplanens samfunnsdel hele tiden skal gå i forkant av andre kommunedelplaner.

ROS-Analyse: Kommunens helhetlige ROS-analyse ble sist rullert i 1999 og Fylkesmannen klarer ikke å se at den er med i kommunens planprioriteringer i inneværende kommunestyreperiode. Etter fylkesmannens vurdering er det viktig at Sør-Varanger i denne perioden prioriterer og revidere sin helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning, kapittel 4.0. Kommunens ROS-analyse innarbeides i kommunens planprioriteringer. Arbeidet skal påbegynnes i 2012 og vil være ferdig i 2013.

Folkehelse: Fylkesmannen peker på at kommunen fyller deler av kravene til Folkehelseloven § 5 som omhandler kommunens plikt til å ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Kommunen oppfyller som en minimumsløsning § 5 a, men de greier ikke å se at kommunen fyller § 5 b kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Fylkesmannen ser positivt på at kommunen ønsker å tenke på folkehelse som et prinsipp i all planlegging, men mener likevel at kommunen må være tydeligere i forbindelse med dette prinsippet. Fylkesmannen anbefaler at det i planstrategien gis en forpliktende føring om hvordan kommunen skal implementere folkehelse i kommunal planlegging.

Rådmannens kommentar: Tar innspillet vedrørende § 5 b til etterretning, kapittel 2.4. Kunnskap i fra de kommunale helse- og omsorgstjenesten innhentes og innarbeides i planstrategien.

Tar fylkesmannens innspill vedrørende implementering av folkehelse i kommunens planlegging til etterretning. Sør-Varanger kommune ønsker at folkehelse skal utgjøre et eget kapittel i kommuneplanenes samfunnsdel, samt at i kommunens saksbehandling så skal folkehelse som eget punkt utredes.

Universell utforming: kommunen bør diskutere følgende forhold knyttet til universell utforming

- Behov for kartlegging/utfordringer kommunen står overfor
- Kartlegging av status for tilgjengelighet og behov for oppgradering
- Behov for egen kommunedelplan/handlingsplan, eventuelt innarbeidet av temaet i kommunens samfunnsdel
- Ivaretagelse av universell utforming gjennom den kommunale planstrategien.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Sør-Varanger kommune er seg bevisst universell utforming og jobber kontinuerlig med dette temaet.

Klima- og Energi: Fylkesmannen mener kommunen bør utarbeide en god handlingsdel til KDP for klima- og energi med ansvarsbeskrivelser, samt kople klima- og energiplanleggingen med øvrig planverk i kommunen.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning, kapittel 3.6. Sør-Varanger kommune vil ved rulleringen av energi og klimaplan 2010 – 2020 se på planens handlingsdel, og vurdere hvordan kommunen på best mulig måte skal følge opp de målsettingene satt i planen.

Vann og avløp: Kommunen bør vurdere om hovedplanen for avløp og vannmiljø skal rulleres.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering, 4.1. Sør-Varanger kommune anser behovet for en rulling av hovedplan for avløp og vannmiljø som viktig, men har ikke i innværende kommunestyreperiode ressurser til dette. Dersom ressursituasjonen skulle endre seg så vil dette være en plan som vil prioriteres.

Uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat, datert 21.05.2012:

Kommer med utspill som er spesielt relevant for utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel vedrørende samfunnssikkerhet, klima, risiko- og sårbarhetsanalyse, vassdrag, vindkraft/ små vannkraftverk.

NVE peker på at klimautfordringer er en av de største utfordringene vi står overfor. Kommunen bør tilpasse seg et endret klima, samtidig som det må bidras til å redusere utslipp av klimagasser. De peker på at klimafremskrivningene tilsier at det vil bli hyppigere perioder med styrtregn og derfor hyppigere og større flommer i små vassdrag.

Rådmannens kommentar: Innspillet tas til orientering. Innspillet berører kommuneplanens arealdel, og vil følgelig rulleringen av planen.

Uttalelse fra Kystverket troms og Finnmark, datert 01.06.2012:

Kystverket forutsetter at sjøarealene i kommunen blir en integrert del av kommuneplanens arealdel.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Sjøarealene i kommunen er allerede innarbeidet som en del av kommuneplanens arealdel.

Kystverket peker på at den maritime utviklingen i Sør-Varanger kommune er i vekst, samt at kommunen er svært viktig i et nordområdeperspektiv. Siden den maritime aktiviteten er et viktig satsningsområde i kommunen, så mener Kystverket at det også bør for oppmerksomhet i planstrategien. Dette med referanse til vurderinger som er gjort av Kystverket og de fremtidige mulighetene for Sør-Varanger kommune.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning, kapittel 2.5.1 og 3.5. Sør-Varanger kommune anser at den maritime aktiviteten er et viktig satsningsområde for kommunen og vil følgelig innarbeide dette i den kommunale planstrategien.

Uttalelse fra Sametinget, datert 11.06.2012:

Det kulturelle mangfold som fremstilles i samiske stedsnavn må komme til syne i samiske områder. Sametinget forventer av kommunen innlemmer samiske navn som en naturlig del av sitt planverk. Sametinget har ønske om at kommunen prioriterer arbeidet med å ta vare på kulturminner og de oppfordrer kommunene til å lage egne kulturminneplaner, da det vil være med på å gjøre kulturinteressene mye mer synlige, og dermed også lette på annen arealplanlegging.

Sametinget ber om at Sør-Varanger kommune tar hensyn til de punktene i de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging som spesielt omhandler eller berører samiske interesser.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Sør-Varanger kommune vil ikke prioritere å lage en egen kulturminneplan i den innværende kommunestyreperioden. Sør-Varanger vil likevel oppfordre sametinget og fylkeskommunen til å lage egne kulturminneplaner da det kan lette kommunenes arealplanlegging.

Uttalelse fra kommuneoverlegen, datert 21.6.2012:

Det vises til at det i planstrategien ikke legges opp til at folkehelse skal utgjøre en egen kommunedelplan. Kommuneoverlegen mener det bør drøftes nærmere hvorvidt et slikt valg gir kommunestyret mulighet for å styre og behandle folkehelse i tråd med folkehelselovens 5 punkter 1:Oversikt, 2, Planstrategi, 3 Fastsetting av mål i plan, 4 Gjennomføring av tiltak, 5 evaluering.

Kommuneoverlegens oppfatning er at kommunestyrets ansvar for styring og ivaretagelse av folkehelse best ivaretas ved at folkehelse etableres som en egen kommunedelplan. Denne planen bør gi klare føringer for alle øvrige deler av kommuneplan som berører folkehelse og dernest at disse føringene tas inn i det øvrige planverket som egne mål i tråd med prinsippet om Folkehelse i all planlegging. Kommuneoverlegen mener at dette vil gjøre oppfølgingen av pkt 5 enklere, ryddigere og mer oversiktlig.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering, kapittel 3.3. Sør-Varanger kommune vil innarbeide folkehelse som et eget kapittel i kommuneplanens samfunnsdel, og blir følgelig listet opp som et av kommunens viktigste satsningsområde. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorers planer og virksomhet i kommunen. Rådmannen mener at folkehelse best blir ivaretatt på denne måten.

Uttalelse fra Kirkenes Næringshage, datert 07.06.2012:

Kirkenes Næringshage (KNH) mener at oppfølgingen av gjeldende kommuneplan er mangelfull, noe som de mener har bidratt til at utviklingen av Sør-Varanger-samfunnet har blitt hemmet innenfor områder som nærings- og samfunnsutvikling.

KNH peker mener at kommunen mangler sjørettede industriareal og kjøpesenter som tildeles tomter som dispenseres fra kommuneplanens arealdel, samt at det har tatt for lang tid for kommunen å kunne tilby attraktive boligområder. De peker også at manglende veiplaner som ny innfartsvei til Kirkenes kan bidra til at kommunen kan oppleve og ikke få være med i NTP 2014-2023.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Disse innspillene berører kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og vil være relevant for arbeidet med rullering de planene.

KNH ser positivt på at kommunen skal starte arbeidet med en ny strategisk næringsplan og en ny reiselivsplan.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering

KNH foreslår at kommunen må lage flere nye planer; en egen nordområdeplan, en egen plan for høyere utdanning og forskning og en egen plan for samferdselsutvikling hvor kirkenes blir et nav i flytrafikken mellom Øst-Finnmark og Oslo. En plan for samferdselsutvikling mener KNH vil kunne bidra til at Øst-Finnmark kan få en direkteforbindelse til Oslo på kveldstid. I tillegg mener KNH at man i dette planarbeidet bør arbeide for å få en charterforbindelse direkte Kirkenes-Kreta.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Tematikk vedrørende samferdselsutvikling i Sør-Varanger kommune vil inngå i planen "kommunale veier og trafiksikkerhetsplan".

Uttalelse fra kompetanseforum fro Kirkenes kompetansesenter, datert 20.06.2012:

Kompetanseforum for Kirkenes kompetansesener mener at Sør-Varanger kommune må opprette en egen plan for Strategi for forskning og høyere utdanning i Sør-Varanger.

Kompetanseforumet ser behov for at man i Sør-Varanger etablerer et permanent og dynamisk høgskolesenter. De mener et slikt senter vil styrke og utvikle forskningsinnsats med særlig fokus på natur, samfunn og næring i nordområdene, samt internasjonalt arbeid.

Kompetanseforumet påpeker at kommunen har et uttalt mål om økt bosetting og befolkningsvekst. En offensiv plan for forskning og høyere utdanning vil være viktig for å tiltrekke seg kompetanse, i tillegg vil det bidra med å utdanne egen befolkning som kan fylle behovet for kompetansearbeidsplasser.

Det vises til at regionale forskningsfond ble opprettet i 2009, hvor målet er å styrke forskning for regional innovasjon og utvikling ved å støtte opp under regionens prioriterte innsatsområder og mobilisere til økt FoU-innsats. Dette er midler som forvaltes regionalt, og det er derfor stor mulighet til å påvirke hvilke innsatsområder som skal prioriteres.

Kompetanseforumet mener at en strategi for forskning i Sør-Varanger vil være med på å sikre at prioritert forskning for Sør-Varanger og Øst-Finnmark også er inkludert i strategiplan og bestillingsbrev til fondsregion nord.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. Sør-Varanger kommune anerkjenner at det vil være positivt for kommunens vekst og utvikling dersom et permanent og dynamisk høgskolesenter etablerer seg i kommunen. I den kommunale planstrategien har man i planprioriteringene valgt at de fleste planene skal bli en kommunedelplan etter plan- og bygningsloven, dette er for å redusere den totale mengden planer samt at de gjeldende planene får større påvirkning. Rådmannen anser ikke at en egen kommunedelplan for forskning og høyere utdanning bør prioriteres for inneværende periode. I så måte er innspill vedrørende høyere utdanning noe som berører kommuneplanens samfunnsdel, og kan følgelig innarbeides der.

Uttalelse fra Kristin Ombolt-Jensen, datert 12.06.2012:

Kristin Ombolt-Jensen kommer noen punkter hun mener burde være med i planstrategien for derigjennom synliggjøre muligheter.

1. Mener Kirkenes og Sør-Varanger er mulighetens kommune og at man bør lage en visjon for Sør-Varanger som kommer med i planstrategien.

Rådmannens kommentar: Tas til orientering. En fremtidig visjon for Sør-Varanger er en tematikk som vil bli behandlet ved rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel.

2. Siden Kirkenes er det eneste mulige havn som kan fyllekravene til en fremtidig oljebasehavn så mener hun at dette er en gyllen mulighet til at kommunen profilerer seg inn mot næringsliv, sentrale politikere, departement, utdanningsinstitusjoner osv.

Rådmannens kommentar: Tas til etterretning. Sør-Varanger kommune anser at den maritime aktiviteten er et viktig satsningsområde for kommunen og vil følgelig innarbeide dette i den kommunale planstrategien.

3. Kommunen burde ha en strategi for hvordan man skal få høyskoler til å etablere seg i kommunen.

Rådmannens kommentar: *Tas til orientering. Se rådmannens kommentarer til Kirkenes kompetanseforum.*

4. Kommunen burde innta en rolle i henhold til miljø uten at det forhindrer industrielle investeringer og utvikling.

Rådmannens kommentar: *Tas til orientering. Innspillet berører Energi- og klimaplan 2010 – 2020 og vil følgelig være med videre ved rullering av planen.*

5. Kommunen burde jobbe for en økt handel og arbeidsinnvandring over grensa til Russland.

Rådmannens kommentar: *Tas til orientering. Innspillet berører kommuneplanens samfunnsdel og skal følgelig tas med i arbeidet med rullering av denne.*

6. Kommunen burde fremheve at Sør-Varanger har en rik og mektig historie og kultur som burde fremheves.

Rådmannens kommentar: *Tas til orientering. Innspillet berører kommuneplanens samfunnsdel og skal følgelig tas med i arbeidet med rullering av denne.*

Uttalelse Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark, datert 11.06.2012

Reindriftsforvaltningen kommer på dette tidspunkt med generelle innspill om deres ståsted vedrørende god forvaltning av reindriften. Det påpekes at det er av stor betydning at reindriftsnæringens og reindriftnas arealer og flyttemønster ivaretas spesielt gjennom kommunens arealdel.

Rådmannens kommentar: *Tas til orientering*

Oppsummerende kommentarer:

Ovenfor er alle innkomne høringsuttalelser presentert med rådmannens vurdering. De innspill rådmannen vurderer som særskilt relevant for planstrategien er tatt til etterretning og følgelig innarbeidet i det nye utkastet til planstrategien.

Det er likevel kommet inn en del innspill som viser at ikke alle helt har forstått hva en planstrategi faktisk er for noe. En del av de høringsuttalelsene som er kommet inn berører det planarbeidet til planene som er foreslått i kapittel 4 planprioriteringer. Innspillene er i så måte ikke et innspill til selve planstrategien (planprioriteringene). Derfor er flere av innspillene tatt til orientering, men flere av disse vil likevel være med videre i planarbeidet. De fleste innspillene berører spesielt rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, og vil i så måte være med videre i arbeidet med disse.

Det er også kommet inn en del forslag til nye planer, en del av disse innspillene berører områder som rådmannen ikke anser som kommunens ansvarsområde. Eksempelvis en egen Nordområdeplan, en plan som berører charterforbindelser ut fra Sør-Varanger, en egen plan for høyere utdanning. Det er rådmannens vurdering at planstrategien skal ta for seg en planprioritering innenfor det som er kommunens faktiske ansvarsområde.

Planprioriteringene som presentert i kapittel 4 er rådmannens anbefaling i forhold til hva som er status og de utfordringer som kommunen står overfor i inneværende kommunestyreperiode. I så måte er målsettingen med selve planstrategien for Sør-Varanger kommune å stimulere til en mer oversiktlig, *bedre og behovsstyrt planlegging i Sør-Varanger kommune*.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

I med hold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtar kommunestyret Planstrategi for Sør-Varanger kommune.

Begrunnelse;

Kommunestyret har i den kommunale planstrategien fastsatt hva som er planbehovet for Sør-Varanger kommune for inneværende kommunestyreperiode. Planstrategien skal gi en *bedre og mer behovsstyrt planlegging for Sør-Varanger kommune.*

Behandling 10.10.2012 Formannskapet

Saksordfører: Kurt Wikan

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak i sak 067/12:

Formannskapet avgir følgende innstilling til kommunestyret:

I medhold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtar kommunestyret planstrategi for Sør-Varanger kommune.

Begrunnelse;

Kommunestyret har i den kommunale planstrategien fastsatt hva som er planbehovet for Sør-Varanger kommune for inneværende kommunestyreperiode. Planstrategien skal gi en *bedre og mer behovsstyrt planlegging for Sør-Varanger kommune.*

068/12 – SKILTING AV SAMOVARTEATERET

081/12: KOMMUNAL PLANSTRATEGI - SØR-VARANGER KOMMUNE 2012-2015

Forslag til innstilling:

I med hold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtar kommunestyret Planstrategi for Sør-Varanger kommune.

Begrunnelse;

Kommunestyret har i den kommunale planstrategien fastsatt hva som er planbehovet for Sør-Varanger kommune for inneværende kommunestyreperiode. Planstrategien skal gi en *bedre og mer behovsstyrt planlegging for Sør-Varanger kommune.*

Behandling 10.10.2012 Formannskapet

Saksordfører: Kurt Wikan

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak i sak 067/12:

Formannskapet avgir følgende innstilling til kommunestyret:

I medhold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtar kommunestyret planstrategi for Sør-Varanger kommune.

Begrunnelse;

Kommunestyret har i den kommunale planstrategien fastsatt hva som er planbehovet for Sør-Varanger kommune for inneværende kommunestyreperiode. Planstrategien skal gi en *bedre og mer behovsstyrt planlegging for Sør-Varanger kommune*.

Behandling 17.10.2012 Kommunestyret

Saksordfører: Kurt Wikan

Som følge av at saken ikke er behandlet av rådet for likestilling av funksjonshemmede, trekkes den fra sakslista.

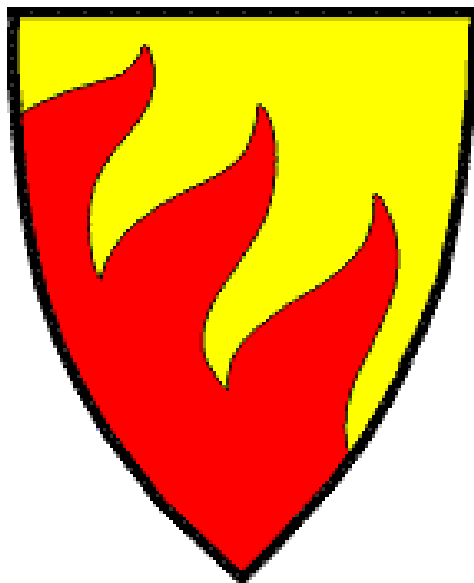
Kommunestyrets vedtak i sak 081/12:

Saken ble trukket fra sakslista.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

Høringsutkast

kommunal planstrategi

2012-2015

Innhold

Sør-Varanger kommune	1
Høringsutkast	1
kommunal planstrategi	1
2012-2015.....	1
1.0 Kommunal planstrategi	3
1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver.....	3
1.2 Planstrategi og dets formål	4
2.0 Sør-Varanger i dag.....	4
2.1 Analyse av samfunnsutviklingen	4
2.2 Bosetting.....	6
2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting	6
2.4 Folkehelse i Sør-Varanger.....	7
2.5 Arealforvaltning.....	8
2.5.1 Veier og samferdsel.....	8
2.6 Miljøstatus.....	8
3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor	9
3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting	9
3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting.....	9
3.3 Utfordringer ved folkehelsa	9
3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet	10
3.5 Utfordringer i arealforvaltningen	10
3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet	10
4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015	12
4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015	14

1.0 Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et stekt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Noe som også er nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Formålet med utarbeidelse av en planstrategi er **bedre og mer behovsstyrt planlegging**. Gjennom hele planstrategiprosessen så kan det være lurt å tenke 1. Hvor står vi, 2. hvor vil vi, og 3. hvordan kommer vi oss dit.

1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte aktuelle utfordringer.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres.

Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

Kommunal planstrategi skal utarbeides og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Kommunal planstrategi er for øvrig en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og annen tjenesteyting.

§ 10-1 Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

1.2 Planstrategi og dets formål

Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet.

Kommunen har nå fått plikt til å utarbeide kommunal planstrategi minst én gang i hver valgperiode og vedta den senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering. Det er viktig at dette arbeidet starter tidlig etter at kommunestyret er konstituert. Det gir det nye kommunestyret mulighet for å vurdere og ta stilling til hvilke planoppgaver som er viktige å arbeide med i kommunestyreperioden.

Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden.

Strategien bør inneholde:

Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø, drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi, både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder, vurdering av sektorenes planbehov, og vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2.0 Sør-Varanger i dag

I dag fremstår Sør-Varanger med stor fremtidstro på kommunens utviklings innenfor næringslivet og befolkningsfremskrivninger. Dagens tro på fremtiden står i sterk kontrast til de stedsfortellingene som eksisterte da folket i Bugøynes avverterte bygda til salgs i de største avisene og da Sydvaranger gruve avvirket sin drift på 90-tallet. I dag er pessimismen i stor grad snudd til en positiv fremtidstro i kommunen.

Slagordet ”*En grense sprengende kommune*” virker aldri å ha vært mer gjeldende for Sør-Varanger. Samarbeidet med våre naboer i Russland og Finland virker å være styrket, samt at det nye grenseboerbeviset snart er på plass. I tillegg har kommunen inngått vennskapsavtaler kommuner på både finsk og Russisk side. Som eneste kommune i landet med to landegrenser så bidrar dette til at Sør-Varanger har helt særegne muligheter og utfordringer innenfor kultur- og nærings samarbeid over grensene.

Selv om det i dag råder en positivitet i kommunen så er det slik at skal kommunen vokse både i befolkning og næringsliv så må kommunen gjøre noen prioriteringer med tanke på hvordan planleggingen skal være for inneværende kommunestyreperiode. Dette dokumentet skal ta for seg den tematikk som blir ansett for å representere de viktigste utfordringene som kommunen står overfor de neste fire årene.

2.1 Analyse av samfunnsutviklingen

I år 1996 hadde Sør-Varanger kommune den største befolkningen på 10 010 personer siden år 1977. Kommunen har frem til 2001 opplevd en svak befolkningsnedgang, men har siden hatt en svak befolkningsvekst og folketallet i kommunen var ved inngangen av år 2012 på 9860 personer.

Sør-Varanger¹	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Folketallet 1.jan	9464	9490	9518	9623	9738	9826
Fødde	102	111	127	114	112	95
Døde	94	89	65	71	104	94
<u>Fødselsoverskudd</u>	8	22	62	43	8	1
Innvandring	88	115	134	153	211	198
Utvandring	26	43	48	66	54	94
Innflytting (innenlandsk)	356	354	332	359	382	414
Utflytting (innenlandsk)	398	421	370	377	455	485
<u>Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring</u>	20	5	48	69	84	33
Folkevekst	26	28	105	115	88	34
<u>Folketallet ved utgangen av året</u>	9490	9518	9623	9738	9826	9860

Flyttetall i kommunen viser en labil befolkning gjennom hele 90- og 2000-tallet. Fra år 2000 til og med 2010 er det registrert totalt 5 945 innflyttinger og 6 082 fraflyttinger. Slike flyttetall indikerer at en stor del av befolkningen føler liten stedstilhørighet og har en høy grad av mobilitet.

Fra 2006 til og med 2011 har nettoinnflytting vært positiv. Likevel er den innenlandske innflyttingen negativ, og en viktig bidragsyter er at netto utenlandsk innvandring gjennom hele perioden har vært svært positiv. I tillegg har kommunen hatt et generelt positivt fødselsoverskudd, men dette overskuddet har vært nokså lavt i 2010 og 2011.

Innvandrere utgjør i dag 8,1 % av kommunens innbyggere, eksklusiv innvandring fra nordiske land². Innvandringen til kommunen utgjør en svært viktig ressurs og er med på å fylle den store etterspørselen etter arbeidskraft. For utenom nordiske statsborgere så bor det i dag 801 utlendinger i Sør-Varanger kommune, pluss 77 russere med dobbelt statsborgerskap. De tre største innvandringsgruppene er i dag russere (53,3 %), polakker utgjør (10 %) og estlender (8,2 %). Totalt er det i dag registrert 61 nasjoner bosatt i Sør-Varanger, inklusiv nordiske land.

Antall eldre over 67 år har siden 2006 steget i fra ca 1200 personer til ca 1280 personer, mens andel barn og unge mellom 0-19 år har i samme tidsperiode ligget på ca 2500 personer. Vi ser at kommunen har en nokså høy andel antall eldre i forhold til den yngre befolkning. Altså er ikke Sør-Varanger kommune unntatt "eldrebølgen". I aldergruppen 45-66 år er det 29 % av kommunens befolkning, noe som vil si at denne gruppen av befolkningen kan ventes å pensjoneres i løpet av de 20 neste årene.

Barnhagedekningen er for barn 1-2 år er på ca 90 % noe som er 10 % over landsgjennomsnittet, mens dekningen for barn mellom 3-5 år er på ca 96 % noe som er helt i tråd med landsgjennomsnittet.

Kommunen har en snittandel med mennesker med høyere utdanning på ca 23 %, noe som utgjør 2 % over landsgjennomsnittet.

Kommunen er under landsgjennomsnittet i forhold til andel barn med barnevernstiltak med 4-5 barn per 1000 innbygger.

¹

http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selectvarval/define.asp&Tabellid=01222

² Tall utgitt av Øst-Finnmark politidistrikt

2.2 Bosetting

Den aller største delen av kommunens innbyggere bor i sentrumsnære strøk. I 2010 bodde totalt 7699 personer på Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng, og Kirkenes. Det vil si at 79 % av kommunens befolkning da bodde på Kirkenes-halvøya, og tall indikerer at dette bare vil øke i årene som kommer. I år 2005 bodde ca 75 % på Kirkenes-halvøya. Man ser altså at befolkningsveksten i Sør-Varanger foregår i sentrumsnære strøk.

2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting

Geografisk område	Datagrunnlag	2008	2009	2010	
Sør-Varanger ³	Sysselsatte i næring Jordbruk, skogbruk og fiske	145	134	144	
	Sysselsatte i næring Bergverksdrift og utvinning	57	160	265	
	Sysselsatte i næring Industri	213	196	196	
	Sysselsatte i næring Elektrisitet, vann og renovasjon	45	44	49	
	Sysselsatte i næring Bygge- og anleggsvirksomhet	430	422	401	
	Sysselsatte i næring Varehandel, motorvognreparasjoner	687	673	679	
	Sysselsatte i næring Transport og lagring	306	299	305	
	Sysselsatte i næring Overnattings- og serveringsvirksomhet	164	161	159	
	Sysselsatte i næring Informasjon og kommunikasjon	63	64	63	
	Sysselsatte i næring Finansiering og forsikring	31	34	32	
	Sysselsatte i næring Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	180	173	170	
	Sysselsatte i næring Forretningsmessig tjenesteyting	247	251	262	
	Sysselsatte i næring Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	667	684	701	
	Sysselsatte i næring Undervisning	495	486	502	
	Sysselsatte i næring Helse- og sosialtjenester	1 176	1 167	1 141	
	Sysselsatte i næring Personlig tjenesteyting	161	154	164	
	Sysselsatte i næring Uoppgitt	12	11	14	
		Totalt sysselsatt i offentlig sektor	<u>2338</u>	<u>2337</u>	<u>2344</u>
		Totalt sysselsatt i privat sektor	<u>2741</u>	<u>2785</u>	<u>2903</u>
	Totalt sysselsatte i Sør-Varanger	<u>5079</u>	<u>5122</u>	<u>5247</u>	

Antall sysselsatt i offentlig sektor har holdt seg på et stabilt nivå mellom 2008 og 2010, mens det er i privat næringsliv, spesielt bergverksnæringa, at vi kan spore en vekst i antall sysselsatte i Sør-Varanger kommune. Disse tallene er ikke oppdatert i forhold til 2011 så den tar ikke for seg etableringen av Thon hotellet og om hvorvidt det har forekommet en vekst i annen offentlig og privat virksomhet.

Kommunen har en særdeles lav arbeidsledighet, men en omfattende vekst i sysselsettingen er vanskelig å spore for Sør-Varangersamfunnet.

³ <http://planleggingsportalen.no/>

2.4 Folkehelse i Sør-Varanger

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Folkehelse er et mangfoldig begrep, men man kan se på folkehelse som summen av helsen til hele befolkningen. Etter Ny lov om folkehelse, fra 1.1.2012, så blir kommunen i mye større grad ansvarliggjort for innbyggernes totale folkehelse. Kommunen skal holde oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Utfordringsbilde skal legges til grunn for den kommunale planstrategien og for samfunns- og arealplanlegging.

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold, fysiske og sosiale miljøer, befolkningens levevaner samt skader og ulykker.

Levekår

- Flere personer har grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet forøvrig.
- Lavt inntektsnivå til personer i husholdninger er lavere enn i landet forøvrig
- Arbeidsledigheten er lavere enn landsgjennomsnittet.
- Andel uføretrygdede under 45 år er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Miljø

- Andel personer tilknyttet vannverk med forskriftsmessig tilfredsstillende analyseresultater mhp. E. coli, i prosent av befolkningen tilknyttet rapportpliktig vannverk, ser ut til å være høyere enn ellers i landet.
- Antall som legges inn på sykehus for personskader etter ulykker er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Skole

- Ungdom trives dårligere på skolen enn det som er vanlig ellers i landet, vurdert etter trivsel hos 10.-klassinger.
- Andelen 5.-klassinger på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet for øvrig.
- Færre fullfører videregående skole enn det som er vanlig i landet for øvrig.

Levevaner

- Røyking i kommunen er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet, vurdert etter andelen gravide som røyker ved første svangerskapskontroll. Vi har ikke tall for resten av befolkningen.

Helse og sykdom

- Færre personer bruker legemidler mot psykiske lidelser, som blant annet angst og depresjon, sammenlignet med resten av landet.
- Hjerte- og karsykdom ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, vurdert etter antall pasienter behandlet i sykehus.
- KOLS og astma hos voksne ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, basert på bruk av legemidler (45-74 år).
- Utbredelsen av type 2-diabetes, målt ved bruk av legemidler, ser ut til å være høyere enn ellers i landet (30-74 år).

2.5 Arealforvaltning

I dag har Kirkenes vokst mer og mer frem som et kommunalt og regionalt senter. Det kommer frem av kommuneplanen at Sør-Varanger skal ha befolkningsvekst i alle deler av kommunen, samtidig som at Kirkenes skal utvikles til et sterkt sentrum. Et sterkt sentrum blir ansett som viktig for å tiltrekke seg innflyttere og da spesielt unge i etableringsfasen. I nyere tid har kommunen fått på plass blant annet Barentsbadet og ny skole i Kirkenes som viktige faktorer for å bygge opp Kirkenes som sentrum.

2.5.1 Veier og samferdsel

Hovedinnfartsårene til Kirkenes-halvøya møtes i Hesseng, ca 4 km sør for Kirkenes. Her kommer E6 fra vest, E105 fra øst og Rv 885 fra sør. Trafikkmengdene varierer, men er naturligvis størst der befolkningstettheten er størst. E6 fra flyplassen til Hesseng har årsdøgntrafikk (ÅDT) på ca 1750 kjt/døgn. Ved Hesseng øker dette til ca 7150 kjt/døgn. Trafikken nordover mot Kirkenes er ca 7100 kjt/døgn. Rv. 885 mot Sandnes/Bjørnevatn har ÅDT ca 6150 og E105 fra Hesseng og østover har ÅDT ca 1450 kjt/døgn. Utover dette er trafikken på vegnettet beskjeden, med trafikkmengder rundt 500 - 1500 kjt/døgn.

Sør-Varanger har ca 430 km tilrettelagte løyper for snøscooter.

Per dags dato er rullebanen på Høybukta flyplass for kort, i tillegg så er det nødvendig med en oppgradering av infrastruktur.

2.6 Miljøstatus

Antall tonn totale utslipp av CO²-ekvivalenter i kommunen har blitt nærmest halvert i perioden 1991 - 2007. Det er særlig utslipp av klimagasser fra den stasjonære forbrenningen som er blitt redusert. Det samlede utslippet av klimagasser i 2007 var på 45.000 tonn CO₂ ekvivalenter.

Prosessutslippene i kommunen har vært relativt stabile, mens antall tonn fra stasjonær forbrenning har gått ned mye. Reduksjonen i stasjonær forbrenning har sammenheng med utviklingen av gruvedriften i kommunen. Driften ble avsluttet i 1996, men selve utviklingen skjedde gradvis.

Sør-Varanger kommune har en relativt konsentrert befolkning i Kirkenes og tettstedene rundt. Likevel er avstandene i kommunen store og behovet for privatbil er tilstedeværende for mange av kommunens innbyggere. I tillegg til å bruke privatbilen som fremkomstmiddel til og fra jobb, representerer også privatbilen for mange i kommunen transportmiddelet som primært brukes i forbindelse med fritid og ferier.

I 2007 var den største delen av klimagassutslippene i Sør-Varanger kommune fra mobil forbrenning (70 %). Ca. 10 % av klimagassutslippene stammet i 2007 fra stasjonær forbrenning.

Utslipp av klimagasser per innbygger, lå Sør-Varanger i 2007 under gjennomsnittet for kommunene i Finnmark (også eksklusiv Hammerfest) og Norge. Det gjennomsnittlige klimagassutslipp per innbygger i Sør-Varanger har trolig steget betraktelig grunnet den økende industrielle aktiviteten i kommunen. Sør-Varanger kommune har også som følge av gjenåpningen av gravene til Sydvaranger Gruve AS hatt en voldsom økning i elektrisitetsforbruket.

3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor

3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting

Sør-Varanger kommune har store utfordringer med å tiltrekke seg den befolkningsøkningen som er fremskrevet i kommuneplanen. Konsekvensen er at de store endringene ikke har forekommet slik som forespeilet i kommuneplanen. Derfor er en av hovedutfordringene for Sør-Varanger kommune er å få økt tilflytting til kommunen samt at disse etablerer seg i kommunen over lengre tid.

Kanskje er den største utfordringen for Sør-Varanger kommune i dag å skaffe tilstrekkelig med mennesker til å fylle etterspørselen etter arbeidskraft på alle utdanningsnivå. Dette medfører at fokuset for kommunen bør være på nettopp denne problematikken. Det viser seg at det kommer relativt mange til kommunen hvert år, men at det på samme tid er det flere som flytter ut. Utfordringen med dette er at den store mangelen på arbeidskraft forblir uendret. En målsetting **bør være** å få de ”nye” borgerne til å etablere seg i kommunen over lengre tid.

- Hvordan tiltrekke seg nye borgere?
- Hvordan stimulere til at unge i utdanning returnerer til Sør-Varanger etter endt utdanning?
- Hvordan stimulere til en befolkning får en sterkere grad av bostedslojalitet?
- Hvordan stimulere til en sterkere og mer stabil befolkningsvekst?

3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting

Den veksten som er beskrevet i kommuneplanen fra år 2005 har ikke gitt de forventede ringvirkningene som man da trodde skulle komme i fra olje- og gassvirksomhet. I kommuneplanen er visjonen at innbyggertallet skulle øke til 12.000 innbyggere innen 2015. Ved inngangen av år 2012 var kommunens populasjon på 9860, så det er fremdeles et stykke igjen før man når kommuneplanens målsetninger. Det er i dag et skrikende behov for kompetent arbeidskraft til Sør-Varanger.

Selv om Sydvaranger Gruve AS har etablert seg så har ikke dette gitt resultater i forhold til flere sysselsatt i andre offentlige og private virksomheter. Øvrig offentlige og private virksomheter har holdt seg relativt stabilt, men dette er forbeholdt at tallene fra år 2011 ennå ikke er klargjort.

Om man legger til grunn kalkulasjonene fra Norsk Institutt for by- og regionsforskning (NIBR), så er det grunn til å tro at etableringa av Sydvaranger Gruve etter hvert vil gi indirekte vekst i andre offentlige og private virksomheter. NIBR opererer med at 1 arbeidsplass kunne gi fra 0,2 til 0,8 utledede arbeidsplasser.

- Hvordan skal næringslivet greie å tiltrekke seg nødvendig og kompetent arbeidskraft?
- Hvordan sikre en stabil sysselsetting?
- Hvordan stimulere til lenger yrkeskarriere (etter 62 år)?
- På bakgrunn av ”eldrebølgen” så skal 30 % av befolkningen av med pensjon de neste 20 årene, det vil skape stor etterspørsel etter arbeidskraft.

3.3 Utfordringer ved folkehelse

Man ser at Sør-Varanger kommune er gode på noen punkter på folkehelsebarometeret, men likevel kommer kommunen generelt dårlig ut sammenlignet med nasjonale snittverdier⁴. I møte med ny lov om folkehelse så er hovedutfordringen å stimulere til en forbedring av den totale folkehelsen til kommunens befolkning. For å imøtekomme dette kan det være fordelaktig at man tenker folkehelse som et prinsipp i all form for planlegging.

⁴ <http://www.ks.no/PageFiles/20049/Dreieboka%20-%20Lov%20f%20juni%2011.pdf>

- Hvordan styrke folkehelsen og utjevne sosiale forskjeller i helse og levekår?
- Hvordan iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer?
- Hvordan iverksette et langsiktig og systematisk innsats? Grunnlaget for god helse legges først og fremst utenfor helsetjenesten.
- Hvordan tenke helse i alt vi gjør (Health in All Policies) på best mulig måte og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer?
- Høge prosentandeler som ikke fullfører videregående og høyre utdanning kan tenkes være en stor utfordring med tanke på folkehelsearbeidet. Lav utdanning og lav lønn er å regne for viktige bidragsytere til at man ikke oppnår god folkehelsegevinst.

3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet

En viktig forutsetning for at vi skal sikre en befolkningsvekst er at kommunen har et godt utviklet kommunalt tjenesteapparat på alle nivå. Da må vi se på hvordan skal vi sikre et godt og tilstrekkelig utviklet tilbud innenfor de fleste sektorer og områder i kommunen. Et godt tilbud innenfor kultur, idrett, barnehage, skole og utdanning vil være viktig.

- Sør-Varanger kommunen jobber for at man skal oppleve en positiv og stabil befolkningsvekst, men hvordan skal kommunen imøtekomme denne befolkningsveksten?
- De neste 20 årene skal 30 % av befolkningen av med pensjon, hvordan skal kommunen håndtere "eldrebølgen"?
- Hvordan skal kommunens økonomiske situasjon være de neste 5 – 10 år?
- Hvilke tiltak kan kommunen iverksette for å stimulere til en mer stabil sysselsetting og at de ansatte står lengre i arbeid?

3.5 Utfordringer i arealforvaltningen

Når viktigste utfordringen er å gjøre Sør-Varanger så attraktiv som mulig for både eksisterende befolkning og fremtidige tilflyttere så må dette også gjøres noe med i arealforvaltningen i kommunen. Da kan de mest sentrale utfordringene være;

- Å se på nye innfartsløsninger til Kirkenes.
- Hvordan Kirkenes utvikles?
- Hvordan skal boligsituasjonen være i tida fremover?
- Hvordan videreutvikle Kirkenes til et kommunalt og regionalt senter?
- Hvordan skal motorferdsel og tilpassning av scooterløypenettet være i årene som kommer?
- Hvordan skal bolig- og institusjonsstrukturen være i møte med den kommende "eldrebølgen"?

3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet

Etter oppstart av Sydvaranger gruve har kommunen opplevd en markant økning i Co²-utslipp. I tiden etter gjenoppstart av gruva har økningen i det totale energibruk i kommunen fordoblet seg. Dette medfører at målsetningen med å redusere Co² utslippene ikke ennå har latt seg gjennomføre. Målsetningen står fremdeles ved lag og kommunen må fremdeles lete etter gode og alternative løsninger for å redusere klimagassutslipp.

- Hvordan skal Sør-Varanger kommune oppnå de føringer og målsettinger som trekkes opp i kommunens Klima og energiplan 2010-2020?
  - Oppnåelse av målsetningen om energikonvertering og energiproduksjon?
  - Oppnåelse av energieffektivisering?
  - Oppnåelse av målsetningen om reduksjon i klimagassutslipp?

- Hvordan skal kommunen være med å innvirke til gode miljøløsninger i samarbeid med Sydvaranger gruve AS?
- Hvordan skal kommunen forholde seg til et økt press for å utvide mulighet for motorferdsel i utmark?
- Hvordan kan kommunen være med å påvirke til å realisere gode miljøløsninger ved nikkilverket i byen Nikel?

4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015

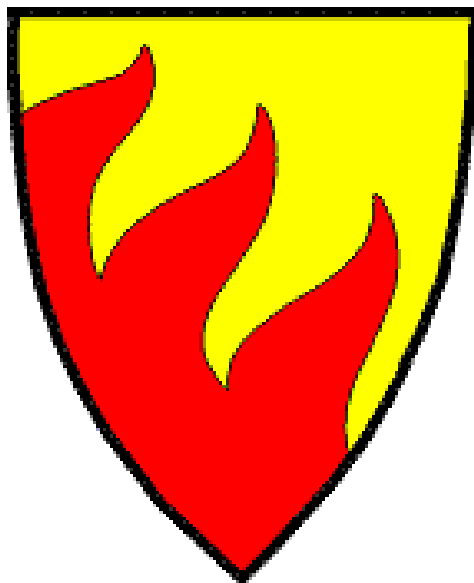
<u>Planer</u>	<u>Behov/ Status</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>Fremtidig status</u>
<u>Kommuneplan</u>						
- <u>Samfunnsdel</u>	Rulleres	Rulleres				
- <u>Arealdel</u>	Rulleres	Rulleres				
<u>Kommunale sektorplaner</u>						
Strategi for omsorgstjenesten 2022	Rulleres og trenger handlingsdel		Rulleres			Kommunedelplan
Habilitering og rehabilitering 2008-2011	Rulleres og trenger handlingsdel		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Ingen tilbakemelding		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010	Rulleres		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune	Videreføres uten endringer					Viktig kommunal plan
Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	Ny		Ny			Kommunedelplan
Barnehageplan 2008-2012	Skal til politisk behandling før jul	Rulleres				Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Kulturskoleplanen 2004	Rulleres		Rulleres			Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Skolestruktur "da klokka klang, så fort vi sprang..." 2004	Ingen tilbakemelding					Kommunedelplan
<u>Viktige kommunale planer</u>						
Kommunedelplan Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017	Rulleres	Rulleres				Kommunedelplan
Boligpolitisk handlingsplan + tiltak 2009-2012	Rulleres		Rulleres			Viktig kommunal plan
Energi- og Klimaplan 2010 – 2020	Rulleres			Rulleres		Kommunedelplan
Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006-2009	Til revidering	Revideres				Kommunedelplan
Kommunale veier og trafikksikkerhetsplan	Lages ny		ny			Kommunedelplan
Plan for trafikksikkerhet Sør-Varanger kommune 2010 – 2013	Til revidering		Revidere s			Inngå i vei- og trafikksikkerhetsplan
Tilstandsregistrering og veiplan	Uten formell status, skal lages ny					Inngå i Vei- og trafikksikkerhetsplan
Geodataplan for Sør-Varanger kommune 2006 – 2009	Til revidering		Revidere s			Viktig handlingsplan
Strategisk næringsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Handlingsplan
Reiselivsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Kommunedelplan
<u>Kommuneplanens arealdel</u>						
Kommunedelplan 1 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan

Kommunedelplan 2 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Kommunedelplan 3 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Kommunedelplan 4 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Veiløsning for Kirkenes-halvøya	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan

4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015

	Fremtidige planer	Eksisterende planer som skal inngå i større planverk	Fremtidig Status
<u>Sektorplaner</u>			
Ny plan	Strategi for omsorgstjenesten 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Habilitering og rehabilitering 2008-2011 - Rusmiddelpolitisk handlingsplan - Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010 	Kommunedelplan
Ny plan	Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Barnehageplan 2008 – 2012 - Kulturskoleplanen 2004 	Kommunedelplan
Rullerende plan	Skolestruktur ” <i>da klokka klang, så fort vi sprang...</i> ” 2004		Kommunedelplan
Rullerende plan	Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
<u>Kommunale planer</u>			
Ny plan	Kommunale veier og trafiksikkerhetsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for trafiksikkerhet for Sør-Varanger kommune - Tilstandsregistrering og veiplan 	Kommunedelplan
Ny plan	Reiseliveplan for Sør-Varanger kommune		Kommunedelplan
Ny plan	Strategisk Næringsplan		Handlingsplan
Rullerende plan	Boligpolitisk handlingsplan + 2009-2012		Kommunedelplan
Rullerende plan	Klima- og energiplan 2010 - 2013		Kommunedelplan
Rullerende plan	Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017		Kommunedelplan
Rullerende plan	Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006 - 2009		Kommunedelplan
Rullerende plan	Geodataplan for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
<u>Kommuneplanens arealdel</u>			
Nye planer	Kommunedelplan 1,2,3 og 4 for Sydvaranger gruve AS		Kommunedelplaner
Ny plan	Veiløsning for Kirkenes-halvøya		Kommunedelplan

Kommunal planstrategi

Sør-Varanger kommune

2012-2015

Innhold

Kommunal planstrategi	1
Sør-Varanger kommune	1
2012-2015.....	1
1.0 Kommunal planstrategi	3
1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver.....	3
1.2 Planstrategi og dets formål	4
2.0 Sør-Varanger i dag	4
2.1 Analyse av samfunnsutviklingen.....	4
2.2 Bosetting.....	6
2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting	6
2.4 Folkehelse i Sør-Varanger.....	7
2.5 Arealforvaltning	9
2.5.1 Havneområder i Sør-Varanger.	9
2.5.2 Veier og samferdsel.....	10
2.6 Miljøstatus	10
3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor.....	10
3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting.....	10
3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting.....	11
3.3 Utfordringer ved folkehelsa.....	11
3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet.....	12
3.5 Utfordringer i arealforvaltningen	12
3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet	13
4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015	13
4.1 Plangjennomføring	14
4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015	15

1.0 Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et stekt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Noe som også er nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Formålet med utarbeidelse av en planstrategi er **bedre og mer behovsstyrt planlegging**. Gjennom hele planstrategiprosessen så kan det være lurt å tenke 1. Hvor står vi, 2. hvor vil vi, og 3. hvordan kommer vi oss dit.

1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte aktuelle utfordringer.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres.

Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

Kommunal planstrategi skal utarbeides og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Kommunal planstrategi er for øvrig en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og annen tjenesteyting.

§ 10-1 Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

1.2 Planstrategi og dets formål

Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet.

Kommunen har nå fått plikt til å utarbeide kommunal planstrategi minst én gang i hver valgperiode og vedta den senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering. Det er viktig at dette arbeidet starter tidlig etter at kommunestyret er konstituert. Det gir det nye kommunestyret mulighet for å vurdere og ta stilling til hvilke planoppgaver som er viktige å arbeide med i kommunestyreperioden.

Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden.

Strategien bør inneholde:

Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø, drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi, både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder, vurdering av sektorenes planbehov, og vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2.0 Sør-Varanger i dag

I dag fremstår Sør-Varanger med stor fremtidstro på kommunens utviklings innenfor næringslivet og befolkningsfremskrivninger. Dagens tro på fremtiden står i sterk kontrast til de stedsfortellingene som eksisterte da folket i Bugøynes averterte bygda til salgs i de største avisene og da Sydvaranger gruve avvirket sin drift på 90-tallet. I dag er pessimismen i stor grad snudd til en positiv fremtidstro i kommunen.

Slagordet ”*En grensesprengende kommune*” virker aldri å ha vært mer gjeldende for Sør-Varanger. Samarbeidet med våre naboer i Russland og Finland virker å være styrket, samt at det nye grenseboerbeviset snart er på plass. I tillegg har kommunen inngått vennskapsavtaler kommuner på både finsk og Russisk side. Som eneste kommune i landet med to landegrenser så bidrar dette til at Sør-Varanger har helt særegne muligheter og utfordringer innenfor kultur- og nærings samarbeid over grensene.

Selv om det i dag råder en positivitet i kommunen så er det slik at skal kommunen vokse både i befolkning og næringsliv så må kommunen gjøre noen prioriteringer med tanke på hvordan planleggingen skal være for inneværende kommunestyreperiode. Dette dokumentet skal ta for seg den tematikk som blir ansett for å representere de viktigste utfordringene som kommunen står overfor de neste fire årene.

2.1 Analyse av samfunnsutviklingen

I år 1996 hadde Sør-Varanger kommune den største befolkningen på 10 010 personer siden år 1977. Kommunen har frem til 2001 opplevd en svak befolkningsnedgang, men har siden hatt en svak befolkningsvekst og folketallet i kommunen var ved inngangen av år 2012 på 9860 personer.

Sør-Varanger ¹	2006	2007	2008	2009	2010	2011	1k 2012	2k 2012
Folketallet ved inngang av året/kvartalet	9464	9490	9518	9623	9738	9826	9860	9925
Fødde	102	111	127	114	112	95	39	15
Døde	94	89	65	71	104	94	25	19
<u>Fødselsoverskudd</u>	8	22	62	43	8	1	14	-4
Innvandring	88	115	134	153	211	198	44	32
Utvandring	26	43	48	66	54	94	7	17
Innflytting (innenlandsk)	356	354	332	359	382	414	96	98
Utflytting (innenlandsk)	398	421	370	377	455	485	82	92
<u>Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring</u>	20	5	48	69	84	33	51	21
Folkevekst	26	28	105	115	88	34	65	17
Folketallet ved utgangen av året	9490	9518	9623	9738	9826	9860	9925	9942

Flyttetall i kommunen viser en labil befolkning gjennom hele 90- og 2000-tallet. Fra år 2000 til og med 2010 er det registrert totalt 5 945 innflyttinger og 6 082 fraflyttinger. Slike flyttetall indikerer at en stor del av befolkningen føler liten stedstilhørighet og har en høy grad av mobilitet.

Fra 2006 til og med 2011 har nettoinnflytting vært positiv. Likevel er den innenlandske innflyttingen negativ, og en viktig bidragsyter er at netto utenlandsk innvandring gjennom hele perioden har vært svært positiv. I tillegg har kommunen hatt et generelt positivt fødselsoverskudd, men dette overskuddet har vært nokså lavt i 2010 og 2011.

Ved første og andre kvartal i år 2012 så viser det seg at kommunen opplever en nokså positiv befolkningsvekst med en folkevekst på totalt 82 personer. Selv om dette er positiv lesning for Sør-Varanger kommune, så er det noe tidlig å si at dette symptomatisk for hele året. Det kan tenkes at den største fraflyttingen i kommunen skjer på sommeren, noe som vil bli fanget opp i tallene fra tredje kvartal.

Innvandrere utgjør i dag 8,1 % av kommunens innbyggere, eksklusive innvandring fra nordiske land². Innvandringen til kommunen utgjør en svært viktig ressurs og er med på å fylle den store etterspørselen etter arbeidskraft. For utenom nordiske statsborgere så bor det i dag 801 utlendinger i Sør-Varanger kommune, pluss 77 russere med dobbelt statsborgerskap. De tre største innvandringsgruppene er i dag russere (53,3 %), polakker utgjør (10 %) og estlender (8,2 %). Totalt er det i dag registrert 61 nasjoner bosatt i Sør-Varanger, inklusiv nordiske land.

Antall eldre over 67 år har siden 2006 steget i fra ca 1200 personer til ca 1280 personer, mens andel barn og unge mellom 0-19 har i samme tidsperiode ligget på ca 2500 personer. Vi ser at kommunen har en nokså høy andel antall eldre i forhold til den yngre befolkning. Altså er ikke Sør-Varanger kommune unntatt "eldrebølgen". I aldergruppen 45-66 år er det 29 % av kommunens befolkning, noe som vil si at denne gruppen av befolkningen kan ventes å pensjoneres i løpet av de 20 neste årene.

¹

http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selectvarval/define.asp&Tabellid=01222

² Tall utgitt av Øst-Finnmark politidistrikt

Barnhagedekningen er for barn 1-2 år er på ca 90 % noe som er 10 % over landsgjennomsnittet, mens dekningen for barn mellom 3-5 år er på ca 96 % noe som er helt i tråd med landsgjennomsnittet.

Kommunen har en snittandel med mennesker med høyere utdanning på ca 23 %, noe som utgjør 2 % over landsgjennomsnittet.

Kommunen er under landgjennomsnittet i forhold til andel barn med barnevernstiltak med 4-5 barn per 1000 innbygger.

2.2 Bosetting

Folkemenge fordelt etter grunnkrets i Sør-Varanger kommune per 1.1.2010 og 1.1.2012

Årstall	2010	2012
Vest (Bugøynes/bygøyfjord/ Spurvnes, Neiden)	508	481
Hesseng (Høybukta, Nato, Bjørkheim A.v.l)	1807	1854
Sandnes øst og vest	1016	1081
Bjørnevatn	1511	1485
Kirkenes	3365	3449
Øst (Elvenes, Jakobsnes, Ropelv, Grense Jakobselv, Jarfjord)	790	773
Pasvik (Nedre Passvik, Langfjorddalen, Svanvik, Melkefoss, Øvre Passvik)	729	709
Totalt Sør-Varanger kommune	9738	9860

Den aller største delen av kommunens innbyggere bor i sentrumsnære strøk. I 2010 bodde totalt 7699 personer på Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng, og Kirkenes. Det vil si at 79 % av kommunens befolkning da bodde på Kirkenes-halvøya, og tall indikerer at dette bare vil øke i årene som kommer.

Selv om Sør-Varanger kommune opplever befolkningsvekst i kommunen så foregår den veksten i sentrumsnære strøk. På den andre siden så kan man lese en tydelig negativ trend i kommunens distrikter. Alle deler av det som regnes som kommunens distrikt mister innbyggere.

Befolkningsveksten i Sør-Varanger foregår i sentrumsnære strøk og per 01.01.2012 så bodde 80 % av innbyggere på Kirkenes-halvøya. I år 2005 bodde ca 75 % på Kirkenes-halvøya.

2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting

Geografisk	Datagrunnlag	2008	2009	2010
------------	--------------	------	------	------

område				
Sør-Varanger ³	Sysselsatte i næring Jordbruk, skogbruk og fiske	145	134	144
	Sysselsatte i næring Bergverksdrift og utvinning	57	160	265
	Sysselsatte i næring Industri	213	196	196
	Sysselsatte i næring Elektrisitet, vann og renovasjon	45	44	49
	Sysselsatte i næring Bygge- og anleggsvirksomhet	430	422	401
	Sysselsatte i næring Varehandel, motorvognreparasjoner	687	673	679
	Sysselsatte i næring Transport og lagring	306	299	305
	Sysselsatte i næring Overnattings- og serveringsvirksomhet	164	161	159
	Sysselsatte i næring Informasjon og kommunikasjon	63	64	63
	Sysselsatte i næring Finansiering og forsikring	31	34	32
	Sysselsatte i næring Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	180	173	170
	Sysselsatte i næring Forretningsmessig tjenesteyting	247	251	262
	Sysselsatte i næring Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	667	684	701
	Sysselsatte i næring Undervisning	495	486	502
	Sysselsatte i næring Helse- og sosialtjenester	1 176	1 167	1 141
	Sysselsatte i næring Personlig tjenesteyting	161	154	164
Sysselsatte i næring Uoppgitt	12	11	14	
	Totalt sysselsatt i offentlig sektor	<u>2338</u>	<u>2337</u>	<u>2344</u>
	Totalt sysselsatt i privat sektor	<u>2741</u>	<u>2785</u>	<u>2903</u>
	Totalt sysselsatte i Sør-Varanger	<u>5079</u>	<u>5122</u>	<u>5247</u>

Antall sysselsatt i offentlig sektor har holdt seg på et stabilt nivå mellom 2008 og 2010, mens det er i privat næringsliv, spesielt bergverksnæringa, at vi kan spore en vekst i antall sysselsatte i Sør-Varanger kommune. Disse tallene er ikke oppdatert i forhold til 2011 og 2012 så den tar ikke for seg etableringen av Thon hotellet og om hvorvidt det har forekommet en vekst i annen offentlig og privat virksomhet.

Kommunen har en særdeles lav arbeidsledighet, men en omfattende vekst i sysselsettingen er vanskelig å spore for Sør-Varangersamfunnet.

I Sør-Varanger finnes det i praksis flere arbeidsplasser enn det finnes personer som er i yrkesaktiv alder. Inkluderer vi innpendlingen av arbeidsfolk til Syd Varanger gruve og sykehuset så ser vi at det er minus arbeidsledighet i Sør-Varanger. I dag er det totalt 102 registrerte arbeidsledige i kommunen hvor 62 personer er norske, mens 40 personer er innvandrere. Til tross for at innvandrere utgjør 8.1 % av Sør-Varanger kommunes befolkning så utgjør de litt i underkant av 40 % av de arbeidsledige i kommunen.

2.4 Folkehelse i Sør-Varanger

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet

³ <http://planleggingsportalen.no/>

levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Folkehelse er et mangfoldig begrep, men man kan se på folkehelse som summen av helsen til hele befolkningen. Etter Ny lov om folkehelse, fra 1.1.2012, så blir kommunen i mye større grad ansvarliggjort for innbyggernes totale folkehelse. Kommunen skal holde oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Utfordringsbilde skal legges til grunn for den kommunale planstrategien og for samfunns- og arealplanlegging.

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold, fysiske og sosiale miljøer, befolkningens levevaner samt skader og ulykker.

Folkehelsebarometeret for Sør-Varanger kommune

Levekår

- Flere personer har grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet forøvrig.
- Lavt inntektsnivå til personer i husholdninger er lavere enn i landet forøvrig
- Arbeidsledigheten er lavere enn landsgjennomsnittet.
- Andel uføretrygdete under 45 år er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Miljø

- Andel personer tilknyttet vannverk med forskriftsmessig tilfredsstillende analyseresultater mhp. E. coli, i prosent av befolkningen tilknyttet rapportpliktig vannverk, ser ut til å være høyere enn ellers i landet.
- Antall som legges inn på sykehus for personskader etter ulykker er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Skole

- Ungdom trives dårligere på skolen enn det som er vanlig ellers i landet, vurdert etter trivsel hos 10.-klassinger.
- Andelen 5.-klassinger på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet for øvrig.
- Færre fullfører videregående skole enn det som er vanlig i landet for øvrig.

Levevaner

- Røyking i kommunen er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet, vurdert etter andelen gravide som røyker ved første svangerskapskontroll. Vi har ikke tall for resten av befolkningen.

Helse og sykdom

- Færre personer bruker legemidler mot psykiske lidelser, som blant annet angst og depresjon, sammenlignet med resten av landet.
- Hjerte- og karsykdom ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, vurdert etter antall pasienter behandlet i sykehus.
- KOLS og astma hos voksne ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, basert på bruk av legemidler (45-74 år).
- Utbredelsen av type 2-diabetes, målt ved bruk av legemidler, ser ut til å være høyere enn ellers i landet (30-74 år).

Folkehelsebarometeret tilbyr en minimumskunnskap vedrørende folkehelsestilstanden i Sør-Varanger kommune. De ulike virksomhetene i Sør-Varanger kan i så måte tilby en utfyllende kunnskap vedrørende folkehelsestilstanden i kommunen.

- Sammenligner man ungdom med norsk og utenlandsk bakgrunn, så viser det seg at barn med innvandrerbakgrunn har større utfordringer tilknyttet rus, røyk, ernæring og veneriske sykdommer.
- I Sør-Varanger så har det vært en økning i antall volds- og rusrelaterte saker i psykiatrien.
- Man ser at det er store utfordringer ved at mange elever ca 50 % dropper ut av den videregående skolen i Sør-Varanger, noe som bidrar til at de berørte gruppene enklere faller utenfor samfunnet, arbeidslivet og vil kunne utvikle en ustabil økonomisk situasjon.
- Virksomhetene i kommunene opplever at et dyrt boligmarked medvirker til at flere familier sliter økonomisk. Et dyrt boligmarked bidrar til at enkelte familier ikke har økonomi til å prioritere fritidsaktiviteter, mat og idrett, noe som igjen bidrar til en stigmatisering av denne gruppen.
- På landsbasis ser man at ca 40 % av befolkningen i varierende grad vil oppleve å få en eller annen form for psykisk lidelse. Det er ikke noen grunn til å tro at befolkningen i Sør-Varanger er ulik landsgjennomsnittet på dette feltet.

Man ser at elever på den videregående skole kan oppleve svært tunge og ensomme perioder. Dette gjelder spesielt de elevene som bor på hybel borte i fra egen familie. Også øvrig ungdom på videregående kan oppleve at store krav til prestasjonsnivå og effektivitet kan bidra til tunge perioder.

Ungdom fra 12-18 år i Sør-Varanger har et noe usunt kosthold. Kosthold sees som viktig faktor for den psykiske og fysiske helsen. Man kan derfor anta ungdom med et usunt kosthold vil oppleve flere psykiske lidelser enn de ungdommene med et sunnere kosthold.

For befolkningen mellom 20 – 67 år er det flere enn tidligere som opparbeidet seg gjeldsproblem som kan bidra til psykiske lidelser

Det viser seg også at befolkningen i Sør-Varanger er med innaktiv en tidligere, noe som bidrar til både psykiske og fysiske lidelser.

2.5 Arealforvaltning

I dag har Kirkenes vokst mer og mer frem som et kommunalt og regionalt senter. Det kommer frem av kommuneplanen at Sør-Varanger skal ha befolkningsvekst i alle deler av kommunen, samtidig som at Kirkenes skal utvikles til et sterkt sentrum. Et sterkt sentrum blir ansett som viktig for å tiltrekke seg innflyttere og da spesielt unge i etableringsfasen. I nyere tid har kommunen fått på plass blant annet Barentsbadet og ny skole i Kirkenes som viktige faktorer for å bygge opp Kirkenes som sentrum.

2.5.1 Havneområder i Sør-Varanger.

Kystverket har i sin rapport *”mulige oljebasehavner i Øst-Finnmark, Vurdering av lokaliteter”* slått fast at det bare er Kirkenesområdet i hele Øst-Finnmark som kan oppfylle de krav som stilles til en framtidig oljebasehavn. Flere av de andre havnene i Øst-Finnmark kan, med større eller mindre investeringer i infrastruktur, vurderes som mulige service- og basehavner.

I rapporten *”mulighetsstudie for Kirkenes Havn”* utført av Rambøll blir det vist at Kirkenes Havn og Sør-Varanger kommune har svært gode muligheter til å løfte det havnerelaterte næringslivet i forhold til dagens nivå. Det påpekes at dette krever en betydelig innsats i form av lobbyvirksomhet, samordning og målrettet planlegging.

Den maritime utviklingen i Sør-Varanger er i vekst, og kommunen er viktig i et nordområdeperspektiv. Utviklingen av næringsrelaterede havneområder i Sør-Varanger kommune vil derfor gis høy prioritet i inneværende kommunestyreperiode.

2.5.2 Veier og samferdsel

Hovedinnfartsårene til Kirkenes-halvøya møtes i Hesseng, ca 4 km sør for Kirkenes. Her kommer E6 fra vest, E105 fra øst og Rv 885 fra sør. Trafikkmengdene varierer, men er naturligvis størst der befolkningstettheten er størst. E6 fra flyplassen til Hesseng har årsdøgntrafikk (ÅDT) på ca 1750 kjt/døgn. Ved Hesseng øker dette til ca 7150 kjt/døgn. Trafikken nordover mot Kirkenes er ca 7100 kjt/døgn. Rv. 885 mot Sandnes/Bjørnevatn har ÅDT ca 6150 og E105 fra Hesseng og østover har ÅDT ca 1450 kjt/døgn. Utover dette er trafikken på vegnettet beskjeden, med trafikkmengder rundt 500 - 1500 kjt/døgn.

Sør-Varanger har ca 430 km tilrettelagte løyper for snøscooter.

Per dags dato er rullebanen på Høybuktnoen flyplass for kort, i tillegg så er det nødvendig med en oppgradering av infrastruktur.

2.6 Miljøstatus

Antall tonn totale utslipp av CO²-ekvivalenter i kommunen har blitt nærmest halvert i perioden 1991 - 2007. Det er særlig utslipp av klimagasser fra den stasjonære forbrenningen som er blitt redusert. Det samlede utslippet av klimagasser i 2007 var på 45.000 tonn CO₂ ekvivalenter.

Prosessutslippene i kommunen har vært relativt stabile, mens antall tonn fra stasjonær forbrenning har gått ned mye. Reduksjonen i stasjonær forbrenning har sammenheng med avviklingen av gruvedriften i kommunen. Driften ble avsluttet i 1996, men selve avviklingen skjedde gradvis.

Sør-Varanger kommune har en relativt konsentrert befolkning i Kirkenes og tettstedene rundt. Likevel er avstandene i kommunen store og behovet for privatbil er tilstedeværende for mange av kommunens innbyggere. I tillegg til å bruke privatbilen som fremkomstmiddel til og fra jobb, representerer også privatbilen for mange i kommunen transportmiddelet som primært brukes i forbindelse med fritid og ferier.

I 2007 var den største delen av klimagassutslippene i Sør-Varanger kommune fra mobil forbrenning (70 %). Ca. 10 % av klimagassutslippene stammet i 2007 fra stasjonær forbrenning.

Utslipp av klimagasser per innbygger, lå Sør-Varanger i 2007 under gjennomsnittet for kommunene i Finnmark (også eksklusiv Hammerfest) og Norge. Det gjennomsnittlige klimagassutslipp per innbygger i Sør-Varanger har trolig steget betraktelig grunnet den økende industrielle aktiviteten i kommunen. Sør-Varanger kommune har også som følge av gjenåpningen av gruvene til Sydvaranger Gruve AS hatt en voldsom økning i elektrisitetsforbruket.

3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor

3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting

Sør-Varanger kommune har store utfordringer med å tiltrekke seg den befolkningsøkningen som er fremskrevet i kommuneplanen. Konsekvensen er at de store endringene ikke har forekommet slik som forespeilet i kommuneplanen. Derfor er en av hovedutfordringene for Sør-Varanger kommune er å få økt tilflytting til kommunen samt at disse etablerer seg i kommunen over lengre tid.

Kanskje er den største utfordringen for Sør-Varanger kommune i dag å skaffe tilstrekkelig med mennesker til å fylle etterspørselen etter arbeidskraft på alle utdanningsnivå. Dette medfører at fokuset for kommunen bør være på nettopp denne problematikken. Det viser seg at det kommer relativt mange til kommunen hvert år, men at det på samme tid er det flere som flytter ut. Utfordringen med dette er at den store mangelen på arbeidskraft forblir uendret. En målsetting **bør være** å få de ”nye” borgerne til å etablere seg i kommunen over lengre tid.

- Hvordan tiltrekke seg nye borgere?
- Hvordan stimulere til at unge i utdanning returnerer til Sør-Varanger etter endt utdanning?
- Hvordan stimulere til en befolkning får en sterkere grad av bostedslojalitet?
- Hvordan stimulere til en sterkere og mer stabil befolkningsvekst?

Utfordringer tilknyttet befolkningsutvikling og bosetting er kanskje de største utfordringene kommunen står overfor de neste årene. Følgelig så skal de utfordringer, mål og strategier man ser for seg innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel.

3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting

Den veksten som er beskrevet i kommuneplanen fra år 2005 har ikke gitt de forventede ringvirkningene som man da trodde skulle komme i fra olje- og gassvirksomhet. I kommuneplanen er visjonen at innbyggertallet skulle øke til 12.000 innbyggere innen 2015. Ved inngangen av år 2012 var kommunens populasjon på 9860, så det er fremdeles et stykke igjen før man når kommuneplanens målsettinger. Det er i dag et skrikende behov for kompetent arbeidskraft til Sør-Varanger.

Nå som Sydvaranger Gruve AS har etablert seg så kan man anta at dette har resultater i forhold til flere virksomheter, og da spesielt privat virksomhet. Blant annet har etableringen av Thon hotellet gitt ca 30 nye arbeidsplasser til kommunen. Øvrig sysselsetting i offentlig virksomhet har holdt seg relativt stabilt de siste årene.

Om man legger til grunn kalkulasjonene fra Norsk Institutt for by- og regionsforskning (NIBR), så er det grunn til å tro at etableringa av Sydvaranger Gruve etter hvert vil gi indirekte vekst i andre offentlige og private virksomheter. NIBR opererer med at 1 arbeidsplass vil kunne gi 0,2 til 0,8 i utledede arbeidsplasser.

- Hvordan skal offentlig og privat virksomhet greie å tiltrekke seg nødvendig og kompetent arbeidskraft?
- Hvordan sikre en stabil sysselsetting?
- Hvordan stimulere til lenger yrkeskarriere (etter 62 år)?
- På bakgrunn av ”eldrebølgen” så skal 30 % av befolkningen av med pensjon de neste 20 årene, det vil skape stor etterspørsel etter arbeidskraft.

For at kommunen best skal imøtekomme disse utfordringene så vil tematikken innarbeides som tematikk i kommuneplanens samfunnsdel og den nye reiselivsplanen, samt at strategier og utfordringer tilknyttet at en økning i antall eldre så vil det være en sentral tematikk for planen *Strategi for omsorgstjenesten 2022*.

3.3 Utfordringer ved folkehelse

Man ser at Sør-Varanger kommune er gode på noen punkter på folkehelsebarometeret, men likevel kommer kommunen generelt dårlig ut sammenlignet med nasjonale snittverdier⁴. I møte med

---

⁴ <http://www.ks.no/PageFiles/20049/Dreiboka%20-%20Lov%20f%20juni%202011.pdf>

ny lov om folkehelse så er hovedutfordringen å stimulere til en forbedring av den totale folkehelsen til kommunens befolkning. For å imøtekomme dette kan det være fordelaktig at man tenker folkehelse som et prinsipp i all form for planlegging.

- Hvordan styrke folkehelsen og utjevne sosiale forskjeller i helse og levekår?
- Hvordan iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer?
- Hvordan iverksette et langsiktig og systematisk innsats? Grunnlaget for god helse legges først og fremst utenfor helsetjenesten.
- Hvordan tenke helse i alt vi gjør (Health in All Policies) på best mulig måte og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer?
- Høge prosentandeler som ikke fullfører videregående og høyre utdanning kan tenkes være en stor utfordring med tanke på folkehelsearbeidet. Lav utdanning og lav lønn er å regne for viktige bidragsyttere til at man ikke oppnår god folkehelsegevinst.

For at kommunen best skal imøtekomme folkehelseutfordringene så vil folkehelse inngå som et eget kapittel i kommuneplanens samfunnsdel. I kommuneplanens samfunnsdel så skal de utfordringer, mål og strategier tilknyttet folkehelse innarbeides, følgelig så skal kommunens virksomheter følge opp dette i sin daglige drift.

Sør-Varanger kommune har som første kommune allerede fått på plass Friskhetssentralen. Friskhetssentralen er et lavterskeltilbud som skal stimulere til røykeslutt og vektreduksjon, med den målsettingen å betre befolkningens folkehelse.

3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet

En viktig forutsetning for at vi skal sikre en befolkningsvekst er at kommunen har et godt utviklet kommunalt tjenesteapparat på alle nivå. Da må vi se på hvordan skal vi sikre et godt og tilstrekkelig utviklet tilbud innenfor de fleste sektorer og områder i kommunen. Et godt tilbud innenfor kultur, idrett, barnehage, skole og utdanning vil være viktig.

- Sør-Varanger kommune jobber for at man skal oppleve en positiv og stabil befolkningsvekst, men hvordan skal kommunen imøtekomme denne befolkningsveksten?
- De neste 20 årene skal 30 % av befolkningen av med pensjon, hvordan skal kommunen håndtere ”eldrebølgen”?
- Hvordan skal kommunens økonomiske situasjon være de neste 5 – 10 år?
- Hvilke tiltak kan kommunen iverksette for å stimulere til en mer stabil sysselsetting og at de ansatte står lengre i arbeid?

Utfordringer for kommunesektorens virksomhet vil være spesielt viktig tematikk som skal innarbeides i planen *Strategi for omsorgstjenesten 2022*. Utfordringer tilknyttet hvordan kommunen skal imøtekomme befolkningsveksten skal innarbeides i *Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune*, plan for *Skolestruktur*, *boligpolitisk handlingsplan*, *kommunale veier og trafiksikkerhetsplan* og *Strategi for omsorgstjenesten 2022*.

3.5 Utfordringer i arealforvaltningen

Når viktigste utfordringen er å gjøre Sør-Varanger så attraktiv som mulig for både eksisterende befolkning og fremtidige tillflyttere så må dette også gjøres noe med i arealforvaltningen i kommunen. Da kan de mest sentrale utfordringene være;

- Å se på nye innfartsløsninger til Kirkenes.
- Hvordan Kirkenes utvikles?
- Hvordan skal boligsituasjonen være i tida fremover?

- Hvordan videreutvikle Kirkenes til et kommunalt og regionalt senter?
- Hvordan skal motorferdsel og tilpassning av scooterløypenettet være i årene som kommer?
- Hvordan skal bolig- og institusjonsstrukturen være i møte med den kommende "eldrebølgen"?
- Hvordan og hvor skal utviklingen av nye næringsrelaterte havneområde være i Sør-Varanger i tiden fremover.

Utfordringer for arealforvaltningen i Sør-Varanger kommune vil være viktig tematikk som skal bearbeides i kommuneplanens samfunns- og arealdel, samt følgende planer; *Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune*, plan for *Skolestruktur*, *boligpolitisk handlingsplan* og *kommunale veier og trafiksikkerhetsplan*.

3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet

Etter oppstart av Sydvaranger gruve har kommunen opplevd en markant økning i Co²-utslipp. I tiden etter gjenoppstart av gruva har økningen i det totale energibruk i kommunen fordoblet seg. Dette medfører at målsetningen med å redusere Co² utslippene ikke ennå har latt seg gjennomføre. Målsetningen står fremdeles ved lag og kommunen må fremdeles lete etter gode og alternative løsninger for å redusere klimagassutslipp.

- Hvordan skal Sør-Varanger kommune oppnå de føringer og målsetninger som trekkes opp i kommunens Klima og energiplan 2010-2020?
  - Oppnåelse av målsetningen om energikonvertering og energiproduksjon?
  - Oppnåelse av energieffektivisering?
  - Oppnåelse av målsetningen om reduksjon i klimagassutslipp?
- Hvordan skal kommunen være med å innvirke til gode miljøløsninger i samarbeid med Sydvaranger gruve AS?
- Hvordan skal kommunen forholde seg til et økt press for å utvide mulighet for motorferdsel i utmark?
- Hvordan kan kommunen være med å påvirke til å realisere gode miljøløsninger ved nikkilverket i byen Nikel?

Energi og Klimaplan 2010 – 2020 har vist seg og ikke å fungere som et godt styringsdokument i Sør-Varanger kommune. I rulleringen at planen skal kommunen se på handlingsdelen for og vurdere hvordan kommunen på best mulig måte kan følge opp de målsettingene satt i planen.

4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015

<u>Planer</u>	<u>Behov/ Status</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>Fremtidig status</u>
Kommuneplan						
- <u>Samfunnsdel</u>	Rulleres	Rulleres				
- <u>Arealdel</u>	Rulleres	Rulleres				
Kommunale sektorplaner						
Strategi for omsorgstjenesten 2022	Rulleres og trenger handlingsdel		Rulleres			Kommunedelplan
Habilitering og rehabilitering	Rulleres og trenger		Rulleres			Inngå i strategi for

2008-2011	handlingsdel					omsorgstjenesten
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Ingen tilbakemelding		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010	Rulleres		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune	Videreføres uten endringer					Viktig kommunal plan
Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	Ny		Ny			Kommunedelplan
Barnehageplan 2008-2012	Skal til politisk behandling før jul	Rulleres				Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Kulturskoleplanen 2004	Rulleres		Rulleres			Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Skolestruktur "da klokka klang, så fort vi sprang..." 2004	Ingen tilbakemelding					Kommunedelplan
Viktige kommunale planer						Kommunedelplan
Kommunedelplan Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017	Rulleres	Rulleres				Kommunedelplan
Boligpolitisk handlingsplan + tiltak 2009-2012	Rulleres		Rulleres			Viktig kommunal plan
Energi- og Klimaplan 2010 – 2020	Rulleres			Rulleres		Kommunedelplan
Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006-2009	Til revidering	Revideres				Kommunedelplan
Kommunale veier og trafikksikkerhetsplan	Lages ny		ny			Kommunedelplan
Plan for trafikksikkerhet Sør-Varanger kommune 2010 – 2013	Til revidering		Revideres			Inngå i vei- og trafikksikkerhetsplan
Tilstandsregistrering og veiplan	Uten formell status, skal lages ny					Inngå i Vei- og trafikksikkerhetsplan
Geodataplan for Sør-Varanger kommune 2006 – 2009	Til revidering		Revideres			Viktig handlingsplan
Strategisk næringsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Handlingsplan
Hovedplan for vann	Rulleres			Rulleres		Kommunedelplan
Reiselivsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Kommunedelplan
Kommunens helhetlige ROS-analyse	Rulleres	Rulleres				
Kommuneplanens arealdel						
Områdeplan 1 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Områdeplan
Områdeplan 2 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Områdeplan
Veiløsning for Kirkenes-halvøya	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan

4.1 Plangjennomføring

Sør-Varanger kommune skal rullere både kommuneplanens arealdel og samfunnsdel. Planprosessene vedrørende kommuneplanens samfunnsdel og de øvrige planene skal gå parallelt, men ved en viss faseforskyvning. Det vil si at Kommuneplanens samfunnsdel hele tiden skal gå i forkant av andre kommunedelplaner.

Siden kommuneplanen skal rulleres så tilbyr det kommunen en unik mulighet til tidlig og gå bredt og ut med planprosessen, der kommunens innbyggere involveres i fra en tidlig fase. Det er ansett at en bred planprosess vil gi legitimitet og nytteverdi for planleggingen. Sør-Varanger kommune ønsker spesielt og involvere ungdomsrådet ved rulleringen av kommuneplanen.

Sør-Varanger kommune har behov for å rullere eksisterende hovedplan for avløp og vannmiljø, men har for inneværende kommunestyreperiode ikke ressurser for rulling av denne planen. Dersom ressursituasjonen endrer seg i løpet inneværende kommunestyreperiode så vil denne

	Fremtidige planer	Eksisterende planer som skal inngå i større planverk	Fremtidig Status
--	--------------------------	---	-------------------------

planen bli prioritert.

4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015

Sektorplaner			
Ny plan	Strategi for omsorgstjenesten 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Habilitering og rehabilitering 2008-2011 - Rusmiddelpolitisk handlingsplan - Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010 	Kommunedelplan
Ny plan	Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Barnehageplan 2008 – 2012 - Kulturskoleplanen 2004 	Kommunedelplan
Rullerende plan	Skolestruktur ” <i>da klokka klang, så fort vi sprang...</i> ” 2004		Kommunedelplan
Rullerende plan	Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
<u>Kommunale planer</u>			
Ny plan	Kommunale veier og trafikkisikkerhetsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for trafikkisikkerhet for Sør-Varanger kommune - Tilstandsregistrering og veiplan 	Kommunedelplan
Ny plan	Reiseliveplan for Sør-Varanger kommune		Kommunedelplan
Ny plan	Strategisk Næringsplan		Handlingsplan
Rullerende plan	Boligpolitisk handlingsplan + 2009-2012		Kommunedelplan
Rullerende plan	Klima- og energiplan 2010 - 2013		Kommunedelplan
Rullerende plan	Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017		Kommunedelplan
Rullerende plan	Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006 - 2009		Kommunedelplan
Rullerende plan	Geodataplan for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
Rullerende plan	Hovedplan for Vann		Kommunedelplan
Rullerende plan	Kommunens helhetlige ROS-analyse		
<u>Kommuneplannens arealdel</u>			
Nye planer	Områdeplan 1 og 2 for Sydvaranger gruve AS		Kommunedelplaner
Ny plan	Veiløsning for Kirkenes-halvøya		Kommunedelplan

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Vegar Nilsen Trasti Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 24.09.2012
Arkivkode: K2-H11, K1-	Arkivsaksnr.: 11/1571
Saksordfører: Karine Emanuelsen. Saksordfører i Rådet for likestilling av funksjonshemmede: Knut Mortensen	

SAKSGANG		
Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Utvalg for plan og samferdsel	11.10.2012	114/12
Kommunestyret	17.10.2012	079/12
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	06.11.2012	017/12

DETALJREGULERING MED KONSEKVENsutREDNING FOR NYE KIRKENES SYKEHUS - FORSLAGSSTILLER: HELSE FINNMARK

Vedlagte dokumenter:

Nr.	Dok.dato	Tittel
1	31.08.2012	PLANBESKRIVELSE MED KONSEKVENsutREDNING NYE KIRKENES SYKEHUS
2	31.08.2012	REGULERINGSBESTEMMELSER NYE KIRKENES SYKEHUS
3	31.08.2012	PLANKART NYE KIRKENES SYKEHUS
4	31.08.2012	ROS-ANALYSE NYE KIRKENES SYKEHUS

Dokumenter i saken:

Dok.dato	Type	Avsender/mottaker	Tittel
28.06.2011	I	Prosjekteringsgruppe n Nye Kirkenes	ANMODNING OM FORHÅNDSKONFERANSE
01.09.2011	U	Momentum Arkitekter AS;	MØTEREFERAT - FORHÅNDSKONFERANSE NYE KIRKENES SYKEHUS
09.11.2011	I	Finnmarkseiendomm en	VEDR PLANARBEID FOR NYE KIRKENES SYKEHUS
14.11.2011	U	Norconsult AS	MERKNADER TIL FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR KIRKENES SYKEHUS
28.11.2011	I	Norconsult AS	NYE KIRKENES SYKEHUS - VARSEL OM IGANGSATT ARBEID MED
29.11.2011	I	Norconsult AS	E-POST KORRESPONDANSE 14.11 - 28.11
01.12.2011	U	Sør-Varanger Ungdomsråd	NYE KIRKENES SYKEHUS - VARSEL OM IGANGSATT ARBEID MED
14.12.2011	I	Statens Vegvesen	UTTALELSE - KONSEKVENsutREDNING OG HØRING AV FORSLAG TIL
09.01.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	INNSPILL TIL REGULERINGSPLAN MED PLANPROGRAM - NYE KIRKENES SYKEHUS
06.02.2012	I	Norconsult AS v/Aase Marie	NYE KIRKENES SYKEHUS - HØRINGSUTTALELSER TIL
13.02.2012	I	Norconsult AS	REVIDERT FORSLAG TIL PLANPROGRAM OG FORSLAG TIL FREMDRIFT
21.02.2012	I	Norconsult	REVIDERT FORSLAG TIL PLANPROGRAM OG FORSLAG TIL FREMDRIFT
22.02.2012	U	Momentum Arkitekter v/Michael Ramm	FORELØPIG SVAR: PLANPROGRAM FOR NYE KIRKENES SYKEHUS
08.03.2012	I	Helse Finnmark	TOMTEAREAL - NYE KIRKENES SYKEHUS
22.03.2012	U	Saksbehandler Vegar N. Trasti	MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 21.03.12: NYE
30.03.2012	I	Norconsult AS	FORSLAG TIL DETALJREGULERINGSPLAN - NYE KIRKENES SYKEHUS
02.04.2012	U	Finnmark Fylkeskommune	FASTSATT PLANPROGRAM FOR DETALJREGULERINGSPLAN MED
19.04.2012	U	Momentum Arkitekter v/Michael Ramm	FEIL OG MANGLER VED FORSLAG TIL DETALJPLAN FOR NYE KIRKENES
24.04.2012	I	Varanger KraftNett AS	FASTSATT PLANPROGRAM FOR DETALJREGULERINGSPLAN MED
02.05.2012	U	Norconsult AS; Momentum Arkitekter	TILBAKEMELDING: FORSLAG TIL DETALJPLAN FOR NYE KIRKENES
04.05.2012	I	Reindriftsforvaltninge n i Øst-Finnmark	FASTSATT PLANPROGRAM FOR DETALJREGULERINGSPLAN MED
01.06.2012	I	Norconsult AS	NYE KIRKENES SYKEHUS - PLANKART OG BESTEMMELSER

21.06.2012	U	Saksbehandler Vegar Trasti	MELDING OM VEDTAK FRA UTVALG FOR PLAN OG SAMFERDSEL 21.06.12: FORSLAG
22.06.2012	U	Finnmark Fylkeskommune	NYE KIRKENES SYKEHUS: FORSLAG TIL DETALJREGULERING MED
25.06.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark v/Harriet	BER OM UTSATT HØRINGSFRIST
27.06.2012	I	Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	UTTALELSE OM FORSLAG TIL DETALJREGULERINGSPLAN FOR NYE
03.07.2012	U	Fylkesmannen i Finnmark	FYLKESMANNEN BER OM Å FÅ UTSATT HØRINGSFRISTEN FOR KOMMUNENS SAK
13.07.2012	I	Norges vassdrags- og energidirektorat	HØRINGUTTALELSE TIL OFFENTLIG ETTERSYN - DETALJREGULERING MED
19.07.2012	I	Sametinget	UTTALELSE VEDR. OFFENTLIG ETTERSYN AV FORSLAG TIL DETALJREGULERING MED
03.08.2012	I	Finnmark Fylkeskommune	HØRINGSUTTALELSE TIL NYE KIRKENES SYKEHUS - FORSLAG TIL
13.08.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	HØRINGSUTTALELSE - REGULERINGSPLAN FOR NYE KIRKENES SYKEHUS
15.08.2012	I	Statens Vegvesen	NYE KIRKENES SYKEHUS - HØRING AV DETALJREGULERING
28.08.2012	I	Norconsult	NYE KIRKENES SYKEHUS_REGULERINGSPLANDOKUMENT

Kort sammendrag:

Helse Finnmark har fått utarbeidet detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus, ved Andrevann. Planforslaget ble behandlet i Utvalg for Plan og Samferdsel i møte 21.06.12, sak 077/12, planforslaget ble sendt til høring og utlagt til offentlig ettersyn. Detaljregulering med konsekvensutredning legges her fram for andregangsbehandling i Utvalg for Plan og Samferdsel for vedtak i Kommunestyret.

Faktiske opplysninger:

Helse Nord vedtok den 23.02.11 bygging av nytt sykehus i Kirkenes.

Helse Finnmark har i samarbeid med en prosjektgruppe, bestående av BOARCH arkitekter, Momentum arkitekter og Norconsult AS, igangsatt en detaljreguleringsprosess med hensikt å legge til rette for bygging av nytt sykehus ved Andrevann.

Detaljregulering av Nye Kirkenes sykehus er konsekvensutredningspliktig etter forskrift om konsekvensutrednings § 2f, vedlegg 1, punkt 1, "*Planer og tiltak som alltid skal behandles etter forskriften*".

Nye Kirkenes Sykehus planlegges nord for Andrevannet med en planavgrensning som omfatter deler av reguleringsplan for Skytterhusfjellet i tillegg til Kommuneplanens arealdel. Planområdet er i reguleringsplan for Skytterhusfjellet, i hovedsak regulert til turist/næringsområde, i tillegg til parkbelte og friluftsområde. Planområdet omfatter også arealer som i Kommuneplanens arealdel er avsatt til Landbruks-, Natur- og Friluftsmål.

Planen omfatter følgende eiendommer: gnr. 25, bnr. 2, gnr. 26, bnr. 2, bnr. 186 og bnr. 154 som eies av Sør-Varanger Kommune, samt gnr. 26, bnr. 1 og bnr. 136 som eies av Finnmarkseiendommen (FeFo). Helse Finnmark har inngått avtale med FeFo om overdragelse av eiendom. Det er innledet dialog mellom Helse Finnmark og kommunens Eiendomsavdeling for de kommunale eiendommene.

Forslag til detaljregulering med konsekvensutredning ble behandlet av Utvalg for Plan og Samferdsel i møte 21.06.12, sak 077/12. Planforslaget ble sendt på høring og utlagt til offentlig ettersyn i perioden 22.06.12-10.08.12. Til planforslaget er det innkommet 6 uttalelser, som her opplistes med forslagsstillers kommentar:

Fylkesmannen i Finnmark, miljøvernavdelingen (13.08.12):

Fylkesmannen anbefaler at det blir tatt inn i bestemmelsene hvordan radon skal følges opp. Fylkesmannen viser til Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister pkt. 1.2.1.1 som omtaler høyder i reguleringskart.

Forslagsstillers kommentar:

Merknaden tas til orientering. Følgende tekst om radon er tatt inn i bestemmelsene, pkt. 4.8:
«Tekniske krav til gjennomføring av tiltak for å hindre uønskede radonkonsentrasjoner i inneluft skal dokumenteres i byggefasen».

Statens vegvesen (15.08.12):

Planforslaget vurderes å ivareta trafikksikkerheten ved sykehuset. Planforslaget gir tilfredsstillende løsninger for gående og syklende, og legger til rette for bruk av sykkel ved å etablere sykkelparkering. Planforslaget tilrettelegger for kollektivtrafikk til/fra sykehuset. Sykehuset lokaliseres langt utenfor sentrumsarealene og bidrar derfor ikke til flere gående, men ut i fra forutsetningene er Statens vegvesen tilfreds med planforslaget. Det er ikke lagt opp til restriksjoner på parkering ved sykehuset, men dersom kollektivtilbudet skulle styrkes på lengre sikt bør sykehuset vurdere denne problemstillingen.

Statens vegvesen anbefaler at håndbok 278 – Universell utforming av vegger og gater – benyttes i detaljplanleggingen av transportsystemet rundt sykehuset.

Det gjøres oppmerksom på at i bestemmelsens pkt. 4.4 vises til Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen T-1442. Denne er nå erstattet av T-1521.

Forslagsstillers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Miljøverndepartementet har besluttet at retningslinjen for støy fortsatt skal hete T-1442 og ikke T-1521. I bestemmelsens pkt. 4.4a er teksten «nyere versjoner» lagt til:

«T-1442 «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» eller nyere versjoner skal legges til grunn for både anleggsfasen og driftsfasen».

Norges vassdrags- og energidirektorat (13.07.12):

Hensynet til vassdragsmiljø, bestemmelsene i naturmangfoldloven, samt sikkerhet i forhold til grunnforhold (iht. NVEs innspill til planoppstart) er ivaretatt i planforslaget. NVE har ingen merknader.

Forslagsstillers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Finnmark fylkeskommune (03.08.12):

Fylkeskommunen er fornøyd med at aktsomhetsplikten er tatt inn i reguleringsplanens bestemmelser, at det settes krav til god tilgjengelighet og at område blir tilrettelagt med gang-/sykkelvegssystem, noe som fremmer folkehelsen. Fylkeskommunen har ellers ingen merknader.

Forslagsstillers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Sametinget (19.07.12):

Ingen merknader.

Reindriftsforvaltningen (27.06.12):

Ingen merknader.

Detaljreguleringen for Nye Kirkenes Sykehus består av følgende plandokumenter, som er vedlagt i saken:

- Plankart
- Planbestemmelser
- Planbeskrivelse med Konsekvensutredning
- Risiko og Sårbarhetsanalyse

Til planen er det utarbeidet følgende dokumenter:

- Rapport for registrering av fuglefauna og vurdering av naturtyper
- Notat vedrørende grunnforhold
- Støysonekart,
disse dokumenter anses av administrasjonen som bakgrunnsmateriale og er derfor ikke vedlagt saken.

Plandokumentene gir en grundig beskrivelse av tiltaket, forslagsstillers merknadsbehandling etter høring/offentlig ettersyn er opplistet over og framkommer av planbeskrivelsen, kapittel 4.4. Administrasjonen forutsetter at Kommunestyret setter seg inn i plandokumentene og innholdet vil derfor ikke omtales i detalj her, det vises til vedlagte plandokumenter.

Administrasjonens vurderinger:

Etter administrasjonens vurdering er detaljreguleringen med konsekvensutredning i tråd med fastsatte planprogram. Slik administrasjonen ser det beskriver detaljreguleringen virkningen av tiltaket for miljø og samfunn og innkomne uttalelser synes ivaretatt i plandokumentene.

Virkningen av detaljreguleringen for miljø og samfunn framgår av planbeskrivelsens kapittel 7 (konsekvensutredningen), og konklusjonene i konsekvensutredningen er etter administrasjonens vurdering ivaretatt i plankartet og reguleringsbestemmelsene. Innkomne uttalelser til planforslaget framkommer av planbeskrivelsens kapittel 4.4, det vises til forslagsstillers kommentarer til den enkelte uttalelse. Ut i fra dette vurderer administrasjonen at de innkomne uttalelser er tillagt tilstrekkelig betydning og ivaretatt i detaljreguleringens plankart og bestemmelser.

Forholdet til naturmangfoldslovens §§ 8-12, jf. § 7 "Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet... Vurderingen etter første punktum skal framgå av beslutningen.":

Forslagsstiller har i planbeskrivelsen gjort en vurdering av planforslaget etter naturmangfoldslovens §§ 8-12, administrasjonen viser til planbeskrivelsens kapittel 5.6 og 7.7.

Forslagsstiller har i forbindelse med planarbeidet innhentet kunnskap om naturmangfoldet i planområdet. Med bakgrunn i dette vurderer administrasjonen at lovens krav om kunnskapsgrunnlag, jf. § 8 er oppfylt, og at lovens § 9 "føre-var-prinsippet" således ikke kommer til anvendelse. Administrasjonen støtter seg til forslagsstillers vurderinger etter naturmangfoldslovens § 10. Slik administrasjonen ser det bærer planområdet preg av menneskelig påvirkning, samtidig vil utbyggingen kunne gi konsekvenser utenfor planområdet, nedstrøms mellom Andre- og Førstevann. Det er i planbestemmelsen stilt krav om en overordnet plan som inkluderer behandling av overflatevann, det er også stilt krav om grunnundersøkelser og tiltak for å ivareta kanalen. Løsninger for overflatevann og bevaring av kanalen vil slik administrasjonen forstår det være i henhold til naturmangfoldslovens § 12. Etter administrasjonens vurdering vil det være rimelig at kostnadene for å hindre miljøforringelse bæres av tiltakshaver, gjennom overnevnte løsninger og jf. lovens § 11. Slik administrasjonen ser det er prinsippene i §§ 8-12 lagt til grunn som retningslinjer og ivaretatt gjennom planforslaget med konsekvensutredning.

Administrasjonen støtter seg for øvrig til forslagsstillers vurderinger i konsekvensutredningen og finner at konklusjonene i denne er innarbeidet og ivaretatt i detaljreguleringen.

Administrasjonen anbefaler ut i fra dette at detaljreguleringen vedtas.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Etablering av et nytt sykehus kan få ringvirkninger for næringsaktivitet tilknyttet sykehusvirksomhet. Etter det administrasjonen forstår vil det for det meste være til det positive for denne type nærings framtidsutsikter. Sykehusets plassering kan føre til et ønske om og økt press på etablering på nærliggende arealer. Utbyggingen kan gi positive ringvirkninger for entreprenørbransjen i kommunen, i byggefasen.

Infrastruktur:

Bevaring av Kirkenes sykehus som et av to likeverdige sykehusstilbud for befolkningen i Finnmark er et eget kulepunkt i Kommuneplanens samfunnsdel. Nærhet til sykehustjenester er også satt som et viktig moment her. Slik administrasjonen ser det vil bygging av nytt sykehus ved andrevann, som her planlegges, være i tråd med målene i Kommuneplanens samfunnsdel. Etter det administrasjonen forstår vil de planlagte sykehusfunksjonene tilsvare dagens, og det settes av arealer for utvikling og utbygging av sykehuset. Plasseringen ved andrevann er innenfor gangavstand til Kirkenes sentrum, Hesseng og Skytterhusfjellet, noe som kan bidra til redusert bruk av biltransport til/fra sykehuset.

Barn og ungdom:

Nærheten til sykehus vil kunne være et bidrag til å sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge i framtiden.

Kompetansebygging:

Samhandling og samlokalisering av helsetjenester mellom kommunen og Helse Finnmark kan bidra til kompetansebygging innenfor sektoren. Det vil etter administrasjonens vurdering være hensiktsmessig at det innledes et eget arbeid rundt dette, atskilt fra planprosessen.

Økonomi:

Etter det administrasjonen forstår er det i reguleringsplanarbeidet ikke tatt stilling til den framtidige utnyttelsen av det gamle sykehuset og hvorvidt dette kan få økonomiske følger for kommunen. Slik administrasjonen ser det vil dette være en problemstilling som på grunn av dens omfang og usikkerhet må sidestilles fra planprosessen.

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Krav om universell utforming er slik administrasjonen ser det ivaretatt i detaljreguleringen, krav til universell utforming er omtalt som et eget tema i konsekvensutredningen og innarbeidet i planbestemmelsene.

Alternative løsninger:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-12 sender Kommunestyret *Detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus*, planID 2011015 tilbake til ny behandling. Kommunestyret ser seg ikke enig i forslaget og det gis følgende føringer for det videre arbeidet med planen:

Forslag til innstilling:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-12 og forskrift om konsekvensutrednings § 12 vedtar Kommunestyret *Detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus*, planID 2011015, med tilhørende plankart, bestemmelser og planbeskrivelse med

konsekvensutredning (jf. pbl. §§ 12-3 og 4-2 andre ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 9).

Kommunestyrets begrunnelse:

Kommunestyret finner at detaljreguleringen ivaretar de uttalelser og merknader som er innkommet på en tilfredsstillende måte og at konklusjoner i konsekvensutredningen er ivaretatt i planmaterialet, jf. administrasjonens vurderinger over.

Kommunestyret støtter seg for øvrig til administrasjonens vurderinger over og de utredninger og vurderinger som framkommer av plandokumentene.

Behandling 11.10.2012 Utvalg for plan og samferdsel

Saksordfører: Karine Emanuelsen. I saksordførers fravær, orienterte Roger Bruer.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Utvalg for plan og samferdsels vedtak i sak 114/12:

Utvalg for plan og samferdsel avgir følgende innstilling til kommunestyret:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-12 og forskrift om konsekvensutrednings § 12 vedtar Kommunestyret *Detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus*, planID 2011015, med tilhørende plankart, bestemmelser og planbeskrivelse med konsekvensutredning (jf. pbl. §§ 12-3 og 4-2 andre ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 9).

Kommunestyrets begrunnelse:

Kommunestyret finner at detaljreguleringen ivaretar de uttalelser og merknader som er innkommet på en tilfredsstillende måte og at konklusjoner i konsekvensutredningen er ivaretatt i planmaterialet, jf. administrasjonens vurderinger over.

Kommunestyret støtter seg for øvrig til administrasjonens vurderinger over og de utredninger og vurderinger som framkommer av plandokumentene.

079/12: DETALJREGULERING MED KONSEKVENSTREDNING FOR NYE KIRKENES SYKEHUS - FORSLAGSSTILLER: HELSE FINNMARK

Forslag til innstilling:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-12 og forskrift om konsekvensutrednings § 12 vedtar Kommunestyret *Detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus*, planID 2011015, med tilhørende plankart, bestemmelser og planbeskrivelse med konsekvensutredning (jf. pbl. §§ 12-3 og 4-2 andre ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 9).

Kommunestyrets begrunnelse:

Kommunestyret finner at detaljreguleringen ivaretar de uttalelser og merknader som er innkommet på en tilfredsstillende måte og at konklusjoner i konsekvensutredningen er ivaretatt i planmaterialet, jf. administrasjonens vurderinger over.

Kommunestyret støtter seg for øvrig til administrasjonens vurderinger over og de utredninger og vurderinger som framkommer av plandokumentene.

Behandling 11.10.2012 Utvalg for plan og samferdsel

Saksordfører: Karine Emanuelsen. I saksordførers fravær, orienterte Roger Bruer.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Utvalg for plan og samferdsels vedtak i sak 114/12:

Utvalg for plan og samferdsel avgir følgende innstilling til kommunestyret:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-12 og forskrift om konsekvensutrednings § 12 vedtar Kommunestyret *Detaljregulering med konsekvensutredning for Nye Kirkenes Sykehus*, planID 2011015, med tilhørende plankart, bestemmelser og planbeskrivelse med konsekvensutredning (jf. pbl. §§ 12-3 og 4-2 andre ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 9).

Kommunestyrets begrunnelse:

Kommunestyret finner at detaljreguleringen ivaretar de uttalelser og merknader som er innkommet på en tilfredsstillende måte og at konklusjoner i konsekvensutredningen er ivaretatt i planmaterialet, jf. administrasjonens vurderinger over.

Kommunestyret støtter seg for øvrig til administrasjonens vurderinger over og de utredninger og vurderinger som framkommer av plandokumentene.

Behandling 17.10.2012 Kommunestyret

Saksordfører: Karine Emanuelsen

Som følge av at saken ikke er behandlet av rådet for likestilling av funksjonshemmede, trekkes den fra sakslista.

Kommunestyrets vedtak i sak 079/12:

Saken ble trukket fra sakslista.

Kommunestyrets begrunnelse:

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

HELSE FINNMARK
FINNMÁRKKU DEARVVAŠVUOHTA

Helse Finnmark HF

Detaljregulering for Nye Kirkenes sykehus
Planbeskrivelse med konsekvensutredning

Prosjekteringsgruppen
BOARCH arkitekter as
Momentum Arkitekter AS
Norconsult AS

PlanID 2011015, saksnr. 11/1571

Sør-Varanger Kommune

PlanID: 2011015
 Saksnummer: 11/1571
 Planbeskrivelse er datert: 28.8.2012

Tilhørende dokumenter:

– Bestemmelse og plankart datert: 28.8.2012
 Varslet oppstart av planen: 28.11.2011
 Høring av forslag til planprogram: 28.11.2011-20.01.2012
 Fastsettelse av planprogram: 21.3.2012, KST sak 021/12
 Førstegangsbehandling planforslag: 21.6.2012, UFPS sak 077/12
 Høring/offentlig ettersyn: 22.6.2012-10.8.2012
 Annengangsbehandling: 27.9.2012
 Vedtatt plan i kommunestyret: 17.10.2012

Revisjon:	Revisjonen gjelder:		Godkjent:	Dato:
2	Forslag til planbeskrivelse med KU. Pkt. 4.4 Inkomne merknader til planforslaget			280812
1	Forslag til planbeskrivelse med KU			010612
	Samlet revisjon			
PlanID: 2011015	Saksnr.: 11/1571	Saksbeh.: vetr	Kontroll: vetr	Dato: 280812
Dokumenttittel: Nye Kirkenes sykehus, Detaljregulering med konsekvensutredning Sør-Varanger Kommune				
Redaksjon: Norconsult AS Vestfjordgaten 4, 1338 Sandvika Norge Epost: eirik.wiggen@norconsult.com				

1	BAKGRUNN	5
1.1	Oppdragsgiver/forslagstiller	5
1.2	Eiendoms- og eierforhold	5
1.3	Hensikten med planen	5
1.4	Tidligere prosess	5
2	DAGENS FORHOLD	6
2.1	Beliggenhet	6
2.2	Planområdet og forholdet til tilliggende areal.....	6
2.3	Juridiske forhold.....	7
3	PLANSTATUS	8
3.1	Overordna føringer	8
3.2	Gjeldende planer	9
4	MEDVIRKNING	10
4.1	Varsel om oppstart	10
4.2	Innkomne merknader til varsel om oppstart.....	10
4.3	Fastsatt utredningsprogram	10
4.4	Innkomne merknader til planforslaget	10
5	FORSLAGSSTILLERS FAGLIGE BEGRUNNELSE	13
5.1	Konsept	13
5.2	Veger og trafikk.....	14
5.3	Grønnstruktur, landskap og Andrevann	15
5.4	Regulering av Andrevann og vurderinger rundt flom.....	16
5.5	Forholdet til overordna mål og planer.....	18
5.6	Forholdet til naturmangfoldloven	18
6	BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET	20
6.1	Formål, hensynssoner og bestemmelsesområde	20
6.2	Utnyttelse, plassering, høyder og funksjon	21
6.3	Grønnstruktur	22
6.4	Bruk og vern av vannet	22
6.5	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	22
6.6	Universell utforming	23
6.7	Rekkefølgekrav.....	23
7	VIRKNINGER AV PLANFORSLAGET	24
7.1	Arkitektonisk og estetisk utforming.....	24

7.2	Miljø og forurensning.....	26
7.3	Trafikk	28
7.4	Støy	34
7.5	Landskaps – og terrengforming	36
7.6	Energi og materialbruk	42
7.7	Naturmiljø	45
7.8	Teknisk infrastruktur.....	47
7.9	Geoteknikk og grunnforhold.....	49
7.10	Samfunn og næringsliv.....	50
7.11	Nærmiljø, friluftsliv og barn og unge	53
7.12	Kulturminnevern/arkeologi	55
7.13	Universell utforming	56
7.14	Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap	57
7.15	Sammenstilling av konsekvenser	59
	VEDLEGG.....	61

1 Bakgrunn

1.1 Oppdragsgiver/forslagstiller

Helse Finnmark HF er oppdragsgiver og forslagsstiller. I prosjekteringsgruppen for Nye Kirkenes sykehus er BOARCH arkitekter AS, Momentum arkitekter AS og Norconsult AS.

1.2 Eiendoms- og eierforhold

Finnmarkseiendommen eier store deler av planområdet. Vest mot E6 er Sør-Varanger kommune grunneier. Helse Finnmark skal overta hele planområdet.

1.3 Hensikten med planen

Hensikten med detaljreguleringsplanen er å tilrettelegge for bygging av nytt sykehus i Kirkenes ved Andrevann.

Dagens sykehus ble ferdigstilt i 1955 og er lokalisert på Prestøya i Kirkenes. Sykehuset har senere blitt påbygd flere ganger for å gi rom for aktivitetsøkning og utvidelse av tjenestetilbudet. De mange om- og utbygginger har resultert i en dårlig intern logistikk og lite effektiv utnyttelse av personellet. Siden slutten av 1980-tallet har sykehuset hatt behov for omfattende vedlikehold og ombygginger. Behovet for en oppgradering av sykehuset i Kirkenes er godt dokumentert i tidligere rapporter.

Tilstandsrapporter, arealundersøkelser og brannoppgraderingsrapporter konkluderer alle med at sykehuset er i dårlig forfatning og har en lite effektiv logistikk. Sykehuset har en spesiell utforming og store arealer i kjeller kan ikke benyttes til pasientrettet virksomhet. Deler av sykehusbygget (østfløy og deler av nordvestfløy) har betongkonstruksjoner i både ytter- og innervegger, noe som gjør det vanskelig å foreta interne ombygginger. Arealmessig er bygningsmassen samlet sett større enn nødvendig for de funksjoner som i dag inngår i bygget. Liten plass i de kliniske arealene gjør at bygget likevel oppleves trangt og lite fleksibelt.

Det foreligger ett forslag til detaljreguleringsplan.

1.4 Tidligere prosess

Det foreligger vedtak om bygging av nytt sykehus fra styremøte i Helse Nord den 23. februar 2011: «... Styret legger til grunn at investeringsprosjektene/-midlene må fordeles i regionen over tid, når behovene er likeverdige. Målsettingen er å realisere begge prosjektene så raskt som det er planleggingsmessig og økonomisk mulig. Styret vil arbeide for at oppstart av begge bygg kan realiseres innen 2015/2016... Nybygg ved Helse Finnmark Kirkenes prioriteres tidsmessig foran nybygg ved Universitetssykehuset Nord-Norge Narvik...»

Forslag til planprogram for detaljreguleringsplanen ble lagt ut på høring den 28. november 2011 med frist for uttalelser den 20. januar 2012. Det kom inn 8 merknader til planprogrammet. Planprogrammet ble fastsatt i kommunestyret den 21. mars 2012.

Forslag til detaljregulering ble behandlet av Utvalg for Plan og Samferdsel i møte 21. juni 2012, som vedtok å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn i tidsrommet 22. juni 2012 til 10. august 2012.

2 Dagens forhold

2.1 Beliggenhet

Figur 1: Sykehusets nåværende og fremtidig beliggenhet (Kilde: www.finn.no, manipulert)

2.2 Planområdet og forholdet til tilliggende areal

Planområdet er et ubebyggt område nord for Andrevann i Sør-Varanger kommune. Området grenser mot E6 i vest, en ny veg fra E6 i nord, stigning mot bebyggelsesområdet Skytterhusfjelldraget i øst og innsjøen Andrevann i sør.

Arealet tenkt til sykehuset ligger helt ned mot Andrevann og består i dag av lyng på fjellgrunn og gress og myrvegetasjon samt grupper av bjørkestrær. Området er flatt og relativt åpent mot sørøst, mer beskyttet mot nordøst. Det renner en bekk mellom Andrevann og Førstevann gjennom myrområdet vest på området. Det går en lysløype mellom området og Skytterhusfjellet i øst.

På området hvor det nye sykehuset skal bygges har det vært drevet snøhotell siden 2006. Tomta til hotellet er festet av FeFo (Finnmarkseiendommen) og snøhotellet drives enda. Tomten løses ut når sykehuset overtar eiendommen. I forbindelse med hotellet drives aktiviteter som hundekjøring, reinsdyrkjøring, truge- og skigåing. Turområdet omfatter også noe scooterkjøring og andre typer aktiviteter. Det er i dag en parkeringsplass like utenfor FeFos tomt, på kommunens tomt, ved E6.

2.3 Juridiske forhold

Den største delen av tomten eies av Fefo (Finnmarkseiendom) og det er inngått en avtale med Helse Finnmark HF om overdragelse.

Området vest for bekken eies av Sør-Varanger kommune og Helse Finnmark HF har anmodet kommunen om forhandlinger om overdragelse.

3 Planstatus

3.1 Overordna føringer

Samhandlingsreformen for sykehusdrift 2012

Kommuner, helseforetak og utdanningsinstitusjoner har hovedansvaret for å gjennomføre samhandlingsreformen. Kommuner og sykehus skal inngå samarbeidsavtaler. Målet med avtalene er at pasienter og brukere skal få helhetlige tjenester.

Avtalene skal blant annet sikre gode løsninger for utskrivningsklare pasienter og sikre at pasienter ikke legges inn på sykehus hvis de kan få like god eller bedre behandling i kommunen der de bor.

- Gir helsetjenesten ny retning
- Forebygge framfor bare å reparere
- Tidlig innsats framfor sen innsats
- Få ulike ledd i helsetjenesten til å jobbe bedre sammen
- Flytte tjenester nærmere der folk bor
- Flere oppgaver til kommunene og penger til å utføre dem
- Samle spesialiserte fagmiljøer som er sterke nok
- Bedre for pasientene - sterkere brukermedvirkning

Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal- og transportplanlegging

RPR for areal- og transportplanlegging har bl.a. som mål å sikre at arealplanleggingen legger til rette for en arealdisponering som bygger opp rundt kollektivnettet, som bidrar til reduksjon i bruken av privatbil, og som bidrar til at hverdagen kan organiseres slik at de daglige gjøremål nås med minst mulig bruk av privatbil.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge

RPR for barn og unge skal bidra til å styrke barn og unges interesser i planleggingen. Det skal opparbeides gode utearealer for variert bruk. Det stilles krav om erstatning for nedbygging av areal som er i bruk for lek.

Den europeiske landskapskonvensjonen

Målene med konvensjon er å fremme vern, forvaltning og planlegging av landskap. Planlegging er en viktig nøkkel – både for å ta vare på landskap utenom områdene staten har vernet, når det skapes nye landskap som følge av ny utbygging, og når det rustes opp landskap som er blitt ødelagt av tidligere utnyttning. Konvensjonen ønsker å fremme:

- Livskvalitet og helse
- Det lokale selvstyret og mulighetene for aktiv medvirkning
- Bærekraftige lokalsamfunn
- Attraktive steder, som stimulerer folks skaperevne og tiltakslyst

Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442 (Miljøverndepartementet)

Denne retningslinjen skal legges til grunn av kommunene, regionale myndigheter og berørte statlige etater ved planlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Retningslinjen anbefaler å beregne to støysoner rundt viktige støykilder, en rød og en gul sone. Sykehuset er et støyfølsomt arealformål. I den røde sonen er hovedregelen at støyfølsom bebyggelse skal unngås, mens den gule sonen er en vurderingssone hvor ny bebyggelse kan oppføres dersom det kan dokumenteres at avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.

3.2 Gjeldende planer

Kommuneplan for Sør-Varanger 2004–2016

Kommuneplan for Sør-Varanger 2004–2016 ble vedtatt i kommunestyret 5/10–2005. Det ligger ikke inne areal for nytt sykehus i kommuneplanen, og behov for nytt sykehus er heller ikke omtalt.

Hoveddelen av planområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt til næringsområde (BN 18) med krav om bebyggelsesplan: *”Næringsvirksomhet omfatter kontor, produksjon, varehåndtering og kunnskapshåndtering, tjenesteyting og småskala bevertning/hotell.”*

Nordøstre del av området er avsatt til boligområde (B 27 Andrevann) med krav om reguleringsplan: *”I overnevnte områder skal det avsettes friområder langs vannkanten, slik at en grønn korridor beholdes. Før områdene reguleres skal det lages en landskapsanalyse.”*

Vestre deler av området er avsatt til Landbruks-, Natur- og Friluftsområde.

Reguleringsplan for Skytterhusfjellet

«Reguleringsplan for Skytterhusfjellet» ble vedtatt i kommunestyret 29/3-2007 under sak 11/07. Formålet med planen var å legge til rette for boligbebyggelse med tilhørende funksjoner som skole, barnehage m.m.

Planområdet omfatter også store friluftsområder. Reguleringsplan for nye Kirkenes sykehus vil omregulere deler av reguleringsplan for Skytterhusfjellet. Planen vil omfatte området regulert til turist/næringsområde (A), og i tillegg noe areal mellom turistnæringsområdet og E6. I tillegg til område for turistnæring er det innenfor planområdet regulert arealer til parkbelte og friluftsområde.

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2006–2017

Planen har blant annet følgende delmål: Utvikle og sikre friluftsområder, turstier og løyper i kommunen slik at flest mulig skal få anledning til drive fysisk aktivitet ut fra egne forutsetninger, ønsker og behov.

Lysløypa Kirkenes-Bjørnevatn er delvis rehabilitert, men strekningen fra E105 til Bjørnevatn gjenstår (utbedring av trase). I tillegg må lysanlegget i hele lysløypa rehabiliteres. I kommunedelplanen står rehabilitering oppført til 2006, og skal være gjennomført.

Naturområdene ved førstevann er mye brukt av blant annet kirkenes barnehage. Et område for skileik ved Førstevann er ønsket tilrettelagt i samsvar med planer som Kirkenes og omegn skiklubb (KOS) tidligere har meldt inn. Område for skileik er etablert.

4 Medvirkning

4.1 Varsel om oppstart

Det ble varslet oppstart av planarbeid og forslag til planprogram ble lagt ut på høring den 28.11.2011. Planarbeidet ble varslet i Sør-Varanger avis, på Sør-Varanger kommunes nettsider og per brev.

Den 12. januar 2012 ble det holdt informasjonsmøte om planprosessen på Kirkenes sykehus.

4.2 Innkomne merknader til varsel om oppstart

Det kom inn 8 merknader til planprogram og varsel om oppstart. Disse er gjengitt i det fastsatte planprogrammet. Følgende instanser hadde merknad:

- Fylkesmannen i Finnmark, datert 9.1.2012
- Statens vegvesen, datert 13.12.2011
- Norges vassdrags- og energidirektorat, datert 20.1.2012
- Sametinget, datert 12.1.2012
- Finnmark fylkeskommune, datert 18.1.2012
- Varanger KraftNett, datert 1.12.2011
- Finnmarkseiendommen, datert 4.1.2012
- Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark, datert 12.1.2012

4.3 Fastsatt utredningsprogram

Planprogrammet ble fastsatt i kommunestyret den 21. mars 2012, og ligger som vedlegg til planbeskrivelsen.

Kommunestyrets vedtak i sak 021/12:

«I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 fastsetter kommunestyret Planprogram for Nye Kirkenes Sykehus, planID: 2011015. Begrunnelse: Kommunestyret finner at de innkomne merknader og innspill er tilstrekkelig vurdert og ivaretatt i planprogrammet, jf. tiltakshavers kommentarer og administrasjonens vurderinger over. Kommunestyret forutsetter at aktiv medvirkning i forhold til prinsippet om universell utforming blir ivaretatt i hele byggeprosessen, slik beskrevet i plan- og bygningslovens § 5-1.»

4.4 Innkomne merknader til planforslaget

Den 21. juni 2012 vedtok Utvalg for Plan og Samferdsel å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn i tidsrommet 22. juni 2012 til 10. august 2012. Det kom inn 6 merknader til planforslaget fra følgende instanser:

- Fylkesmannen i Finnmark, datert 13.8.2012
- Statens vegvesen, datert 15.8.2012
- Norges vassdrags- og energidirektorat, datert 13.6.2012
- Finnmark fylkeskommune, datert 3.8.2012
- Sametinget, datert 19.7.2012
- Reindriftsforvaltningen, datert 27.6.2012

Merknadene er gjengitt i sammendrag og kommentert under:

Fylkesmannen i Finnmark

Fylkesmannen anbefaler at det blir tatt inn i bestemmelsene hvordan radon skal følges opp. Fylkesmannen viser til Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister pkt. 1.2.1.1 som omtaler høyder i reguleringskart.

Tiltakshavers kommentar:

Merknaden tas til orientering. Følgende tekst om radon er tatt inn i bestemmelsene, pkt. 4.8:

«Tekniske krav til gjennomføring av tiltak for å hindre uønskede radonkonsentrasjoner i inneluft skal dokumenteres i byggefasen».

Statens vegvesen

Planforslaget vurderes å ivareta trafiksikkerheten ved sykehuset. Planforslaget gir tilfredsstillende løsninger for gående og syklende, og legger til rette for bruk av sykkel ved å etablere sykkelparkering. Planforslaget tilrettelegger for kollektivtrafikk til/fra sykehuset. Sykehuset lokaliseres langt utenfor sentrumsarealene og bidrar derfor ikke til flere gående, men ut i fra forutsetningene er Statens vegvesen tilfreds med planforslaget. Det er ikke lagt opp til restriksjoner på parkering ved sykehuset, men dersom kollektivtilbudet skulle styrkes på lengre sikt bør sykehuset vurdere denne problemstillingen.

Statens vegvesen anbefaler at håndbok 278 – Universell utforming av vegger og gater – benyttes i detaljplanleggingen av transportsystemet rundt sykehuset.

Det gjøres oppmerksom på at i bestemmelsens pkt. 4.4 vises til Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen T-1442. Denne er nå erstattet av T-1521.

Tiltakshavers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Miljøverndepartementet har besluttet at retningslinjen for støy fortsatt skal hete T-1442 og ikke T-1521. I bestemmelsens pkt. 4.4a er teksten «nyere versjoner» lagt til:

«T-1442 «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» eller nyere versjoner skal legges til grunn for både anleggsfasen og driftsfasen».

Norges vassdrags- og energidirektorat

Hensynet til vassdragsmiljø, bestemmelsene i naturmangfoldloven, samt sikkerhet i forhold til grunnforhold (iht. NVEs innspill til planoppstart) er ivaretatt i planforslaget. NVE har ingen merknader.

Tiltakshavers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Finnmark fylkeskommune

Fylkeskommunen er fornøyd med at aktsomhetsplikten er tatt inn i reguleringsplanens bestemmelser, at det settes krav til god tilgjengelighet og at område blir tilrettelagt med gang -/sykkelvegssystem, noe som fremmer folkehelsen. Fylkeskommunen har ellers ingen merknader.

Tiltakshavers kommentar:

Merknaden tas til orientering.

Sametinget

Ingen merknader.

Reindriftsforvaltningen

Ingen merknader.

5 Forslagsstillers faglige begrunnelse

5.1 Konsept

Kirkenes sykehus er et lokalsykehus som leverer somatiske tjenester til befolkningen i Øst-Finnmark. I tillegg har sykehuset en foretaksovergripende rehabiliteringsavdeling som leverer tjenester til hele Finnmarks befolkning.

Det er i konseptfasen utredet og vurdert to alternative skisseprosjekt for Nye Kirkenes Sykehus i tillegg til 0-alternativet (som er videre drift av dagens anlegg med forlenget drift i et 15-års perspektiv). I idéfasen var det i tillegg skissert et kombinert oppgraderings- og utbyggingsalternativ som ikke ble videreført i konseptfasen. I konseptfasen har det vært utredet ulike alternative tomter for et nytt sykehus. Skisseprosjektet for anbefalt videreført alternativ i et forprosjekt er utarbeidet for tomt ved Tredjevann. Det er senere besluttet å legge tomt ved Andrevann til grunn for videre forprosjektering. Se Konseptrapport (2010) og planprogrammet (2012) for ytterligere detaljering av disse tidlige prosessene.

Prosjektet for Nye Kirkenes Sykehus tar utgangspunkt både i de funksjonelle forutsetningene og i områdets karakter og topografi. De forskjellige funksjonene i sykehuset er samlet i en bygningskropp med fløyer. Bygningen er lagt som en langsgående struktur fra vest mot øst langs Andrevann. Tomteområdet ligger med fall fra Skytterhusfjellet i øst og mot E6 i vest.

Generelt er følgende viktig ved utbygging av sykehusprosjekter, og lagt til grunn for arbeidet med Nye Kirkenes Sykehus:

- Etablere et utbyggingsmønster som gir en hensiktsmessig og rasjonell drift.
- Etablere et utbyggingsmønster som tilpasses tomten, landskapet og områdets infrastruktur og kommunikasjoner.
- Etablere et utbyggingsmønster med "åpne ender", slik at plasseringer av nøkkelfunksjoner ikke sperrer for videre utvikling av sykehuset
- Etablere gode forbindelseslinjer og integrasjon mellom de ulike hovedfunksjonene
- Etablere en planløsning som gir grunnlag for hver enkelt hovedfunksjon til å utvikle seg etter egne premisser.
- Utarbeide en samlet plan som er fleksibel og som kan ta opp i seg de løpende endringer som kan komme. Skape fremtidig disponibelt tomteareal for senere generasjoners utvikling og endringer.
- Utvikle et bygningsmessig konsept som har en rasjonell arealbruk og som er kostnadseffektivt å bygge.
- Utvikle et bygningsmessig konsept som støtter opp under miljø- og energieffektiv bygging og drift.

Det er søkt etablert et sykehusanlegg med vekt på en hensiktsmessig drift og som vil kunne ta opp i seg de endringer og den utvikling man vet vil finne sted i et sykehus i fremtiden. De enkelte deler av prosjektet er søkt bygget etter de forutsetninger som gjelder den enkelte hovedfunksjon.

Effektmålene (kilde: Konseptrapport Nye Kirkenes Sykehus, november 2010) er knyttet til at Helse Finnmark HF i perspektivet mot 2020-2030 skal kunne betjene befolkningen med et tidsmessig spesialisthelsetjenestetilbud, og i tillegg hvilke gevinster i samfunnsøkonomisk perspektiv de ulike alternativene vil gi.

Figur 2: Illustrasjoner av sykehuset mot Andrevaun og hovedinngang (Momentum Arkitekter).

5.2 Veger og trafikk

Det er planlagt to adkomster til planområdet fra vegen til Skytterhusfjellet, begge med kort distanse til E6 og hovedvegsystemet. I logisk rekkefølge ligger hovedadkomst for brukere, besøkende og ansatte nærmest rundkjøringen E6/Skytterhusveien, og deretter adkomst til ambulanseinngang, som er forbeholdt ambulanser, og som ikke har forbindelse til andre innganger på sykehuset. De aller fleste som skal til sykehuset kommer fra vest og vil således treffe hovedadkomsten først. Dette må selvfølgelig også skiltes godt.

Det er lagt opp til god gang- og sykkeltilgjengelighet til sykehuset, ved at dagens gjennomgående gang-/sykkelveg mellom Hesseng og Kirkenes videreføres, men flyttes slik at den sammenfaller med adkomst og inngang til sykehuset. Gang-/sykkelvegen kobles også på eksisterende gang-/sykkelveg mot Skytterhusfjellet, slik at alle de nærmeste konsentrerte utbyggingsområder får trygg forbindelse til sykehuset.

I planforslaget ligger det to muligheter for bussbetjening til sykehuset. Den ene er kollektivstopp langs søndre grense for parkeringsplass, slik at bussen raskt kan være ute på hovedvegen igjen. Denne holdeplassen har direkte gangforbindelse til hovedinngangen via gangveg mellom sjøfronten og sykehusbygget. Den andre er mulighet for å kjøre helt frem til hovedinngangen og snu der for så å kjøre samme veg tilbake. Det planlegges at det tilrettelegges for begge slik at ulike bussruter (lokal-/fly-/helsebuss) kan velge hvilken av holdeplassene som er mest hensiktsmessig å bruke.

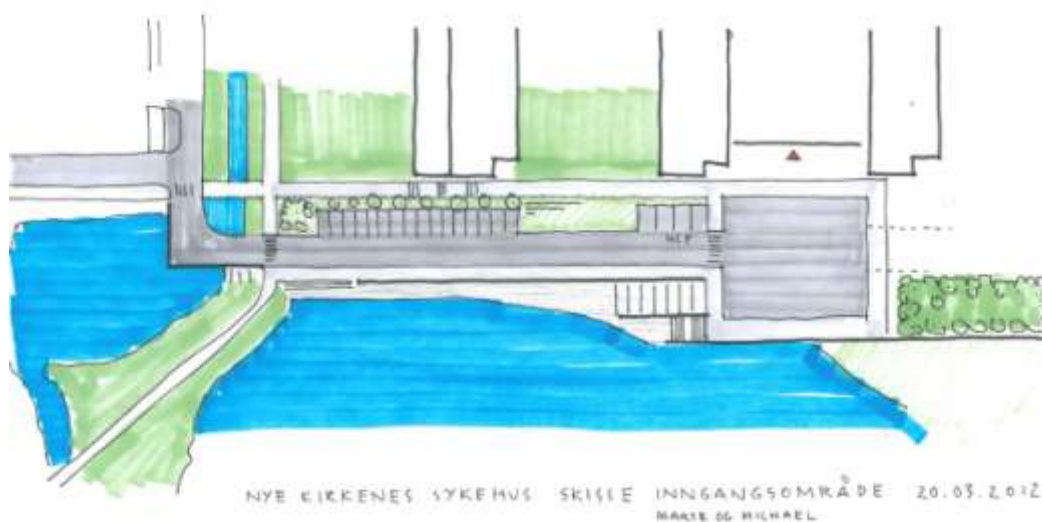
5.3 Grønnstruktur, landskap og Andrevann

Bekkedraget som forbinder Andrevann og Førstevann ivaretas ved at det etableres en kanal gjennom sykehusområdet. Det avsettes et grønt belte på hver side av kanalen for opparbeidelse og beplantning. Gang-/sykkelvegen gjennom området vil gå tett innpå kanalen og bidra til å forsterke linjen som turdrag.

Våtmarksområdet mellom regulert parkeringsplass og Andrevann bevares og reguleres til LNFR-Friluftsområde med hensynssone for bevaring av naturmiljø. Overgangen mellom kanal og våtmark vil forflyttes og strammes noe opp i forhold til den eksisterende situasjonen. Gang-/sykkelveg og adkomst til sykehuset vil gå over samme område, og det vil være nødvendig å etablere en større konstruksjon i overgangen kanal/våtmark eller legge kanalen i rør dimensjonert for vannmengder som kan forekomme her.

Stedlig vegetasjon bevares der det ikke er aktuelt å bygge. I grense mot øst avsettes et grønt belte mot lysløypetraseen.

Sykehusets front mot Andrevann vil utformes arkitektonisk med et uttrykk som passer til sykehuset, men sjøfronten skal være tilgjengelig for alle og være en del av en sammenhengende strandsone som kan benyttes til rekreasjon.

Figur 3: Skisse inngangsområde (Momentum Arkitekter).

Figur 4: Tilgjengelig strandsone ved Andrevann (VERTE landskap - arkitektur AS).

5.4 Regulering av Andrevann og vurderinger rundt flom

Andrevann er regulert med konsesjonsgrenser for høyeste og laveste vannstand. Det er gjort vurderinger rundt flom, oppdemming av Prestevann samt eventuelt dambrudd.

Regulering av Andrevann og evt. dambrudd ved Prestevann

Oppdemming av Prestevann og risiko for dambrudd er også omtalt i ROS-analysen.

Det er planlagt ny demning i Prestvann som demmer opp 2,1 meter vann; dette betyr at dammen med fribord vil bli ca 2,3 meter høy. Dammen vil også ha funksjon av en integrert bru i konstruksjonen. Dagens bru i tre vil da bli fjernet. 2,1 meter vann vil utgjøre 800.000M³ vann. Ved dambrudd av fullt magasin vil vannspeilet på Kirkenesvannene (Første-, Andre- og Tredjevann) øke ca 20 cm som en direkte konsekvens av dambruddet. Bølgen vil da presse vann under jernbanen i kulverten som ligger helt sør på Tredjevann. Videre vil kulverten under E6 måtte ta av for dette vannet.

Kanalen mellom Andre- og Førstevann er ikke ansett som kritisk. I samtale med Sydvaranger Gruve er det uttrykt at de kun ser positive effekter dersom Helse Finnmark ønsker å benytte kanalen og vannspeilet som en del av utendørsarealene til sykehuset.

Vannspeilet i Andre- og Tredjevann er likt, da vannet flyter fritt mellom disse uten at det er fallforhold. Det er et svakt fall ned til Førstevann fra Andrevann. Sydvaranger Gruve har konsesjon for å regulere Andrevann mellom kote 44,5 og 45,55 m.

Gruveselskapet ønsker å øke maksimalhøyden i Andrevann med 20 cm til cote 45,75 m. Det skal eventuelt vurderes om sykehuset bør tilpasse seg dette.

Under pumpehuset hvor vannet renner ut av Andrevann er kanalåpningen ca. 3,0 m bred. Dersom vannet mot formodning skulle stige høyere enn demningen, vil det renne over en stein-/jordvoll ved siden av pumpehuset og ned i kanalen på nedsiden.

Selve kanalen/bekkeleiet i terrenget varierer mellom ca. 2,3 - 3,0 meter på begge sider av Skytterhusveien. På hele strekningen av kanalen mellom Andrevann og Førstevann begge sider er det åpne myrflater som vil være en effektiv buffer på den måten at en eventuell flombølge vil bre seg utover myrene, og mesteparten av energien vil forsvinne.

Dybden i kanalen er ikke målt, men den antas å være ca en meter.

Under veien til Skytterhusveien føres kanalen gjennom 2 stk. 2000 mm betongrør. Overkant rør er mest sannsynlig kote 45.95 – 46.00.

Dette medfører at dersom vannet i Andrevann stiger ut over kote 45,5 som er regulert maksimal vannstand så vil kanal med omgivelser samt rør i kulvert ha god kapasitet til å ta unna vannet. Det er ikke fare for vanninntrenging i sykehuset for arealer over kote 45,5, alternativt 45,75 dersom Sydvarangers konsesjon endres.

Flomvannstander i Andrevatn

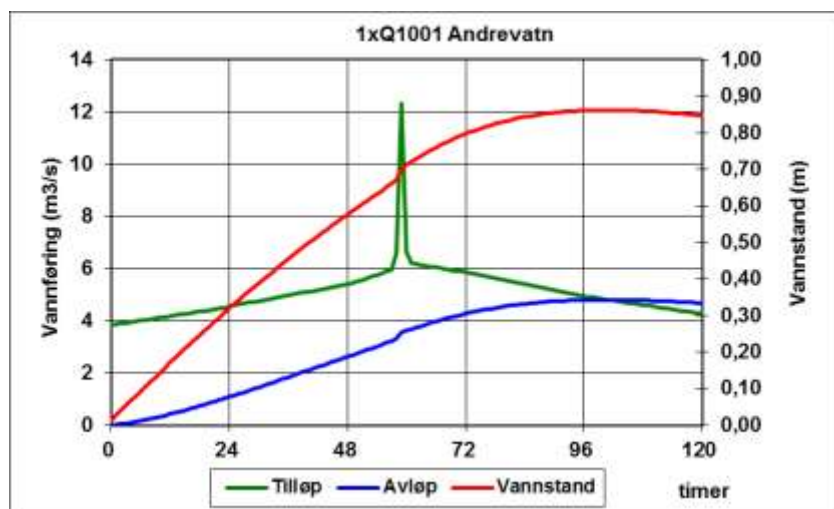
Med dagens forhold vil man forenklet kunne betrakte både Prestevatn og Tredjevatt som deler av et naturlig uregulert nedbørfelt til Andrevatn. Det forutsettes at vannstanden i begge disse vannene stiger raskere enn i Andrevatn, og at vannstanden i Andrevatn da ikke påvirker vannstanden i Prestevatn og

Tredjevatn. Det er laget et 1000-års flomforløp, som er rutet gjennom Andrevatn alene. Ved denne rutingen er det også forutsatt at utløpsdammen til Andrevatn er ca. 4 m lang og har en c-faktor (avløpskoeffisient) på 1,5. Verdien på c-faktoren er antagelig satt konservativt, og forventes å ta hensyn til eventuell oppstuvning fra nedstrøms vannstand.

Ved ruting av tilløpsflommen gjennom Andrevatn og utløpsdammen ser man at vannstanden i Andrevatn kulminerer 77 cm over utløpsdammens krone. Hvis man øker lengden til utløpsdammen til 5 m vil vannstandsstigning under 1000-årsflom reduseres til 69 cm over utløpsdammens krone, og for 6 meters lengde vil vannstanden bli 63 cm over denne.

Arealet til Andrevatn er på 1,046 km² mens samlet areal for Andrevatn, Prestevatn og Tredjevatn er 1,837 km². Hvis man i stedet antar at det samlede arealet kommuniserer under hele flommen, og at vannstanden er lik i alle tre vannene, blir resultatet av rutingen som vist i figuren under. Man har da regnet med et spissere flomforløp, fordi tilløpsflommen da ikke påvirkes av selvreguleringen i Prestevatn og Tredjevatn. Med disse forutsetningene får man en vannstand i Andrevatn 86 cm over utløpsdammens krone i Andrevatn. Økning av utløpsdammens lengde til 5 resp. 6 m vil da gi tilsvarende vannstander på 77 og 69 cm.

Regulering av Andrevann og eventuelt høyere tillatt vannstand vil kunne påvirke høyeste vannstand ved flom.

Figur 5. Ruting av 1000-årsflom gjennom Andrevatn/Prestevatn/Tredjevatn.

Usikkerhet og klimaendringer

Usikkerheten i beregningen av 1000-årsflommen anslås til ca. 20 %, bl.a. basert på at den benyttede formelen underestimerer 1000-årsflommen ved den nærmeste avløpsstasjonen 247.1 Karpelv med 21 %. NVE foreskriver også i dag at mulige konsekvenser av en klimaendring skal vurderes i forbindelse med flomberegninger.

Tabell 1. Vannstander i Andrevatn med ulike forutsetninger (cm).

Scenario	Flomløp = 4 m	Flomløp = 5 m	Flomløp = 6 m
Vår beregning	77-86	69-77	63-69
Oppjustert med 20%	89-99	79-88	71-79
Oppjustert med 40%	99-111	88-98	80-89

For små felt i Finnmark betyr dette at en økning av flommene med 20 % skal beregnes, men uten krav om at det nødvendigvis skal dimensjoneres for dette. Etter vår mening er det urealistisk både å tro at vår beregnede flomverdi er 20 % for liten og at fremtidens flommer skal være 20 % større enn en oppjuster flom.

Ut fra disse overslagsberegningene kan man anslå vannstanden i Andrevatn under 1000-årsflom å ligge 80-100 cm over kronen til utløpsdammen, og at et eventuelt klimapåslag vil gi ca. 10 cm høyere vannstand enn dette.

5.5 Forholdet til overordna mål og planer

Etablering av et nytt sykehus med fleksibilitet, og på en stor tomt som kan videreutvikles ved fremtidige endrede behov og krav, er i samsvar med Samhandlingsreformen 2012.

Det planlagte sykehuset ligger sentralt i Sør-Varanger kommune, som er den største kommunen i Øst-Finnmark og dermed også den største brukerkommunen til sykehuset. Lokalisering av sykehuset langs E6 mellom Hesseng og Kirkenes medfører at det ligger langs aksene med best kollektivtilbud i kommunen. I tillegg tilrettelegger planen godt for at busser skal kunne betjene sykehuset, og således at en del brukere og ansatte vil kunne ha kollektivreisemiddel som et alternativ til privatbil, som er i tråd med RPR for samordna areal- og transportpolitikk.

I forhold til intensjonene i RPR for barn og unge er det vurdert at planområdet ikke er et utpreget lekeområde for barn eller unge, men heller et areal med organisert rekreasjon per i dag. Det vurderes at tiltaket i like stor grad som det beslaglegger areal også tilrettelegger for ny bruk av uteområdene mellom E6 og Skytterhusfjellet og langs Andrevann for unge og eldre.

Innenfor planområdet skapes et nytt landskap. Et arktisk tundralignende landskap med mye vær og ulike uttrykk av lys tilføres et byggverk i solide materialer og med et bevisst valgt arkitektonisk uttrykk. Bygget søker å bruke det omkringliggende landskapet til å oppfylle sin funksjon og til å øke livskvaliteten til brukere og ansatte. Den europeiske landskapskonvensjonen etablerer ansvar og rettigheter for alle til å etterspørre landskapskvalitet; dette gjelder alle typer landskap, urørt og bebyggt. Planforslaget endrer landskapsbildet, innfører nye elementer i landskapsrommet, men kan samtidig bidra til å forsterke landskapsopplevelsen av dette området som både er typisk og unikt.

Retningslinje for behandling av støy legges til grunn i utbyggingen. Det er i og rundt planområdet få konflikter relatert til støy. Tiltakets aktiviteter og trafikkmengder medfører ikke støy som vil være i nærheten av grenseverdiene for omkringliggende bebyggelse. Sykehuset vil måtte gjennomføre tiltak for å skjerme seg for støy fra omkringliggende støykilder (E6).

Foruten at planområdet i kommuneplanen er tiltenkt andre formål enn den som nå planlegges, så vurderes det at intensjoner for området ellers er i samsvar med det som legges til grunn i planforslaget.

5.6 Forholdet til naturmangfoldloven

Det skal gjøres vurderinger av tiltaket i forhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12. Disse vurderingene følger under, og baseres på forhold som også tas opp i kapittel om naturmiljø, kap. 7.7.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Det er kjent at ulike fuglearter hekker i og utenfor planområdet, og at planområdet er et viktig tilholdssted for fugl, i størst grad for mer vanlige arter, men også for rødlistede fugler. Det er ikke registrert viktige naturtyper, utvalgte naturtyper eller prioriterte arter i eller i nærheten av planområdet. Bioforsks kartlegging viser at planområdet kan ha kvaliteter for biologisk mangfold ut over tilholdssted og hekkeområde for fugl, men at hele området i stor grad er påvirket av menneskelig aktivitet og tekniske inngrep.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Det vurderes at det foreligger tilstrekkelig med kunnskap, jf. kommentar til § 8 og konsekvensvurderingen over.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Det er i konsekvensvurderingen omtalt at konsekvenser for området vil tilta som følge av utbygging i Skytterhusfjellet, og at denne sammen med en eventuell utbygging av sykehuset vil bidra til forsterket belastning på områdene gjennom direkte arealbeslag og bruk til rekreasjon mm. Dette vil kunne påvirke området som habitat. I tillegg er det for temaet trafikk og en tidligere rapport om trafikkgrunnlaget på E6 gjort vurderinger av økt trafikk til Kirkenes som følge av flere utbyggingsprosjekter. Av dette har trafikk til sykehuset en mindre andel. Økt trafikk på E6 vil også påvirke planområdet som habitat for fugl og annen fauna. I tillegg økt belastning som følge av flere utbyggingsprosjekter, vurderes det at avrenning til kanalen og våtmarkssystemet er det som kan bidra til de største konsekvensene for naturmangfoldet.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Det legges opp til at løsninger for overvannshåndtering skal være tilstrekkelig for å unngå uønskede konsekvenser på våtmarksområdene nedstrøms og at tiltakshaver har ansvar for dette. Detaljert utforming av overvannsløsninger gjøres i forprosjektet, og det er hensiktsmessig at løsningene da diskuteres med sikte på hva som aksepteres i forhold til kvalitetene i det naturlige vassdraget.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det vises til § 11.

6 Beskrivelse av planforslaget

6.1 Formål, hensynssoner og bestemmelsesområde

Bebyggelse og anlegg

Institusjon/sykehus

Formålet institusjon omfatter byggeområde for nytt sykehus og eventuelt andre helseinstitusjoner som sykehjem o.l. I formålet inngår bygninger, interne veger, nærparkeringsplasser, sykkelparkering, teknisk infrastruktur og offentlige uteområder mot Andrevann. I områdets sørvestre hjørne skal det etableres en løsning for gang-/sykkelvegtrase slik at denne blir sammenhengende gjennom planområdet.

Maksimalt tillatt bebygd areal er % BYA = 60 % av tomtens areal. Maksimal byggehøyde skal ikke overstige 5 etasjer over eksisterende terreng (maks. 4,5 m høye etasjer). Heissjakt og oppbygg for tekniske installasjoner tillates med en maksimal høyde 1,5 meter over maksimal tillatt gesimshøyde og skal totalt ikke utgjøre mer enn 10 % av bebygd flate.

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Kjøreveg (KV)

Formålet omfatter offentlig adkomstveg fra Skytterhusveien til sykehuset. Adkomstvegen er 6m bred med ett kjørefelt i hver retning. Formålet omfatter også privat adkomst til varelevering, i tillegg til 3,5 m bred privat adkomst for ambulanse fra Skytterhusveien.

Offentlig adkomst til eksisterende parkeringsplass er videreført fra reguleringsplan for Skytterhusfjellet (2007) og er 4 m bred.

Annen veggrunn - tekniske anlegg (AVT)

Arealformålet omfatter område for grøft, fylling, skjæring og annet kantareal til offentlig veg eller gang-/sykkelveg. Formålet omfatter også dråpeøy i adkomstvegen til sykehuset.

Parkering (P)

P1 og P2 er avsatt til offentlig parkering. Parkeringen skal betjene sykehuset og eventuelt nye helseinstitusjoner. Parkeringsområdet kan også fungere som utfartsparkering for brukere av friluftsområdene i området på kvelder og i helger.

Formålet inneholder også kjøreveg og mulig bussholdeplass for rutebuss og flybuss. Parkeringsområdet P2 lengst vest er tenkt opparbeidet som parkeringsplass når det eventuelt blir behov, ellers kan området brukes som snøopplag.

Gang-/sykkelveg (GS)

Det etableres 3 m bred offentlig gang-/sykkelveg på østsiden av bekkedraget, som knytter seg på eksisterende gang- og sykkelvegnett sørover mot E6 samt mot Skytterhusfjellet. Øst for eksisterende gang- og sykkelkulvert under Skytterhusveien er det allerede etablert gang- og sykkelveg, men på grunn av stigningsforhold er denne ikke bygget i samsvar plan for Skytterhusfjellet (2007). I denne planen er gang-/og sykkelvegen regulert i samsvar med bygd trase.

Gangveg (GV)

Arealformålet omfatter offentlige gangveger fra parkeringsplass til sykehuset samt gangbroer over bekkedraget. Gangveiene er 3 m brede.

Grønnstruktur

Grønnstruktur (G)

Et område over bekkedraget reguleres til grønnstruktur og skal opparbeides parkmessig.

Arealformålet omfatter også en vegetasjonssone mellom byggeområdet for sykehuset og lysløypa. Denne sonen er videreført fra reguleringsplan for Skytterhusfjellet (2007).

Vegetasjonsskjerm (VS)

Arealformålet omfatter vegetasjonssone i tilknytning til eksisterende kulvert under Skytterhusveien.

Landbruk, natur- og friluftsmål samt reindrift

Friluftsområde (LNFRF)

Arealformålet omfatter områder for landbruk, natur- og friluftsmål samt reindrift, med hovedvekt på friluftsområder. Våtmarksområdet samt kanalens søndre del er del av formålet, med en hensynssone. Områder som ligger i tilknytning til adkomstvegen og parkeringsarealene kan brukes til snøopplag.

Bruk og vern i sjø og vassdrag

Friområde (FO)

Andrevann er regulert til friområde i sjø og vassdrag.

Hensynssone

Fareområde for høyspenningsanlegg (H370)

Langs høyspentlinjen er det lagt på en 20 m bred faresone.

Sikringssone for frisikt (H140)

Sonen omfatter de areal som ligger i frisiktsonen som ikke har vegformål.

Hensynssone bevaring naturmiljø

Sonen omfatter del av våtmarksareal og søndre del av kanalen.

Bestemmelsesområde

Bestemmelsesområde #1

Ved behov for arealet i samsvar med reguleringsformålet, tillates flytting av trykkøkningsstasjon til alternativ lokalisering etter avtale med Sør-Varanger kommune. For beskrivelse av parkering, se rekkefølgekrav 6. 7.

Midlertidig anleggsområde #2

Sonene for midlertidig anleggsområde #2 fjernes etter avsluttet anleggsdrift, og arealene får permanente formål som angitt.

6.2 Utnyttelse, plassering, høyder og funksjon

Planområdet er på 91 000 m², hvorav det foreslåtte arealet for bebyggelse og anlegg er ca. 55 000 m² totalt. Av dette utgjør sykehus under planlegging nå ca. 15 000 m². Planforslaget fastsetter maks

utnyttelse, gjennom maksimalt % -BYA og maksimalt tillatte byggehøyder. All den tid det så langt bare er sykehuset som har konkrete utbyggingsplaner, mens det forventes behov for andre helsetjenester på sikt, er areal regulert til institusjon ikke delt opp i soner. Det er usikkert hva behovet vil være i fremtiden, og det er derfor anslått en total % -BYA for hele området som er 60 %.

Det stilles krav til utforming av bebyggelsen, utomhusplaner og tilgjengelighet til strandsonen. Det skal etableres et utbyggingsmønster som er tilpasset tomten, landskapet og områdets infrastruktur og kommunikasjoner. Utbyggingen kan gjennomføres i etapper og samtidig være så fleksibel at den kan ta opp endringer som vil komme over tid. Ved sykehusets hovedinngang skal det settes av areal for kollektivholdeplass, midlertidig parkering, og drosjeholdeplass. Det etableres parkeringsplass for ansatte, pasienter og besøkende ved sykehuset. På kveldstid og i helger kan parkeringsplassen benyttes som utfartsparkering til omliggende rekreasjonsområder. Det skal etableres flere gangforbindelser mellom parkeringsplass og sykehusområdet som skal være offentlig tilgjengelig.

Bygget er planlagt med tre bruketasjer og en teknisk etasje på deler av anlegget. Underetasjens vestlige del er delvis en fullverdig bruksetasje med god tilgang til dagslys.

Bygningsutformingen har fokus på en energieffektiv areal- og funksjonsplanlegging.

6.3 Grønnstruktur

Grønnstruktur skal være offentlig og sammenhengende og balansere mellom behov for sikring av naturverdier, sammenhengende gang- og turvegforbindelser samt bruk av rekreasjonsområder.

6.4 Bruk og vern av vannet

Planforslaget balanserer mellom behov for sikring av naturverdier, sikring av tilgjengelighet til strandsonen og rekreasjonsbruk av sjøen sommer som vinter.

6.5 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Planforslaget regulerer korridorer for framføring av kjøreveger, fortau, gang-/ sykkelveger, støyskjermer og framføring av kabler og ledninger.

Adkomst

Sykehusområdet har adkomst fra Skytterhusveien vest for bekkedraget. Adkomst til varelevering og sykehusets hovedinngang er løst med to broer over bekkedraget.

Planen viser egen adkomst for ambulanse fra Skytterhusveien. Denne adkomsten er privat.

Parkering

I planen er det lagt opp til ca. 200 parkeringsplasser på P1 og parkeringsareal nær hovedinngangen. Det etableres parkeringsplasser for handicappede ved hovedinngangen, og 3-4 plasser avsettes for ventende drosjer. P2 er enda ikke detaljert i forhold til antall parkeringsplasser. Det legges opp til sykkelparkering ved personalinngang og hovedinngang.

Gangveg og gang-/og sykkelveg

Fra parkeringsplassen etableres to gangbroer for gående direkte til personalinngang og hovedinngang.

Fra eksisterende kulvert under Skytterhusveien legges gang-/sykkelvegen i ny trase vestover lang Skytterhusveien og videre sørover på østsiden av bekkedraget. Ved Andrevann kobles gang-/sykkelvegen på eksisterende trase videre mot Hesseng.

Tilrettelegging for kollektivtransport

Det dimensjoneres for at rutebuss/flybuss kan snu ved hovedinngangen. I tillegg legges det opp til

busstopp i sørenden av P1. Busser kjører da i en sløyfe rundt parkeringsplassen og ut på adkomstvegen igjen etter opphold.

Figur 6: Oversikt over adkomst, gang-/sykkelveg og parkering til planlagt sykehus (VERTE landskap - arkitektur AS).

Infrastruktur

Planforslaget legger opp til og sikrer etablering av nødvendig infrastruktur til sykehuset.

6.6 Universell utforming

Planforslag setter krav om god tilgjengelighet for hele befolkningen, som skal dokumenteres i situasjonsplan og utomhusplaner knyttet til byggesøknader.

6.7 Rekkefølgekrav

Rekkefølgebestemmelser – veganlegg

o_P2 skal ikke opparbeides som parkeringsplass før kapasitet på parkeringsplass o_P1 er utilstrekkelig. Gangveg (o_GV2) med tilhørende annen veggrunn (o_AVT2) etableres samtidig som o_P2.

Rekkefølgebestemmelse – bestemmelsesområde

Bestemmelsesområde #1 (benevnt P1 i reguleringsplan for Skytterhusfjellet vedtatt 29.3.2007) er opparbeidet som parkeringsplass i dag. Brukere av turvegnett, lysløyper, skilekområder og friluftsområder kan benytte parkeringsplassen frem til det er behov for arealet til utvidet sykehusdrift. Ansvar for snørydding og vedlikehold av denne tilhører Sør-Varanger kommune eller skigruppa etter avtale så lenge arealet er i bruk til offentlig parkering.

7 Konsekvensutredning (virkninger av planforslaget)

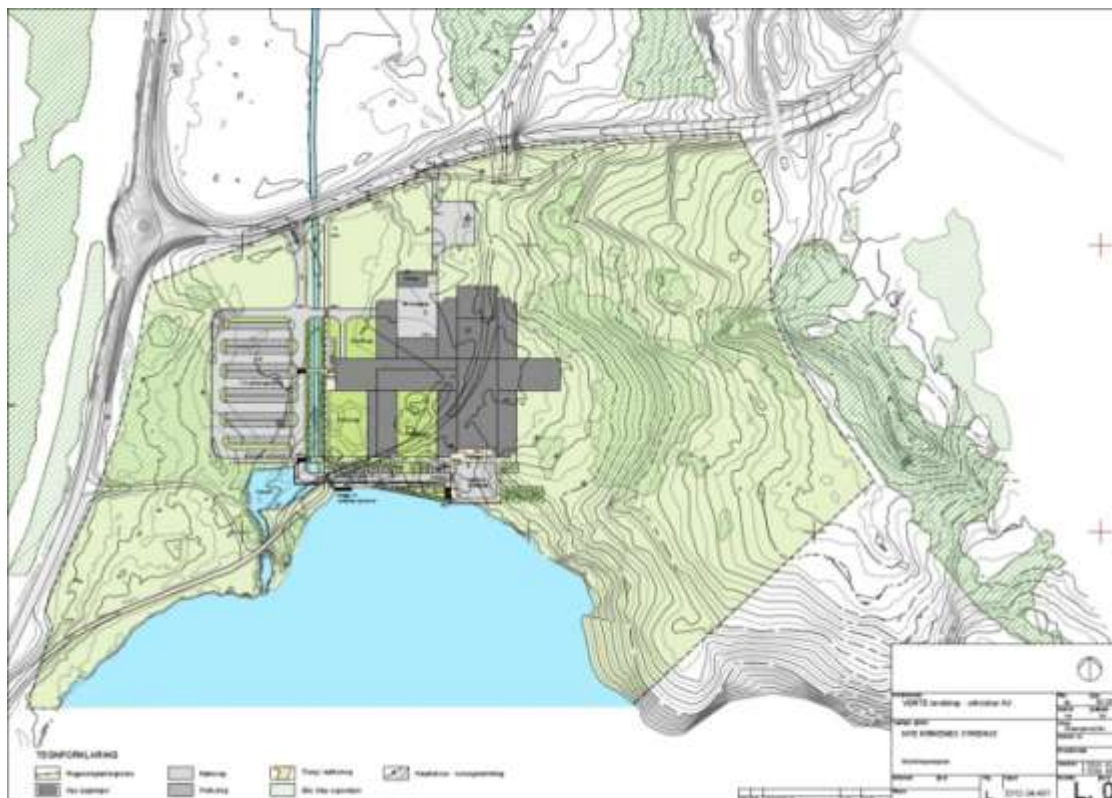
Ved vurdering av virkninger av planforslaget skal disse vurderes opp i mot en tilnærmet 0-situasjon for det aktuelle planområdet. Tiltaket skal bare utredes med en aktuell lokalisering, alternativsvurderingen for plassering av sykehuset er gjort i tidligere utredninger i regi av Helse Finnmark HF, og det gjenstår kun denne ene lokaliseringen. Virkningene av planforslaget vurderes derfor opp mot dagens bruk av området, det vil si en relativt begrenset bruk til rekreasjon/turisme, men konsekvenser av vedtatte planer skal være del av 0-situasjonen, slik at utbyggingen av Skytterhusfjellet også legges til grunn i 0-situasjonen. For enkelte temaer er det ikke relevant å sammenligne virkningene mot en 0-situasjon, dette gjelder *arkitektonisk og estetisk utforming og energi og materialbruk*.

7.1 Arkitektonisk og estetisk utforming

Temaet omfatter utforming av bebyggelse og sykehusets uteområder. Estetisk kvalitet skal ligge som en grunnleggende premisse i all planlegging, jf. plan- og bygningslovens § 1-1. Arkitektonisk og estetisk utforming er en viktig del av prosjekteringen av sykehuset.

Innpassing på terrenget

Prosjektet for Nye Kirkenes sykehus tar utgangspunkt både i de funksjonelle forutsetningene og i områdets karakter og topografi. De forskjellige funksjonene i sykehuset er samlet i en bygningskropp med fløyer. Bygningen er lagt som en langsgående struktur fra vest mot øst langs Andrevann. Tomteområdet ligger med fall fra Skytterhusfjellet i øst og mot E6 i vest, noe som gir en høydevariasjon på ca. 4 meter innenfor byggets fotavtrykk. Det dannes et platå hvor de nedre etasjene mot vest ligger under hovedplatået. Det oppnås en god tilpassing i det svakt skrånende landskapet.

Figur 7: Illustrasjonsplan 2012.04.400 (VERTE landskap - arkitektur AS, 29.3.2012).

Adkomst

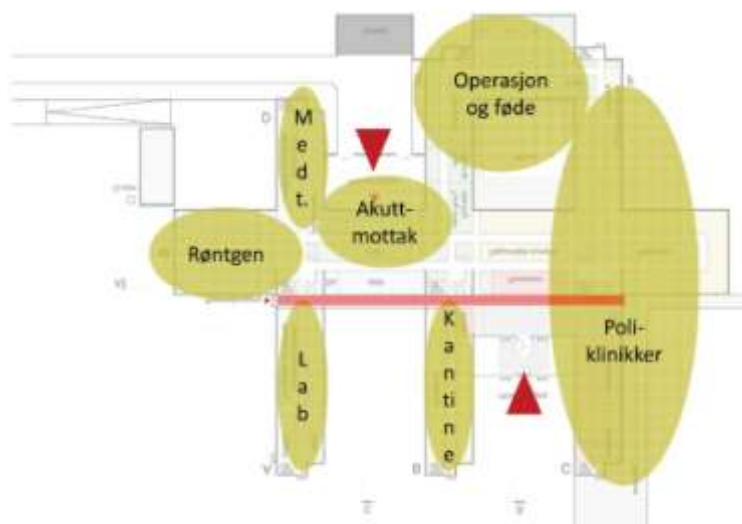
Det er en enkel og tydelig adkomst via vegen til Skytterhusfjellet. Pasienter og besøkende ser sin parkeringsplass til siden for innkjøringsvegen til sykehuset. Varetransport benytter samme innkjøring, men varemottaket ligger på motsatt side av parkeringsanlegget.

Det er egen avkjøring for ambulansen fra Skytterhusfjellvegen.

Byggets organisering/hovedgrep

Hovedinngangen er plassert med utsikt over Andrevann og er godt synlig og lesbart fra omgivelsene. En vest-østgående hovedkorridor i første etasje forbinder de ulike delene av sykehuset. Til denne hovedkorridoren ligger det tre vertikale forbindelsesledd med trapper og heiser. Dette gjør det lett å orientere seg i bygget.

Bygget er planlagt med tre bruksetasjer og en teknisk etasje på deler av anlegget. Underetasjens vestlige del er delvis en fullverdig bruksetasje med god tilgang til dagslys. All pasientbehandlingen er samlet i 1. etasje. Sengeområdene og kontorer er plassert i 2. etasje. Terapi og fysioterapi er plassert i underetasjen sammen med varemottak og driftsfunksjoner.

Figur 8: Funksjoner i plan 1 (Momentum Arkitekter).

Tilpasningsdyktig bygg

Den medisinske virksomheten samt medisinteknisk utstyr er i rask endring og bygget må derfor formes slik at det blir tilpasningsdyktig til endringer i byggets levetid. Et tilpasningsdyktig bygg defineres gjennom generalitet, fleksibilitet og elastisitet:

- **Generalitet:** evne til å tilpasse seg ulike funksjoner uten vesentlige inngrep i arealer, innredninger eller installasjoner.
- **Fleksibilitet:** innenfor gitte rammer og modulsystemer kan arealer endres uten at dette virker inn på byggets primære løsninger (arealfleksibilitet).
- **Elastisitet:** evne til å tilpasse seg krav til utvidelser eller nedskalering.

Kommunale og fylkeskommunale helsetjenester, i tillegg til utvidelser av sykehuset, kan innpasse i anlegget på et senere tidspunkt ved at det er lagt til rette for utvidelsesmuligheter både i bakkant av bygget og mot øst.

7.2 Miljø og forurensning

Dagens situasjon

Avfall

Deponering og forbrenning av avfall medfører utslipp av forurensende stoffer til luft, jord og vann. Å redusere den totale avfallsmengden samt å gjenvinne eller gjenbruke mer er de viktigste tiltakene for å redusere miljøproblemene avfall forårsaker. Utover å være et miljøproblem kan også avfall være en kostnad for helseforetakene. Reduksjon i avfallsmengder og gjenvinning kan gi betydelige innsparinger. Det finnes regelverk som regulerer utslipp fra sykehusene i dag. Ut fra dagens kunnskap er ikke utslippene av legemidler eller rengjøringsmidler en viktig kilde til forurensning.

Sykehusene har et stort forbruk av desinfeksjonsmidler for smittebegrensning, men det er for eksempel ikke vanlig at sykehusene tilsetter tungmetaller til varmtvannet for å bekjempe utbrudd av legionellasmitte. Sykehusene har en substitusjonsplikt for alle produktene de bruker.

Det produseres en del avfall ved sykehus som skal håndteres etter helt bestemte retningslinjer og som det finnes gode rutiner på i dag. Det vises til avfallsprosedyre for sykehuset fra februar 2012. Smittefarlig avfall blir dekontaminert/autoklavert før det kastes. Organisk avfall blir pakket, og sendt ut av kommunen for destruering. Annet driftsavfall håndteres som ellers i kommunen.

Forurensning i grunnen

Det var betydelig militære depoter i området rundet Kirkenes under annen verdenskrig. Forsyning av vanlig mat og lignende var lokalisert til Kirkenes sentrum, mens ammunisjon ble lagret i Hesseng-området. Ved krigens slutt ble store mengder ammunisjon sprengt før tilbaketrekkingen. Opplysninger fra Finnmark fylkeskommune tilsier at Forsvaret ryddet ammunisjon mellom Andrevann og Tredjevann sommeren 2011. Minekommandoen har ryddet eksplosiver der jevnlig. Det er lite trolig at området sør for Førstevann ble brukt til lagring av ammunisjon, men Forsvarsstaben mener at det fremdeles kan være en viss risiko for at det finnes eksplosiver i bakken, også i planområdet, som stammer fra udetonerte bomber (blindgjengere).

Konsekvenser av tiltaket

Avfall

Riktig legemiddelhandtering er viktig for å forebygge skader og ulykker både på pasienter og ansatte. Mange legemidler kan medføre betydelig fare for skade på miljø og helse, dette gjelder særlig antibiotika, radioisotoper og cytostatika. Avløpet fra sykehus kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer, inkludert lavradioaktive stoffer. Alt avløpsvann bør derfor behandles som smittefarlig.

Statens forurensningstilsyn, Sft (nå Klif), har kartlagt utslipp fra noen norske sykehus gjennom spørreundersøkelse, inspeksjoner, screening og litteraturstudier. Ut fra dagens kunnskap er ikke utslipp av ubrukte legemidler eller rengjøringsmidler en viktig kilde til forurensning. Inspeksjoner og spørreundersøkelser viser at sykehusene har gode rutiner for avfallshåndtering, men har noen mangler. Alle de spurte sykehusene har rutiner for å samle opp faste og flytende legemiddelrester, og samtlige samler opp faste legemiddelrester. Sykehusene bruker også store mengder antibiotika. Noen typer antibiotika kan ha miljøskadelige egenskaper. Spørreundersøkelsen viser at de fleste norske sykehus ikke slipper ut rester av antibiotika til avløpsnett. Sykehusene bruker mange penger på forskjellige typer cellegift. Noen typer ubrukt cellegift kan ha miljøskadelige egenskaper.

Det er tidligere gjort noen kartlegginger av utslippene fra sykehus av tungmetaller og organiske miljøgifter. Sft mener det slippes ut lite miljøgifter eller andre kjemikalier som vil kunne representere en miljøfare fra sykehus til avløp (Sft, 2003).

Avfallshåndtering er et viktig område innen smittevern og er konkret nevnt i Smittevernloven med tilhørende forskrifter.

Avfallet fra Kirkenes sykehus sorteres slik at de forskjellige typer avfall skal kunne bli behandlet etter gjeldende retningslinjer. Avfallet merkes slik at transport og sluttbehandling av avfallet skal kunne bli utført riktig. Spesialavfall (smittefarlig og organisk) fra nye Kirkenes sykehus vil håndteres som i dag og i henhold til retningslinjer for dette, omtalt under dagens situasjon for sykehuset. Hovedregelen er at legemiddelrester skal legges i pose og returneres til apoteket. Andre medikamentrester (cytostatika, medikamenter som skader og kan drepe normale celler og kreftceller, inneholder stoffer med høy giftighet) behandles som farlig avfall, og fraktes ut av kommunen for brenning.

Avløpsvann håndteres som smittefarlig. Sykehuset har ikke radioaktive løsninger (brukes kun ved røntgenavdelinger ved større sykehus, PET-scannerer m.m.). Formalin helles ut i avløp, gjelder prøver som tas på operasjonsavdelingen og håndteres ved preparatrommet der som har eget avtrekk pga nettopp formalin; men dette er noe som må ivaretas i det nye sykehuset. Det brukes ikke store mengder desinfeksjonsmidler. Ved sykehuset brukes også robot m/hydrogenperoksid-aerosol som desinfeksjonsmetode, og dette er en miljøvennlig prosedyre, kun hydrogenperoksydpatroner som avfall.

Ved innredning av nytt sykehus bør etablering av små avdelingsautoklaver vurderes. Gevinsten er at smittefarlig avfall umiddelbart blir autoklavert og dermed gjort "smittefritt" og kan håndteres som vanlig husholdningsavfall etterpå. Dette sparer spesialemballasje, lagring og drift av stor sentralautoklave.

Forurensning i grunnen

Forsvarsstaben skal gjennomføre en metalldeteksjon i området våren 2011. Denne vil avdekke hvorvidt det er risiko for at det fremdeles befinner seg eksplosiver i grunnen som kan gi opphav til potensielt forurensende stoffer. Det vurderes derfor som en mulighet at det kan finnes få punkter (trolig ikke mer enn ett eller to nedslag) med slike. I slike tilfeller er sannsynligheten for funn og omsetning av eksplosiver vanskelig eller umulig å tallfeste. Avhengig av ammunisjonstype, vil en mindre andel av utskutte sprenglegemer ikke eksplodere som planlagt, mange fordi de bommer på målet og graver seg ned i myr, vegetasjon eller grunn. Blindgjengere som er skadet eller korrodert vil lekke innhold fra sprengladninger. Ammunisjon som når målet og eksploderer som planlagt, vil allikevel etterlate seg mindre eller større rester av udetonert sprengmateriale. Det kan i tilfelle forventes å finne tungmetaller som bly, kobber, krom, kadmium og sink, som er bestanddeler i ammunisjon.

Dersom det avdekkes at det finnes rester i grunnen, så skal det i henhold til avklart fremgangsmåte med Forsvarsstaben gjennomføres prøvetaking og deretter utarbeides en tiltaksplan for behandling av masser ut i fra den arealbruken som planlegges på området. Prøvetakingsprogram utarbeides så snart det foreligger risikovurderinger fra Forsvaret. Antall prøvegroper og antall prøver bestemmes ut ifra tilbakemeldinger fra Forsvaret og observasjoner i felt. Tiltaksplanen, som utarbeides etter at resultatene fra prøvene er klare og det eventuelt påvises et visst nivå av forurensning over normverdi, vil gi føringer for omdisponering av masser på eiendommen. Tiltaksplanen må godkjennes før det kan gis byggetillatelse for anlegget.

Vurdering for miljø og forurensning: Tiltaket vil ikke forringe området kvaliteter. Avfallshåndtering gjøres etter faste rutiner og ved eventuelle funn av forurensning i grunnen vil dette håndteres i henhold

til veileder TA 2553 (KLIF). Ut over dette er det ikke grunn til mistanke om forurensning i grunnen i planområdet.

7.3 Trafikk

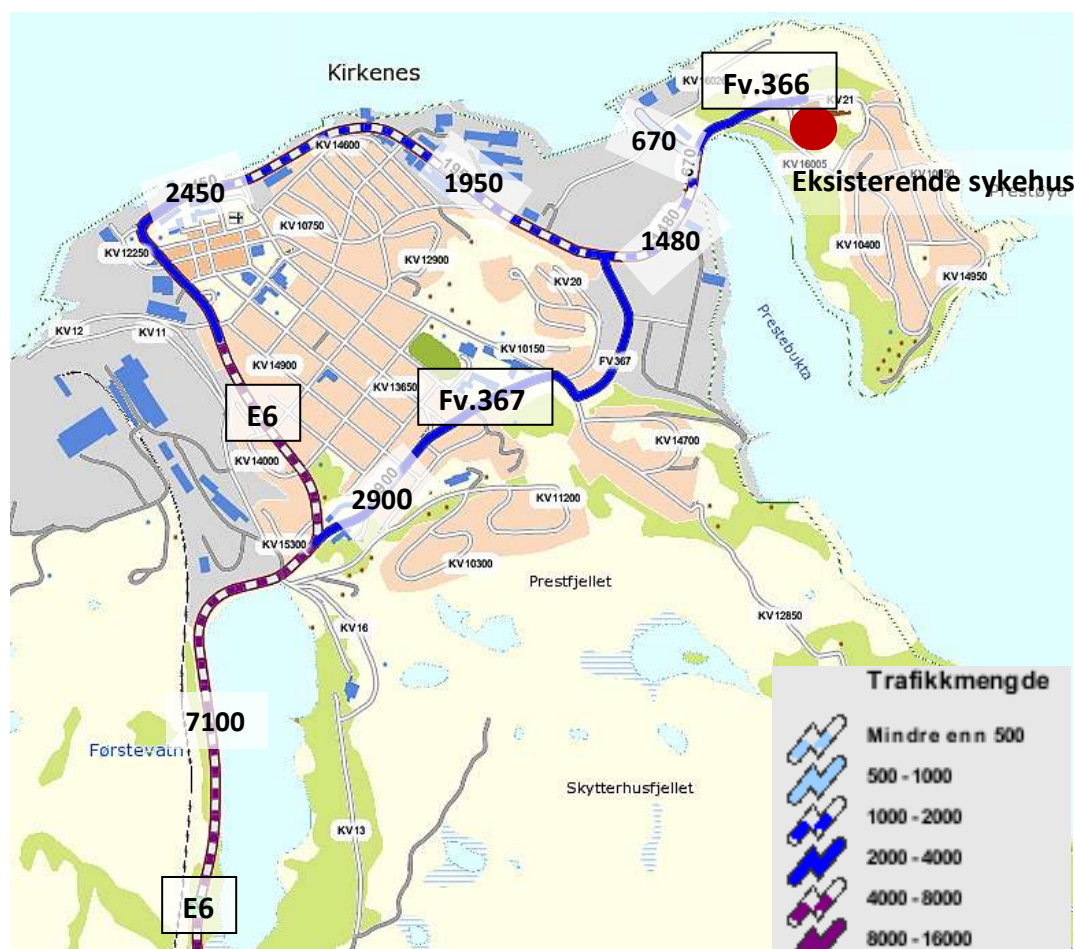
Det er gjort flere utredninger og trafikkanalyser som berører forhold og drivkrefter som antas å påvirke trafikktviklingen i Kirkenes. Denne utredningen bygger i stor grad på det tidligere arbeidet som er gjort. Følgende rapporter er særlig benyttet:

- *Transportanalyse på bakgrunn av økt aktivitet for Kirkenesområdet (2011)*, utført av Norconsult for Statens vegvesen.
- *Nye Kirkenes sykehus, Trafikkanalyse, (2010)*, utført av Norconsult for Helse Finnmark HF.
- *Kirkenes Industrial and Logistics Area, Trafikkanalyse (2010)*, utført av Norconsult for Sydvaranger AS.

Dagens situasjon

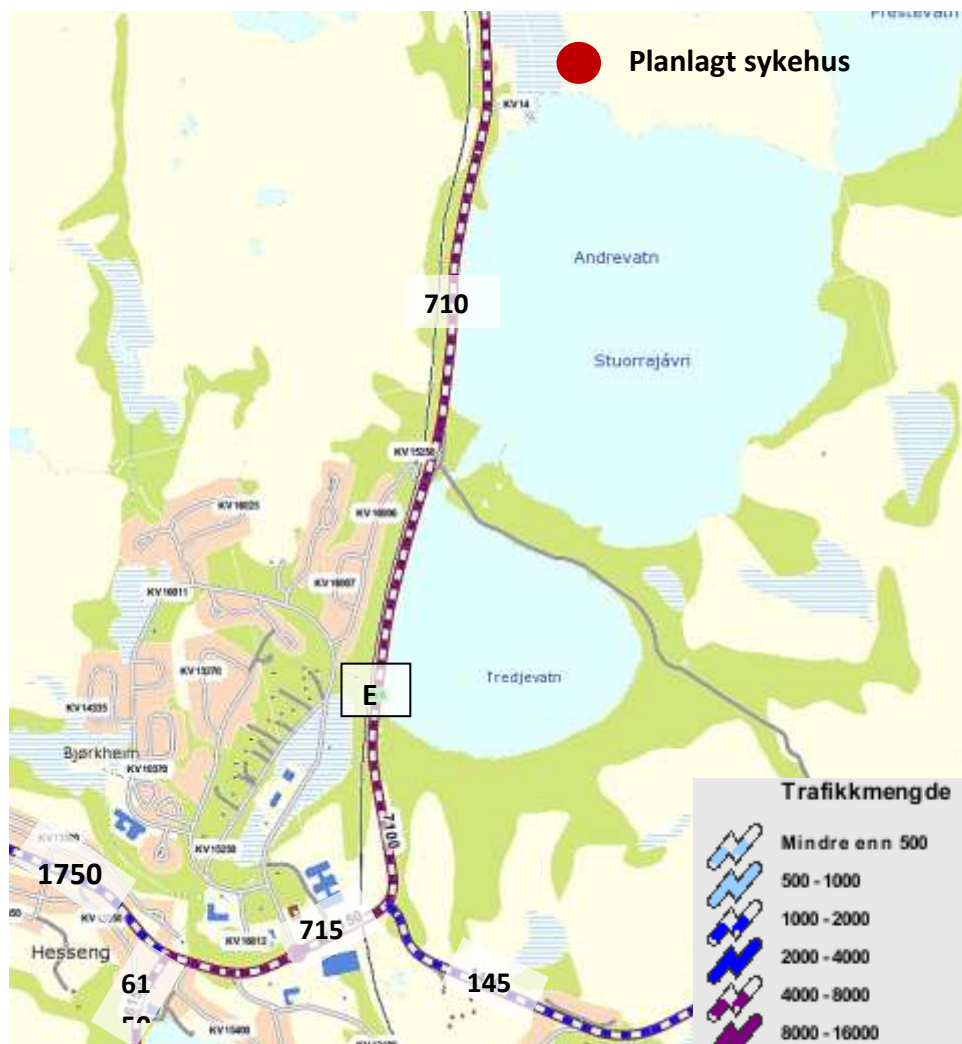
Vegtrafikk

Dagens sykehus ligger på Prestøya, nordøst for Kirkenes sentrum. E6 er hovedinnsfartsåren til Kirkenes sentrum og til sykehuset. Vegen ligger ytterkant av sentrum. Gjennom Kirkenes sentrum velger derimot mange å kjøre fv. 367 i retning Prestøya, da dette gir noe kortere reiseveg.

Figur 9: Årsdøgntrafikken 2008, vegtrafikk i Kirkenes (Kilde: NVDB, Norsk vegdatabank).

Figur 9 viser derfor at fv. 367 har høyere trafikkbelastning enn E6 på deler av strekningen¹. Langs fv. 366 (Dr. Palmstrøms vei) ved dagens sykehus har Statens vegvesen et periodisk tellepunkt (nivå 3) som viser en årsdøgntrafikk på 2800 kjt/døgn (2008).

Figur 10: Årsdøgntrafikken 2008, vegtrafikk Kirkenes sør (Kilde: NVDB, Norsk vegdatabank).

Figur 10 gir en oversikt over trafikkbildet sør i Kirkenes. E6 fra vest og E105 fra øst er hovedvegene inn mot Kirkenes. Den største trafikken inn mot Kirkenes kommer i fra fv. 885 i sør med en årsdøgntrafikk på 6150 kjt/døgn. Fv. 885 er en viktig vegforbindelse mellom boligområdene Sandnes og Bjørnevattn og Kirkenes sentrum. Fra Bjørkheimkrysset (E6 x E105) og til Kirkenes er tallet fra NVDB noe lavt. Tellinger utført ved Bjørkheimkrysset viser en årsdøgntrafikk på henholdsvis 7400, 7900 og 7100 kjt/døgn i 2008, 2009 og 2010 (Statens vegvesen, Region nord).

Årsdøgntrafikk ved dagens sykehus

¹ De viste strekningsvise trafikkbelastningene er generert basert på tellepunkt med varierende avstand, og gir derfor kun en indikasjon på trafikknivået på strekningen.

Data fra Hospitalet AS vedrørende ansatte og pasienter ved dagens sykehus i Kirkenes viser at totalt antall bilturer til/fra sykehuset er 641 (ÅDT 2008).

Fartsgrense

Fartsgrensen på E6 varierer mellom 50–70 km/t. Ved gangfelt nord for Tredjevann er det skiltet 60 km/t. Ved ny rundkjøring til Skytterhusfjellet er det skiltet 50 km/t, det er også fartsgrensen i Kirkenes sentrum.

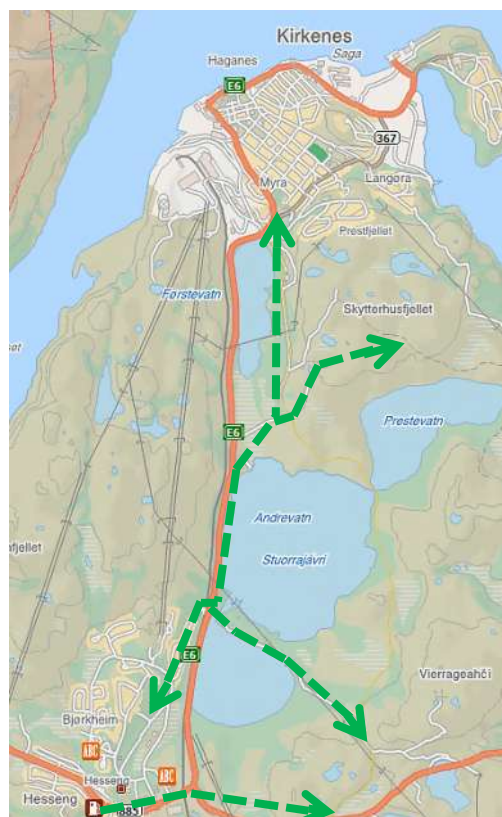
Gang-/og sykkelvegssystem

Gang-/og sykkelvegssystemet i Kirkenes er godt utbygget. Det er gang-/sykkelveg langs E6 mellom fv. 885 og E105 samt langs E105 til Ekhaugen boligfelt.

Fra Hesseng boligområde til Kirkenes sentrum er det sammenhengende gang-/og sykkelveg, via planområdet for nye Kirkenes sykehus.

Ved Hesseng ligger gang-/og sykkelvegen på vestsiden av E6. Nord for Tredjevann krysses jernbanen og E6, og gang-/sykkelvegen følger E6 videre nordover på østsiden. Gjennom planområdet svinger gang-/sykkelvegen mot øst og går under Skytterhusveien i planskilt undergang. Videre ligger gang-/sykkelvegen øst for Førstevann inn mot Kirkenes sentrum. Det er også etablert gang-/sykkelveg mot boligområdene på Skytterhusfjellet.

Det er i dag ikke etablert adskilt gang-/sykkelveg helt frem til sykehuset i Kirkenes. Prestøyveien (E6), Kirkegårdsveien og Pasvikveien (fv. 367) har stedvis fortau.

Figur 11: Gang-/og sykkelvegnett i Kirkenes.

Kollektivtransport

Det er flere busslinjer som kjører mellom Kirkenes og tettsteder i regionen, tabellen nedenfor viser en oversikt over rutene. Frekvensen for rutene varierer, men de fleste rutene har 1-2 avganger i morgenrush og tilsvarende i ettermiddagsrush. Enkelte av rutene fungerer som skolebuss.

Tabell 2: Busslinjer som trafikkerer Kirkenes (www.veolia-transport.no).

Lokalbuss/Bybuss	600 Prestøya – Kirkenes - Bjørnevattn
	635 Kirkenes - Høybuktkmoen
	656 Kirkenes – Jacobsnes – Ytre lid - Ropelv
Langrutebuss	631 Kirkenes – Neiden - Bugøynes
	640 Kirkenes – Svanvik – Vaggtem
	650 Kirkenes – Lanabukt – Grense Jakobselv

For øvrig er det flyforbindelse (Widerøe-kortbanefly) Vardø-Vadsø-Kirkenes flere ganger per dag. Kirkenes lufthavn ligger på Høybuktnoen omtrent 10 km fra Kirkenes. Det går flybuss mellom Kirkenes sykehus og flyplassen, med rutetider tilpasset flyavganger/-ankomster.

Konsekvenser av tiltaket

Trafikkvekst ved sykehuset

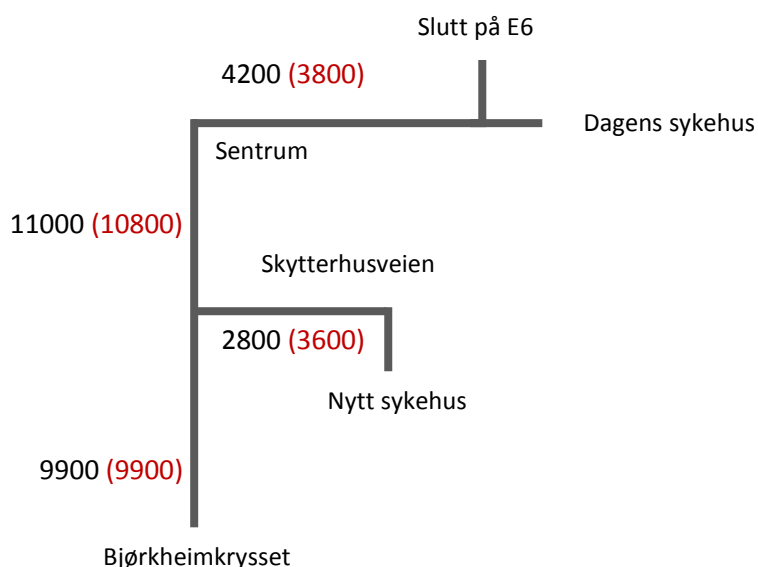
Trafikken til og fra sykehuset vil øke med ca. 120 bilturer per døgn fra 2008 til 2030. Dette gir 764 bilturer til/fra sykehuset i 2030. Av disse bilturene utgjør ansatte ved sykehuset 56 %, pasienter 41 % og vareleveranse 3 %.

Trafikkvekst og fordeling

Det er gjort framskriving av trafikkbelastningen på vegnettet for år 2030². Framskrivningen baserer seg på ny sykehuslokalisering i tillegg til flere andre utviklingstiltak som generer mer trafikk. Dette inkluderer blant annet boligutbygging på Skytterhusfjellet, utbygging av KILA og produksjonsøkning ved Kirkenes Processing.

Figur 12 viser årstdøgns trafikk per kjøretøy (ÅDT) i 2030 ved dagens lokalisering (svart) og ved ny lokalisering (rød).

Det er antatt at reiser til/fra sykehuset fordeler seg likt på E6 nord og sør for Skytterhusveien. Trafikkbelastningen på E6 mellom strekningen Bjørkheimkrysset og Skytterhusveien vil være tilnærmet lik som ved dagens lokalisering. Flyttingen av sykehuset til Andrevann vil derimot redusere gjennomgangstrafikken i Kirkenes sentrum ved at 50 % av reisene til og fra sykehuset stopper ved Andrevann. Reduksjonen i trafikk vil begrenses noe ettersom flere ansatte bor sentrumsnært. Flytting av sykehuset vil generere flere ansatte-bilturer sørover på E6 fra sentrum mot Skytterhusveien.

Figur 12: Trafikkbelastning fremskrevet til 2030, avrundet til nærmeste 100. ÅDT ved dagens sykehuslokalisering (svart), ÅDT ved ny sykehuslokalisering (rød).

² Trafikkberegningene tar utgangspunkt i lokalisering av nytt sykehus sør for Tredjevann, men ved gjennomgang av beregningsgrunnlaget har man vurdert at de trafikale effektene ikke fører til vesentlig endring på årstdøgns trafikken for E6 på strekningen mellom Førstevann og Tredjevann, når man sammenligner de to lokaliseringene.

Som Figur 12 illustrerer, vil ikke reduksjonen i reiser til/fra sykehuset være betydelig på strekningen mellom sentrum og Skytterhusveien. E6 nord i sentrum anses å ha en større andel reiser til/fra sykehuset i forhold til annen sentrumstrafikk. Reduksjonen reiser til/fra sykehuset vil derfor få en noe større betydning på denne strekningen.

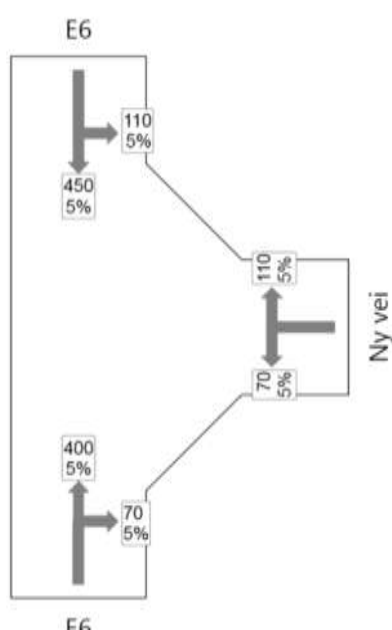
Endring i CO₂-utslipp: Sykehusets pasientomland er på flere hundre km. En flytting av sykehuset ca. 4 km sørover vil derfor ikke føre til særlig endring i transportmønster eller CO₂-utslipp. Trafikkarbeidet vil bli tilnærmet det samme for eksisterende og ny lokalisering og forskjellen i CO₂-utslipp er dermed neglisjerbar. Det vil i tillegg være et reelt alternativ å reise med kollektivtransport eller gå- og sykle til/fra sykehuset.

Kapasitet

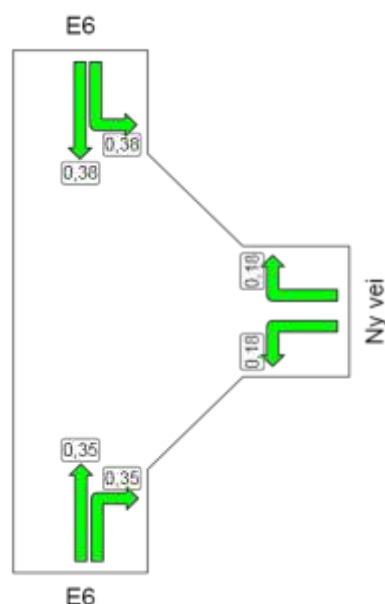
Basert på en helhetsvurdering av årsgjennsnittstrafikk, hastighet og utforming/dimensjonering er ny adkomst til sykehuset fra Skytterhusveien lagt ca. 70 m fra rundkjøringen på E6. For å kontrollere at denne avstanden ikke fører til tilbakeblokkering, og dermed skaper kødannelser ved adkomsten til sykehuset, er kapasiteten i rundkjøringen beregnet ved bruk av SIDRA-intersection³. Til beregningen ble det benyttet årsgjennsnittstrafikk fremskrevet til år 2030 basert på ny sykehuslokalisering. Analysen viser at denne avstanden ikke vil føre til kapasitetsproblemer i rundkjøringen.

Trafikktall

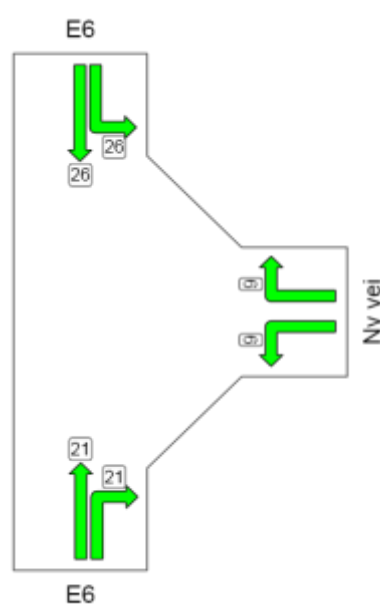
(antatt 5 % tungtrafikk)

Utnyttet kapasitet

Kø (meter)

Figur 13: Kapasitetsberegning av rundkjøring E6 x Skytterhusveien, basert på fremskrevet ÅDT for 2030 (middel vekst).

Løsninger i krysset adkomst sykehuset x Skytterhusveien er drøftet. Statens vegvesen ønsket en vurdering på om kanalisering av krysset var nødvendig for å unngå flaskehalssituasjoner. Med bakgrunn i

³ SIDRA-intersection er et program for analyse av kapasitets- og avviklingsforhold i enkeltkryss.

trafikkmengde og kapasitet er det vurdert at en kanalisering fra øst i vegen ikke er nødvendig. I stedet er det foreslått en dråpeøy i innkjøringskrysset. Hensikten med dråpeøy er å lede trafikantene til riktig sporvalg i krysset.

Internt kjøremønster

Ved å legge adkomstvegen på vestsiden av kanalen og gang-/og sykkelvegen på østsiden, skapes et tydelig skille mellom trafikantgrupper. Adkomstvegen danner et ryddig kjøremønster inn mot hovedinngangen med parkeringsplassen på vestsiden av vegen. Egen adkomst for ambulanse skiller videre uttrykningskjøretøyene fra vanlig biltrafikk.

Ved å dimensjonere for snuplass for buss helt ved hovedinngangen i tillegg til å tilrettelegge for busstopp i sørenden av parkeringsplassen sikres rimelig gangavstand fra busstopp. Samtidig er det da lagt opp til fleksibilitet ved at ikke alle avganger nødvendigvis trenger å kjøre helt inn til hovedinngangen.

Forhold for gående og syklende

Ved bygging av nytt sykehus vil gang-/sykkelvegen gjennom planområdet berøres. Planforslaget sikrer fortsatt sammenhengende gang-/sykkelvegnett mellom boligområdet på Hesseng og Kirkenes sentrum, selv om gang-/sykkelvegen flyttes i ny trase.

I reguleringsbestemmelsene sikres det at en gang-/og sykkelvegforbindelse skal være tilgjengelig i anleggsperioden og frem til planlagt trase er bygget.

I forhold til dagens situasjon vil gang-/og sykkelvegen få to nye krysningspunkt. Den krysser adkomstveg for varelevering og til sykehusets hovedinngang. Det bør imidlertid legges vekt på at biltrafikken vil være liten der hvor gang-/ og sykkelveg krysser interne adkomstveger. Gang-/sykkelvegen legges nær bekken/kanalen og i nærføring av sykehuset. Her vil gang-/sykkelvegen få mer et preg som bredt fortau enn adskilt gang-/og sykkelveg slik som langs Skytterhusveien. Gang-/sykkelvegen blir også en del av et turvvegssystem langs bekken og gangvegssystemet mellom parkeringsplass og sykehusområdet.

Gangveger og gangbroer fra parkeringsplassen til sykehusområdet med fotgjengerfelt over adkomstvegen sikrer trygge forhold for gående. Dette fører også til at syklister bør tilpasse seg forholdene og senke farten noe på strekningen.

I planprogrammet bes det om at flere alternative traseer vurderes. Det har blitt vurdert å legge gang-/og sykkelvegen vest for parkeringsplassen til sykehuset. I stedet for gang-/sykkelveg på østsiden ville det etableres gangforbindelse. Fordelen med dette alternativet er at det legges opp til bare 1 krysningspunkt, men alternativet vil også kreve noe mer areal i myra.

Ved valgt trase vil inngrepene samles og opparbeidelsen av parkbelte langs kanalen vil være et fint element ved gang-/og sykkelstrekningen.

Parkering

Planlagt sykehus legger opp til ca. 200 parkeringsplasser, med mulighet for utvidelse. Dagens sykehus har samme antall parkeringsplasser (tall fra 2008). Dette anses som tilstrekkelig basert på normtall for parkeringsplasser ved sykehus.

Normtallene gir følgende:

- 0,8 parkeringsplasser per sengeplass (59 sengeplasser gir 47 p-plasser)
- 0,5 parkeringsplasser per ansatt (220 ansatte gir 110 p-plasser)

Dette gir et behov for 157 parkeringsplasser. Mer samhandling med kommunen og generelt mer dagbehandling medfører behov for flere parkeringsplasser enn normtallet.

Parkeringsplass, benevnt P1 i reguleringsplan for Skytterhusfjellet (2007) blir omregulert til sykehus/institusjon. Denne blir brukt av brukere av skiløyper, skileikområdet, turveger og friluftsområdene. Området skal ikke benyttes til sykehusformål i første utbyggingsfase og vil derfor fortsatt brukes som i dag. Dette er sikret ved en rekkefølgebestemmelse. Når boligområdet på Skytterhusfjellet er ferdig utbygget, kan dette medføre større press på nærparkeringslassen til friluftaktivitetene.

På lang sikt, når sykehuset i fremtiden har behov for å utvide området for sykehusdrift, vil man miste en viktig nærparkeringsplass til friluftaktiviteter. Det påpekes at dette vil være en konsekvens flere tiår frem i tid. Sykehusets parkeringsplass kan på sikt også være tilgjengelig for brukere av friluftstområdene i nærheten på kveldstid og i helger. Dette vil medføre noe lengre avstand til f.eks skileikområdet og lysløypa dersom ikke parkeringsbehovet løses på annen tomt.

Oppsummering av konsekvenser for trafikk

Tiltaket vil ikke føre til trafikkvekst eller CO²-utslipp av betydning. Tiltaket fører heller ikke til kapasitetsproblemer på vegnett eller i kryss.

Tiltaket vil ha en «liten negativ» konsekvens for myke trafikanter. Det vil fremdeles være sammenhengende gang- og sykkelveg, men det etableres to nye krysningpunkt, mot dagens situasjon uten krysningpunkt.

7.4 Støy

Dagens situasjon

Støybelastningen på planområdet er kartlagt i tråd med T-1442 «Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging. I retningslinjen er det definert en gul og en rød støysone. Kriteriene for soneinndeling avhenger av type støykilde. Aktuelle kriterier for soneinndeling er gitt i tabell 2.

Tabell 3: Kriterier for soneinndeling i henhold til T-1442.

Støykilde	Gul sone		Rød sone	
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden* kl 23 – 07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden* kl 23 - 07
Vei	55 dB L _{den}	70 dB L _{5AF}	65 dB L _{den}	85 dB L _{5AF}

*Krav til maksimalt støynivå i nattperioden gjelder der det er mer enn 10 hendelser per natt.

Ved etablering av støyfølsom bebyggelse (sykehus inngår under definisjonen av støyfølsom bebyggelse) anbefales det at støynivå L_{den} utenfor rom med støyfølsom bruk er lavere enn gul støysone. Det anbefales også at maksimalt støynivå L_{5AF} utenfor soverom på natt er under grenseverdi for gul støysone. Rom med støyfølsomt bruk er rom til varig opphold som for eksempel stue og soverom.

I rød støysone er hovedregelen at støyfølsom bebyggelse skal unngås, mens gul sone er en vurderingssone hvor støyfølsom bebyggelse kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold. Retningslinjen anbefaler at følgende forhold innfris for å oppnå tilfredsstillende støyforhold:

- Innendørs støynivå skal ikke overskride grenseverdien satt i Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (støynivå må tilfredsstillende klasse C i NS-8175 «Lydforhold i bygninger Lydklasser for ulike bygningstyper»).
- Alle boenheter skal ha en stille side. Sengerom bør plasseres mot stille side.
- Alle boenheter skal ha tilgang til egnet uteareal med tilfredsstillende støyforhold.

Krav til lydnivå på utearealer fra utendørs lydkilder ved sykehus er gitt i NS-8175 «Lydforhold i bygninger Lydklasser for ulike bygningstyper». Minstekravet for å oppfylle Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven er lydnivå på utearealer ikke overskrider «Nedre grenseverdi for gul sone -5 dB», dvs. 50 dB Lden.

Kartlagt støynivå

T-1442 angir at støynivået skal kartlegges for et prognoseår minst ti år frem i tid. Trafikkprognosen for 2030 som gitt i kapittel 6.3 er derfor benyttet.

Støybelastningen i området er kartlagt og presentert på støysonekart. På støykartene er støynivået 2 m over terreng vist med fargekoder tilsvarende grenseverdiene for rød og gul støysone i tillegg til krav til støynivå på uteområder. Beregningshøyden på 2 m er valgt da dette representerer opplevd støynivå på uteområder. Støynivået er også kartlagt utenfor alle fasader. Det er tatt utgangspunkt i at sykehuset skal bygges i tre etasjer over bakkenivå med en etasjehøyde på 4,2 m.

Støybelastningen på planområdet vises på støykart X001 i vedlegg. Områdene vest og nord for planlagt sykehus vil ligge i gul støysone. Fasadene mot vest og mot nord vil i sin helhet ligge i gul støysone med nivåer opp mot 60 dB Lden, 5 dB over anbefalt grenseverdi. Noen områder øst og sør for bygget vil tilfredsstillende krav til uteområder.

Krav til innendørs støynivå vil oppfylles uten spesielle støyreducerende tiltak i fasaden. Krav til stille side tilfredsstilles av alle fasader med unntak av fasadene mot nord og mot vest. Uteområder kan legges øst og sør for sykehuset i de områder hvor støynivået er lavere enn kravet på 50 dB Lden. Større uteområder med tilfredsstillende støynivåer kan oppnås ved å etablere lokale støyskjermer rundt uteområdene. Dette planlegges blant annet rundt det området som per i dag planlegges som terapihage (vest for inngangen).

For å begrense støybelastningen på uteområder og fasader kan man etablere støyskjermer/støyvoller i plangrensen mot E6 i vest og Skytterhusveien i nord. Forslag til plassering er vist på støykartene X002 og X003 i vedlegg som viser støybelastningen med skjermhøyder på henholdsvis 3 m og 4 m over terreng. Det er ikke regulert inn støyskjermer langs E6.

Med skjermer/voller på 3 m over terreng vil det meste av planområdet få en støybelastning lavere enn gul støysone, fasadene i 1. etasje vil også skjermes ut av gul sone. Et noe større område øst for sykehuset vil få et støynivå som er egnet for uteområder.

Med skjermer/voller på 4 m vil også et begrenset område nord for sykehuset få en støybelastning som er egnet for uteområder. Nå vil også 2. etasje skjermes ut av gul støysone.

For å oppnå ytterligere skjermingseffekt må man skjerme en større del av E6 nord og sør for planområdet. Ved å flytte sykehuset lenger øst i planområdet ville man oppnå at alle fasader kommer ut av gul støysone. Tiltak mot støy (lokale og/eller skjerm langs E6) må vurderes når nøyaktig plassering av sykehuset er kjent, og når funksjoner i og rundt sykehuset er fastsatt.

Innvirkning på omgivelsene i driftsfasen

En utbygging av planområdet vil som beskrevet i kapittel 6.3 generere i underkant av 800 ÅDT til og fra sykehuset. I forhold til eksisterende plassering vil belastningen på E6 være tilnærmet uendret, så tiltaket vil ikke ha noen innvirkning på støybelastningen langs E6. Det vil bli noe mer støy rundt planområdet knyttet til aktivitet på sykehuset. I hovedsak vil dette være knyttet til bilturer til og fra sykehuset. All denne trafikken vil gå mot E6 og vil ikke berøre noen nærliggende boligbebyggelse. Støymessig vil en utbygging av området ikke ha noen negative konsekvenser for støybelastningen i området.

Bygge- og anleggsstøy

Den nærmeste boligbebyggelsen ligger ca. 300 m nordøst for planområdet. Ved normal bygge- og anleggsvirksomhet vil anbefalte støygrenser som gitt i T-1442 overholdes uten videre tiltak. Svært støyende aktivitet som spunting og pigging vil kunne overskride anbefalte grenseverdier for kveld, natt og søn-/helligdag. Slik aktivitet anbefales derfor utført på dagtid i ukedagene. Om slik aktivitet likevel vil forekomme forutsettes det at anleggseier følger anbefalingene som gitt i T-1442 angående varsling og dialog med naboer.

Det forutsettes at all anleggstrafikk skal gå langs E6. Her er trafikkbelastningen så stor at anleggstrafikk ikke vil medføre noen økt støybelastning på omliggende bebyggelse.

7.5 Landskaps – og terrengforming

Beskrivelsene baserer seg på faglige vurderinger utført av VERTE landskap – arkitektur AS. Det er utarbeidet 3D visualiseringer av bygningsvolumene i landskapet for å illustrere de synlige konsekvensene av prosjektet.

Metode

Landskapsmessige konsekvenser av et tiltak vurderes ut fra to kriterier:

1. Landskapets verdi (skala: liten – middels – stor verdi)
2. Tiltakets omfang (skala: stort positivt omfang – stort negativt omfang)

Vurderingen av landskapets verdi justeres av landskapets sårbarhet for inngrep. Analysen omfatter sykehusets innvirkning på landskapsbildet. Terrengets og tomtens egnethet til sykehuslokalisering, samt foreslåtte tilpasninger til terrenget beskrives. Konsekvenser for landskapet blir kommentert i et eget avsnitt, og mulige avbøtende tiltak vil kommenteres med en oppsummering til slutt.

Omfang og verdivurdering

Landskapet er definert som landskapskategori Fjordene i Finnmark i tråd med den europeiske landskapskonvensjonen. Det er ikke utført en mer detaljert definisjon over landskapstypene i regionen.

Visuell påvirkning er vurdert som synlighet hovedsakelig fra adkomst langs E6 fra nord og sør, fra at par lokaliteter langs fv. 51, samt fra vegen rundt Andrevann. I tillegg har vi vurdert avstandsvirkning fra nærliggende høydedrag. Under visuell påvirkning har vi vurdert mulige brudd på horisontlinje, skjemmende terrenginngrep og beslagleggelse av areal.

Landskap og landskapsverdier i influensområdet

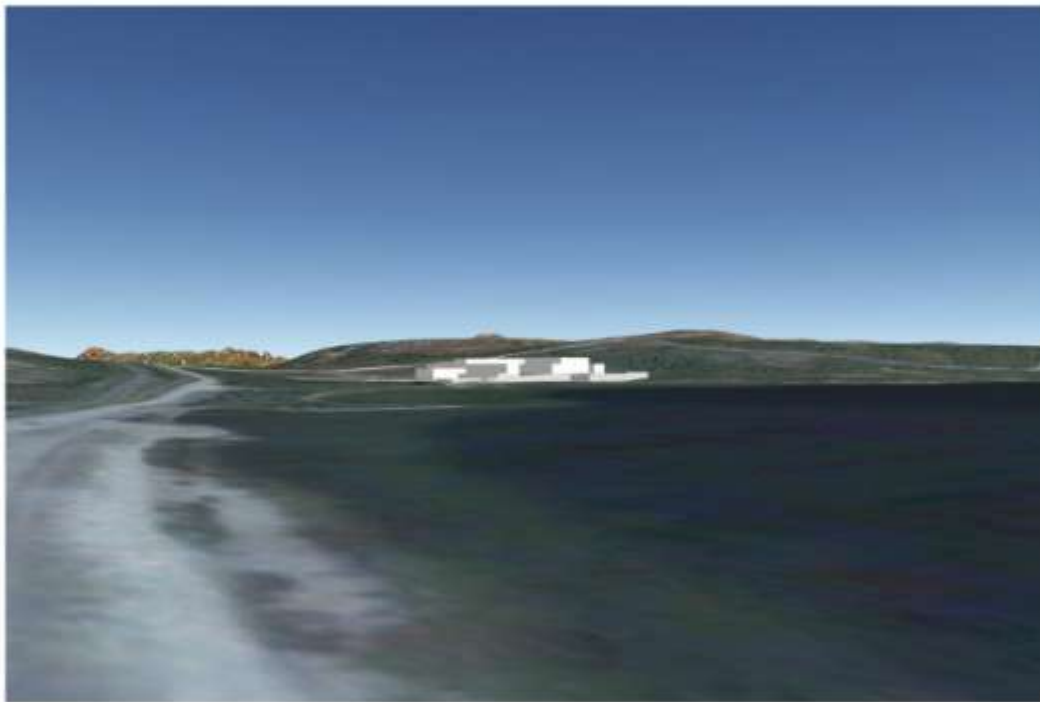
Planlagt sykehusområde dekker hele arealet mellom E6 i vest, regulert fv. 51 mot nord og Skytterhusfjelldraget mot øst. Planområdet grenser helt ned mot Andrevann mot sør.

Landskapets hovedtrekk er en stor åpen myrflate (ca. 37 da) mellom Førstevann og Andrevann, med mer åpne fjellpartier som avgrensning mot vest og øst. Sykehusets bygninger er plassert på flaten (ca. 26 da) mellom kanalen fra Førstevann i vest og stigningen mot Skytterhusfjellet i øst, mens parkeringsplassen og adkomstveg ligger på flaten vest for kanalen.

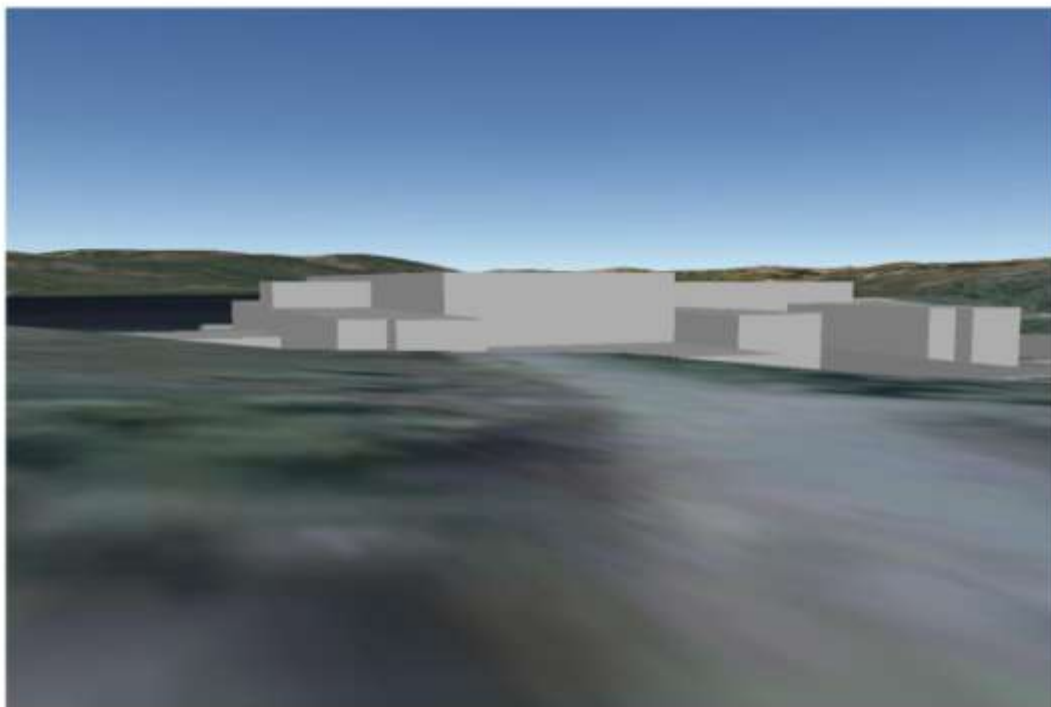
Den visuelle analysen viser at horisontlinjen ikke brytes fra adkomst langs E6 fra nord og sør, som er de viktigste standpunktene hvor en først ser sykehuset på avstand. Fra Fylkesveg 51 og vegen rundt østsiden av Andrevann vil høyden opp mot Toppfjellan (174 moh) mot vest forhindre at horisontlinjen brytes. Det eneste unntaket er utsikten fra fv. 51 mot vest; herfra brytes horisontlinjen mot Toppfjellan (se Figur 16- standpunkt 7).

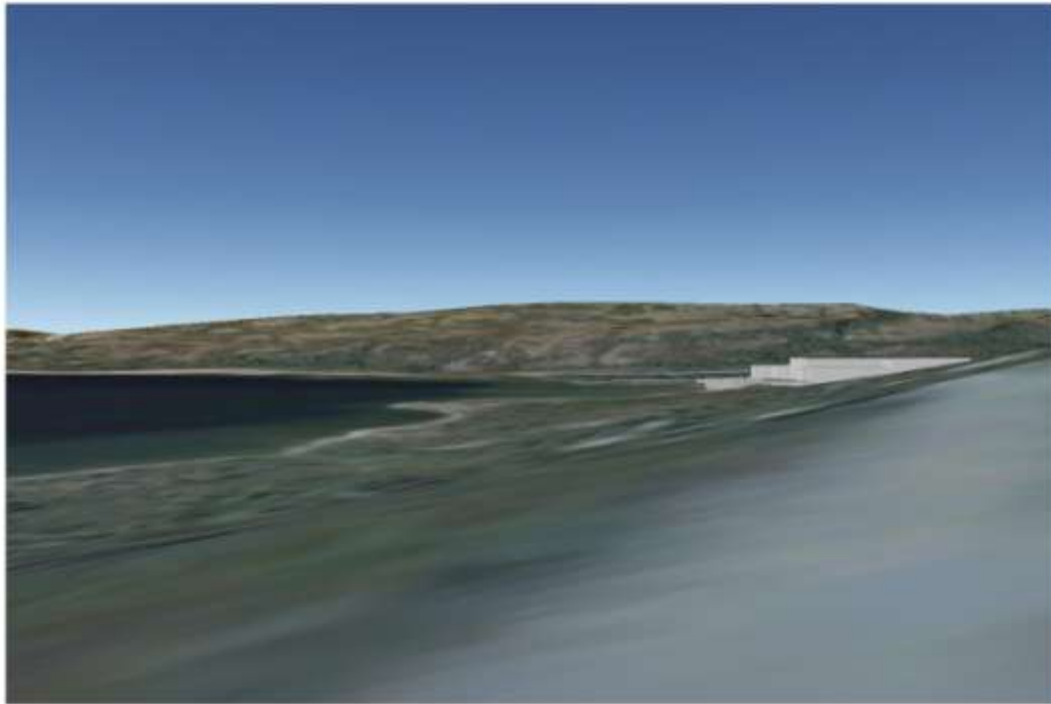
Figur 14: Oversikt over visuelle standplasser.

Figur 15: Standpunkt 2 - utsikt langs E6 fra sør.

Figur 16: Standpunkt 7 – utsikt fra fv. 51 mot vest.

Figur 17 Standpunkt 8– utsikt fra vegen på østsiden av Andrevann mot vest.

Figur 18: Fugleperspektiv sett mot sør.

Planområdet ligger i et flott naturlandskap med utsikt sørover mot Andrevann. Beliggenheten ved Andrevann gir landskapskvaliteter med stor verdi. En turistetablering ligger i det nordøstre hjørnet av Andrevann, men utover det finnes det ingen tilrettelegginger langs vannkanten innenfor prosjektområdet. Landskapet langs Andrevann har et stort potensial som en positiv landskapskvalitet for det framtidige sykehuset.

Kanalen som forbinder Førstevann og Andrevann gir kvaliteter av stor verdi til landskapet. Kanalen har i dag ikke noen kjent funksjon utover å regulere vannstanden i de to vannene, men har et stort potensial som en positiv landskapskvalitet for det framtidige sykehuset.

Våtmarksområdet/flomområdet som ligger mellom kanalen og Andrevann bidrar også positivt til landskapets kvaliteter med andre vegetasjonssamfunn, gunstig lokalklima og en dynamikk som gir varierte opplevelser gjennom årstidene.

Tomten har et markdekke som består av lyng på fjellgrunn og åpen gress-/myrvegetasjon med felt og grupper av vierarter og lave bjørketrær. En variert og mangfoldig vegetasjon er en positiv opplevelseskvalitet ved planområdet, og vegetasjonens hovedtrekk bør sikres og ivaretas som en positiv kvalitet for sykehusprosjektet.

De landskapskvalitetene som er beskrevet her er vitenskapelig dokumentert å ha positiv helsebringende effekt gjennom å bidra til opplevelser av vær og klima, årstidene, fugle- og dyreliv, naturens kontinuitet, livets syklus og seg selv som en meningsfull del av naturen.

Konsekvenser landskap

Store terrenginngrep mot Skytterhusfjelldraget mot øst bør unngås. Sykehusets bygninger bør i størst mulig grad plasseres slik at fjellsprenninger ikke blir nødvendige. Hoveddelen av sykehusets bygninger er foreslått plassert på den flate delen av planområdet, men framtidige utvidelser bør ikke lage store inngrep i fjellterreng mot øst.

Figur 19: Viser skisse av nytt sykehus plassert ved Andrevann.

Det er relativt store volumer som skal inn i planområdet. Hvordan dette volumet vil stå fram i landskapet vil påvirkes av fargebruk på fasader og tak. Slik de foreløpige skissene av sykehuset viser vil en avdempet fargebruk medføre at sykehuset vil tilpasse seg landskapet på en god måte både sommer og vinter. Dette vil være et svært viktig prinsipp for å dempe bygningenes dominerende virkning i landskapet.

Beliggenheten ved Andrevann viser en adkomstveg mellom sykehusbygningene og vannet. Fronten mot vannet er et sterkt vertikalt element. Adkomsten ligger på en rampe som går fra ca. + 2 m og opp til ca. + 5 m over vannivå. Fronten mot Andrevannet vil være orientert rett mot sør, med muligheter for kontakt ned mot vannet. Dette vil være det mest attraktive området for uteopphold i planområdet. Dette er en landskapskvalitet med stor verdi hvor potensialet bør utnyttes i den videre bearbeidingen av planforslaget.

Kanalen bør beholde sin nåværende plassering og innarbeides i planforslaget som en landskapskvalitet med stor verdi for det framtidige sykehuset. Dette er det tatt hensyn til i reguleringsplanen og illustrasjonsplanen slik at denne kvaliteten er sikret, og vil kunne utgjøre en enda større positiv kvalitet i det framtidige anlegget.

Våtmarksområdet vil bli noe berørt, men hoveddelen vil bli bevart slik at dette kan videreføres som en landskapskvalitet med stor verdi for del av sykehusets nære naturområde.

Parkeringsplassen vil ligge på den åpne flaten vest for kanalen. Det er ønskelig å forhindre terrenginngrep i fjellet også her. Eksisterende vegetasjon bør beholdes som en buffer mot E6.

Avbøtende tiltak

For å forhindre store terrenginngrep i fjellskråningen mot øst bør framtidige utvidelser av sykehuset bør legges nordover eller tilpasses terrenget.

Den visuelle påvirkningen bør vurderes også ved utvidelser av bygningsmassen slik at volumene ikke vil sperre utsikten og bryte horisontlinjen, spesielt fra høydedraget mot øst og ned mot sykehuset.

Potensialet med sørvendt orientering og kontakt ned mot vannet bør utnyttes som en landskapskvalitet med stor verdi. De varme sommervindene kommer fra sør, og med skjermede uteplasser orientert mot sør vil en kunne forlenge utesesongen med mange måneder og skape attraktive aktiviteter for pasienter og besøkende.

Kanalen og våtmarksområdet vil være utsatt under anleggsperioden, og må sikres og følges opp spesielt slik at kvalitetene ikke forringes/ødelegges.

Parkeringsplassen bør tilpasses det eksisterende terrenget slik at det ikke gjøres terrenginngrep med negativt omfang i fjell.

Oppsummering landskap

Bygningsvolumene er lagt på den største åpne flaten øst for kanalen, og nær vannet slik at potensialet for å tilrettelegge for aktivitet og uteopphold i et sørvendt område nær vann er gode.

Plasseringen gir begrenset visuell påvirkning langs E6 fra nord og sør fordi horisontlinjen ikke brytes og fargebruken er vist i harmoni med omgivelsene gjennom ulike årstider. Horisontlinjen brytes sett fra fv. 51 mot sykehuset mot vest. Ved utvidelser bør visuell påvirkning spesielt fra dette standpunktet undersøkes.

Eksisterende vegetasjon bør beholdes i størst mulig grad for å gi gode lokalklimatiske forhold. Det plantes inn ny vegetasjon for å skape le der det er behov for å bedre lokalklimaet og øke sesongen for uteliv.

Kanalen og våtmarken sikres og tilrettelegges som landskapskvaliteter for sykehuset. De vil sikre en kontinuitet i landskapets hovedtrekk, gi en høy biodiversitet og legge til rette for helsebringende aktivitet. Kanalen og våtmark vil være særlig utsatt under anleggsperioden, og må sikres spesielt.

7.6 Energi og materialbruk

Dagens situasjon

Helsetjenestens rolle når det gjelder klimagassutslipp er beskjedent, uten at det finnes noen samlet oversikt. Det foreligger heller ikke data for samlet energibruk eller sammensetningen av denne energibruken i helseforetakene. Det er klart at helsesektoren besitter en stor bygningsmasse med et potensielt miljøforbedringspotensiale. Statistikk fra ENOVA viser at sykehusene ligger over gjennomsnittet i energiforbruk pr kvadratmeter i oppvarmede rom. Samtidig svinger forbruket med opp mot 100 prosent mellom noen undersøkte sykehus. Potensialet og muligheten for innsparinger vil derfor variere. Om lag 3/4 av innfyrt energi er strøm. Elektrisitet er en høyverdig energiform som er dårlig egnet til oppvarming. Miljøvennlige og konkurransedyktige alternativer er fjernvarme eller annen vannbåren varme basert på biobrensel. (Kilde: Sykehus og miljø, sektorvis miljøhandlingsplan og helseforetakene. 2003. Bergfald & Co as på oppdrag fra Helsedepartementet.)

Nye tekniske forskrifter og energiforskrifter setter strenge krav til bygninger. I forbindelse med sykehusets tidlige planfaser er det etterstrebet et fremtidsrettet anlegg også i bruk av materialer og energiløsninger.

Sør-Varanger kommune har en målsetting innen energieffektivisering om å gjennomføre energieffektiviserende tiltak i kommunal bygningsmasse, anlegg og virksomheter, samt legge til rette for gjennomføring av energieffektiviserende tiltak for innbyggere og virksomheter i kommunen.

I overordnet teknisk program (OTP) er det satt krav til energibruken. Spesifikt er det stilt krav til at sykehuset skal tilfredsstille energiklasse B. I skisseprosjektet er det imidlertid utredet at man kan bygge et sykehusbygg i energimerkeklasse A.

Valg av energikilder

Bygningsutformingen har fokus på en energieffektiv areal- og funksjonsplanlegging. Bygningsmessige forhold som går på U-verdier i alle konstruksjoner inkl. vinduskonstruksjoner behandles spesielt. Tetthet av bygningen eller infiltrasjon og minimering av kuldebroer ivaretas.

Tekniske installasjoner som behovsstyring av ventilasjon, lys og varme er et viktig tiltak.

Automatikk, styringssystemer på alle nivå og oppfølging gjennom brukervennlige SD- og EOS-program, i tillegg til spesifikasjoner og krav til Sykehusspesifikt utstyr vektlegges.

Bygget skal sertifiseres og få et sertifikat basert på beregnet og etter hvert reell energibruk. Sertifikatet skal oppdateres med periodiske intervall og skal henges opp synlig. Kontrollrutiner som periodisk kontroll av energianleggene vil bli integrert i serviceavtaler med entreprenører/leverandører eller med andre sertifiserte aktører.

For å oppnå gode energiløsninger er følgende forhold vektlagt:

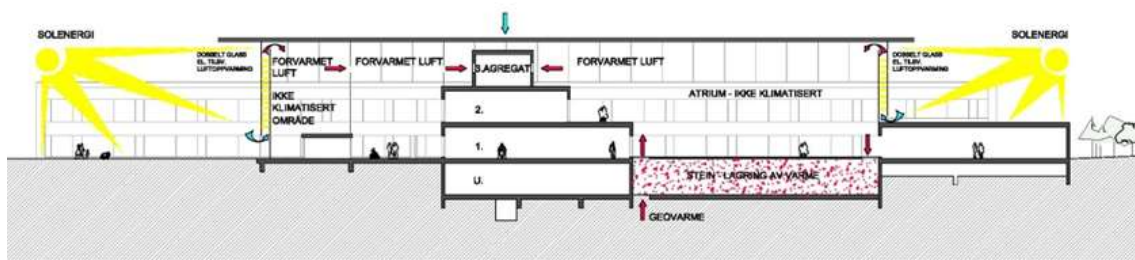
- Bygningsmessige forhold vedr. forbedring av alle U-verdier (isolasjon)

- Kuldebroer
- Infiltrasjon (tetthet)
- Vinduskonstruksjonen (glass og ramme)
- Utnyttelse av solavskjermingssystem for å gi bedre dagslysforhold samt redusere behovet for kunstig belysning og redusere kjølebehov (frikjøling)
- Behovsstyring av belysning (lux-styring)
- Gjenvinning av tappevann. Alt gråvann regnes gjenvunnet med 50 % virkningsgrad.
- Installasjon av varmepumpe hvor en utnytter begge sider av pumpen både til kjøling og oppvarming. I Kirkenes regnes all kjøling å kunne benytte frikjøling dvs. bruk av Andrevann som grunnlag / kilde for varmepumpe og frikjøling. Det regnes med at varmepumpen dekker 85 % av varmebehovet.
- Ventilasjonsgjenvinningen er økt til gjennomsnittlig 70 % (60-75 %).
- Lav SFP-faktor (Specific Fan Power)
- Utnyttelse av atrium for forvarming av ventilasjonsluft
- Behovsstyring av alle tekniske komponenter (ventilasjon, lys, mm)
- Aktiv kontroll på alt sykehusspesifikt utstyr vedr. driftstid, krav til utstyrsleverandører mm.
- Tilknytning til fjernvarmeanlegg dersom dette blir anlagt.

Som del av skisseprosjektet er det vurdert ulike former for energibesparende tiltak og resultatet er at prosjektet kan nå energimerkeklasse A. I tillegg til tiltak som sparer energi, har det også vært vurdert tiltak som kan produsere energi. Det er et siktemål at bygninger på sikt selv skal kunne produsere den energien som benyttes.

Som del av dette er det utarbeidet en løsning hvor et av gårdsrommene bygges inn: På nord og sydsiden etableres det doble glassfasader. Uteluften trekkes inn gjennom de doble fasadene og vil med dette varmes noe opp. På denne måten heves temperaturen i det innelukkede gårdsrommet. Luften trekkes herfra og inn i ventilasjonssystemet. Dette medfører at man sparer energi ved at lufttemperaturen i luften inn til aggregatene er noen gradere høyere enn om man tar den direkte fra det fri. Dette sparer energi, og gir i tillegg et overdekket uteareal som ikke varmes opp, som kan være ettertraktet i Kirkenes. Man vil også spare en mindre andel på mindre varmetap i de fasadene som vender inn mot atriet. Det tenkes også etablert et magasin i bakken i atriet som tar opp varmen når temperaturen blir høy og at denne benyttes i kjøligere perioder.

Det har vært sett på som viktig å medta innovative løsninger i nye større bygg. I den videre planleggingen av prosjektet vil det bli vurdert kost-nytte av denne og andre løsninger for å vurdere om de skal realiseres eller ikke.

Figur 20: Mulig løsning: Snitt gjennom atriet med energiproduksjon.

Materialbruk

Det er søkt å lage et fremtidsrettet anlegg også i bruk av materialer og energiløsninger. Det benyttes konstruksjoner og materialer som er kjente, robuste og har lang levetid. I alle synlige overflater søkes det bruk av naturmaterialer.

Konstruksjon

Bygget oppføres med plaststøpte konstruksjoner i underetasje og dekke i 1.etasje. Dekke i 2., 3.etasje og over 3.etasje utføres med hulldekker. Søylesystem skal vurderes i forprosjektet.

Utvendig materialbruk

På utvendige fasader anvendes i hovedtrekk naturmaterialer som naturstein, glass og trekledning samt metall/kobber. Som hovedmateriale i fasadene er foreslått bruk av gjennomimpregnert og modifisert tre som vil tåle det vekslende og delvis kalde klimaet i Kirkenes. På takflater anvendes takpapp og på synlige takflater beplantes disse med takvekster som gir grønne tak. Terrasser utføres med dekke av egnede tresorter. Vinduer, glasspartier og ytterdører utføres med pulverlakkerte metallprofiler.

Innvendig materialbruk

På de innvendige bygningsdeler er det tatt hensyn til hensiktsmessig drift og vedlikehold, renholdsvennlighet og sklisikkerhet. Som gulvbelegg i de ulike delene av sykehuset benyttes avhengig av funksjon vinyl, linoleum og tre i tillegg til naturstein i vestibulen og hovedkorridoren i 1.etasje.

Vegger bygges generelt som lette innvendige gipsplatevegger og de innvendige fasader utføres med trekledninger. Glasspartier og innvendige vinduer utføres i pulverlakkerte stål- eller aluminium. Innvendige dører utføres generelt med pulverlakkerte stålkarmen og med laminat dørblad. Tre benyttes som dørblad i deler av fellesområdene.

Trapper og heiser utføres med tregulv og rekkverk mv. utføres i stål og glass. Himlinger utføres i det vesentligste som modulære akustisk regulerende stålkassetter eller systemhimlinger med mineralullplater. Fast inventar utføres i forhold til funksjon i rustfritt stål, tre, laminat eller aluminium.

7.7 Naturmiljø

Dagens situasjon

Dyrelivsfredning Kirkeneshalvøya

Det er vedtatt dyrelivsfredning Kirkeneshalvøya (20.10.1961): "I henhold til lov om naturvern av 1. desember 1954, § 1, 1. ledd, skal alle pattedyr og fugler være fredet hele året på statens grunn på Kirkeneshalvøya i Sør-Varanger herred, Finnmark fylke." Med Kirkeneshalvøya menes i denne forbindelse området mellom Pasvikelva og Langfjorden begrenset i sør av en linje fra nordvestre hjørne av Boris Gleb (grensemerke 211) over Bjørnevatnet langs Bjørnelva til Langfjorden. Dette innebærer forbud mot plukking, innsamling og jakt, men ikke biotopvern.

Hettemåke - hekking i bekk mot Førstevann

Det er kjent at det finnes hettemåke (*Larus ridibundus*) i nærheten av planområdet, og at kanalen/våtmarksområdet mellom Første- og Andrevann brukes til hekking for arten. Hettemåke har status som nær truet (NT) i norsk rødliste. De tradisjonelle hekkelokalitetene til norske hettemåker har vært myr- og sumpområder ved ferskvann. Arten er i tilbakegang i Norge, men det er uklart i hvilken grad og hvorfor. Hettemåke er en generalist, som både kan finne næring på land, i ferskvann og i sjøen. Det er derfor vanskelig å tenke seg at næringssvikt er årsaken til nedgangen. Hettemåke er en trekkfugl som hekker i kolonier. I år med lite mat gir de ofte opp hekkingen og forlater gjerne koloniene. I følge Norsk Ornitologisk Forening har toppender, horndykkere og forskjellige vaderarter stor nytte av hettemåkekoloniene. Noen hettemåker overvintrer i Norge.

Det er i databasen Miljøstatus også vist til observasjoner av storlom (*Gavia arctica*) i Andrevann. Storlom har status som nær truet (NT).

Kartlegging av fuglefauna og naturtyper i planområdet

Det er gjennomført kartlegging av fugl og yngleområder for fugl og av naturtyper sommeren 2011: Bioforsk-rapport nr. 54/2012 Registrering av fuglefauna og vurdering av naturtyper ved Andrevann (Paul Eric Aspholm & Erling Fjellidal), Bioforsk. Rapporten ligger som vedlegg

Det er gjennomført tellinger og observasjoner av fuglefauna i området, og det ble ikke påvist hekkende arter med truet status, annet enn strandsnipe ved undersøkelsen i 2011.

Den østre del av området og det meste av sykehustomta er av en slik påvirket karakter at de har lav verdi som naturtype og når ikke opp til lokal verdi. Mesteparten av området øst for kanalen er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. Det går en gang-/sykkelveg gjennom området (bygget på 80-tallet), som forbinder Hesseng med Kirkenes. Rett øst for aktuell lokalisering av sykehuset går det lysløype som forbindes med arealene nord for Skytterhusveien med bro. Det er bygget hus og andre bygningsinstallasjoner innenfor planområdet. Videre er mesteparten av området vest for gangveien inngjerdet med rein på beite. I innhegningen er beitetrykket betraktelig.

På området hvor det nye sykehuset planlegges bygget har det vært drevet snøhotell (Gabba/Radius Kirkenes) siden 2006. I forbindelse med hotellet drives det også andre aktiviteter som reinsdyrkjøring, hundekjøring, scooterkjøring og andre turaktiviteter, i hovedsak på Andrevann.

Det renner en bekk mellom Andrevann og Førstevann. Fra Andrevann, vest for aktuell sykehuslokalisering, renner bekken gjennom et mindre våtmarksområde.

Området på vestre siden av kanalen er påvirket av mye menneskelig aktivitet, både ved at det er gravd og bygd veier (E6 og gang-/sykkelveger, samt parkeringsplasser). Her går det også høyspent og annet

linjenett. Videre har det vært hogget og ryddet i deler av bjørkeskogsbeltet i denne delen for noen år siden. Selve bekken mellom Andrevann og Førstevann er gravd med maskin til en kanal. Kartleggingen av naturtyper viser at området mot E6 på vestsiden av bekken/kanalen består av rikere bjørkeskog. Selv om området er sterkt belastet med trafikk, hogst etc, så er det her rikere vegetasjon med for eksempel orkideer (flekkmarihånd *Dactylorhiza maculata* og muligens brudespore *Gymnadenia conopsea*).

Konsekvenser av tiltaket

Det er tydelig at hele området nært Kirkenes i lang tid har vært påvirket og eksponert for menneskelig aktivitet. Rester etter tyskernes aktiviteter under annen verdenskrig, gravinger, bygging av infrastruktur som kabelgrøfter, grøfter, diker, gang-/sykkelveger, bygninger, hogst, beite og planeringer er fremtredende i hele området. Nesten alt i dette området er sterkt påvirket. Området kan heller ikke kategoriseres som kulturlandskap på grunn av endringene gjort over kort tid.

Videre fremover vil Skytterfjellet vil bli bygget ut både med private boliger og industri-/forretningsbygg, området vil bli innlemmet som en del av byen Kirkenes. Effekter av trafikken vil tilta og mengden mennesker som bruker områdene og ferdes der vil øke.

Ingen av fugleartene som hekker eller muligens hekker innenfor planområdet er sjeldne eller truede, unntatt strandsnipe. Rødlistearten hettemåke hekker i våtmarksområdet nord for planområdet. En del av området brukes av arter som er oppført på den norske rødlista. Planområdet består av flere typer av habitater. Strandsonen er et viktig element sammen med våtmarksdelen (myr og krattvegetasjon) ved bekken/kanalen mellom Andrevann og Førstevann. Områdene rundt bygningene til Snøhotellet (Gabba/Radius Kirkenes) gir tilholds- og furasjeringsmuligheter for en del antropofile arter. Den østlige delen av området av den foreslåtte tomte er relativt lite artsrik og har også noe lavere antall individer, spesielt i innhegningen med sterkt beitetrykk.

Bygging av sykehus med mer vil ha negativ effekt på fuglefaunaen som oppholder seg i planområdet. Sterk påvirkning i dette området kan gi negative effekter til biotoper for flere viktige hekkende arter i områder utenfor. Utbyggingen av Skytterhusfjellet påvirker også dette.

Den østre del av området og det meste av sykehustomta innehar våtmarks- og krattvegetasjon som er viktig i dette området, ikke minst fordi påvirkning og avrenning her vil kunne ha effekt videre nedstrøms i vassdraget (mot nord, Førstevann).

Det er viktig at avrenning fra både sykehuset, eventuelle andre bygg og tette overflater ivaretas av den tekniske infrastrukturen som etableres i området, for å unngå uønskede effekter nedstrøms i vassdraget. Det er utslipp til vassdraget med påvirkning på våtmarksområdene mellom Første- og Andrevann som vurderes som den største trusselen mot hettemåke og andre fugler med tilknytning til vann. Detaljert utforming av overvannsløsninger gjøres i forprosjektet, og det er hensiktsmessig at løsningene da diskuteres med sikte på hva som aksepteres i forhold til kvalitetene i det naturlige vassdraget.

Når det gjelder vannstanden i kanalen mellom Andrevann og Førstevann reguleres denne av Sydvaranger gruver som har konsesjon til å benytte vannet til sitt prosessanlegg. Tiltaket nytt sykehus vil da ikke kunne påvirke vannstanden i kanalen som medfører eventuelle konsekvenser for hekkende fugl.

Sykehuset er planlagt slik at man minsker de negative effektene ved at det er lagt mot øst og at det blir buffersoner nok mot våtmarkene og at avrenningen sikres. Videre tiltak kan være å utføre ulike beplantninger og revegeteringer som øker habitatverdiene for fuglefaunaen.

Totalt vurderes konsekvensen for naturmangfold til å bli liten til middels negativ som følge av utbygging av sykehuset.

Forholdet til Naturmangfoldloven er omtalt under kapittel 5.5.

7.8 Teknisk infrastruktur

Dagens situasjon

Vannforsyning og avløpsnett

Det går en 500 millimeter hovedvannledning, som går mellom Kirkenes til Hessengområdet, gjennom planområdet. Denne forsyner hele Kirkenes, og det finnes ingen alternative ledninger. Nær Kirkenes finnes det magasin med ca. ett døgn vannreserve. Det er også etablert en 280 millimeter ledning til Skytterhusfjellet vest i nordlig del av planområdet. Det er per i dag etablert vannledning og avløpsledning samt overvannsledning til Gabba. Kommunalt avløpsnett er etablert på nordsiden av Førstevann.

Strømforsyning

Det går en 22kV høyspentlinje inn på planområdet. Dette inkluderer master og nettstasjon ved lokalitet «Nye Andrevann». Det er nedgravd lavspentledninger i planområdet, blant annet i myra og langs Skyttehusveien.

Regulering av Andrevann

Andrevann er et regulert vassdrag, for bruk av prosessvann for Sydvaranger Gruve AS. Det er gitt konsesjon for regulering for å løfte vannspeilet i Prestvannet. Konsesjonen innebærer at nivået i Andrevann kan variere mellom 45,55 høyest og 44,55 lavest.

Konsekvenser av tiltaket

Vannforsyning

Kommunens hovedvannledning må høyst sannsynlig flyttes som følge av bygging av nytt sykehus. Det er flere alternativer for traseer og løsninger for omleggingen av hovedvannledningen. Dette vil prosjekteres som en del av sykehusets forprosjekt. Grunnundersøkelsene vil også ta i betraktning hvor ledningen kan flyttes. Når trase for hovedvannledning prosjekteres vil det også vurderes alternative ledningsmaterialer. Det som er viktigst å ivareta er forsyningen til Kirkenes, og progresjonen i omleggingen må sikre at det til en hver tid er nok vann i henhold til behovet i Kirkenes. En eventuell sammenkobling mellom del av eksisterende ledning og en omlagt ledning må planlegges slik at reservemagasinet har tilstrekkelig kapasitet til omkoblingsperioden.

Sykehusets oppkobling til den kommunale vannledningen gjøres mest hensiktsmessig inn mot en omlagt hovedvannledning.

I planområdet er det aktuelt å anlegge et nedgravd reservemagasin på ca. 100 m³ for tosidig forsyning til sprinklervann. I tillegg medtas et mindre magasin til reservevann på forbrukssiden. Et trykkøkingsanlegg for hvert av forsyningsmagasinene plasseres i et eget bygg ved magasinene. Fra magasinet og inn til sykehuset legges 3 parallelle vannledninger, en trykkledning direkte fra kommunalt ledningsnett, en ledning for reserve sprinklervann og en ledning for reserve forbruksvann.

Brannhydranter/brannkummer plasseres jevnt rundt sykehuset. Vannforsyningen til brannvannuttakene skjer via vannledninger som legges i kulvert under kjellergulv.

Det ligger en trykkøkingsstasjon på den delen av eiendommen som på lang sikt kan være aktuell for en videre utbygging av sykehuset/andre helsetjenester (ved parkering for skileik etc). Stasjonen er relativt stor med 6 pumper og nødstrømsaggregat, med vanntrykk inn på stasjonen 4 bar og ut 7 bar, for å sikre tilstrekkelig brannvann. Bygget er en plasstøpt stasjon, slik at det evt. må bygges en ny stasjon nærmere lysløypa eller på nordsiden av vegen til Skytterhusfjellet dersom arealet på sikt trengs til utbyggingsformål.

Avløp

Spillvannet fra sykehus må mest sannsynlig pumpes til kommunalt avløpsnett på nordsiden av Førstevann. Pumpeledningen legges som "sjøledning" nedsenket gjennom vannene og som grøft mellom vannene og til tilkoblingspunktene i begge ender.

Sør-Varanger kommune holder på å bygge ett felles avløpsrensianlegg for hele Kirkenes, det blir derfor ikke behov for slamavskiller for avløp fra sykehuset.

Strømforsyning

22kV linjen som går over planområdet må legges om. Tilkoblingspunktet for strømforsyning vil skje på nettstasjon ved Førstevann. For å forsyne nytt sykehus med strøm må det bygges en ca. 2000 m høyspentkabel fra nettstasjon på andre siden av Førstevann. Det må også avsettes nok areal i bygget for plassering av transformator med tilhørende høg- og lavspentanlegg.

Høyspentmast og nettstasjon kommer i konflikt med planlagt parkeringsplass P1 og P2. Masten og nettstasjonen kan eventuelt flyttes til mast nærmere E6. Masten må stå minst 6 m fra E6 og det skal ikke ligge bygg nærmere enn 6m fra høyspentmasten med 22 KV. Lavspenningledninger må legges om ved utskifting av masser i myra.

Regulering av Andrevann

Konsesjonen tillater en variasjon i Andrevann for vannstand mellom 44,55 m og 45,55 m. Dette innebærer at sykehusets underetasjenivå bør ligge på kote 46. Det vurderes at det er liten risiko knyttet til reguleringen av Andrevann og til dam ved Prestvann. Det vises også til ROS-analysen.

Vurdering for teknisk infrastruktur: Tiltaket medfører vesentlige inngrep i sykehusets omgivelser som følge av nødvendig framføring av infrastruktur til sykehuset. Den største påvirkningen vil være omlegging av hovedvannledningen. Omlegging av teknisk infrastruktur er tiltakshavers ansvar.

7.9 Geoteknikk og grunnforhold

Dagens situasjon

Det er myrlendt og delvis våtmark på østsiden av kanalen. Tidligere grunnundersøkelser for vestre del av tomten viser fjelldybder fra eksisterende terreng på 4 – 10 meter. For østre del av tomten registreres det fjell i dagen enkelte steder. Det er i øst også registrert leirlag med varierende tykkelser.

Den sørlige delen av tomten avgrenses av Andrevann.

Konsekvenser av tiltaket

Grunnundersøkelsene er nylig utført, men rapport foreligger enda ikke. Grunnboringer skulle gjennomføres i februar 2012, men grunnet usikkerhet rundt eksplosiver i bakken, ble det nødvendig med andre undersøkelser først. Helse Finnmark har via Helsedepartementet og Forsvarsdepartementet forespurt Forsvarsstaben om en vurdering av eksplosivrisiko. Foreløpige tilbakemeldinger derfra var at det er en risiko i planområdet, og at man ikke uten videre kunne gjennomføre grunnboringer i området. Det ble tidlig i mai gjennomført en metalldeteksjon. I en foreløpig tilbakemelding fra Forsvarsstaben er det oppgitt følgende: *«På tomten til Kirkenes nye sykehus var det svært få og til dels små utslag på metall i bakken. Det var større utslag nær veier, gangveier og installasjoner tilhørende Radius. Disse utslagene er mest sannsynligvis på kabel og rørgater samt eventuelt armeringsjern oa... En ønsker å presisere at det gis ingen garanti fra Forsvarets side at grunnen under hvert borepunkt er fritt for ammunisjon. Dette skyldes flere årsaker. Det er imidlertid stor grunn til å anta at det etter søket virkelig er trygt å bore. Hvorvidt fjernstyrt eller manuell styrt boring skal nyttes er opp til byggherre å avgjøre.»*

Det er tidligere gjort noen undersøkelser for vestre del av tomten med sonderinger til fjell og analyser av løsmasser over fjell. Nye undersøkelser vil kunne gi verdifull kunnskap om fjelldybder og kvalitet på massene over fjell. Kvaliteten på løsmassene vil påvirke forsterkningslaget for vegger og plasser. Bygningen vil på det meste ligge på fjell, eller med korte peler til fjell: Bygget planlegges direktefundamentert på fjell. Det antas da graving til fjell med pilarer fundamentert på fjell og forankret med fjellbolter. Dersom dybden til fjell overstiger 2-4 meter fra laveste gulvnivå, bør det vurderes pelefundamentering. Det da vil kunne bli en kombinasjon av pilarer til fjell og peler til fjell. Grunnundersøkelsene vil avgjøre om det er behov for pelefundamentering for deler av bygget.

Innkjøringsveg og parkeringsplass vil ligge på myr, her vil man måtte fjerne torvlaget på 1-2 m over løsmasser og fylle på med stabiliserende masser og et bærelag på toppen. I området med myr (torv) er det mellom 5 til 7 m til faste masser, om de faste masser er fjell vil bli avklart ved grunnboringene. Det vurderes som kurant å skifte ut de øverste massene i myra, og legge på et dekke som egner seg som grunnlag for parkeringsplass. Dette gjøres tidlig i byggefasen, slik at setningene tas i byggeperioden før bruk til parkering.

Man vil forsøke å oppnå en best mulig massebalanse for tomten med hensyn til omfanget av sprengningsarbeider og behovet for sprengstein som fyllmasse. Behovet for et mobilt knuseverk bør også vurderes dersom omfanget av sprengningsarbeidene blir stort. Det vil være behov for mineralske masser som tilfylling under bygget, mot kjellervegger og ringmurer, i forbindelse med utomhus konstruksjoner samt til bærelag og forsterkningslag for vegger og plasser.

Dersom kjeller plasseres under vannivået for Andrevann må konstruksjonene i dette området utføres vanntette. Dette legger føringer for tekniske løsninger med hensyn på yttervegger og bunnplate der det også vil kunne bli behov for forankring mot oppdrift. Betong kan gjøres vanntett. I tillegg bør også membraner vurderes.

Vannulempere i byggetiden må også vurderes i form av for eksempel en vanntett spunt. Det bør også gjøres vurderinger rundt høyeste mulige vannstand for Andrevann.

Det henvises også til vedlegget notat Nye Kirkenes Sykehus - Notat vedrørende grunnforhold, Andrevann, datert 2.5.12.

Vurdering for grunnforhold: Foreliggende kjennskap til området viser at tiltaket kan gjennomføres, mens forestående grunnundersøkelser vil avdekke forhold som vil gi detaljer om krav til anleggsgjennomføringen. Resultater av grunnundersøkelsene vil også indikere behov for eventuelle tiltak utenfor planområdet. Tiltakshaver anerkjenner de usikkerheter som per dato finnes grunnet utsettelsen av grunnboringer, og resultater av disse vil legge føringer for hvordan tiltakshaver håndterer ulike forhold på eiendommen for å unngå skader som følge av eventuell usikker grunn. Det forutsettes at anleggsarbeidet gjennomføres uten at gjennomstrømming i kanalen påvirkes.

7.10 Samfunn og næringsliv

Dagens situasjon

Kirkenes tettsted har omkring 3 500 innbyggere. Byen er endepunkt for hurtigruten og E6. Kommunen har også vegforbindelser til både Russland (E105) og Finland (rv. 893). Flyplassen Høybuktknoen er hovedflyplass for Øst-Finnmark med direktefly til blant annet Oslo, Alta og Tromsø.

Sør-Varanger-samfunnets utvikling har nesten utelukkende vært basert på to forhold: Staten som tilnærmet enerådende grunneier, og Sydvaranger ASA som utvinner og foredler av lokale malmressurser. Bortsett fra primærnæringene var privat næringsvirksomhet for en stor del knyttet til vare- og tjenesteproduksjon overfor hjørnesteinsbedriften og dens ansatte. Kirkenes ble bygd opp rundt gruveselskapet A/S Sydvaranger, som drev gruvedrift etter jernmalm i Bjørnevattn frem til 1996. I 2009 begynte arbeidet med å forberede gruvene for ny drift, og Sydvaranger Gruve er nå etablert. I den senere tid har turisme overtatt som en viktig næring i Sør-Varanger.

Sentrale forsvars- og sikkerhetspolitiske vurderinger har medført at militærvesen og politi har hatt betydelig sysselsettingseffekt i kommunen etter 2. verdenskrig, men også her er det betydelige endringer på gang.

Den offentlige sektor betyr mye, hvor det i tillegg til den kommunale forvaltning er sykehus og videregående undervisning som tradisjonelt har vært vesentlig for et variert arbeidstilbud, og med ringvirkninger til annen virksomhet.

Sør-Varanger-samfunnet har i det vesentlige klart omstillingen fra ensidig industristed til mer variert vare- og tjenesteproduksjon, men det er fortsatt store krav til endringsdyktighet, i takt med de ytre rammebetingelser.

Kirkenes ligger geografisk sentralt plassert i Barentsregionen, og er i dag et viktig knutepunkt i utvikling av næringsmessig samarbeid med det nordvestlige Russland. De viktigste næringene i Kirkenes er havnerelaterte, skipsreparasjon og -service samt ulike virksomheter rettet mot det nordvestlige Russland. Forsvaret er også en viktig arbeidsgiver for kommunen hvor Garnisonen i Sør-Varanger er den største enkeltenheten. I løpet av de senere år har person- og varetransport over grensen til Russland økt betydelig, og gitt positive bidrag for detaljhandel og serviceproduksjon i lokalt næringsliv. Mer åpen grense har også fått sosiale konsekvenser for lokalsamfunnet. Personer med russisk bakgrunn har blitt en ikke uvesentlig del av befolkningen.

Sysselsettingen har variert en del, som følge av svingninger i malmbasert virksomhet. Avviklingen skapte først sterk nedgang, men gjennom oppstartingen av malmvirksomheten har denne næringsgruppen bygget seg opp igjen. Denne har også ringvirkninger til andre bransjer, som baserer mye av sin virksomhet på leveranser til Sydvaranger.

Kirkenes har lyktes med å etablere seg som handelssentrum for russisk kjøpekraft.

Detaljhandelsbedriftene i Kirkenes anslår at ca 10 % av omsetningen skyldes russisk handel, med hovedvekt på dagligvarer, innbo og jern-/byggningsvarer. Russisk flåte er grunnlag for tilnærmet all maritim tjenesteyting. Samlet er det beregnet at russisk virksomhet i Sør-Varanger, inkludert havneanløp, landing av fangst og skipsreparasjoner, representerer en årlig omsetning i størrelsesorden NOK 400 millioner. Reiselivsnæringen er i positiv utvikling, men fortsatt gjør sesongmessige svingninger det vanskelig å etablere helårige arbeidsplasser. Verftsindustri og marint oppdrett har hatt problemer med å oppnå lønnsomhet.

Det råder for tiden optimisme i Kirkenes, blant annet i forbindelse med planlagt oljeutvinning i Barentshavet. Sydvaranger ble i februar 2006 solgt til Norberg Eiendom av eierne, Sør-Varanger kommune og Varanger kraft. Nordberg Eiendom solgte midlertidig Sydvaranger videre til Tschudi Shipping senere i 2006. Tschudi Shipping børsnoterte Sydvaranger Gruve på den australske børsen gjennom eierselskapet Northern Iron Limited, og fikk gjennom børsnoteringen finansiert oppstart av ny gruvedrift. Arbeidet med å forberede gruveområdet for ny drift og opprusting av gammelt utstyr begynte i januar 2009 og den første utskipingen av jernmalm ble foretatt ved utgangen av det samme året. I den forbindelse er jernbanelinjen Kirkenes–Bjørnevatnbanen tatt i bruk igjen.

Befolkningen i Sør-Varanger kommune er per 2011 9 826 personer. Framskrivninger til 2040 viser en forventet folkemengde i kommunen på 11 475 personer (SSB, middels nasjonal vekst, MMMM). Ser vi på fordelingen på næringsgrupper blant de yrkesaktive i kommunen (per 2009) er det offentlig sektor (offentlig administrasjon, forsvar, undervisning og helse- og sosial) som er den absolutt største gruppen, med vel 2 300 sysselsatte. En annen viktig gruppe er varehandel og reiseliv, med over 800 yrkesaktive. Industri, bygg og anlegg har litt over 650 yrkesaktive. Industriens del er her bare ca. 200. Dette illustrerer de endringer som har skjedd i stedets næringsliv, hvor industri ikke lenger er så dominerende som tidligere.

Helse Finnmark HF omfatter hele Finnmark fylke med sine 73 000 innbyggere. Foretaket har to somatiske sykehus, ett i Hammerfest og ett i Kirkenes. Den psykiatriske helsetjenesten og rusomsorgen er svært desentralisert og lokalisert i hele fylket. På grunn av de store avstandene i fylket, er det vedtatt å opprettholde to sykehus med akuttfunksjoner innen medisin, kirurgi og fødselsomsorg. Det vil si at Kirkenes sykehus er «nærpsykehus» for hele Øst-Finnmark.

Innenfor det geografiske området som dekkes av sykehuset er det ca. 27.000 bosatte. Befolkningsdata for kommunene for 2009 og 2025 er hentet fra Statistikkbanken, Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no), og er vist i tabell 4. Befolkningsframskrivingene viser en økning i antall bosatte innenfor sykehusets influensområde. I snitt er det en økning på fire prosent. Kommunene Sør-Varanger og Vadsø har en forventet økning på henholdsvis 25 prosent og syv prosent i befolkningen. Dette er de to kommunene der det i dag er flest innbyggere. I de øvrige kommunene er det forventet en nedgang i befolkningen.

Tabell 4: Befolkning i de kommunene med tilknytning til Kirkenes sykehus (kilde: www.ssb.no).

Kommune	2009	2025	Endring	Andel i 2025
Vardø	2144	1741	-19 %	7 %
Vadsø	6076	6501	7 %	25 %
Lebesby	1332	1099	-17 %	4 %
Gamvik	1025	771	-25 %	3 %
Berlevåg	1061	822	-23 %	3 %
Deatnu Tana	2951	2849	-3 %	11 %
Unjárga Nesseby	878	811	-8 %	3 %
Båtsfjord	2074	1675	-19 %	6 %

Sør-Varanger	9623	12000	25 %	39 %
Totalt	27164	28269	4 %	100 %

Sør-Varanger er den vesentligste brukerkommunen til sykehuset både i dag og i fremtiden. Tabell 5 viser befolkningsfordeling internt i kommunen, basert på grunnkretser, og fremskrevet til 2025.

Tabell 5: Antall bosatte i Sør-Varanger kommune fordelt på grunnkretser (Kilde: Sør-Varanger kommune).

Sør-Varanger - Distrikter	2009	2025	Endring	Andel 2025
Vestdistriktet	592	602	2 %	5 %
Hesseng	1715	1750	2 %	15 %
Sandnes/Bjørnevatn	2510	2660	6 %	22 %
Kirkenes	3294	5476	66 %	46 %
Bøkfjordområdet	482	482	0 %	4 %
Jarfjord/grensen	250	250	0 %	2 %
Pasvikdalen	750	750	0 %	6 %
Uoppgett adresse	30	30	0 %	0 %
Totalt	9623	12000	25 %	100 %

Konsekvenser av tiltaket

I et «nedslagsfelt-perspektiv», dvs. vurdering av flyttekonsekvenser for alle brukere av sykehuset, så vil en endret lokalisering av sykehuset internt i Sør-Varanger kommune ikke ha noen konsekvenser. Avstanden mellom dagens sykehus og ny foreslått lokalisering er 4 km. For brukere fra andre kommuner vil denne avstanden være en svært liten del av den totale reisen. For majoriteten av brukerne, som bor i Sør-Varanger, vil en flytting ha minimale konsekvenser. Av tabell 4 ser man at de fleste distrikter, og også majoriteten av innbyggerne, vil få kortere avstand til sykehuset med en flytting til Andrevann.

For folk utenfra kommunen og for andre distrikter i kommunen utenom Kirkenes som kommer med privatbil, taxi eller fly/flybuss medfører flyttingen at de slipper å kjøre gjennom Kirkenes sentrum, og reisetidsbesparelse vil være i størrelsesordenen 5 minutter.

Siden sykehuset ikke er noe nytt tiltak, men at et eksisterende tjenestetilbud flyttes internt i kommunen, vurderes det at dette ikke vil ha påvirkning på sysselsetting og næringsliv i kommunen.

Nye Kirkenes sykehus er planlagt med vekt på å ivareta nasjonale og regionale helsepolitiske føringer. Samhandlingsreformen har vært et sentralt tema under arbeidet hvor konseptfaseutredningen har foregått. Dimensjoneringen av det nye sykehuset er et resultat av kvalitetssikring av den omfattende dimensjoneringsutredningen som ble gjort av Sintef Helse i samarbeid med sykehuset i idéfasen i 2008. En rapport utarbeidet av Sintef på oppdrag fra Helse Nord RHF i 2010 er også fulgt opp i siste del av konseptfasen, bl.a. ved gjennomføring av en pasientforløpsanalyse og gjennomgang av prosjektets arealstandarder. Pasientforløpsanalysen ble gjennomført i august og september 2010 i en prosess der overordnet brukergruppe supplert med representanter fra Vadsø kommune og Sør-Varanger kommune var med.

Det er i planleggingsperioden skjedd en utvikling i forhold til visumfrihet for grensepassering som vil kunne føre til større mobilitet, og dermed at noen av de rundt 40 000 innbyggerne på russisk side som

bor i dette området, kan komme til å etterspørre helsetjenester i Norge, spesielt i Kirkenes. Dette har det ikke vært mulig å ta hensyn til i dimensjoneringen, men det er lagt vekt på god fleksibilitet i anlegget, for eventuelt å kunne ta hensyn til dette senere, enten før anlegget er ferdig, eller etter at anlegget er satt i drift. Det er både lagt til rette for å utvide områdene for operasjon og øvrig pasientbehandling med støttefunksjoner, samt sengekapasiteten. En økning i pasientgrunnlaget vil kunne medføre økt sysselsetting knyttet til helsetjenestene som tilbys.

Vurdering for nærmiljø og samfunn: Bygging av et nytt og moderne sykehus er positivt for brukere av og ansatte ved sykehuset. Det vurderes at flytting av sykehuset ikke har konsekvenser for samfunn og næringsliv.

7.11 Nærmiljø, friluftsliv og barn og unge

Dagens situasjon

I Sør-Varanger kommune er det et rikt og variert idrettstilbud. Det er rundt 30 idrettslag i kommunen, i tillegg kommer jeger- og fiskerforeninger, hundeklubb, travlag og bedriftsidrettslag. Det finnes to idrettshaller, en ny svømmehall i Kirkenes (Barentsbadet som åpnet i 2008), klatrevegger, skytebaner, kunstgressbaner, gressbane, lysløyper, alpinanlegg, hoppbakker og travbane.

I Barentshallene er det dessuten flotte og varierte aktivitetsmuligheter. Forøvrig finner man både kino, bibliotek og andre kulturtilbud i Kirkenes og kommunen forøvrig.

Kirkenes har den mest konsentrerte befolkningen i kommunen, og i områdene rundt Kirkenes finnes et nettverk av løyper, stier og utfartsområder til bruk for rekreasjon og nærfriluftsliv. Figur 21 viser et etablert tilbud rundt planområdet. Det går lysløype rett øst for planområdet, som krysser Skytterhusveien i bru. Det er etablert et område for skileik rett nord for planområdet, området ligger sentralt i forhold til sentrum og regulert skole og barnehage (Reguleringsplan for Skytterhusfjell, 2007). Anlegget består av bakker og en stor slette, alt godt lyssatt. Egen gapahuk samt hinderløype er også etablert. Kirkenes og omegn skiklubb (KOS) arrangerer aktiviteter i skileikanlegget som er mye brukt av barn og unge.

Figur 21: Friluftsområder rundt Kirkenes (kilde: Sør-Varanger kommune).

Det er regulert og opparbeidet parkeringsplass til bruk for rekreasjonsområdene innenfor planområdet (nordøstre hjørne). Andrevann brukes i dag til aktiviteter knyttet til Gabba/Radius Kirkenes med snøhotell, reinsdyrpark og snøscooterturer, samt til andre uorganiserte aktiviteter.

Konsekvenser av tiltaket

Planområdet ligger i dag som nærfriluftsområde til Kirkenes. Turveger og friluftsområder i planområdet vil endres som følge av sykehusutbyggingen. Området for friluftsliv reduseres og vil få et mer bymessig preg langs bekken/kanalen og ved sykehusets sjøfront mot Andrevann. Bekken/kanalen skal opparbeides parkmessig og gang-/sykkelvegen legges tett på kanalen slik at bekken gir et nytt positivt element ved gang-/og sykkelvegtraseen. Ny utforming kan gi en ny bruk av området. Gang-/sykkelvegen vil være forbindelsen for gående og syklende fra blant annet Hesseng til skileikområdene, tur- og skiløyper og eventuelt skole og barnehage. Forbindelsen vest-øst og nord-sør beholdes selv om gang-/sykkelvegen legges i ny trase.

Sykehusets sjøfront mot Andrevann skal sikres tilgjengelig for allmennheten, men vil også få et mer bymessig preg ved etablering av brygge og ny strandkant. Område videre langs Andrevann skal være åpen for allmenn ferdsel. Andrevann skal også kunne benyttes til fritidsaktiviteter som før.

De viktigste leke- og rekreasjonsområdene for barn og unge vil ikke berøres. Skileikområde ligger utenfor planområdet, og tiltaket vil ikke føre til konsekvenser for bruken av området. Parkeringsarealet som er opparbeidet i forbindelse med skileikområde og lysløypetrase kan brukes frem til området behøves for fremtidig utvidelse av sykehusdriften. Innen den tid har trolig utbyggingen av boligområde på Skytterhusfjellet økt aktiviteten i området betraktelig, og det bør kanskje likevel sees på ny nærparkeringsplass på annen tomt.

Lysløypetraseen langs Førstevann gjennom planområdet og forbi Andrevann trekkes særlig frem som viktig å bevare. I henhold til reguleringsplan for Skytterhusfjellet (2007) er det videreført en grønn buffersone mellom lysløypetraseen og byggeområdet. Tiltaket vil derfor ikke føre til konsekvenser for lysløypetraseen.

Nye Kirkenes sykehus blir lokalisert midt i områder hvor det er mye aktivitet knyttet til Gabba/Radius Kirkenes og aktivitet på Andrevann. Når Helse Finnmark overtar eiendommen må Gabba flyttes. Gabba, som tilbyr villmarksopplevelser, har fått ny lokalisering.

Vurdering for nærmiljø, friluftsliv, barn og unge: Konsekvensene for nærmiljø, friluftsliv og barn og unge er vurdert som små. De viktigste områder for rekreasjon berøres ikke og buffer mot lysløypa opprettholdes, men rekreasjonsområdet ved Andrevann reduseres.

7.12 Kulturminnevern/arkeologi

Dagens situasjon

Kulturminner er spor etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon. Kulturmiljø er en samling av kulturminner eller områder hvor kulturminner inngår som en del av en større sammenheng.

Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer er en del av våre omgivelser, og skal forvaltes og ivaretas som bruksressurs og som grunnlag for opplevelse og kunnskap.

Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner i området. Det er tidligere gjort en kartlegging av store deler av Skytterhusfjellet. Representanter fra Finnmark fylkeskommune har befart området, og har i den anledning avgitt en uttalelse til planarbeidet. Det er foretatt en henvendelse til Sametinget om eventuelle samiske kulturminner i området. Sametinget har ingen videre bemerkninger.

Konsekvenser av tiltaket

Sametinget og Finnmark fylkeskommune vurderer at det ikke vil være behov for utredning om temaet kulturminner og kulturmiljø da det tidligere har vært gjennomført befaring i området uten at det har blitt registrert automatisk freda samiske eller andre kulturminner.

Aktsomhetsplikten gjelder uansett. Skulle det likevel under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. Lov 9.juni 1978 nr.50 om Kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegget formidles videre til den som skal utføre arbeidet på marken.

7.13 Universell utforming

Dagens situasjon

Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.

Rikspolitiske retningslinjer T-5/99 – Tilgjengelighet for alle omtaler følgende nasjonale mål for universell utforming:

- Alle mennesker i hele landet skal ha like muligheter til å utvikle sine evner og leve gode og meningsfulle liv.
- Universell utforming innebærer en inkluderende planlegging og utforming av produkter og omgivelser. Universell utforming legger til grunn mangfoldet av mennesker og tilstreber løsninger som kan brukes av alle.

På reguleringsplannivå er det flere tema innen universell utforming det er lite hensiktsmessig å omtale. Denne utredningen gjør ingen vurdering av området tilrettelegging i forhold til allergier, synshemminger og hørselshemminger. Det forutsettes at dette ivaretas på et senere tidspunkt i planprosessen. Denne utredningen vurderer tilgjengeligheten for bevegelseshemmede og dette innebærer:

- Vurdering av adkomst til sykehuset fra tilhørende parkeringsplass eller kjørbare veg
- Vurdering av fremkommelighet/stigningsforhold for adkomstveger, gangveger, gang-/ og sykkelforbindelse
- Vurdering av adkomst til felles utearealer
- Vurdering av tilgjengelighet fra sykehuset til kollektivsystem
- Vurdering av løsninger i bygget

Konsekvenser av tiltaket

Terrenget i planområdet er kupert og det kan være grunner til at stigningsforhold ikke blir optimale i forhold til å oppnå universell utforming. Det er viktig at man i den videre prosessen har et bevisst forhold til universell utforming, men samtidig at kravene vektas opp mot en god arkitektonisk utforming, en bevisst terrengbehandling og hensyn til områdets naturgitte forutsetninger.

Gang-/sykkelvegen gjennom området, samt gangforbindelser fra parkeringsplass/busstopp ved parkeringsplass og rampe opp foran sykehuset (mot Andrevann) vil alle bli bygget med stigning mindre enn 1:20. Alle disse adkomstforbindelsene vil være belyst i den delen av året hvor belysning er nødvendig. Det vil bli etablert parkeringsplasser for handicappede rett foran hovedinngangen.

Bygningens disposisjon med platået og den tydelige henvendelsen mot Andrevann gjør at når man kommer til sykehuset er det enkelt å oppfatte hvor hovedinngangen ligger, selv om den ligger lengst inne på platået. Besøkende og pasienter finner sine parkeringsplasser nedenfor platået med enkel tilkomst via en rampe til hovedinngangen.

Det er lagt vekt på at sykehuset skal være lett å oppfatte og å orientere seg i for besøkende, pasienter og personale slik at de enkelt skal kunne oppfatte anleggets hovedelementer og enkelt finne de relevante parkeringsområder og innganger når de ankommer sykehuset. All behandling av nivåforskjeller fra parkeringsplass til hovedinngang er tilpasset universell utforming. Dette vil bli detaljert i detaljprosjektet og skal følge de regler som gjelder i TEK10.

Personalets parkeringsplasser er lagt vest for anlegget med egen personalinngang rett inn i underetasjen fra parkeringsplassen.

Alle innganger og transportveger i det nye sykehuset skal være tilrettelagt, på alle felt, for personer med nedsatt funksjonsevne. Pasienter, pårørende og ansatte har lett adkomst som ikke krysser ambulansevegen.

Der er lagt vekt på at sykehuset skal være lett å oppfatte og at besøkende, pasienter og personale enkelt skal kunne oppfatte anleggets hovedelementer og enkelt finne de relevante parkeringsområder og innganger når de kommer til sykehuset. Dette kommer til syne i valg av materialer, farger og overflater i tillegg til den overordnede trafikale strukturen internt i anlegget.

I sykehusets skisseprosjekt er det definert 7 hovedprinsipper for universell utforming. Disse er lagt til grunn for prosjektet. I planleggingen av sykehuset og sykehusområder må universell utforming være del av de områder i prosjektet det rettes spesiell oppmerksomhet mot:

1. Like muligheter for bruk:
Utformingen skal være brukbar og tilgjengelig for personer med ulike ferdigheter.
2. Fleksibel i bruk:
Utformingen skal tjene et vidt spekter av individuelle preferanser og ferdigheter.
3. Enkel og intuitiv i bruk:
Utformingen skal være lett å forstå uten hensyn til brukerens erfaring, kunnskap, språkferdigheter eller konsentrasjonsnivå.
4. Forståelig informasjon:
Utformingen skal kommunisere nødvendig informasjon til brukeren på en effektiv måte, uavhengig av forhold knyttet til omgivelsene eller brukerens sensoriske ferdigheter.
5. Toleranse for feil:
Utformingen skal minimalisere farer og skader som kan gi ugunstige konsekvenser, eller minimalisere utilsiktede handlinger.
6. Lav fysisk anstrengelse:
Utformingen skal kunne brukes effektivt og bekvemt med et minimum av besvær.
7. Størrelse og plass for tilgang og bruk:
Hensiktsmessig størrelse og plass skal muliggjøre tilgang, rekkevidde, betjening og bruk, uavhengig av brukerens kroppsstørrelse, kroppsstilling eller mobilitet.

Disse prinsippene er lagt til grunn for prosjektet. Gjennom dette fanges veilederen *“Bra for alle – nødvendig for noen”* opp. I den videre planleggingen vil universell utforming være en del av de områder i prosjektet det rettes spesiell oppmerksomhet mot.

Vurdering for universell utforming: Tiltaket tilrettelegger for universell utforming og tilgjengelighet for alle. Det arbeides videre med dette i detaljeringen av bygg og uteområder.

7.14 Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap

I forbindelse med reguleringsplan for Nye Kirkenes sykehus er det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Analysen er tilpasset plannivået i reguleringsområdet og planområdets kompleksitet.

Det ble gjennom fareidentifikasjonen identifisert en del relevante faretemaer; ustabil grunn, flom i vassdrag, vind/ekstremnedbør, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, forurensning i grunn, VA-

ledningsnett, elektromagnetisk stråling og ny dam Prestvannet. For disse ble det gjennomført sårbarhetsanalyser. For temaene flom i vassdrag, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, elektromagnetisk stråling, VA-ledningsnett og ny dam Prestvannet ble sårbarheten vurdert som liten til middels forutsatt at identifiserte tiltak blir gjennomført. Det ble ikke gjort risikoanalyse. For temaene ustabil grunn, vind/ekstremnedbør og forurensning i grunn ble det gjennomført risikoanalyser. Alle disse tre temaene havnet i rød risikokategori. For ustabil grunn og forurensning i grunn er dette mye grunnet stor usikkerhet. Alle disse temaene er det nødvendig og mulig å sterkt redusere risikoen for ved å gjennomføre nødvendige tiltak identifisert i risikoanalysene.

ROS-analysen ligger som vedlegg.

7.15 Sammenstilling av konsekvenser

I tabellen under er kort omtale av konsekvenser for alle temaer satt opp.

Arkitektonisk og estetisk utforming	Vurderes ikke opp i mot dagens situasjon. Vises ellers til omtale i kap. 7.1.
Miljø og forurensning	Tiltaket vil ikke forringe området kvaliteter. Avfallshåndtering gjøres etter faste rutiner og ved eventuelle funn av forurensning i grunnen vil dette håndteres i henhold til veileder TA 2553 (KLIF). Ut over dette er det ikke grunn til mistanke om forurensning i grunnen i planområdet.
Trafikk	Tiltaket vil ikke føre til trafikkvekst eller CO ² -utslipp av betydning. Tiltaket fører heller ikke til kapasitetsproblemer på vegnett eller i kryss. Tiltaket vil ha en «liten negativ» konsekvens for myke trafikanter. Det vil fremdeles være sammenhengende gang- og sykkelveg, men det etableres to nye krysningspunkt i forhold til dagens situasjon.
Støy	Områdene vest og nord for planlagt sykehus vil ligge i gul støysone. Områder for bygget vil tilfredsstille krav til uteområder. Krav til innendørs støynivå vil oppfylles uten spesielle støyreducerende tiltak i fasaden. Krav til stille side tilfredsstilles mot øst og sør. Tiltak kan redusere støy ved fasader mot vest og nord.
Landskaps- og terrengforming	Området har store landskapskvaliteter, og tiltaket omfatter store bygningsvolum. Plasseringen av bygget gir begrenset visuell påvirkning langs E6 fra nord og sør fordi horisontlinjen ikke brytes, og fargebruken er vist i harmoni med omgivelsene gjennom ulike årstider. Kanalen og våtmarken sikres og tilrettelegges som landskapskvaliteter for sykehuset. De vil sikre en kontinuitet i landskapets hovedtrekk, gi en høy biodiversitet og legge til rette for helsebringende aktivitet. Kanalen og våtmark vil være særlig utsatt under anleggsperioden, og må sikres spesielt.
Energi og materialbruk	Vurderes ikke opp i mot dagens situasjon. Vises ellers til omtale i kap. 7.6.
Naturmiljø	«Liten til middels negativ» konsekvens for naturmiljø i området.
Teknisk infrastruktur	Høyspent blir lagt om. Det etableres ny infrastruktur etter sykehusets behov. Hovedvannledning legges om. Infrastruktur tilknyttes kommunalt/eksisterende nett der det er

	mest hensiktsmessig. Det vurderes at kapasiteter på eksisterende kommunalt nett er tilstrekkelig.
Geoteknikk og grunnforhold	Foreliggende kjennskap til området viser at planen kan gjennomføres, mens forestående grunnundersøkelser vil avdekke forhold som vil gi detaljer om krav til anleggsgjennomføringen.
Samfunn og næringsliv	Bygging av et nytt og moderne sykehus har positiv konsekvens. Det vurderes at flytting av sykehuset ikke har negative konsekvenser for samfunn og næringsliv.
Nærmiljø og friluftsliv og barn og unges oppvekstmiljø	Konsekvens for nærmiljø, friluftsliv og barn og unge små. De viktigste områder for rekreasjon berøres ikke og buffer mot lysløypa opprettholdes, men området rekreasjonsområdet ved Andrevann reduseres.
Kulturminnervern/arkeologi	Ingen konsekvenser, ingen kjente kulturminner.
Universell utforming	Det stilles krav om universell utforming og tilgjengelighet for alle. Det arbeides videre med dette i detaljeringen av bygg og uteområder.
Risiko- og sårbarhet	Enkeltforhold kan ha en konsekvens. Det skal gjøres nærmere vurdering av disse temaene, og det må gjøres enkelte tiltak.

Vedlegg

1. Fastsatt planprogram
2. Støykart
3. Bioforskrapport nr. 54/2012
4. Risiko- og sårbarhetsanalyse
5. Notat om grunnforhold

Helse Finnmark

Sør-Varanger Kommune

Detaljregulering for Nye Kirkenes sykehus Reguleringsbestemmelser

PlanID:	2011015
Saksnummer:	11/1571
Bestemmelsene er datert:	28.8.2012
Tilhørende dokumenter:	
– Planbeskrivelse og plankart datert:	28.8.2012 ⁱ
Varslet oppstart av planen:	28.11.2011
Høring av forslag til planprogram:	28.11.2011 - 20.1.2012
Fastsettelse av planprogram:	21.3.2012
Første gangsbehandling planforslag:	21.6.2012
Høring av planforslaget:	22.6.2012 - 10.8.2012
Annen gangsbehandling:	27.9.2012
Vedtatt plan i kommunestyret:	17.10.2012

1 FORMÅLET MED REGULERINGSPLANEN

Formålet med detaljreguleringen er å legge til rette for utbygging av nytt sykehus i Kirkenes ved Andrevann.

2 PLANAVGRENSNING

Det regulerede området er på plankartet (datert 28.8.2012) vist med planavgrensning. Detaljreguleringen består av 1 plankart i målestokk 1:1000 i A1-format (1:2000 i A3-format).

Denne reguleringen erstatter overlappende areal i tidligere reguleringsplan for Skytterhusfjellet vedtatt 29.3.2007.

3 REGULERINGSFORMÅL, HENSYNSSONER OG BESTEMMELSESMRÅDER

3.1 Området er regulert til følgende formål (jf. Plan og bygningsloven § 12-5)

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr.1)

- a) Institusjon/sykehus (o_I)

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5, nr.2)

- a) Kjøreveg (o_KV1, o_KV2, p_KV3 og p_KV4)
- b) Gang- /sykkelveg (o_GS)

- c) Gangveg (o_GV1 og o_GV2)
- d) Annen veggrunn – tekniske anlegg (o_AVT1 og o_AVT2)
- e) Parkeringsplasser (o_P1 og o_P2)

Grønnstruktur (PBL § 12-5, nr.3)

- a) Grønnstruktur (o_G1 og o_G2)
- b) Vegetasjonsskjerm (o_VS)

Landbruk-, natur- og friluftsmål, samt reindrift (PBL § 12-5, nr.5)

- a) Friluftsmål (o_LNFRF)

Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone (PBL § 12-5, nr.6)

- a) Friluftsmål i vassdrag (o_FO)

3.2 Hensynssoner (jf. Plan og bygningsloven § 12-6 og § 11-8)

- a) Faresone høyspenningsanlegg H370_1 (§ 11-8 a)
- b) Sikringssone frisikt H140_1, H140_2 og H140_3 (§ 11-8 a)
- c) Hensynssone bevaring naturmiljø H560_1 og H560_2 (§ 11-8 c)

3.3 Bestemmelsesområde (jf. Plan og bygningsloven § 12-7)

- a) Bestemmelsesområde #1 – parkeringsområde
- b) Midlertidig anleggsområde #2

4 FELLESBESTEMMELSER

Fellesbestemmelser gjelder for hele planområdet dersom ikke annet er spesifisert.

4.1 I forbindelse med byggesøknad

- a) I forbindelse med byggesøknader innenfor areal avsatt til offentlig formål, skal det legges ved situasjonsplan i målestokk 1:200. Denne skal vise plassering av eksisterende og ny bebyggelse, planering og utnytting av den ubebygde delen av tomten/området, utomhusplan, samt eksisterende og planlagte koter og aktuelle punkthøyder for bygninger, plasser fyllinger/skjæringer og murer. Planen skal angi materialbruk. Situasjonsplanen skal også inneholde høydeangivelser. Videre skal det gå frem av denne interne trafikkareal, adkomst, parkering og eventuelt håndtering av strandsone og tilgjengelighet til Andrevatn.
- b) Sammen med byggesøknad skal det legges ved perspektivtegninger og/eller fotomontasje som viser ny bebyggelse sammen med omgivelsene.
- c) Ved byggesøknader skal det dokumenteres at bebyggelse og uteområder blir gitt gode arkitektoniske kvaliteter gjennom form, farge og materialbruk, vurdert i seg selv og i forhold til omgivelsene.
- d) Ved byggesøknader skal det redegjøres for valg av materialer og tekniske løsninger med tilhørende energibudsjett for bygninger.
- e) Det skal i forbindelse med byggesøknad for sykehus eller annen institusjon dokumenteres at bygninger tilfredsstillende krav om dimensjonering i hht. 1000-årsflom.

4.2 Universell utforming og tilgjengelighet

- a) Ved planlegging og utførelse av bygninger og anlegg, inkl. veger, skal prinsippene for universell utforming legges til grunn. Offentlige tiltak innenfor planområdet skal utformes i henhold til gjeldende rundskriv fra Miljøverndepartementet og gjeldende håndbok for utforming av veger og gater.
- b) Ved nyplanting skal det kun benyttes vekster med lite allergifremkallende pollenutslipp.

4.3 Teknisk infrastruktur

- a) Det skal utarbeides en overordnet plan for teknisk infrastruktur inkludert behandling av overflatevann.
- b) Omlegging av hovedvannledning er tiltakshavers ansvar. Utførelse av omleggingen skal godkjennes av Sør-Varanger kommune.
- c) Plan for teknisk infrastruktur skal godkjennes av Sør-Varanger kommune.

4.4 Støyforhold

- a) T-1442 «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» eller nyere versjoner skal legges til grunn for både anleggsfasen og driftsfasen.
- b) Bygget skal plasseres slik at størst mulig del av senge- og beboerrom får et støynivå utenfor fasade lavere enn gul støysone som definert i T-1442. Der støynivået utenfor senge- eller beboerrom er i gul støysone skal det innføres skjermingstiltak mot vegtrafikk.
- c) Det tillates at anbefaling om utendørs støynivåer ved støyfølsom bebyggelse kan fravikes forutsatt at bygget har gode uteområder som tilfredsstillende støykravene i gjeldende retningslinje.
- d) Innendørs støynivå fra utendørs lydkilder i senge- eller beboerrom skal ikke overstige døgnekvivalent nivå ($L_p, Aeq, 24t$) 30 dB og maksimalt nivå i soverom om natten (kl. 23-07) skal ikke overstige (L_p, AF_{maks}) 45 dB.
- e) Planlagt terapihage vest for sykehusets inngang skal skjermes mot støy med en lokal skjerm dersom den planlegges for aktiv bruk av utearealene.

4.5 Kulturminner

Kulturminner og aktsomhetsplikten: Skulle det under arbeidet i marka komme fram gjenstander eller andre spor som indikerer eldre tids aktivitet i området, må arbeidet stanses omgående og melding sendes Finnmark fylkeskommune og Sametinget, jf. Lov av 9.juni 1978 nr.50 om kulturminner (Kulturminneloven) § 8 andre ledd. Denne meldeplikten må formidles videre til de som skal utføre arbeidet».

4.6 Byggegrense

Byggegrense er vist på plankartet.

- a) Byggegrensa mot Skytterhusveien er 15 m målt fra senterlinjen av gang- og sykkelveg.
- b) Byggegrensa er satt til 5 m fra senterlinjen til gang- og sykkelveg i vest.
- c) Byggegrensa mot lysløypa går i formålsgrensen mellom arealformålet o_G2 og institusjon/sykehus.

4.7 Grunnforhold

Før det kan gis byggetillatelse skal det dokumenteres at det er tilfredsstillende geotekniske forhold i området. Grunnundersøkelsenes konklusjoner skal følges opp med konkrete tiltak for å sikre bygg, kanal og teknisk infrastruktur i området.

4.8 Radon

Tekniske krav til gjennomføring av tiltak for å hindre uønskede radonkonsentrasjoner i inneluft skal dokumenteres i byggefasen.

5 REKKEFØLGEBESTEMMELSER

5.1 Rekkefølgebestemmelser – veganlegg

o_P2 skal ikke opparbeides som parkeringsplass før kapasitet på parkeringsplass o_P1 er utilstrekkelig. Gangveg (o_GV2) med tilhørende annen vegggrunn (o_AVT2) etableres samtidig som o_P2.

5.2 Rekkefølgebestemmelse – bestemmelsesområde

Bestemmelsesområde #1 (benevnt P1 i reguleringsplan for Skytterhusfjellet vedtatt 29.3.2007) er opparbeidet som parkeringsplass i dag. Brukere av turvegnett, lysløyper, skilekområder og friluftsområder kan benytte parkeringsplassen frem til det er behov for arealet til utvidet sykehusdrift.

6 Bebyggelse og anlegg

6.1 Institusjon/sykehus (o_I)

- a) Innenfor området kan det føres opp sykehus med tilhørende funksjoner.
- b) Det skal innenfor området opparbeides sykkelparkeringsplasser nær hovedinngang og inngang for ansatte. Det skal etableres nærparkeringsplasser inkl. særskilte plasser for orienterings- og bevegelseshemmede.
- c) Det skal dimensjoneres for at kollektivtransport skal kunne kjøre inn til hovedinngangen.
- d) Maksimal tillatt % -BYA for området settes til BYA = 60 %. Maksimal byggehøyde skal ikke overstige 5 etasjer over eksisterende terreng (maks. 4,5 m høye etasjer).
- e) Det må avsettes nok areal i sykehusbygget for plassering av transformator med tilhørende høg- og lavspenning. Åpne tekniske anlegg skal integreres i bygningsvolumet, og ligge innenfor byggegrenser og maksimalhøyder. Heissjakt og oppbygg for tekniske installasjoner tillates med en maksimal høyde 1,5 meter over maksimal tillatt gesimshøyde og skal totalt ikke utgjøre mer enn 10 % av bebygd flate.
- f) Areal mot Andrevatn skal være tilgjengelig for offentlig ferdsel. Der etableres plasser, vegger e.l. inntil innsjøen som del av bebyggelsen, skal disse frontene være av en karakter som inviterer til bruk og ferdsel for å oppnå hensiktsmessig bruk og tilgjengelighet.
- g) Randsoner mot Andrevatn øst for sykehusets front skal opprettholdes med mest mulig sammenhengende naturlig vegetasjon.
- h) Det tillates at kanalen på en kortere strekning innenfor formåls grensen bygges over med en konstruksjon eller legges i rør dimensjonert for de vannmengder som kan forekomme, for å knytte parkering og atkomstvei til sykehusbygg.

7 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

7.1 Generelt

- a) Offentlige trafikkareal med kjøreveger, gang-/ sykkelveger, parkeringsplasser og annen veggrunn tillates justert. Dette kan gjøres etter detaljert prosjektering av sykehuset og omgivelsene.
- b) Terrenginngrep og utførelsen av sideareal langs veganlegget skal fremgå av byggeplanen, som også skal vise istandsetting, materialbruk og vegetasjon.
- c) Alle kabler som føres inn i området skal føres fram som jordkabler.

7.2 Kjøreveg (KV)

- a) o_KV1 skal være offentlig og er adkomstveg til o_P1/P2 og sykehuset.
- b) o_KV2 skal være offentlig og er adkomst til parkeringsplass i Bestemmelsesområde #1.
- c) p_KV3 er adkomst til sykehusets ambulanseinngang, vegen skal være privat.
- d) P_KV4 er adkomst til sykehusets varelevering, vegen skal være privat.

7.3 Annen veggrunn teknisk (AVT)

- a) Areal avsatt til o_AVT1 og o_AVT2 omfatter grøft, fylling, skjæring og annet kantareal til veg eller gang-/sykkelveg.
- b) I formålet inngår plass til belysning langs veg, og gang-/sykkelveg.
- c) Det tillates beplantning innenfor formålet.

7.4 Gang-/sykkelveg (GS)

- a) Område bemerket o_GS er offentlig. Gang-/sykkelvegen skal tilpasses terrenget så langt det er mulig og kan derfor forskyves sidelengs innenfor vegetasjonsbeltet o_VS.
- b) Gang-/sykkelvegen skal være belyst.
- c) En gang-/sykkelvegforbindelse Kirkenes-Hesseng skal være tilgjengelig i anleggsperioden og frem til planlagt gang-/sykkelveg (o_GS) er bygget.

7.5 Gangveg

Område merket o_GV1 og o_GV2 er offentlig gangveg.

7.6 Parkering (P)

- a) I område o_P1 og o_P2 må grunnen sikres, i henhold til hva som avdekkes for grunnforhold, før ny parkeringsplass kan etableres. Parkeringsplassene asfalteres.
- b) o_P1 skal være offentlig og skal tjene som parkeringsplass for ansatte og besøkende ved nye Kirkenes sykehus. o_P1 kan også tjene brukere av friluftsområdene i planområdet (turvegnett, lysløyper, skilekområder og friluftsområder mm.) på kveldstid og i helger.
- c) I område o_P1 skal det tilrettelegges for holdeplass for buss.
- d) Område o_P2 tillates brukt til snøopplag.
- e) I område o_P2 tillates nedgravd nødvendige anlegg for teknisk infrastruktur for å sikre tilstrekkelig kapasitet til og fra sykehuset. Terrenget skal beholdes mest mulig intakt og med vegetasjon frem til det tas i bruk som parkering.

8 Landbruk, natur og friluftsmål samt reindrift

8.1 Friluftsområde (LNFRF)

- a) o_LNFRF er offentlig friluftsområde.
- b) Områder i tilknytning til o_KV1 og o_P1/P2 tillates brukt til snøopplag.

9 Grønnstruktur

9.1 Grønnstruktur (G)

- a) I sonen o_G1 skal bekkedraget være åpent og området skal opparbeides parkmessig. Det skal sikres vanngjennomstrømming gjennom kanalen også i anleggsperioden.
- b) I sonen o_G2 mot lysløypa tillates tilført egnede løsmasser (torv, jord, sand, grus) som forbedring av vekstgrunnet for etablering av høyere vegetasjon. Tilføring av slike masser og ny beplantning tillates etter godkjent detaljplan. Hogst i sonen som ikke er relatert til forbedring av skiløypa eller omgivelsene omkring denne, tillates ikke.

9.2 Vegetasjonsskjerm (VS)

- a) Vegetasjonsbeltene o_VS er offentlige og skal så langt det er mulig opprettholdes med eksisterende terreng og mest mulig sammenhengende, naturlig vegetasjon og vegetasjonsdekke.
- b) Gang- og sykkelvegen skal tilpasses terrenget så langt det er mulig og kan derfor forskyves sidelengs innenfor o_VS.

10 Bruk og vern av sjø og vassdrag

10.1 Friområde

- a) Friområdet, o_FO er offentlig
- b) Arealet skal brukes til rekreasjon.
- c) Det tillates etablering av nødvendig teknisk infrastruktur gjennom området.

11 Hensynssoner

11.1 Høyspenningsanlegg

Innenfor faresone i forbindelse med kraftlinjer tillates det satt opp og driftet kraftlinjer (HF). Tiltak i dette området skal godkjennes av linjeeier.

11.2 Frisiktsoner

I frisiktsonene H140_1, H140_2 og H140_3 som er vist på plankartet skal det ikke etableres vegetasjon, gjerder, snøopplag eller lignende som er høyere enn 0,5 m planum for tilstøtende veier.

11.3 Bevaring naturmiljø 1 og 2

I hensynssone for våtmark tillates at kanalen legges i rør der det er nødvendig for forbindelse mellom parkeringsplass og sykehus. Ut over dette skal det ikke tillates tiltak som kan virke til hinder for regulert bruk.

12 Bestemmelsesområde

12.1 Bestemmelsesområde #1

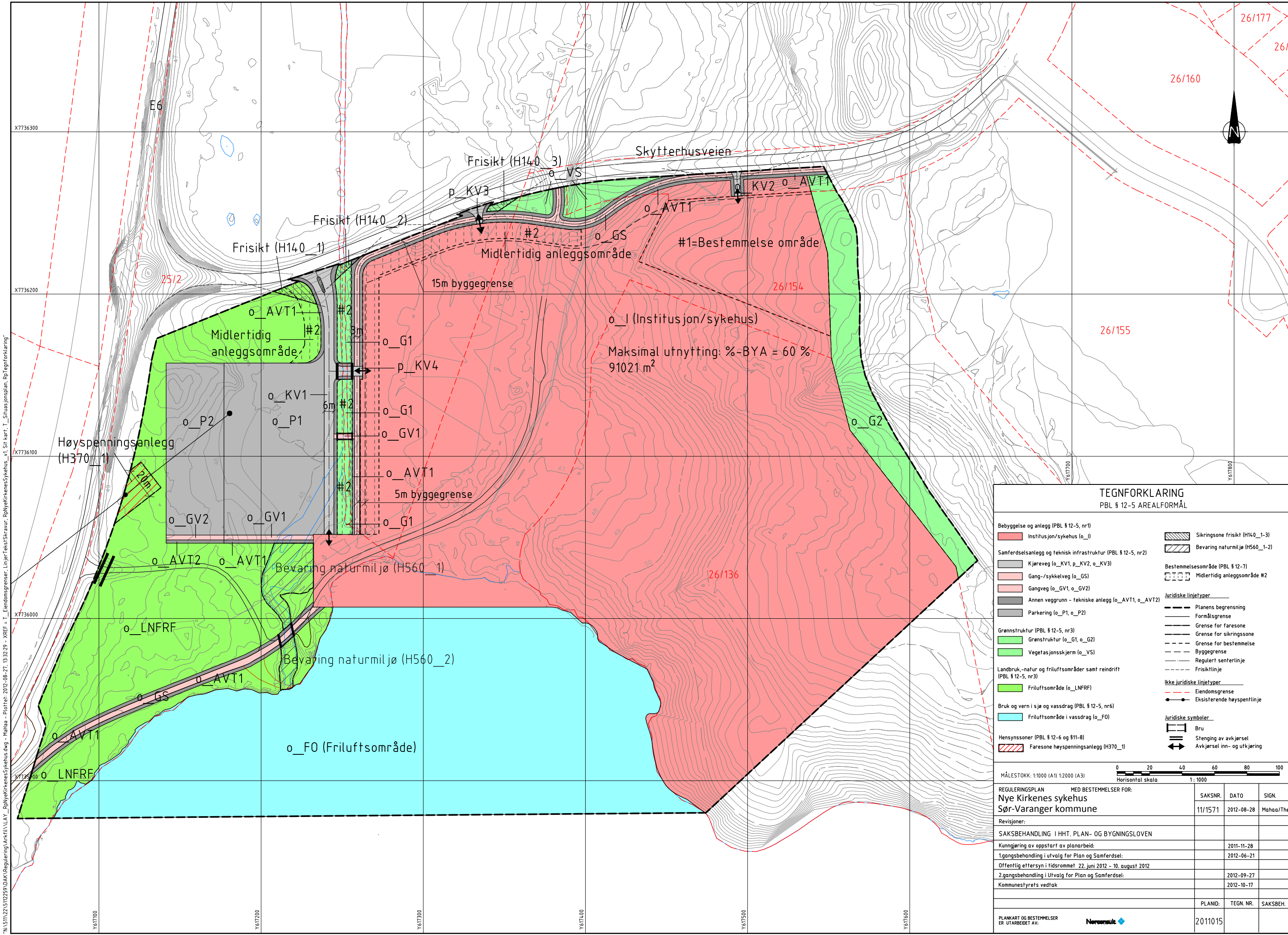
Ved behov for areal til formål i samsvar med reguleringsformålet, tillates flytting av trykkøkningsstasjon til alternativ lokalisering etter avtale med Sør-Varanger kommune. (Angående parkering vises til rekkefølgebestemmelse 5.2.)

12.2 Midlertidig anleggsområde #2

Sonene for midlertidig anleggsområde #2 fjernes etter avsluttet anleggsdrift, og arealene får permanente formål som angitt.

ⁱ Dato for reguleringsplankartet er endret fra 11.5.2012 til 28.8.2012. Reguleringsplankartet er ikke endret etter offentlig ettersyn, men datoen er endret fordi kartet er påført dato for annengangsbehandling og vedtak.

TEGNFORKLARING
PBL § 12-5 AREALFORMÅL

- Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr1)**
  - Institusjon/sykehus (o_I)
- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5, nr2)**
  - Kjøreveg (o_KV1, p_KV2, o_KV3)
  - Gang-/sykkelveg (o_GS)
  - Gangveg (o_GV1, o_GV2)
  - Annen veggrunn - tekniske anlegg (o_AVT1, o_AVT2)
  - Parkering (o_P1, o_P2)
- Grønnstruktur (PBL § 12-5, nr3)**
  - Grønnstruktur (o_G1, o_G2)
  - Vegetasjonsskjerm (o_VS)
- Landbruk-, natur og friluftsområder samt reindrift (PBL § 12-5, nr3)**
  - Friluftsområde (o_LNFRF)
  - Friluftsområde i vassdrag (o_FO)
- Brak og vern i sjø og vassdrag (PBL § 12-5, nr6)**
  - Friluftsområde i vassdrag (o_FO)
- Hensynssoner (PBL § 12-6 og §11-8)**
  - Faresone høyspenningsanlegg (H370_1)
- Sikringsone frisikt (H140_1-3)**
- Bevaring naturmiljø (H560_1-2)**
- Bestemmelssområde (PBL § 12-7)**
  - Midlertidig anleggsområde #2
- Juridiske linjetyper**
  - Planens begrensning
  - Formålsgrense
  - Grense for faresone
  - Grense for sikringsone
  - Grense for bestemmelse
  - Byggegrense
  - Regulert senterlinje
  - Frisiklinje
- Ikke juridiske linjetyper**
  - Elendomsgrænse
  - Eksisterende høyspentlinje
- Juridiske symboler**
  - Bru
  - Stenging av avkjørsel
  - Avkjørsel inn- og utkjøring

MÅLESTOKK: 1:1000 (A1) 1:2000 (A3)   0 20 40 60 80 100
Horisontal skala   1: 1000

REGULERINGSPLAN MED BESTEMMELSER FOR:			
Nye Kirkenes sykehus			
Sør-Varanger kommune			
SAKSNR.	DATO	SIGN.	
11/1571	2012-08-28	Mahaar/The	
Revisjoner:			
SAKSBEHANDLING I HHT. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN			
Kunngjøring av oppstart av planarbeid:			
2011-11-28			
1.gangsbehandling i utvalg for Plan og Samferdsel:			
2012-06-21			
Offentlig ettersyn i tidsrommet 22. juni 2012 - 10. august 2012			
2.gangsbehandling i Utvalg for Plan og Samferdsel:			
2012-09-27			
Kommunestyrets vedtak			
2012-10-17			
PLANKART OG BESTEMMELSER ER UTARBEIDET AV:	PLAND:	TEGN. NR.	SAKSBEH.
Norconsult	2011015		

N:\511\2215112259\DAK\Regulering\Arkiv\NLA\ _R\NyKirkenesSykehus.dwg - Malha - Plottet: 2012-08-27 13:32:29 - XREF = T_ _Eiendomsgrænser; Linjer\Tegn\Skraur; R\NyKirkenesSykehus_v1; Sit\hart; T_ _Situasjionsplan; R\Tegn\forklaring

Helse Finnmark

ROS-analyse

Nye Kirkenes sykehus

2012-02-27 Oppdragsnr.5112259

J		Endelig utgave	McBry	JHSA	EWI
A		For fagkontroll			
Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

I forbindelse med reguleringsplan for Nye Kirkenes sykehus er det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Analysen er tilpasset plannivået i reguleringsområdet og planområdets kompleksitet.

Det ble gjennom fareidentifikasjonen identifisert en del relevante faretemaer; ustabil grunn, flom i vassdrag, vind/ekstremnedbør, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, forurensning i grunn, VA-ledningsnett, elektromagnetisk stråling og ny dam Prestvannet. For disse ble det gjennomført sårbarhetsanalyser. For temaene flom i vassdrag, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, elektromagnetisk stråling, VA-ledningsnett og ny dam Prestvannet ble sårbarheten vurdert som liten til middels forutsatt at identifiserte tiltak blir gjennomført. Disse tiltakene er oppsummert i kapittel 5.2. Det ble ikke gjort risikoanalyse. For temaene ustabil grunn, vind/ekstremnedbør og forurensning i grunn ble det gjennomført risikoanalyser. Alle disse tre temaene havnet i rød risikokategori. For ustabil grunn og forurensning i grunn er dette mye grunnet stor usikkerhet. Alle disse temaene er det nødvendig og mulig å sterkt redusere risikoen for ved å gjennomføre nødvendige tiltak identifisert i risikoanalysene og oppsummert i kapittel 5.2.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Forutsetninger og forenklinger	5
1.3	Definisjoner	6
1.4	Styrende dokumenter	6
1.5	Underlagsdokumentasjon	7
2	Beskrivelse av analyseobjektet	8
2.1	Om analyseobjektet	8
3	Metode	9
3.1	Innledning	9
3.2	Kategorisering av sannsynligheten og konsekvens	9
3.3	Vurdering av risiko	10
3.4	Risikoreduserende tiltak	11
4	Fareidentifikasjon og sårbarhetsvurdering	12
4.1	Innledende farekartlegging	12
4.2	Sårbarhetsvurdering	14
4.2.1	Ustabil grunn	14
4.2.2	Flom i vassdrag	15
4.2.3	Vind/ekstremnedbør	15
4.2.4	Skog/lyngbrann	15
4.2.5	Transport av farlig gods	15
4.2.6	Forurensning i grunn	16
4.2.7	Elektromagnetisk stråling	16
4.2.8	VA-ledningsnett	16
4.2.9	Ny dam Prestvannet	16
5	Konklusjon og anbefalinger	17
5.1	Konklusjon	17
5.2	Risiko- og sårbarhetsreduserende tiltak	17
	Vedlegg I – Risikovurderinger	19

1 Innledning

1.1 BAKGRUNN

Helse Finnmark har igangsatt arbeidet med detaljreguleringsplan med konsekvensutredning for Nye Kirkenes sykehus ved Andrevatn i Sør-Varanger kommune. Dagens sykehus ble ferdigstilt i 1955, og har siden det gjennomgått en rekke ombygginger og utbygginger. Dette har resultert i at sykehuset i dag fungerer dårlig med hensyn til intern logistikk og har lite effektiv utnyttelse av personell.

Hensikten med å bygge nytt sykehus er å bygge et funksjonelt sykehus tilpasset de oppgaver sykehuset har i dag.

Plan og bygningsloven stiller krav om gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser ved all planlegging, jfr.§ 4.3: *"Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta en slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap."*

Byggteknisk forskrift – TEK 10 gir sikkerhetskrav i forhold til naturfare (TEK 10 § 7-1,,2,3 og 4) og det er gitt et generelt krav om at byggverk skal utformes og lokaliseres slik at det er tilfredsstillende sikkerhet mot fremtidige naturkrefter. Videre stiller NVEs retningslinjer 2-2011 Flaum og skredfare i arealplaner krav om at det ikke skal bygges i utsatte områder.

Denne ROS-analysen har som formål å gi en bred, overordnet, representativ og beslutnings-relevant fremstilling av risiko for liv/helse, miljø og økonomi/samfunnsverdi forbundet med bygging av Nye Kirkenes sykehus. ROS-analysen inngår som en del av grunnlaget for å identifisere behov for sårbarhets- og risikoreduserende tiltak i forbindelse med planlegging og gjennomføring av bygging og fremtidig driftssituasjon.

1.2 FORUTSETNINGER OG FORENKLINGER

ROS-analysen bygger på følgende forutsetninger:

- ROS-analysen er en overordnet og kvalitativ grovanalyse.
- Den er avgrenset til temaet samfunnssikkerhet slik dette er beskrevet av DSB.
- Analysen omfatter farer for 3. person, miljø og materielle verdier.
- Analysen tar for seg forhold på et overordnet nivå og går ikke i detalj på særskilte forhold.

- Vurderingene og antakelsene i analysen er basert på foreliggende dokumentasjon om prosjektet.
- Analysen vurderer kun forhold knyttet til driftsfasen, dersom ikke spesielle forhold knyttet til anleggsfasen avdekkes.
- Tilsiktede hendelser (sabotasje, terror etc.) er ikke en del av vurderingen.
- Analysen omhandler enkelthendelser og ikke flere uavhengige, sammenfallende hendelser.

1.3 DEFINISJONER

Tabell 1.3 Definisjoner

Uttrykk	Beskrivelse
DSB	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
Konsekvens	Mulig følge av en uønsket hendelse. Konsekvenser kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi for omfanget av skader på mennesker, miljø eller materielle verdier.
Risiko	Uttrykk for kombinasjonen av sannsynlighet for og konsekvensen av en uønsket hendelse.
Risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne risiko. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser, årsaker til og konsekvenser av disse.
Risikoreduserende tiltak	Tiltak som påvirker sannsynligheten for- eller konsekvensen av en uønsket hendelse
Sårbarhet	Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen.
Sannsynlighet	I hvilken grad det er trolig at en hendelse vil kunne inntreffe (kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi).

1.4 STYRENDE DOKUMENTER

Tabell 1.4 Styrende dokumenter

Ref. nr	Beskrivelse	Utgitt av
1.4.1	NS 5814:2008 Krav til risikovurderinger	Standard Norge
1.4.2	NVEs retningslinjer nr. 2-2011: Flaum og skredfare i arealplaner.	NVE

Ref. nr	Beskrivelse	Utgitt av
1.4.3	Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen)	Miljøverndepartementet
1.4.4	Retningslinjer for Fylkesmannens bruk av innsigelse i plansaker etter plan og bygningsloven, september 2010.	DSB
1.4.5	Samfunnssikkerhet i arealplanlegging (Rev. jan. 2010)	DSB
1.4.6	Byggteknisk forskrift – TEK 10. Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift) FOR-2010-03-26-489	Kommunal- og regionaldepartementet

1.5 UNDERLAGSDOKUMENTASJON

Tabell 1.5 Underlagsdokumentasjon

Intern ref.	Navn	Dato	Utgiver
1.5.1	Nye Kirkenes sykehus. Forslag til planprogram for detaljreguleringsplan med konsekvensutredning.	2011	Helse Finnmark hF
1.5.2	Veileder for kartlegging og vurdering av skredfare i arealplaner	2011	NVE
1.5.3	Veileder for vurdering av områdestabilitet ved utbygging på kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper	2011	NVE
1.5.4	GIS i samfunnssikkerhet og arealplanlegging	2011	DSB, FM Rogaland, FM Hordaland, FM Sogn og Fjordane, Statens kartverk
1.5.5	Offisielle kartdatabaser		NVE, Klif, DSB, NGU, Sør-Varanger kommune m.fl

2 Beskrivelse av analyseobjektet

2.1 OM ANALYSEOBJEKTET

Analyseområdet ligger i et ubebygd område nord for Andrevatn i Sør-Varanger kommune. Området grenser mot E6 i vest, en ny vei fra E6 i nord, stigning mot bebyggelsesområdet Skytterhusfjelldraget i øst og innsjøen Andrevatn i sør.

Arealet tenkt til sykehuset ligger helt ned mot Andrevatn og består i dag av lyng på fjellgrunn og gress og myrvegetasjon samt grupper av bjørketrær. Området er flatt og relativt åpent mot sørøst, mer beskyttet mot nordøst. Det renner en bekk mellom Førstevatn og Andrevatn gjennom myrområdet vest på området. Det går en lysløype mellom området og Skytterhusfjellet i øst.

Andrevatn er regulert vassdrag, og benyttes som kilde til prosessvann til Sydvaranger Gruve AS.

3 Metode

3.1 INNLEDNING

Analysen av risiko for menneskers liv og helse, materielle verdier og miljø vil følge hovedprinsippene i NS 5814:2008 Krav til risikovurderinger (ref. 1.4.1), der risiko defineres som:

"Uttrykk for kombinasjonen av sannsynligheten for og konsekvensen av en uønsket hendelse."

Risiko knyttes til uønskede hendelser, dvs. hendelser som i utgangspunktet ikke skal inntreffe. Det er derfor knyttet usikkerhet til både om hendelsen inntreffer (sannsynlighet) og omfanget (konsekvens) av hendelsen dersom den inntreffer. Analysen følger også retningslinjene i DSBs veiledning "Samfunnssikkerhet i arealplanlegging" (ref. 1.4.5).

Gjennom analysen kan det bli fremmet forslag til tiltak som bør implementeres gjennom den videre prosjekteringen.

3.2 KATEGORISERING AV SANNSYNLIGHETEN OG KONSEKVENS

Hvor ofte en uønsket hendelse kan inntreffe, uttrykkes ved hjelp av begrepet sannsynlighet (hendelsesfrekvens).

Konsekvensene er vurdert med hensyn til "Liv og helse", "Ytre miljø" og "Materiell verdi". For "Materiell verdi" inngår og samfunnsverdi – og sier dermed noe om konsekvens for brudd i viktige samfunnssystemer. Se tabeller nedenfor for sannsynlighets- og konsekvensklasser.

Tabell 3.2-1- Sannsynlighetskategorier

Sannsynlighetskategori	Beskrivelse (frekvens)
1. Lite sannsynlig	Sjeldnere enn en gang hvert 1000 år
2. Moderat sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 100-1000 år
3. Sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 10-100 år
4. Meget sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 1-10 år
5. Svært sannsynlig	Oftere enn en gang per år

Tabell 3.2-2 – Konsekvenskategorier

Konsekvenskategori	Beskrivelse
1. Svært liten konsekvens	Ingen personskade Ubetydelig miljøskade Materielle skader < 100 000 kr / ingen skade på eller tap av samfunnsverdier
2. Liten konsekvens	Personskade Lokale* miljøskader Materielle skader 100 000 -1 000 000 kr / ubetydelig skade på eller tap av samfunnsverdier
3. Middels konsekvens	Alvorlig personskade Regional** miljøskade, restitusjonstid inntil 1 år Materielle skader 1 000 000 - 10 000 000 kr / kortvarig skade på eller tap av samfunnsverdier
4. Stor konsekvens	Dødelig skade, en person Regional miljøskade, restitusjonstid inntil 10 år Store materielle skader 10 000 000 - 100 000 000 kr/ skade på eller tap av samfunnsverdier med noe varighet
5. Meget stor konsekvens	Dødelig skade, flere personer Irreversibel miljøskade Svært store materielle skader > 100 000 000 kr / varige skader på eller tap av samfunnsverdier

* Med lokale miljøkonsekvenser menes konsekvenser på utslippsområdet eller i umiddelbar nærhet av utslippspunktet.
 ** Regionale konsekvenser omfatter konsekvenser som strekker seg utenfor planområdet

Sannsynlighets- og konsekvensvurdering av hendelser er bygget på erfaring (statistikk), trender (f.eks. klima) og faglig skjønn.

3.3 VURDERING AV RISIKO

De uønskede hendelsene vurderes i forhold til mulige årsaker, sannsynlighet og konsekvens. Risikoreduserende tiltak vil bli vurdert. I en grovanalyse plasseres uønskede hendelser inn i en risikomatrix gitt av hendelsenes sannsynlighet og konsekvens. Risikomatriksen har 3 soner:

GRØNN	Akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er ikke nødvendig.
GUL	Akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak må vurderes.
RØD	Uakseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er nødvendig

Akseptkriteriene for risiko er gitt av de fargede sonene i risikomatriksen under.

Tabell 3.3.1 -Risikomatrixe

SANNSYNLIGHET	KONSEKVENNS				
	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Meget stor
5. Svært sannsynlig	GRØNN	GUL	RØD	RØD	RØD
4. Meget sannsynlig	GRØNN	GUL	RØD	RØD	RØD
3. Sannsynlig	GRØNN	GRØNN	GUL	RØD	RØD
2. Moderat sannsynlig	GRØNN	GRØNN	GUL	GUL	RØD
1. Lite sannsynlig	GRØNN	GRØNN	GRØNN	GUL	GUL

3.4 RISIKOREDUSERENDE TILTAK

Med risikoreduserende tiltak mener vi sannsynlighetsreduserende (forebyggende) eller konsekvensreduserende tiltak (beredskap) som bidrar til å redusere risiko, for eksempel fra rød sone og ned til akseptabel gul eller grønn sone i risikomatriksen. De risikoreduserende tiltakene medfører at klassifisering av risiko for en hendelse forskyves i matriksen.

Hendelser i matrikens røde områder – risikoreduserende tiltak er nødvendig

Hendelser som ligger i det røde området i matriksen, er hendelser (med tilhørende sannsynlighet og konsekvens) vi på grunnlag av kriteriene ikke kan akseptere. Dette er hendelser som **må** følges opp i form av tiltak. Fortrinnsvis omfatter dette tiltak som retter seg mot årsakene til hendelsen, og på den måten reduserer sannsynligheten for at hendelsen kan inntreffe.

Hendelser i matrikens gule områder – tiltak bør vurderes

Hendelser som befinner seg i det gule området, er hendelser som ikke direkte er en overskridelse av krav eller akseptkriterier, men som krever kontinuerlig fokus på risikostyring. I mange tilfeller er dette hendelser som man ikke kan forhindre, men hvor tiltak **bør** iverksettes så langt dette er kost/nyttmessig hensiktsmessig.

Hendelser i matrikens grønne områder – akseptabel risiko

Hendelser i den grønne sonen i risikomatriksen innebærer akseptabel risiko, dvs. at risikoreduserende tiltak ikke er nødvendig. Dersom risikoen for disse hendelsene kan reduseres ytterligere uten at dette krever betydelig ressursbruk, bør man imidlertid også vurdere å iverksette tiltak også for disse hendelsene.

4 Fareidentifikasjon og sårbarhetsvurdering

4.1 INNLEDENDE FAREKARTLEGGING

Med fare menes forhold som kan medføre konkrete, stedfestede hendelser. En fare er ikke stedfestet og kan representere en "gruppe hendelser" med likhetstrekk. Etterfølgende tabell er basert på DSBs veiledning. Samfunnssikkerhet i arealplanlegging (jfr. 1.4.5) og Veileder for kartlegging og vurdering av skredfare i arealplaner (jfr. 1.5.2.) samt sjekklister utarbeidet av flere Fylkesmenn.

Nedenfor følger en systematisk gjennomgang av analyseobjektet i forhold til de ulike farene og de temaer som er relevante:

Fare	Vurdering
NATURBASERTE hendelser er avgrenset til de naturlige, stedlige forholdene som gjør at arealet kan motstå eller avgrense konsekvensene av uønskede hendelser	
Ras	Området er ikke rasutsatt. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
Ustabil grunn (snø, is, stein, leire, jord)	Grunnen i området består av torv/myr, tykk strandavsetning, bart fjell og morene. Kvikkleire ikke kartlagt. Det er usikkert hvor dyp myra er. Temaet vurderes.
Flom i vassdrag (herunder isgang)	Planområdet ligger inntil innsjøen Andrevatn. Det går en bekk mellom Førstevatn og Andrevatn på vestlige del av planlagt byggeområde (under planlagt parkeringsplass). Temaet vurderes.
Springflo/stormflo/bølgeoppkylling	Området ligger ikke i umiddelbar nærhet til sjøen. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
Vind/ekstremnedbør	Området er ikke særlig utsatt for ekstremnedbør. Området ligger utsatt for vind fra sørøst, som er fremherskende vindretning vinter. Temaet vurderes.
Havnivåstigning	Området ligger ikke i umiddelbar nærhet til sjøen. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
Skog- / lyngbrann	Anleggsfasen kan føre til økt skog/lyngbrannfare. Temaet vurderes.

Fare	Vurdering
Radon	Det er ikke identifisert høye forekomster av radon eller alunskifer i området. Teknisk forskrift inneholder imidlertid tekniske krav til gjennomføring av tiltak for å hindre uønskede radonkonsentrasjoner i inneluft. Disse forutsettes fulgt av utbygger. <i>Vurderes ikke nærmere her.</i>
VIRKSOMHETSBASERT FARE	
Brann/eksplosjon ved industrianlegg	Det er ikke lokalisert slike anlegg i nærheten av tiltaksområdet. Vi forutsetter at brann- og eksplosjonsfarlige stoffer på sykehuset oppbevares beskyttet og i henhold til lover og forskrifter. <i>Temaet vurderes ikke videre her.</i>
Kjemikalieutslipp og annen akutt forurensning	Et sykehus oppbevarer kjemikalier og andre kilder til akutt forurensning. Vi forutsetter at disse oppbevares beskyttet og i henhold til lover og forskrifter. <i>Temaet vurderes ikke videre her.</i>
Transport av farlig gods	Planområdet ligger inntil E6 hvor man forventer at det transporteres farlig gods. Temaet vurderes.
Forurensning i grunn	Det er registrert krigsetterlatenskaper i området. Temaet vurderes.
Elektromagnetisk stråling	Varanger Kraftnett AS har anlegg på området. Temaet vurderes.
INFRASTRUKTUR	
VA-anlegg	Det ligger ikke VA-anlegg på eller i umiddelbar nærhet til planområdet. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
VA-ledningsnett	Det går en vannledning gjennom planområdet i dag. Temaet vurderes.
Trafikksikkerhet	Utredes som eget tema. <i>Vurderes ikke her.</i>
Eksisterende kraftstasjon/ el-forsyning	Tiltaket medfører behov for økt forsyning av kraft til området. Ansvarlig kraftselskap er inne i planprosessen og ivaretar dette sammen med tiltakseier. <i>Temaet vurderes ikke videre her.</i>
Drikkevannskilder	Området ligger ikke i umiddelbar nærhet til drikkevannskilde. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
SÅRBARE OBJEKTER: Anlegg, bygg, natur og kulturområder som er sårbare	
Helse- og omsorgsinstitusjoner	Det ligger ikke andre helse- og omsorgsinstitusjoner i nærheten av tiltaket. <i>Temaet vurderes ikke.</i>

Fare	Vurdering
Viktige offentlige bygg	Det ligger ikke andre viktige offentlige bygg i nærheten av tiltaket. <i>Temaet vurderes ikke.</i>
Kulturminne	Utredes som eget tema. <i>Vurderes ikke her.</i>
Natur	Utredes som eget tema. <i>Vurderes ikke her.</i>
SÆRLIGE FORHOLD	
Støy	Utredes som eget tema. <i>Vurderes ikke her.</i>
Etablering av ny dam Prestvannet	Det er gitt konsesjon for bygging av dam i Prestvannet. Dette vil påvirke Andrevatn. Temaet vurderes.

På bakgrunn av innledende farekartlegging, er følgende temaer vurdert som relevante for vurdering i den etterfølgende sårbarhetsanalysen:

- Ustabil grunn
- Flom i vassdrag
- Vind/ekstremnedbør
- Skog/lyngbrann
- Transport av farlig gods
- Forurensning i grunn
- Elektromagnetisk stråling
- VA-ledningsnett
- Ny dam Prestvannet

4.2 SÅRBARHETSVURDERING

I NS 5814:2008 Krav til risikovurderinger er sårbarhet definert på følgende måte:

"Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen."

I denne analysen graderes sårbarhet slik:

- Svært sårbart
- Moderat sårbart
- Lite sårbart
- Ikke sårbart

4.2.1 Ustabil grunn

Grunnen på planområdet består av torv/myr, tykk marin strandavsetning, bart fjell og morene. Det er ikke kartlagt kvikkleireforekomster.

Området med torv/myr og marin strandavsetning gir indikasjoner på at grunnen kan være ustabil. I tillegg er det ikke gjort detaljerte undersøkelser om det finnes kvikkleire.

Området vurderes som moderat sårbart for ustabil grunn og det gjøres en risikovurdering. Se også vedlegg til planbeskrivelsen «Nye Kirkenes Sykehus – Notat vedrørende grunnforhold, Andrevann» for utfyllende informasjon om grunnforhold.

4.2.2 Flom i vassdrag

Planområdet ligger inntil innsjøen Andrevatn. Det bør vurderes å gjøres flomsoneberegning for innsjøen, og resultatene eventuelt hensyntas i arealdisponeringen. Ved bygging av kritiske samfunnsfunksjoner skal man dimensjonere for å tåle en 1000-årsflom.

Det går også en mindre bekk gjennom planområdet. Denne renner ut i Andrevatn. I forbindelse med bygging av nytt sykehus, skal bekken trolig lukkes en kort strekning, men holdes i hovedsak åpen. Vanngjennomstrømning blir som i dag.

Bekken er liten, og området er ikke preget av store nedbørsperioder. Likevel bør man vurdere å gjøre flomsoneberegninger for bekken slik at det nye løpet legges hensiktsmessig i forhold til slike forhold. Forskning viser at fremtidens klima trolig blir preget av større nedbørsmengder enn i dag, noe som også kan øke flomfare.

Forutsatt at anbefalte tiltak gjennomføres, vurderes området som lite sårbart for flom i vassdrag, og et gjøres ikke en risikoanalyse.

4.2.3 Vind/ekstremnedbør

Planområdet ligger utsatt for vind fra sørøst, som er fremherskende vindretning om vinteren. Dette gjør at sykehusområdet kan være sårbart for snøfokk vinterstid, og sterk vind.

Området vurderes som moderat sårbart for vind/ekstremnedbør, og det gjøres en risikoanalyse.

4.2.4 Skog/lyngbrann

Området vil ha økt skog/lyngbrannfare i utbyggingsfasen på grunn av bruk av varmekilder i byggeprosessen. For å unngå at dette øker faren for brann i området, må man ha tilgjengelige brannslukkingsressurser i denne fasen.

Det er ikke særlige forhold som tilsier at skog/lyngbrannfaren i området øker i sykehusets driftsfase.

Forutsatt at man sikrer brannberedskap, vurderes området som lite sårbart for skog/lyngbrann. Det gjøres ikke en risikoanalyse.

4.2.5 Transport av farlig gods

Planområdet ligger inntil E6, noe som gir en forventning om at det transporteres farlig gods i nærheten av sykehuset.

Årlig mottar DSB 50-60 rapporter om hendelser med transport av farlig gods i Norge. Dette tallet omfatter også hendelser med farlig gods på jernbane. Det er rimelig å anta at hendelser med farlig gods vil forekomme hyppigst i de områdene hvor det fraktes mest gods (rundt de store byene og langs hovedtrafikkårene). I de fleste tilfellene fører en hendelse med farlig gods til akutt utslipp til grunnen. Andelen hendelser hvor det vil oppstå en brann eller eksplosjon er erfaringsmessig svært lav.

Det er ikke grunn til å tro at det transporteres mye farlig gods på strekningen. E6 har sitt nordlige endepunkt i Kirkenes, noe som innebærer at denne delen av europaveien kun har trafikk som skal til og fra Kirkenes. Den inneholder ikke farlige kryss, brå svinger eller andre spesielle risikoforhold. En rundkjøring knytter veien til sykehuset til E6.

Området vurderes som lite sårbart for ulykker med transport av farlig gods. Det gjøres ikke en risikoanalyse.

4.2.6 Forurensning i grunn

Det er registrert krigsetterlatenskaper etter 2. verdenskrig i Andrevatn. Dette er eksplosiver som er dumpet i innsjøen. Det er ikke gjort undersøkelser om det også finnes slik forurensning i grunnen på planområdet. Området er heller ikke kartlagt med hensyn til annen grunnforurensning.

Området vurderes som moderat sårbart for forurensning i grunn, og det gjøres en risikoanalyse.

4.2.7 Elektromagnetisk stråling

Varanger KraftNett AS har anlegg innenfor planområdet. Kraftselskapet må kontaktes for å få utfyllende informasjon om anlegget og ivareta eventuelle hensynssoner.

Det vil også etableres høyspentanlegg og lavspentanlegg i forbindelse med bygging av sykehuset. Også her må utbygger ivareta reglement om hensynssoner for å hindre skadelig elektromagnetisk stråling.

Forutsatt at hensynssoner ivaretas, vurderes området som lite sårbart for elektromagnetisk stråling. Det gjøres ikke en risikovurdering.

4.2.8 VA-ledningsnett

Det går i dag en 500 mm vannledning gjennom planområdet. Sør-Varanger kommune har allerede påpekt at denne må håndteres av tiltakshaver, i prinsippet omlegges. Plan for omlegging skal godkjennes av kommunen.

Forutsatt at vannledningen håndteres, vurderes området som lite sårbart for påvirkning på eksisterende VA-ledningsnett. Det gjøres ikke en risikovurdering.

4.2.9 Ny dam Prestvannet

Det er gitt konsesjon for å bygge ny dam i Prestvannet. Dette kan påvirke Andrevatn og området rundt ved at Andrevatn får lavere vannspeil enn i dag. Konsesjonen innebærer at nivået på Andrevatn kan variere mellom 45,55 høyest og 44,55 lavest. Beregninger for hvor vannet legger seg i landskapet på disse nivåene må legges inn i utbyggingsplanene for sykehuset.

I tillegg vil et dambrudd gi konsekvenser for Andrevatn og området rundt. Det er tiltakshaver for dam sitt ansvar å utføre dambruddsbølgeberegninger for dammen. Resultatene må hensyntas i arealdisponeringen.

Området vurderes i dag som lite sårbart for forhold knyttet til ny dam i Prestvannet. Arealdisponeringen for området må imidlertid hensynta beregninger for fremtidig nivå på Andrevatn og dambruddsbølgeberegninger for den nye dammen. Det gjøres ikke en risikoanalyse.

5 Konklusjon og anbefalinger

5.1 KONKLUSJON

I forbindelse med reguleringsplan for Nye Kirkenes sykehus er det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Analysen er tilpasset plannivået i reguleringsområdet og planområdets kompleksitet.

Det ble gjennom fareidentifikasjonen identifisert en del relevante faretemaer; ustabil grunn, flom i vassdrag, vind/ekstremnedbør, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, forurensning i grunn, VA-ledningsnett, elektromagnetisk stråling og ny dam Prestvannet. For disse ble det gjennomført sårbarhetsanalyser. For temaene flom i vassdrag, skog/lyngbrann, transport av farlig gods, elektromagnetisk stråling, VA-ledningsnett og ny dam Prestvannet ble sårbarheten vurdert som liten til middels forutsatt at identifiserte tiltak blir gjennomført. Disse tiltakene er oppsummert i kapittel 5.2. Det ble ikke gjort risikoanalyse. For temaene ustabil grunn, vind/ekstremnedbør og forurensning i grunn ble det gjennomført risikoanalyser. Alle disse tre temaene havnet i rød risikokategori. For ustabil grunn og forurensning i grunn er dette mye grunnet stor usikkerhet. Alle disse temaene er det nødvendig og mulig å sterkt redusere risikoen for ved å gjennomføre nødvendige tiltak identifisert i risikoanalysene og oppsummert i kapittel 5.2.

5.2 RISIKO- OG SÅRBARHETSREDUSERENDE TILTAK

Ustabil grunn	Tiltakshaver må gjennomføre grundige grunnundersøkelser. Tiltakshaver må videre tilpasse utbyggelsesplaner i henhold til resultatene av undersøkelsene.
Flom i vassdrag	Tiltakshaver må sørge for at det gjennomføres flomsoneberegninger for innsjø og bekk. Nytt sykehus skal dimensjoneres for å tåle en 1000-årsflom.
Vind/ekstremnedbør	Tiltakshaver må vurdere konsekvensreducerende tiltak mht. vind fra sørøst og konsekvenser for ambulansetransport og helikoptertransport.
Skog/lyngbrann	Tiltakshaver må sørge for å ha tilgjengelig brannberedskap i byggefasen.
Forurensning i grunn	Det må gjennomføres grundige undersøkelser for å avdekke eventuelle krigsetterlatenskaper i grunnen. Håndtere disse på forsvarlig måte. Dette arbeidet er fullført og ingen farlige eksplosiver identifisert. Varsomhet er likevel anbefalt i det videre arbeidet.

Elektromagnetisk stråling	Tiltakshaver må ivareta hensynssoner ved høyspentanlegg. Involvere Varanger KraftNett AS i den videre prosjekteringen (iht. høringsuttalelse fra VKN AS).
VA-ledningsnett	Tiltakshaver må utarbeide plan for omlegging av eksisterende vannledning gjennom planområdet. Planen skal godkjennes av Sør-Varanger kommune. I tillegg må tiltakshaver i samarbeid med vannverket utarbeide plan for hvordan man skal utvikle VA-ledningsnett for å forsyne det nye sykehuset i anleggsperioden og driftsperioden.
Ny dam Prestvannet	Arealdisponeringen må hensynta beregninger om fremtidig nivå på Andrevatn og konsekvenser ved dambrudd i ny dam.

Vedlegg I – Risikovurderinger

Hendelse 1 – Ustabil grunn

Drøfting av sannsynlighet:

Ustabil grunn kan føre til utglidninger og skred. Grunnforholdene i området tilsier at det kan oppstå ustabilitet. Særlig gjelder dette området på og rundt myra. I tillegg er det ikke gjort undersøkelser om det finnes kvikkleire. Sannsynligheten for ustabil grunn og utglidninger øker når man gjør inngrep i naturen. Bygging av Nye Kirkenes sykehus er et stort inngrep som innebærer omfattende graving og endring av belastning på grunnen i området.

Det vurderes som sannsynlig at bygging av Nye Kirkenes sykehus kan medføre ustabilitet i grunnen i området. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til dette, og grundige undersøkelser. Bygging av nytt sykehus må gjøres på sikker måte i henhold til resultatene av grunnundersøkelsene. Slik kan man hindre utglidninger og skred som følge av utbyggingen.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: I byggefasen utglidninger føre til skade på mennesker som arbeider på området. Dødsfall er mindre sannsynlig. Etter at sykehuset er ferdig bygget og fylles opp av pasienter og ansatte vil utglidninger kunne gi store konsekvenser for liv og helse. En faktor er også her at pasienter ikke kan flyttes på i løpet av kort tid, noe som kan øke konsekvensene ytterligere.

Miljø: Utglidninger/skred vil trolig hovedsakelig gi lokale konsekvenser. I tillegg kan Andrevatn berøres. Konsekvensene for miljø vurderes som små.

Materielle verdier: Utglidninger/skred kan gi store materielle konsekvenser dersom det gir skader på nytt sykehus, eksisterende og fremtidig vei, og pasienter må flyttes til andre sykehus.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X				X					X	
Materielle verdier			X						X				X

Hendelse 2 – Vind/ekstremnedbør

Drøfting av sannsynlighet:

Vind fra sørøst er dominerende i dette området om vinteren. Området ligger relativt utsatt for denne. Forskning viser også at fremtidens klima trolig blir preget av hyppigere forekomst av sterk vind og storm. Sannsynligheten for sterk vind som kan gi negative konsekvenser dersom dette ikke hensyntas, er derfor vurdert som stor.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Sterk vind kan føre til problemer med helikoptertrafikk. Sterk vind med snøfokk kan skape problemer for helikoptertrafikk og ambulansetransport. I ytterste konsekvens kan dette føre til tap av menneskeliv. Konsekvensene anses derfor som opp mot store. Det er imidlertid mulig å sterkt redusere konsekvensene av sterk vind ved å bygge inn løsninger som gir le for vinden på kritiske områder.

Miljø: Sterk vind vil ikke føre til miljøskader.

Materielle verdier: Sterk vind kan føre til mindre materielle skader.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse				X					X				X
Ytre miljø				X		X						X	
Materielle verdier				X		X						X	

Hendelse 3 – Forurensning i grunn

Drøfting av sannsynlighet:

Det er registrert rester av eksplosiver fra 2. verdenskrig i Andrevatn. Området rundt er ikke kartlagt, og det vurderes som moderat sannsynlig at det også kan forekomme slik forurensning i grunnen på planområdet.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Dersom det finnes udetonerte eksplosiver i grunnen kan konsekvensene for liv og helse være store. Ved å gjennomføre undersøkelser av grunnen og håndtere eventuelle eksplosiver/annen forurensning på en forsvarlig måte, vil konsekvensene sterkt reduseres.

Miljø: Kun lokale konsekvenser.

Materielle verdier: Kun mindre konsekvenser.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X						X	
Materielle verdier			X			X						X	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Hanne Kildemo Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 24.10.2012
Arkivkode: K1-1	Arkivsaksnr.: 12/1641
Saksordfører: I Rådet for likestilling av funksjonshemmede: Agnar Jensen	

SAKSGANG

Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	06.11.2012	018/12
Utvalg for plan og samferdsel		

SYDVARANGER GRUVE AS: PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutredning, MERKNADSBEHANDLING

Vedlagte dokumenter:

Nr.	Dok.dato	Tittel
1	22.10.2012	SYDVARANGER GRUVE AS PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutredning

Dokumenter i saken:

<u>Dok.dato</u>	<u>Type</u>	<u>Avsender/mottaker</u>	<u>Tittel</u>
01.06.2012	U	Sametinget; Finnmark	KULTURMINNEUNDERSØKELSER IFM PLANPROGRAM FOR
11.06.2012	I	Sydvaranger Gruve AS	FORSLAG TIL PLANPROGRAM SYDVARANGER GRUVE AS
12.06.2012	I	Sydvaranger Gruve AS	REFERAT FRA DIALOGKONFERANSE 2 - SYDVARANGER GRUVE

21.06.2012	U	Saksbehandler Vegar Trasti	MELDING OM VEDTAK FRA UTVALG FOR PLAN OG SAMFERDSEL 21.06.12:
21.06.2012	U	93 mottakere...	VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN/HØRING AV: SYDVARANGER
22.06.2012	I	Sametinget	VEDR. HENDVENDELSE OM KULTURMINNE UNDERSØKELSER IFM PLANPROGRAM
24.07.2012	U	Inare kommune; Pechenga rajon	VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV: SYDVARANGER GRUVE AS:
24.07.2012	I	Fiskedirektoratet	OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENSTREDDING - HØRINGSSVAR
17.08.2012	U	SYDVARANGER GRUVE AS	FORSLAG TIL SAMARBEIDSAVTALE FOR UTARBEIDELSE AV OMRÅDEREGULERING
22.08.2012	I	Mattilsynet	UTTALELSE TIL FORSLAG OM PLANPROGRAM FOR
22.08.2012	I	Direktoratet for mineralforvaltning	OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING FOR
22.08.2012	I	Statens Vegvesen	UTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE - OMRÅDEREGULERING
23.08.2012	I	Sametinget	UTTALELSE VEDR. VARSEL OM OPPSTART, OG HØRING AV PLANPROGRAM FOR
27.08.2012	U	Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	VEDRØRENDE FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR SYDVARANGER
27.08.2012	I	Kystverket Troms og Finnmark	SVAR FRA KYSTVERKET - VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV
29.08.2012	I	Finnmark Fylkeskommune	VEDR. VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN/HØRING AV
29.08.2012	I	Gunnar Naturvernforbundet i	SØKNAD OM FORLENGELSE AV HØRINGSFRIST
30.08.2012	I	Grubebyens venner v/Inger J. Lysfjord	INNSPILL - SYDVARANGER GRUVE AS - OMRÅDEREGULERING OG
30.08.2012	I	Norges Fiskarlag	ANMODNING OM UTSATT FRIST FOR INNSPILL - PLANPROGRAM FOR
31.08.2012	I	Inari kommune	UTTALELSE OM FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
31.08.2012	I	FNF Finnmark	HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM SYDVARANGER GRUVE
31.08.2012	I	Sweco Norge AS	MERKNAD TIL FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
31.08.2012	I	Folkeaksjonen mot giftutslipp i	KOMMENTAR DOBLING SVG
31.08.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM -
31.08.2012	U	Naturvernforbundet	VEDRØRENDE SØKNAD OM FORLENGELSE AV FRIST FOR UTTALELSE TIL
31.08.2012	U	Norges Fiskarlag	VEDRØRENDE SØKNAD OM FORLENGELSE AV FRIST FOR UTTALELSE TIL

03.09.2012	I	Naturvernforbundet i Sør-Varanger	HØRINGSUTTALELSE - PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED
03.09.2012	I	Jernbaneverket	UTTALELSE TIL VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAM
04.09.2012	I	Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED
05.09.2012	I	Norges Fiskarlag	HØRINGUTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
07.09.2012	I	Norges vassdrags- og energidirektorat	INNSPILL TIL VARSEL OM PLANOPPSTART SAMT HØRING PLANPROGRAM FOR
07.09.2012	I	Havforskningsinstituttet	SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
13.09.2012	I	Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag v/	UTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
13.09.2012	I	Sør-Varanger KrF v/Astrid A Daniloff	HØRINGSNOTAT - SYDVARANGER GRUVE AS: FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
14.09.2012	I	Bjørn Celius	SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
16.09.2012	I	Sør-Varanger Venstre v/Stian	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS, FORSLAG TIL PLANPROGRAM
20.09.2012	I	Norsk-finsk grensevassdragskom	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE: PLANPROGRAM FOR
26.09.2012	I	Statens jernbanetilsyn	HØRINGSUTTALELSE PLANPROGRAM FOR SYDVARANGER GRUVE AS

Kort sammendrag:

Sydvaranger Gruve AS har fått utarbeidet planprogram for områderegulering med konsekvensutredning med det mål å utrede muligheten for en fordobling av gruvas produksjon. Planprogrammet er utarbeidet på bakgrunn av tidligere vedtak i kommunestyret. Det er avholdt to dialogkonferanser innledningsvis med det mål å få fram problemstillinger som organisasjoner og befolkningen i Sør-Varanger er opptatt av i forbindelse med videre utvikling av Sydvaranger Gruve AS. I tillegg er det holdt møter med offentlige høringsinstanser. Forslag til planprogram ble presentert for det Regional Planforum i Vadsø 31. mai 2012.

Planprogrammet skal i henhold til forskriften om konsekvensutredning, § 6 «gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som ansees viktig i forhold til miljø og samfunn. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives og det skal framgå hvordan disse er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet.»

Forslag til planprogram ble behandlet i Utvalg for plan og samferdsel 21. juni 2012, under sak nr. 081/12. Det ble fattet følgende vedtak:

I medhold av plan- og bygningslovens §§ 12-8 og 12-9, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 vedtar utvalg for plan og samferdsel å varsle oppstart av planarbeidet og at

Sydvaranger Gruve AS: Forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning, planID 20122008 og 2012009 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst 10 uker.

Begrunnelse:

Kommunestyret har tidligere gitt sin tilslutning til gruvedriften men satt som forutsetning at ved en økning av produksjonen og med tilhørende økning av utslippet ut over gitte tillatelser, så skal det gjennomføres planlegging med konsekvensutredning av tiltaket i henhold til Plan- og bygningsloven. Utvalget støtter seg kommunestyrets tidligere vedtak og til administrasjonens vurderinger over. På grunn av sakens omfang og ferieavviklinger i høringsperioden ønskes denne forlenget med minst 4 uker fra lovens krav (pbl. § 12-9 og KU-forskriftens § 7).

Sydvaranger Gruve AS sitt forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning legges her fram for behandling etter plan- og bygningsloven, revidert i henhold til forslag til merknadsbehandling.

Faktiske opplysninger:

Sydvaranger Gruve AS har fått utarbeidet *Sydvaranger Gruve AS: Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning*, med det mål å utrede muligheten for en fordobling av gruvas produksjon gjennom en planprosess i henhold til plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredning.

I kommunestyrets vedtak i møte 7. oktober 2009 under sak 059/09 – *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* – ble det fattet blant annet følgende vedtak:

«.....»

7. Kommunestyret anbefaler at SFT om å åpne for bruk av flotasjon innenfor gjeldende utslippstillatelse på 7 millioner tonn malm. (SFT vedtak av 23.04.2008). Kommunestyret gjør oppmerksom på at økt utslipp ut over 7 millioner tonn malm, vil kreve konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningsloven. ....»

Søknaden om bruk av flotasjonsmidler ble senere trukket tilbake av Sydvaranger Gruve AS.

8. januar 2011 henvendte Sydvaranger Gruve AS seg til kommunen. Bakgrunnen for henvendelsen var et ønske om å gi en orientering om selskapets planer og en invitasjon til kommunen om et samarbeid for utarbeidelse av planer med konsekvensutredning for selskapets videre utvikling. Ønske om samarbeid var ut fra plan- og bygningslovens krav om at kommunen vil være formell eier av de plantyper som er aktuelle å benytte i den sammenheng.

Sydvaranger Gruve AS ble på bakgrunn av søknaden og kommunens behandling i sak nr. 059/09- *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* gitt midlertidig utslippstillatelse til 1. mai 2012 for å teste ut virkningene av nye flokkuleringskjemikalier.

Plansamarbeidet mellom Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS for utarbeidelse av planer med konsekvensutredning knyttet til selskapets ønske om en fordobling av produksjonen, ble etablert våren 2011. Sør-Varanger kommune presenterte for drøftelse forslag til planopplegg ovenfor Finnmark fylkeskommune og Fylkesmannen i møter i Vadsø 31. mars 2011. Det ble gitt positive tilbakemeldinger til opplegget.

12. mai og 14. november 2011 ble det holdt to åpne dialogkonferanser i Kirkenes der innbyggere, foreninger og organisasjoner i Sør-Varanger ble invitert til å delta. Målet med konferansene var

- Å rette søkelyset på alle aspekter og utfordringer som en ønsket produksjonsøkning vil føre med seg
- Å bidra til å foreslå løsninger på utfordringene og mulighetene som ligger i en slik produksjonsøkning. Dette gjelder både for bedriften selv og de samfunnsmessige konsekvenser av virksomheten.

Det kom inn totalt 188 problemstillinger som vil bli behandlet i tilknytning til konsekvensutredningen.

25. april 2012 fattet kommunestyret under sak 036/12 - *Sydvaranger Gruve AS – Høringsuttalelse for søknad om utslippstillatelse til sjødeponi i Bøkfjorden* – følgende vedtak:

Kommunestyret i Sør-Varanger går inn for at Sydvaranger Gruve AS skal gis tillatelse til å slippe ut inntil 10 tonn av flokkuleringsmidlet Magnafloc LT 38 og inntil 50 tonn Magnafloc 10 til Bøkfjorden.

Sør-Varanger kommune vil at det skal knyttes svært strenge krav til utslippstillatelsen:

- *Utslippstillatelsen gis tidsbegrenset fram til 01.01.2016. En eventuell forlengelse fra 01.01.2016 må ses i forhold til resultatet av miljøovervåknings-program, utredning av alternative deponiløsninger og kartlegging av fysiske og miljømessige konsekvenser.*
- *Sydvaranger Gruve (SVG) skal videreføre miljøundersøkelser for å dokumentere kjemikalienes miljømessige virkning på Bøkfjorden gjennom et seriøst oppfølgingsprogram for NIVA-undersøkelsen i 2011.*
- *Det må særlig legges vekt på å dokumentere nedbrytningstid av stoffet polyDADMAC og eventuelle reaksjoner med andre stoffer under nedbrytningstiden.*
- *Fagekspertise må kobles inn i miljøundersøkelsesprogrammet.*
- *SVG skal arbeide for å få fram forskningsresultater på metoder for opprydding, Revegetering og reetablering av liv i deponiområdet så raskt som mulig etter endt drift.*
- *SVG skal arbeide seriøst med å primært finne alternative løsninger for bruk av Magnafloc LT 38, til mer miljøvennlige flokkuleringsstoffer.*
- *SVG skal utrede muligheter for å opprette et landdeponi for avgangen.*

24. mai 2012 ble Sydvaranger Gruve AS gitt utslippstillatelse fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) for bruk av flokkuleringskjemikalierne Magnafloc 10 og Magnafloc LT 38. Tillatelsen er betinget av et omfattende oppfølgingsprogram over år for å måle langtidseffekten knyttet til bruk av flokkuleringskjemikalierne.

På bakgrunn av et utkast til planprogram anmodet Sør-Varanger kommune fylkeskommunen om å arrangere en Regional Plankonferanse for drøftelse av utkastet. Slik plankonferanse ble holdt i Vadsø 31. mai 2012 der Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS presenterte problemstillinger knyttet til utkast til planprogram. En rekke fagpersoner som representerte fylkeskommunen, fylkesmannen, statlige virksomheter og Sametinget var til stede. Gjennom samtaler og drøftelser med de ulike fagmyndigheter ble det gitt tilbakemeldinger til utkastet til planprogram. Merknadene er innarbeidet i forslaget som nå fremmes.

Sydvaranger Gruve AS: Forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning.

Planprogram skal i henhold til forskrift om konsekvensutrednings § 6 «gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som ansees viktig i forhold til miljø og samfunn. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives og det skal framgå hvordan disse er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet.»

I planprogrammet er planområdet delt i to områder:

- Planområde 1 omfatter området i Bjørnevatn mellom Pasvikelva og Langfjorden, området langs jernbanen mellom Bjørnevatn og Kirkenes samt fabrikkområdet i Kirkenes (planID 2012008).
- Planområde 2 omfatter Bøkfjorden fra Kirkenes ut til Varangerfjorden samt ytre deler av Korsfjorden (planID 2012009).

Planprogrammet legger opp til at det i konsekvensutredningen skal gjøres vurderinger av hvordan tiltaket influerer på tilstøtende områder, det vil si influensområder som ligger utenfor områdereguleringsplanområdene.

Planprogrammet legger til grunn at det blir konsekvensutredet for både sjødeponi og landdeponi. Planprogrammet legger i hovedsak opp til å utrede deponiløsninger for den fordoblede produksjon med økt avgangsmengde i tillegg til dagens sjødeponi. Dette framstilles som alternativ 1 og 2 i planprogrammets kapittel 2.2. Det er i forbindelse med utarbeidelsen av planprogram gjort forarbeid for alternative løsninger for deponi og lokalisering av verk for fordoblet produksjon. Dette framkommer av planprogrammets kapittel 6.

Administrasjonen forutsetter at Kommunestyret setter seg inn i planprogrammet og vil derfor ikke gjengi dette i detalj.

Vurderinger:

Etter administrasjonens vurdering er planprogrammet utarbeidet i henhold til plan- og bygningslovens § 4-1 og forskrift om konsekvensutrednings § 6. Planprogrammet redegjør slik administrasjonen ser det for formålet med planarbeidet på en tilfredsstillende måte. De problemstillinger som stilles i planprogrammet ansees av administrasjonen som dekkende i forhold til å utrede konsekvenser for miljø og samfunn. Slik administrasjonen ser det legger planprogrammet til rette for at relevante og realistiske alternativer kan vurderes. Etter administrasjonens vurdering er opplegget for medvirkning tilstrekkelig beskrevet i planprogrammet.

Etter administrasjonens vurdering er også innkomne høringsuttalelser og merknader hensyntatt for den videre behandling av planprogrammet og en eventuelt videre planprosess.

Ut fra en samlet vurdering anbefaler administrasjonen at *Sydvaranger Gruve AS: Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning, sist revidert 22. oktober 2012* vedtas behandlet etter plan- og bygningslovens § 12-9 samt forskrift om konsekvensutredning.

Innkomne høringsuttalelser til Sydvaranger Gruve AS sitt forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredninger

Planprogrammet skal fastsettes av kommunen etter at høringsuttalelsene er gjennomgått, kommentert og endringer tatt inn i planprogrammet. Planprogrammet blir deretter et grunnlag for konsekvensutredningene som skal utarbeides i forbindelse med reguleringsplanen. Kommentarer under går til innspill og merknader som knytter seg til innholdet i utredningsoversikten/krav til konsekvensutredningene, bruk av området som foreslås og konkretisering av tiltak.

Forslag til planprogram var lagt ut til offentlig ettersyn i en forlenget periode, 21. juni – 3. sept. 2012, på grunn av ferietid. Sør-Varanger kommune holdt et offentlig orienteringsmøte om forslag til planprogram 11. sept. 2012. I møtet signaliserte kommunen at alle høringsuttalelser som kom kommunen i hende innen 17. sept. 2012 ville bli tatt med i merknadsbehandlingen. Alle innkomne merknader er tatt med i behandlingen – også merknader registrert så sent som 1. okt. 2012.

Uttalelsene/merknadene/korrespondanse er nummerert fortløpende ettersom de er mottatt av kommunen. I rådmannens merknadsbehandling er det innledningsvis gitt et sammendrag av den enkelte uttalelse.

Uttalelse foreligger fra:

Løpenr.	Instans	Brevdato	Journalført
1	Fiskeridirektoratet	24-07-12	01-08-12
2	Statens vegvesen	16-08-12	23-08-12
3	Mattilsynet	22-08-12	23-08-12
4	Direktoratet for mineralforvaltning	22-08-12	23-08-12
5	Sametinget	23-08-12	29-08-12
6	Grubebyens venner	30-08-12	31-08-12
7	Inari Kommune	31-08-12	31-08-12
8	Forum for natur- og frilufsliv i Finnmark	31-08-12	31-08-12
9	Fylkesmannen i Finnmark	31-08-12	31-08-12
10	Bergen Group Kimek AS (v/Sweco)	31-08-12	04-09-12
11	Naturvernforbundet i Sør-Varanger	03-09-12	04-09-12 *
12	Jernbaneverket	03-09-12	04-09-12 *
13	Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorde	30-08-12	04-09-12 *
14	Kystverket Troms og Finnmark	27-08-12	04-09-12 *
15	Norges Fiskarlag	04-09-12	06-09-12 *
16	Finnmark Fylkeskommune	29-08-12	07-09-12 *
17	Havforskningsinstituttet	07-09-12	07-09-12 *
18	Reindriftsforvaltningen	04-09-12	10-09-12 *
19	Norges vassdrags- og energidirektorat	07-09-12	10-09-12 *
20	Krf Sør-Varanger	13-09-12	17-09-12 *
21	Sør-Varanger Sjøfiskarlag	13-09-12	17-09-12 *
22	Bjørn Celius	14-09-12	17-09-12 *
23	Sør-Varanger Venstre	16-09-12	17-09-12 *
24	Norsk-Finsk Grensevassdragskommisj	20-09-12	20-09-12
25	Statens Jernbanetilsyn	26-09-12	01-10-12

(* iht utsatt frist)

Sammen drag av uttalelsene med rådmannens kommentarer. Det meste av uttalelsene gjelder detaljeringer og presiseringer innenfor de mer generelle formuleringer i forslaget til planprogram. Der dette er kommentert med «tas til orientering», betyr det at detaljeringene vil inngå som del av grunnlaget for tema utredningene.

1 Fiskeridirektoratet, region Finnmark (FIF) – L. nr. 1

- FIF er positiv til at det skal vurderes andre alternative deponiløsninger enn sjødeponi. FIF er derfor mer positiv til utbyggingsalternativ 2: Nytt anlegg ved Bjørnevatn. Høringsuttalelsen er derfor rettet mot alternativ 1, hvor all avgangsmasse skal deponeres i Bøkfjorden.
- Hele Bøkfjorden er et fiskeområde. Vedlagt kart viser registreringer gjort av FIF i og utenfor planområdet.
- Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet (HI), Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning og Mattilsynet har gitt innspill til Fiskeri- og Kystdepartementet til fremtidig strategi for mineralnæringen om hva en KU for sjødeponi bør inneholde:

Fiskebestander og fiskeri

- Det er viktig at fiskebestander og fiskeri blir godt utredet. KU bør inneholde en vurdering av eventuelle effekter av deponeringen på gytefelt i umiddelbar nærhet til planområdet.
- FIF har registrert gytefelt for torsk samt bruk av passive og aktive redskap i og rett utenfor planområdet. (Usikkert om det er gytefelt for kysttorsk eller skrei). Havforskningsinstituttet skal verifisere og kartlegge gytefelt basert på FIF sine registreringer, dette er ennå ikke gjort i Finnmark.
- FIF understreker at hele Bøkfjorden er et svært viktig fiskeområde for kongekrabbe og at kongekrabben er vedtatt forvaltet som en fornybar ressurs i Øst-Finnmark.

Påvirkningene på tidligere livsstadier av marin fisk

- Effekter av deponiet på tidlige livsstadier av fisk ansett som sårbare, må utredes i KU.
- En kartlegging av egg, larver og juvenil fisk bør tas med i KU.
- Kartlegging av plankton må tas med i KU da fiskelarver er avhengig av plankton for å overleve.

Havbruk og nasjonal laksefjord

- Effekter fra deponiet på landanlegget for Røye ved Ropelv og slaktermerder ved Jakobsnes må vurderes i KU.
- KU må utrede effekter av deponiet på laksen og vurdere deponiet i henhold til verneplan for Neidenelven som et nasjonalt elvevassdrag. Bøkfjorden er sammen med Neidenfjorden og Kjølffjorden nasjonal laksefjord.

Bunnhabitater

- I KU bør man vurdere og visuelt utrede eventuelle bunnhabitater i planområdet, eksempelvis tareskog og koraller. HI har begynt en kartlegging av bunnhabitater ved MARENO-programmet, men dette er ikke gjort i Finnmark.

Strømmålinger, modellering, partikler og partikkelspredning

- I KU er det viktig å utføre strømmålinger og modelleringer på hvordan avgangsmassen vil spre seg; fra begge utslippspunkt. Målinger må utføres på tilstrekkelig antall punkter og dyp og i tidsintervall som inkl. hele året slik at ytterpunkter i vannbevegelsen bli inkludert.
- Det bør utføres modellering av spredning av avgangsmassene og synkeegenskapene til partiklene.
- Det bør utføres forsøk på fisk som viser hvordan de blir påvirket av partiklene.
- FIF ønsker en visualisering av deponiet i dag og hvordan det vil bli i fremtiden ved forskjellige tidsintervall f.eks. 5, 10 og 20 år fra i dag.

Kjemikaliebruk og effektene av disse

- Kjemikaliebruk og effektene av disse på fisk og andre marine organismer må utredes.
- Deponiets effekter på marine organismer, spesielt kongekrabbe er vesentlig å utrede.

Økonomisk og samfunnsmessig nytte

- Det er viktig å gjøre en økonomisk og samfunnsmessig analyse av utbyggingen. Denne bør inkludere verddivurdering av de marine næringene som helhet: yrkesfiske, fritidsfiske, turistfiske og havbruk.
- Analysen bør ta høyde for eventuelle økonomiske tap dersom fangstområder går tapt. En verddivurdering må også inneholde historiske data.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til etterretning.*

- *I tilknytning til utredningene under kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø – vil effekten av deponiet på tidlige livsstadier av fisk, plankton, landanlegg for røye, laks, verneplan for Neidenelva, m.m. bli vurdert.*
- *Kartlegging av plankton gjennomføres i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*
- *I tilknytning til kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser bli gjennomført.*
- *Arbeidet med strømmålinger, modellering og partikkelspredning tilpasses behovet ut fra at det er vesentlige konsekvenser som skal utredes.*
- *Effekten av kjemikaliebruk på fisk og andre marine organismer vurderes i tilknytning til kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Det vil i plansammenheng bli trukket opp rammer for deponiets videre utvikling. Disse rammer skal fastsettes i områdereguleringsplanen,*
- *Det vil i plansammenheng også bli vist en visualisering av deponiet slik det er i dag og hvordan deponiet forventes å utvikle seg.*

2 Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) – L.nr. 4

- DMF finner det nødvendig med en et avsnitt med definisjoner og presisering av ord og uttrykk. I planprogrammet er begreper og uttrykk blandet sammen noe som skaper forvirring.
- Direktoratet anbefaler at det fremstilles et enkelt flytskjema med tilhørende begreper. F.eks.:
  - (Jern)malm + gråberg = Bergfangst
  - (Magnetitt)konsentrat + avgang = (Jern)malm
- Det bør presiseres at planen omfatter en økning inntil det dobbelte av mengde magnetittkonsentrat, basert på dagens kjennskap til malmressurser.
- Det bør vurderes i hvilken grad mengde bergfangst blir påvirket av økningen av mengde magnetittkonsentrat, basert på dagens kjennskap til malmressurser.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

3 Statens jernbanetilsyn – L.nr. 25

- Statens jernbanetilsyn har ikke funnet grunn for å komme med bemerkninger til høring vedrørende planprogram for Syd-Varanger gruve AS.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

4 Fylkesmannen i Finnmark – L.nr. 9

Planprogrammet generelt

- Planprogrammet bør kort redegjøre for forholdet mellom varslet planarbeid og nasjonale miljømål. Nasjonale miljømål for arealforvaltning, friluftsliv med mer er gitt i st.meld. nr. 26 (2006–2007) «Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand».

- Etter fylkesmannens vurdering kan planarbeidet komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. Viser her til at Bøkfjorden har status som nasjonal laksefjord.
- Fylkesmannen ber kommunen stille krav om følgende veiledere benyttes i utredningsarbeidet:
  - Statens vegvesens håndbok 140 Konsekvensanalyser
  - Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker
- Fylkesmannen anmoder om at det stilles krav om at eventuelle områder for biologisk mangfold skal gjøres tilgjengelig for innlegging i offentlige registreringssystemer for biologisk mangfold, bl.a. i Direktoratet for naturforvaltning (DN) sin Naturbase. Data må produseres på digital form med egenskapstabeller og kartfiler i SOSI eller shape-format. Data skal oversendes fylkesmannen som vil gjøre dataene tilgjengelige gjennom Naturbase og Artsdatabankens artskart.

Merknader til planprogrammet

- Fylkesmannen anbefaler at kommunen jobber mer med forslaget til planprogram. Det må komme klart frem av planprogrammet hva som skal utredes og hvilke metoder som skal brukes.
- Fylkesmannen har ikke innvendinger til den foreslåtte planavgrensningen som en hensiktsmessig grense for reguleringsplanvedtak.

7.1 Naturmiljø:

- Det må fremgå av planprogrammet at konsekvenser for naturmiljø skal utredes. I planprogrammet er det skrevet bør flere steder.
- Det er ikke tilstrekkelig kun med innhenting av eksisterende kunnskap i forbindelse med konsekvensutredningen. Det må stilles krav om ny kartlegging av naturtyper.
- Konsekvensutredningen må gi et tilfredsstillende grunnlag for å vurdere et kommende planforslag i henhold til bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. naturmangfoldlovens § 7.
- Bøkfjorden inngår som nasjonal laksefjord, for disse gjelder følgende beskyttelsesregime:

"Virksomhet som innebærer risiko for alvorlig forurensning som kan skade villaksen tillates ikke", Jf. St. prp. nr. 32 (2006-2007) kapittel 6.3.
- Laksen gis særlig beskyttelse mot akutt forurensning. På grunn av resipientens status som nasjonal laksefjord, må utredningene derfor belyse eventuelle uhellsscenarioer som kan skade villaksen. Vurderingen vil ta utgangspunkt i formaliserte miljørisikoanalyser, der særlig sannsynligheten for utslipp (utslippsfrekvens), utslippets omfang og konsekvensene for villaksen (tilstedeværelse, eksponering, skadeomfang og restitusjonstid) vil stå sentralt.
- Etter proposisjonen skal ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp reguleres på vanlig måte etter forurensningsloven. Beskyttelsesregimet for nasjonale laksefjorder er derfor ikke nødvendigvis til hinder for å gi tillatelse til slike utslipp. Etersom laksen, etter proposisjonen, skal sikres en særlig beskyttelse i nasjonale laksefjorder, så må forurensningsmyndigheten like fullt gjøre en vurdering om driftsutslippet kan utgjøre en uakseptabel påvirkning på laks. Utredningene må derfor også belyse konsekvenser for laks av ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp.
- Forurensningsmyndigheten må videre gjøre en vurdering av utslippets potensial for påvirkning av all anadrom fisk. Særlig laks, men også sjøørret og sjørøye, er viktige naturressurser for befolkningen i det berørte området, som grunnlag for både nærings- og fritidsaktiviteter. Disse artenes livssyklus og vandringsmønstre medfører dessuten at eventuelle skadelige effekter for anadrome fiskebestander kan gi

konsekvenser for innbyggere også i våre naboland Finland og Russland. Utredningene må derfor belyse konsekvenser for anadrom fisk av ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp.

7.3 Landskapsbildet:

- Vi anmoder om at Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren sin *"Veileder – Fremgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi – Versjon februar 2010"* blir benyttet i landskapsanalysen. Vi ber dere legge vekt på en god analyse av landskapskarakter og sårbarhet, konsekvenser og avbøtende tiltak. Det må gjennomføres gode visualiseringer av tiltakene og hvordan de fremtrer i landskap fra forskjellige steder og til forskjellige årstider. Vår erfaring tilsier at fotomontasjer og terrengmodeller utfyller hverandre.

7.4 Utslipp til grunn og vann og 7.5 Utslipp til sjø:

- Med henvisning til vannforskriftens bestemmelser i planprogrammet, mener Fylkesmannen at utredningene må være dekkende for alle naturlige vannforekomster som påvirkes i vesentlig grad, enten gjennom utslipp, vannuttak eller fysiske inngrep.
- Vannforskriftens § 12 gir rammer for ny aktivitet og nye tiltak som vil kunne medføre forringelse av miljøtilstanden i berørte vannforekomster. Rammene er spesifisert gjennom hva som regnes som akseptabel miljøpåvirkning – vurdert etter et klassifiseringssystem for miljøtilstand i vann. Denne vurderingen skjer på vannregionnivå, og det følger av Fylkesmannens embetsoppdrag at vi er ansvarlige for koordinering og kvalitetssikring av arbeidet med miljøfaglig beslutningsgrunnlag etter vannforskriften. Videre følger det av embetsoppdraget at Fylkesmannen skal vurdere om vannforskriftens § 12 og naturmangfoldlovens mål og prinsipper er oppfylt i prioriterte plan- og KU-saker som angår vannmiljø.
- Det er Fylkesmannens vurdering at tiltakshaver må fremskaffe en oversikt over hvilke vannforekomster som kan bli påvirket, i en slik grad at økologisk eller kjemisk tilstand forringes. Disse vannforekomstene må kartlegges i henhold til vannforskriftens vedlegg V, klassifisering og overvåking, slik at dagens tilstand kan bestemmes. Videre må det gjøres en vurdering av graden av tilstandsforringelse som forventes, og hvorvidt dette vil komme som en følge av utelukkende fysiske inngrep, kjemisk påvirkning, eller en kombinasjon av disse. Dersom påvirkningen av vannmiljøet helt eller delvis er av kjemisk art, må også følgende tre momenter vurderes:
  - Hvilke praktisk gjennomførbare tiltak som kan settes inn for å begrense miljøforringelsen.
  - Forholdet mellom samfunnsnyttene av tiltaket og tapet av miljøkvalitet.
  - Hvorvidt hensikten med tiltaket kan oppnås med andre midler som er miljømessig vesentlig bedre, og i så fall må det dokumenteres at disse ikke er teknisk gjennomførbare, eller medfører uforholdsmessig store kostnader, vurdert opp mot miljøgevinsten.

7.6 Støy

- Fylkesmannen forutsetter at støy utredes i henhold til Miljøverndepartementets retningslinje T-1442/2012.

7.9 Nærmiljø og friluftsliv

- Direktoratet for naturforvaltning (DN) sine håndbøker: Håndbok 25 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder og Håndbok 18 Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, må benyttes i kartleggingsarbeidet.

- Det vises til Miljøverndepartementets støyretningslinje T-1442/2012 om verdifulle stille områder, hvor det bør unngås å lokalisere nye støykilder.

7.15 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger

- Fylkesmannen minner om § 19 i forskrift om konsekvensutredninger, som gjelder grenseoverskridende virkninger.
- Fylkesmannen forutsetter at planprogrammet blir forelagt russiske og finske myndigheter.

7.16 Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap

- Fylkesmannen vil her minne om at fremtidige klimaendringer må inn som del av ROS-analysen. Havnivåstigning, flere stormer, mer nedbør, økt fare for flom og skred (snøskred og lignende) er hendelser som sannsynligvis vil komme.

Innspill til reguleringsplanarbeidet

Fylkesmannen har gitt en rekke innspill til planarbeidet, der det vises til ulike veiledere, og det vises også til flere mer formelle krav knyttet til plankart og bestemmelser.

Innsigelser vil bli vurdert for følgende:

Støy:

- Fylkesmannen vil vurdere å fremme innsigelse mot planen dersom støy fra virksomheten overskrider anbefalte grenseverdier for støyømfintlig bebyggelse.

Landbruksinteresser:

- Alternativ 2 – Bjørnevatn. Dette alternativet berører store og viktige landbruksområder. Fylkesmannen viser til det nasjonale jordvernmålet, og varsler om at man kommer til å vurdere innsigelse mot alternativ 2 slik forslaget for planområdet nå foreligger. Konkret knytter varselet om mulig innsigelse seg til at planområdet omfatter dyrka jord og dyrkbar jord i tilknytning til dyrka jord. På denne bakgrunn ber Fylkesmannen Sør-Varanger kommune om å vurdere å innskrenke planområdet ved å ta ut landbruksområdene i Langfjordeid, Brattli, Bjørnelvdalen, Sandnes og Dalen fra planområdet. Videre oppfordrer vi kommunen til å foreslå at områdene med dyrka og dyrkbar jord reguleres til landbruksformål, se pbl. § 12-5 nr. 5. Samt at områdene markeres som hensynssone landbruk, se pbl. § 11-8 tredje ledd bokstav c. Fylkesmannen minner om at konsekvensene for dyrka og dyrkbar jord skal utredes og vurderes i konsekvensutredningen. Som hjelpemiddel i planleggingen har vi lagt ved et eget temakart som viser dyrka og dyrkbar jord i området (se vedlegg) For utfyllende kartinformasjon: Se Nettsidene til Norsk institutt for skog og landskap og kartløsningen KILDEN.

Naturmangfoldloven:

- Naturmangfoldlovens § 7 pålegger offentlig myndighet å synliggjøre sine vurderinger iht. lovens §§ 8-12 i sine besluttende vedtak. Konkret gjelder det også for kommunens vedtak i denne saken. Unnlattelse av å vurdere og å vektlegge §§ 8-12 kan medføre at et vedtak anses ugyldig dersom feilen har virket bestemmende på vedtakets innhold. Det samme kan bli resultatet dersom vedtaket for så vidt omtaler §§ 8-12, men det fremstår som åpenbart at vurderingene og vektleggingene ikke har blitt trukket inn i forberedelsene av saken og i den skjønnsmessige vurderingen av saken.

Sluttord: Sør-Varanger kommune har lagt opp til en bra planprosess med muligheter for medvirkning. Fylkesmannen ser frem til å bidra i det videre planarbeidet. Vi deltar gjerne på møter dersom det er behov for dette.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til naturmiljø: Tas til etterretning. Konsekvenser for naturmiljø skal utredes. Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. Naturmangfoldlovens § 7 skal vurderes for tiltaket i tilknytning til kap. 7.1- Naturmiljø – på land. Konsekvensene for anadrome og marine fiskearter av akutte og ikke-akutte driftsutslipp vil bli vurdert under kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Merknaden knyttet til landskapsbildet: Tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til utslipp: Tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til grenseoverskridende virkninger vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.17 – Virkninger for naboland. Planprogrammet er sendt finske og russiske myndigheter.*
- *Merknaden knyttet til Risiko og sårbarhet: Tas til orientering. Under kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser, virksomhetsrisiko, risiko knyttet til infrastruktur og risiko knyttet til naturbaserte hendelser bli vurdert.*
- *Varsel om at innsigelser vil bli vurdert for støy, landbruksinteresser og naturmangfoldloven tas til etterretning. Planområdets omfang er ikke et uttrykk for at områder skal omdisponeres, men for å klarlegge mulig influens for området fra gruveselskapets virksomhet.*
- *Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder. Naturressurser – landbruksinteresser er tatt inn som nytt utredningstema og eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.*
- *Det legges til grunn at alle relevante retningslinjer og håndbøker benyttes under konsekvensutredningen.*

5 Statens vegvesen, region nord – L.nr. 2

- Statens vegvesen er tilfreds med at eventuelle andre aktiviteter som kan ha betydning for den totale trafikksituasjonen (jf. trafikkanalyser tidligere utarbeidet), tas med i utredningen.
- Etersom det skal utredes to alternativ for hvor produksjonsøkningen skal skje, bør det komme frem av utredningen at de trafikkmessige konsekvensene blir forskjellige.
- Eventuelle virkninger for gående og syklende bør synliggjøres i utredningen.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Eventuell virkning av tiltaket for gående og syklende utredes i tilknytning til kap. 7.10 – Transport og trafikk.*

6 Kystverket Troms og Finnmark – L.nr. 14

- Alternativ 2 berører i størst grad Kystverkets interesser.
- Planprogrammet må avklare hvilke konsekvenser økt utslipp fra gruvedriften vil ha for:
  - Skipstrafikken, herunder dybde ved avgangsledning og plassering
  - Avgangsledning, dimensjonering og merking.
  - Avgangsmasser, herunder størrelsesorden og behov for mudring/utdyping.
- Kystverket minner om at alle tiltak/bygg/etableringer i sjø krever egen tillatelse etter havne- og farledslovens bestemmelser.
- Fremtidig arealdisponering må ta høyde for at hoved- og bileder forbeholdes sjøverts ferdsel. Transport og ferdsel til sjøs må ikke hindres av for eksempel plassering av fortøyninger, lektere, prammer, oppdrettsanlegg m.m. Kystverket har ansvar for farledene på sjø og installasjoner som knyttes til disse.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Merknaden med hensyn til konsekvenser av økt utslipp fra gruvedriften tas til etterretning. Kap. 7.7 – Utslipp til sjø- og kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil utrede disse forhold.*

7 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) – L.nr. 19

- Planområdet berører flere vassdrag. Det må gjøres en konkret vurdering av og begrunnelse for blant annet byggeavstand til vassdrag.
- NVE synes det er positivt at det er beskrevet hvordan risiko- og sårbarhet, inkl. beredskap skal ivaretas og at NVE's retningslinjer er vist til i planprogrammet. NVE ber om at retningslinjene benyttes i forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning og ROS-analyse.
- NGU's løsmassekart viser at planområdet består av blant annet tykk havavsetning og tynn hav-/strandavsetning. Marine avsetninger kan være en indikasjon på ustabile grunnforhold.
- Reell fare for skred skal utredes før reguleringsplan godkjennes.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kap. 7.6 – Utslipp til grunn og vann - vil vurdere byggeavstand til vassdrag.*
- *Kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil også utrede konsekvenser av eventuelle naturbaserte hendelser – f. eks. skred, flom, klimaendringer, m.m.*

8 Mattilsynet – L.nr. 3

- Mattilsynet kommer tilbake med vurdering når endelig valg av alternativ er valgt.
- Dersom det skal foretas et økt vannuttak, må det vurderes om dette vil påvirke drikkevannsanlegg i nærheten.
- Eventuelle økte utslipp skal ikke påvirke eksisterende drikkevannsanlegg, offentlige eller private.
- Det må være fokus på matvaresikkerhet ved økte utslipp. Det må ikke forekomme en forurensning i næringsmidler utover grenseverdier som finnes i dag for fisk/dyr i sjø og på land

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering. Matvaresikkerhet vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*

9 Jernbaneverket – L.nr. 12

- Jernbaneverket har ingen merknader til planarbeidet. Jernbaneverket har ingen eiendom eller anlegg i området, og har per i dag ingen konkrete utviklingsplaner i området.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

10 Finnmark fylkeskommune – L. nr. 16

- Fylkeskommunen vil gå til innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad. Utredningen må redegjøre for både direkte og indirekte virkninger på kulturminnene, samt avbøtende tiltak. Stikkord for hva som bør inngå i utredningen er: det visuelle, kart, estetisk utforming, kartbruk, målestokk og bruk av foto.
- Fylkeskommunen har i sin uttalelse gitt en kort beskrivelse av nyere tids kulturminner i området.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Varsel om mulig innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad - tas til etterretning: Det legges til grunn at forholdet til nyere tids kulturminner blir godt beskrevet i kap. 7.3 – Kulturminnevern/arkeologi - og det forutsettes et nært samarbeid med fylkeskommunen.*
- *Fylkeskommunens beskrivelse av nyere tids kulturminner vil inngå i grunnlaget for planarbeidet.*

11 Sametinget – L.nr. 5

- Sametinget presiserer at samiske interesser ikke bare dreier seg om kulturminner og reindrift, men at den samiske fjordbefolkningen som bedriver sjølaksefiske kan bli berørt av tiltaket.
- Det bør spesifiseres i planprogrammet at konsekvenser for sjølaksefiske og annet fiskeri, bedrevet av forskjellige samiske grupper, utredes.
- Det er startet prosess med Sametinget om undersøkelser av kulturminner i planområdet. Resultatene fra undersøkelsen vil legge grunnlag for Sametingets kulturminnefaglige uttalelse og gi innspill til konsekvensutredningen.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til etterretning. Det vises til planprogrammets kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø, kap. 7.7 – Utslipp til sjø, kap. 7.12 – Samiske interesser – samt kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap.*

12 Norsk-Finsk Grensevassdragskommisjon – L.nr. 24

- Kommisjonen gir høringsuttalelse til planområde 2, sjøområdene.
- Tiltakets konsekvenser for anadrom laksefisk anbefales utredet.
- Det bes om en særlig vurdering av konsekvenser for Neidenlaksen og laksen i nedre del av Pasvikvassdraget. Det er viktig å beskytte og bevare våre felles laksebestander.
- Laksen i Neidenelva er viktig for skoltekulturen. Konsekvenser for skoltekulturen bør utredes.
- Pkt. 7.15 «Virkninger for naboland» ønskes fremhevet. Konsekvensutredningen må utrede mulige grenseoverskridende effekter.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *Kap. 7.2 – Naturmiljø i sjø – og kap. 7.17 – Virkninger for naboland – søker å ivareta merknadene.*

13 Inari kommune, Finland – L.nr. 7

- Inari kommune er særdeles bekymret for tilstanden i Neidenvassdraget. Videre uttrykker kommunen bekymring for laksen i Neidenelva og mulighet for å sikre naturlige forhold for laksen i hele vassdraget.
- Formannskapet i Inari kommune innstilte enstemmig at deponering av gruveavfall burde gjennomføres samsvarende med alternativ 2, dvs. at gruveavfall bør deponeres på land blandet med tørr masse.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

14 Reindrifftsforvaltningen Øst- Finnmark – L.nr. 18

- Alternativ 2 – Bjørnevatn: Etablering av nytt prosessanlegg ved Bjørnevatn inklusiv et landdeponi innenfor eller utenfor dagens konsesjonsområde berører blant annet Reinbeitedistrikt 5A/5C.

- Alternativ 0 og 1 berører ikke reindriftsnæringen.
- Reinbeitedistrikt 5A/5B har totalt 5 siidaandeler og med et fastsatt reinantall på 2500 dyr. Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B må utredes.
- Reindriftsforvaltningen har utover dette ingen merknader til varsel om oppstart og forslag til planprogram, da det er for tidlig i prosessen å kunne uttale seg detaljert om hvilke konsekvenser eventuelle inngrep og utbygginger vil medføre.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B utredes – se planprogrammets kap. 7.12 – Samiske interesser.*

15 Havforskningsinstituttet – L.nr. 17

- Uttalelsen retter seg mest mot kap. 7.2 «Naturmiljø – i sjø» og kap. 7.7 «Utslipp i sjø».
- Det bør legges vekt på å utrede forskjellen i konsekvens for fjorden og fjordens bunnøkosystem hvis utslippene fortsetter på dagens nivå til forskjell fra en dobling.
- HI savner en undersøkelse av hvilke fisk, fiskeri og gyte- og oppvekstområder som er i fjordsystemet nå, og som tidligere var i fjorden før gruveutslippene startet første gang. Undersøkelsen bør også omfatte upåvirkede nabofjorder som referanselokaliteter.
- Gyteområder i fjordsystemene knyttet til Bøkfjorden som Korsfjorden, Kjøfjorden og Neidenfjorden bør beskrives.
- HI savner et opplegg for å sammenligne bunnfauna og dyreplankton både i Bøkfjordsystemet og på referanselokaliteter i upåvirkede nabofjorder.
- Dyreplankton (spesielt Copepoders) er nøkkelarter i økosystemet. Disse benytter dypvannet/bunnsediment i forbindelse med overvintring og kan være avgjørende for fiskelarvers og fiskeyngels overlevelse. Copepoders bruk av bunnbiotoper og døgnlige vertikale vandring gjør dem særlig utsatt for eksponering av partikler fra utslipp.
- Det er viktig å utrede:
- Vandringsmønsteret til laks og aure i fjordsystemene.
- Utvandringsrute, oppholdstid i fjordsystemet, for utvandrende laksesmolt fra Neiden, for å kunne vurdere mulig påvirkning fra utslipp av partikler og kjemikalier til sjø.
- Vandring, utbredelse og fødeområder for sjøaure, da denne ikke vandrer ikke ut i havet, men oppholder seg i fjordsystemet på næringssøk.
- HI anbefaler sterkt at det gjennomføres undersøkelser av vandring, fordeling av arter, inkludert tilbakevandrende voksen laks før eventuell økning av utslippene. Dette kan gjøres med akustiske merker og lyttebøyer.
- Bruk av gruvekjemikalier er godt ivaretatt i konsekvensutredningen.
- Evaluering av spredning av utslippet må gjøres med tilfredsstillende metodikk. Dette innebærer spredningsmodeller der alle relevante drivkrefter og randverdier for strømmen er inkludert. Resultatene må valideres gjennom feltmålinger, der målinger av strøm og hydrografi må gjennomføres i lengre perioder (flere måneder til forskjellige til forskjellige årstider) og for tilstrekkelig antall posisjoner til å fange romlig variasjon.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

16 Naturvernforbundet i Sør-Varanger – L.nr. 11

- Nullalternativ (dagens situasjon uten produksjonsøkning) må inn i konsekvensutredningen. Det bør utredes om SVG skal få fordoble produksjonen, ikke bare hvordan de skal få lov til å gjøre det.
- Løsninger for deponering på land av all avgang må utredes. Ved deponering på land er massene ikke bare dumpet avfall, men tilgjengelig for senere utnyttelse.
- Landdeponi for tørr avgangsmasse – tørrdeponi må konsekvensutredes for den totale produksjonen.
- Summen av forurensning, i sjø, på et enda høyere nivå enn ved dagens produksjon må utredes.
- Den samlede virkningen av mange ulike kjemikalier i fjorden som ofte gir langt høyere skadevirkning enn summen av de enkelte kjemikalier, må utredes.
- Laksen og smoltens vandremønster må kartlegges slik at en får kunnskap om i hvilken grad de utsettes for virkninger av slam og giftstoffer.
- Det må utredes hvor lang tid det tar før fjorden er tilbake til normaltstand etter en periode med firedoblet produksjon i forhold til de erfaringer en har fra tidligere.
- Utslippene må settes inn i en større sammenheng og belyses som nok et bidrag til global forurensning av kyst og hav.
- Det må utredes planer for å tilbakeføre området til mest mulig naturnært miljø. Det er ikke tilstrekkelig med intensjon om å revegetere etter driftsperioden. En plan må også innebære en fornuftig plassering av slam og gråberg under driftsperioden.
- Det må i stor grad tas hensyn til å ivareta rekreasjon og naturområder langs Pasvik og Langfjorden.
- Langtidsvirkninger av kjemikalier i forhold til dyreliv og matsikkerhet må utredes.
- Det må gjøres en juridisk vurdering av lovligheten til den gjeldende utslippstillatelsen. Naturvernforbundet anser tillatelsen å være et brudd på vanndirektivet og en vesentlig forverring av vannmiljøet i den nasjonale laksefjorden. Viser til uttalelse fra Fylkesmannen som sier at det ikke var hjemmel for å gi tillatelse uten konsekvensutredning.
- Forutsetter at rådmannens løfte om at de 188 problemstillinger som ble reist under dialogkonferansen (sak 081/12) er bindende og vil bli behandlet i konsekvensutredningen.
- Virkningen av planlagt regulering for alle aktivitetsfeltene, må utredes før endring av planstatus iverksettes. Binding av hele Bøkfjorden til gruvevirksomhet er uakseptabelt. Utviding av gruveområdet mot øst og vest vil innskrenke det tettstedsnære friluftsliv, dyreliv og for fri ferdsel.
- Det må settes rammer som sikrer en habil, nøytral og pålitelig utredningsprosess.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*

- *Summen av all forurensning utredes, kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap- vil utrede om tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier.*
- *Planer for å tilbakeføre delområder etter drift vil bli tatt inn i bestemmelsene.*
- *En juridisk vurdering av gjeldende utslippstillatelse inngår ikke som del av arbeidet med områdereguleringen.*
- *Dialogkonferansen: Resultatene fra denne konferansen inngår som grunnlagsmateriale for planarbeidet.*
- *Øvrige punkter: Anses som dekket av programforslagets mer generelle utredningskrav.*

17 Folkeaksjon mot giftutslipp i Bøkfjorden – L.nr. 13

- *Det bør være et hovedspørsmål om det skal tillates en dobling i produksjon, ikke bare hvordan det skal gjøres. Det må lages alternative analyser med og uten dobling i hele ressursens levetid.*
- *Totaløkonomien for kommunen bør utredes. Det må utredes alle effekter for uttak innenfor dagens rammer i tillegg til ønskede økninger i hele ressursens levetid.*
- *Landdeponi må utredes for alle produksjonsalternativ, inkludert dagens produksjon*
- *Målet er å ta ut 5,6 millioner tonn. Dette er en firedobling av det som ble tatt ut i 2011 ikke en dobling slik det omtales i planprogrammet. Først i 2014 vil lokalsamfunnet ha opplevd ett år med full produksjon og de konsekvenser dette medfører i form av støy, støv osv.*
- *Antall lokale arbeidsplasser i hele levetiden til malmressursene må utredes.*
- *De skattemessige effekter for kommunen i hele levetiden til malmressursene må utredes.*
- *Det må utredes hvordan en egen mineralavgift kan innføres, tilsvarende som finnes innen vannkraft og olje og gass.*
- *Miljøskadene vil være tilstede lenge etter produksjonen tar slutt. Miljøeffektene må derfor utredes til de er borte.*

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kommunaløkonomiske virkninger, inklusive virkninger for skatteinngang og arbeidsmarked, inngår i planprogrammet – kap. 7.16 – Kommunal økonomi.*
- *Innføring av mineralavgift er et prinsipielt politisk spørsmål som kommunestyret kan ta opp i Regjerings- og Stortingssammenheng. Dette er et forhold som det ikke er naturlig å ta opp i en områdereguleringsplan med konsekvensutredning.*
- *Utredningen vil ivareta tidsperspektivet.*

18 Norges Fiskarlag (NF) – L. nr. 15

- *Norges Fiskarlag og Fiskarlaget Nord har tidligere uttrykt bekymring for hvilke effekter utslippene fra Sydvaranger gruve AS kan føre til for fjordmiljø, gyte- og*

- oppvekstområder, mattrygghet og fiskeri. NF er positiv til at det nå skal utarbeides konsekvensutredning og at både landdeponi og sjødeponi blir utredet.
- Hvis konsekvensutredningen viser at verdier som norske fiskere er avhengig av ikke blir skadet kan, utslipp aksepteres. Dette gjelder intakte økosystem, ivaretagelse av gyteområder, oppvekstområder og ikke minst hensynet til mattrygghet. Utslipp som medfører skader på nevnte verdier, kan ikke forankres i regjeringens nordområdestrategi. NF minner om at nordområdestrategien (kap. 5.5.) også omfatter fiskeriene.
  - Den industrielle prosessen må beskrives så presist som mulig (omfatter også sedimentfordeling/kornstørrelse på avgangsmassen og realistisk forbruk av aktuelle kjemikalier).
  - Vannforskriften vil også være en overordna planforutsetning når det gjelder gruveavfall og kjemikalier. Forholdet til Vannforskriften bør avklares gjennom KU-prosessen.
  - Aktuelle bestander av fisk og krepsdyr i planområdet må kartlegges og beskrives. Det bør gjøres undersøkelser knyttet til utbredelse og vandringer av viktige arter (omfatter særlig bunnlevende arter som torsk og kongekrabbe). Bestander av laks og viktige marine arter kartlegges på en likeverdig måte f.eks. gjennom merking/radiopeiling.
  - Informasjon om gyte- og oppvekstområder kartlagt av Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet må inn i konsekvensutredningen. Hensiktsmessig med dialog med Havforskningsinstituttet angående kartlegging av gyteområder for torsk i det aktuelle området.
  - Informasjon om marint biologisk mangfold (inkluderer tareskog, korallrev osv.) må tas inn i konsekvensutredningen og må kartlegges dersom dette ikke er gjort.
  - Fiskeriaktiviteten i planområdet og i umiddelbar nærhet må beskrives så godt som mulig i KU-prosessen.
  - Hensynet til sjømattrygghet må utredes grundig (nedbrytningsperiode, giftige stoffer, akkumulering i næringskjeden mm.) Mattilsynet må kunne godkjenne resultatene som fremkommer.
  - Muligheten for å redusere spredning av avgangsmasser og kjemikalier i fjorden må utredes grundig. NIVA-rapport fra 2011 konkluderer med at sjøbunnen fra Kirkenes til Reinøya er klart negativt påvirket av de pågående utslippene fra Sydvaranger gruve AS.
  - Det anbefales gjennomført en detaljert kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper.
  - NF er svært positiv til at KU skal inneholde en delrapport om samfunn og næringsliv, under forutsetning av det brukes en anerkjent modell for samfunnsfaglige analyser. Denne må på en realistisk og sammenlignbar måte kvantifisere omfanget av skade/ulempe for fiskerinæring, andre næringer, marint miljø, kystkultur og samisk kultur etc.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kartlegging av bestander av fisk og krepsdyr, kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper: Omfanget vil bli avveid mot forurensningspotensialet, slik at det er vesentlige konsekvenser som utredes.*
- *Modell for samfunnsfaglige analyser: Det vil bli benyttet en modell for økonomiske analyser, mens øvrige samfunnsmessige konsekvenser utredes ved hjelp av egen modell – kap. 7.15 Samfunn og næringsliv – samfunnsregnskap.*

19 Forum for natur og friluftsliv Finnmark – L.nr. 8

- Et gjennomgående fokus i planen må være istandsetting av terreng og tilrettelegging for allmenn ferdsel for ettertiden. Dette må gjøres etter hvert som områder avsluttes og ferdigstilles, slik at de ikke er til hinder eller fare for folk og dyr som ferdes i utmarka.
- Ut i fra natur- og miljøhensyn bør all produksjon flyttes til Bjørnevatn og deponi av overskuddsmasse bør skje på eksisterende gruveområde. Sjødeponi bør opphøres.
- Gråbergtipper må tilpasses terrenget rundt (jf. Kjellmannsåsen) og godkjennes på forhånd.
- Det bør etableres et friområde langs russergrensen for å sikre allmenn ferdsel for folk og dyr øst for gruveområdet.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*

20 Bergen Group Kimek AS (v/Sweco) – L.nr. 10

- Kimek utfører serviceoppdrag for skipsflåten og virksomheten medfører en del aktivitet i sjø/havneområder i Kirkenes. Kimek er eier av Gnr. 27 Bnr.44 og nabo til eiendommer som brukes i SVGs virksomhet.
- Konsekvensene av hvordan økt aktivitet, i form av doblet produksjonskapasitet, vil påvirke annen aktivitet i sjø og havnerelaterte områder bør tas inn i planprogrammet. Det bør utredes hvordan dette tenkes løst eller behov for at dette skal utredes/belyses.
- Det bes om at konsekvenser for Kimek bør belyses særskilt.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

21 Grubebyens venner – L.nr. 6

Lister opp følgende tema:

- Støv og støypåger som medfører helseplager.
- 885/ gjennom tettbebyggelse; skolevei, skole og barnehage, - kort sagt oppvekstområde.
- Helse er Sør-Varanger kommunes ansvar. (folkehelsen)
- Politikerne må sterkere på banen.
- Virknings problemer/ bemanning – løsninger.
- Utredning økonomi.
- Mineralavgift.
- Fondsavsetning fra bedriften. (eks. opprydding etter diverse problemer etc.)

- Nordområde satsing. Internasjonale avtaler. Overenskomsten mellom Norge – Finland – Russland. Grensevassdrag og miljøvernområde.
- Virkningsproblemer ved sjø – landdeponi.
- Investering: Tchudi Aggregates. Nødvendig opprustning for jernbane etc.
- Bruk av ekspertise/ erfaringer.
- Oppsigelser – like før. Evalueringsgodkjenning 30.08.2012. Sør-Varanger kommune – Finnmark fylke. Stress faktor om arbeidsplasser.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

22 Sør-Varanger Sjølaksefiskerlag (SSLF) – L.nr. 21

- Vårt krav har vært og vil fortsatt være; intet sjødeponi verken fra dagens eller framtidige fabrikkanlegg. Konsekvensene av utslippene både dybde og den økologiske balansen i havneområdet må utredes før det tillates ytterligere deponering i sjø.
- SSLF 's forslag til løsning for produksjonsøkning er følgende:
  - Alternativ 0 Kirkenes:
Eksisterende produksjonsanlegg i Kirkenes med sjødeponi avvikles.
  - Alternativ 1 Kirkenes:
Produksjonskapasiteten beholdes innenfor industriområdet inntil nytt prosessanlegg i Bjørnevatn er etablert.
  - Alternativ 2 Bjørnevatn:
Etabler nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn hvor all produksjonen pågår, inklusive et landdeponi innafor dagens konsesjonsområde.
- Det bør stilles krav om at alle som arbeider ved bedriften må flytte til kommunen, for å sikre skatteinntekter til kommunen.
- Utslippstillatelsen kan endres i en mer positiv retning og avgangsmassen overføres fra sjødeponi til landdeponi.
- Neidenelva og Munkelva er viktige lakseførende vassdrag innenfor den nasjonale laksefjorden. Sandneselva (munner uti Langfjorden) og Pasvikelva (munner uti Bøkfjorden) er også viktige lakseførende vassdrag. Disse to elvene er nærmere utslippene til Bøkfjorden og påvirkes i enda sterkere grad av forurensingen.
- Sterke strømningsforhold påvirker deponeringen. SSLF anbefaler at influensområdet utover mot Varangerfjorden utvides og omfatter fjordområdet mot Sølvfarstrømmen og området vest for Kjelmøya ut mot Varangerfjorden, (vedlagt vises forslag til utvidet influensområde).
- SSLF hevder at fjorder var fiskerike med gode gyte- og oppvekstforhold inntil Sydvaranger ASA fra 1980 årene slapp ut boreslam både i Bøkfjorden og Langfjorden.
- I 2008 har fisk kommet tilbake i fjordene. SSLF mener at stopp av utslippene er årsaken til at fisken kom tilbake.
- SSLF krever at det må konsekvensutredes hvordan sjødeponi påvirker både anadrome og pelagiske fiskearter, samt sjøfugl og sjøpattedyr.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*

- *Forslag om utvidelse av planområde 2 vest for Kjelmøya tas til følge*
- *Bosetning i kommunen for alle ansatte er et mål for bedriften, men ikke et forhold som det vil være naturlig å kreve i forbindelse med en områderegulering med konsekvensanalyse.*

23 KRF Sør-Varanger – L.nr. 20

- *Foreslår følgende løsning for produksjonsøkning: Alternativ 2 – Bjørnevatn. Etabler nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn hvor all produksjonen pågår - inklusive et landdeponi innenfor dagens konsesjonsområde. Eksisterende fabrikk ved Kirkenes avvikles og ny fabrikk lokaliseres ved Bjørnevatn.*
- *KRF stiller spørsmålstegn med hva som er verst mellom å pumpe ut avgangs-/flotasjonsmasse i en nasjonal laksefjord kontra våtdeponi på land.*
- *KRF anbefaler å ta ut landbruksområdene Sandnes, Dalen, Bjørnelvdalen, Langvasseid og Brattli av planområdet fordi området omfatter dyrka mark og dyrkbar mark, inkludert beiteareal for både husdyr og rein.*

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*
- *Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder.*

24 Sør-Varanger Venstre – L.nr. 23

- *Det bør belyses nærmere hvilke konsekvenser produksjonsdoblingen og mulig kortere levetid vil medføre for den totale energitilførselen til kommunen. Venstre ønsker at en eventuell kraftutbygging/oppgradering av elnettet i alternativene konsekvensutredes i de aktuelle områdene.*
- *Venstre ønsker at lokale CO²-utslipp, som følge av fordobling i produksjonen, utredes på lik linje som andre typer utslipp.*
- *Det ønskes vurdert hvorvidt en fordobling og kortere levetid vil påvirke energieffektiviseringen og fangst av CO², ut i fra muligheter for ny produksjonsteknologi i fremtiden. Dette må sees i sammenheng med nasjonale klimamål, kommunens egen Energi- og klimaplan, selskapets strategi for energieffektivisering og planene vedr. ny vindmøllepark i Bjørnevatn.*

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering. Energibruk og CO₂-utslipp skal vurderes i forhold til kommunens energi- og klimaplan.*

25 Bjørn Celius – L.nr. 22

- Grunneier av jordbrukseiendom Gnr.22 Bnr.67 i Bjørnelvdalen. Jordene på eiendommen utleies i dag til forproduksjon/timotei.
- Ber om at konsekvenser som følge av planlagt produksjonsøkning vurderes lokalt i Bjørnelvdalen. Konsekvensene knyttet til tilsig fra deponiet, støy og støvforhold må bli utredet i forhold til grunnvann, boforhold og landbruksdrift i området.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til etterretning. Det er tatt inn i planprogrammet et nytt tema – 7.20 Naturressurser – landbruk – som omfatter utredning av eventuell konsekvenser for landbruksinteressene i planområdet.*

OPPSUMMERING

Rådmannen er positiv til de innspill og merknader som er kommet inn fra offentlige organ, organisasjoner og privatpersoner, og anser at de gir et godt grunnlag for å utrede konsekvenser av ulike planlagte tiltak i forbindelse med Sydvaranger Gruves planer om en fordobling av produksjonen. Rådmannen anser innspillene for å være fyllestgjørende. På bakgrunn av behandlingen av saken i Utvalg for plan og samferdsel vil saken i henhold til lov og forskrifter bli oversendt Miljøverndepartementet for uttalelse før den endelig fremmes for kommunestyret. Miljøverndepartementet har en frist på 14 dager for å uttale seg til forslag til planprogram.

Oppsummering av rådmannens tilrådning:

- 1 Merknad, l.nr. 1, fra Fiskeridirektoratet

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *I tilknytning til utredningene under kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø – vil effekten av deponiet på tidlige livsstadier av fisk, plankton, landanlegg for røye, laks, verneplan for Neidenelva, m.m. bli vurdert.*
- *Kartlegging av plankton gjennomføres i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*
- *I tilknytning til kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser bli gjennomført.*
- *Arbeidet med strømmålinger, modellering og partikkelspredning tilpasses behovet ut fra at det er vesentlige konsekvenser som skal utredes.*
- *Effekten av kjemikaliebruk på fisk og andre marine organismer vurderes i tilknytning til kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Det vil i plansammenheng bli trukket opp rammer for deponiets videre utvikling. Disse rammer skal fastsettes i*

områdereguleringsplanen,

- *Det vil i plansammenheng også bli vist en visualisering av deponiet slik det er i dag og hvordan deponiet forventes å utvikle seg*

  - 2 Merknad, l.nr. 4, fra Direktoratet for mineralforvaltning - *Merknadene tas til orientering*
  - 3 Merknad, l.nr. 25, fra Statens jernbanetilsyn - *Merknadene tas til orientering*
  - 4 Merknad, l. nr. 9, fra Fylkesmannen i Finnmark - *Merknadene tas til orientering.*
    - *Merknaden knyttet til naturmiljø: Tas til etterretning. Konsekvenser for naturmiljø skal utredes. Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. Naturmangfoldlovens § 7 skal vurderes for tiltaket i tilknytning til kap. 7.1- Naturmiljø – på land. Konsekvensene for anadrome og marine fiskearter av akutte og ikke-akutte driftsutslipp vil bli vurdert under kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
    - *Merknaden knyttet til landskapsbildet: Tas til orientering.*
    - *Merknaden knyttet til utslipp: Tas til orientering.*
    - *Merknaden knyttet til grenseoverskridende virkninger vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.17 – Virkninger for naboland. Planprogrammet er sendt finske og russiske myndigheter.*
    - *Merknaden knyttet til Risiko og sårbarhet: Tas til orientering. Under kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser, virksomhetsrisiko, risiko knyttet til infrastruktur og risiko knyttet til naturbaserte hendelser bli vurdert.*
    - *Varsel om at innsigelser vil bli vurdert for støy, landbruksinteresser og naturmangfoldloven tas til etterretning. Planområdet er ikke et uttrykk for at områder skal omdisponeres, men for å klarlegge mulig influens for området fra gruveselskapets virksomhet.*
    - *Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle*
-

hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder. Naturressurser – landbruksinteresser er tatt inn som nytt utredningstema og eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.

- Det legges til grunn at alle relevante retningslinjer og håndbøker benyttes under konsekvensutredningen.

5 Merknad, I.nr. 2, fra Statens vegvesen

- Merknadene tas til orientering.

- Eventuell virkning av tiltaket for gående og syklende utredes i tilknytning til kap. 7.10 – Transport og trafikk.

6 Merknad, I.nr. 14, fra Kystverket Troms og Finnmark

- Merknadene tas til orientering.

- Merknaden med hensyn til konsekvenser av økt utslipp fra gruve drift tas til etterretning. Kap. 7.7 – Utslipp til sjø- og kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil utrede disse forhold.

7 Merknad, I.nr. 19, fra Norges vassdrag- og energidirektorat

- Merknadene tas til orientering.

- Kap. 7.6 – Utslipp til grunn og vann - vil vurdere byggeavstand til vassdrag.

- Kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil også utrede konsekvenser av eventuelle naturbaserte hendelser – f. eks. skred, flom, klimaendringer, m.m.

8 Merknad, I.nr. 3, fra Mattilsynet

- Merknadene tas til orientering. Matvaresikkerhet vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.

9 Merknad, I.nr. 12, fra Jernbaneverket

- Merknadene tas til orientering

10 Merknad, I.nr. 16, fra Finnmark fylkeskommune

- Merknadene tas til orientering

- Varsel om mulig innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad - tas til etterretning: Det legges til grunn at forholdet til nyere tids kulturminner blir godt beskrevet i kap. 7.3 –

Kulturminnevern/arkeologi - og det forutsettes et nært samarbeid med fylkeskommunen.

- Fylkeskommunens beskrivelse av nyere tids kulturminner vil inngå i grunnlaget for planarbeidet.

- 11 Merknad, l.nr. 5, fra Sametinget
- *Merknaden tas til etterretning. Det vises til planprogrammets kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø, kap. 7.7 – Utslipp til sjø, kap. 7.12 – Samiske interesser – samt kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap.*
- 12 Merknad, l.nr. 24, fra Norsk-Finsk Grensevassdragskommisjon
- *Merknadene tas til etterretning.*
  - *Kap. 7.2 – Naturmiljø i sjø - og kap. 7.17- Virkninger for naboland – søker å ivareta merknadene.*
- 13 Merknad, l.nr. 7, fra Inari kommune
- *Merknadene tas til orientering*
- 14 Merknad, l.nr. 18, fra Reindrifftsforvaltningen i Øst-Finnmark
- *Merknadene tas til etterretning.*
  - *Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B utredes – se planprogrammets kap. 7.12 – Samiske interesser.*
- 15 Merknad, l.nr. 17, fra Havforskningsinstituttet
- *Merknadene tas til orientering*
- 16 Merknad, l.nr. 11, fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger
- *Merknadene tas til orientering*
  - *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*
  - *Summen av all forurensning utredes, kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap- vil utrede om tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier.*
  - *Planer for å tilbakeføre området etter driftsperioden vil inngå som et generelt krav.*
  - *En juridisk vurdering av gjeldende utslippstillatelse inngår ikke som del av arbeidet med områdereguleringen.*
  - *Dialogkonferansen: Resultatene fra denne konferansen inngår som grunnlagsmateriale for planarbeidet.*
  - *Øvrige punkter: Anses som dekket av programforslagets mer generelle*
-

utredningskrav.

- 17 Merknad, I.nr. 13, fra Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden
- *Merknadene tas til orientering*
  - *Kommunaløkonomiske virkninger, inklusive virkninger for skatteinngang og arbeidsmarked, inngår i planprogrammet – kap. 7.16 – Kommunal økonomi.*
  - *Innføring av mineralavgift er et prinsipielt politisk spørsmål som kommunestyret kan ta opp i Regjerings- og Stortingssammenheng. Dette er et forhold som det ikke er naturlig å ta opp i en områdereguleringsplan med konsekvensutredning.*
  - *Utredningen vil ivareta tidsperspektivet.*
- 18 Merknad, I.nr. 15, fra Norges Fiskarlag
- *Merknadene tas til orientering*
  - *Kartlegging av bestander av fisk og krepsdyr, kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper: Omfanget vil bli avveid mot forurensningspotensialet, slik at det er vesentlige konsekvenser som utredes.*
  - *Modell for samfunnsfaglige analyser: Det vil bli benyttet en modell for økonomiske analyser, mens øvrige samfunnsmessige konsekvenser utredes ved hjelp av egen modell – kap. 7.15 Samfunn og næringsliv – samfunnsregnskap.*
- 19 Merknad, I.nr. 8, fra Forum for natur og friluftsliv i Finnmark
- *Merknadene tas til orientering*
  - *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*
- 20 Merknad, I.nr. 10, fra Bergen Group Kimek AS
- *Merknadene tas til orientering*
- 21 Merknad, I.nr. 6, fra Grubebyens venner
- *Merknadene tas til orientering*
- 22 Merknad, I.nr. 21, fra Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag
- *Merknadene tas til orientering*
  - *Forslag om utvidelse av planområde 2 vest for Kjelmøya tas til følge og innarbeides i planprogrammet.*
  - *Bosetning i kommunen for alle ansatte er et mål for bedriften, men ikke et*

- forhold som det vil være naturlig å kreve i forbindelse med en områderegulering med konsekvensanalyse
- 23 Merknad, l.nr. 20, fra Krf Sør-Varanger
- Merknadene tas til orientering
  - En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevattn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser
  - Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder.
- 24 Merknad, l.nr. 23, fra Sør-Varanger Venstre
- Merknadene tas til orientering. Energibruk og CO₂-utslipp skal vurderes opp mot kommunens energi – og klimaplan.
- 25 Merknad, l.nr. 22, fra Bjørn Celius
- Merknadene tas til etterretning. Det er tatt inn i planprogrammet et nytt tema – 7.20 Naturressurser – landbruk – som omfatter utredning av eventuelle konsekvenser for landbruksinteressene i planområdet.

Foreleggning av program:

I henhold til forskrift om konsekvensutredning § 8 skal planprogrammet forelegges miljøverndepartementet og direktoratet for mineralforvaltning, dersom Utvalg for plan og samferdsel vedtar forslag til innstilling. Ved eventuelle merknader fra departementet eller direktoratet må planprogrammet på nytt legges fram for Utvalget, før fastsettelse i Kommunestyret.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Sydvaranger Gruve AS sysselsetter direkte i størrelsesorden 400 personer og har innleid 100 personer fra entreprenører og kontraktører. En fordobling av produksjonen vil medføre, i følge opplysninger fra selskapet, en økning i antall sysselsatte med 40-50 %. Selskapet vil dermed ha stor betydning for den videre utvikling i lokalsamfunnet.

Sydvaranger Gruve AS ble på bakgrunn av søknaden og kommunens behandling i kommunestyrets sak 059/09: *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* gitt midlertidig utslippstillatelse til 1. mai 2012 for å teste ut virkningene av nye flokkuleringskjemikalier.

Tiltaket er i tråd med regjeringens Nordområdesatsing.

Planprogrammet kommer til dels inn under satsningsområdet næringsutvikling i kommuneplanens samfunnsdel, jf. kulepunkt 3 og 4.

Infrastruktur:

Selskapet har igangsatt etablering av ny atkomst til gruveområdet for å redusere ulempene for lokalmiljøet i Bjørnevatn.

For øvrig vil konsekvensutredningen redegjøre for de konsekvenser tiltaket har på kommunens infrastruktur.

Barn og ungdom:

Det vil i konsekvensutredningen bli redegjort for konsekvensene mht. tilbud for barn og unge som følge av økt virksomhet ved Sydvaranger Gruve AS.

Kompetanseoppbygging:

Selskapet vil ha stort behov for kvalifisert arbeidskraft i den videre utvikling av selskapet. Kompetanseoppbygging og etablering av fagopplæring for ungdom er moment som vil bli omhandlet i konsekvensutredningen.

Økonomi:

Konsekvensutredningen vil inneholde en redegjørelse for konsekvensene som denne økte virksomhet vil ha for kommuneøkonomien.

Universell utforming:

Administrasjonen finner det ikke nødvendig på nåværende stadium å redegjøre for universell utforming, da dette ivaretas gjennom egne bestemmelser i plan- og bygningsloven med forskrifter.

Alternative løsninger:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, sender Kommunestyret *Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning for Sydvaranger Gruve AS*, planID 2012008 og 2012009 tilbake for ny behandling.

Kommunestyret finner seg uenig i planprogrammet på følgende punkter:

Kommunestyrets begrunnelse:

Forslag til innstilling:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 fastsetter Kommunestyret *Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning for Sydvaranger Gruve AS*, planID 2012008 og 2012009.

Begrunnelse:

Kommunestyret finner at planprogrammet tar opp de problemstillinger som er av relevans for saken, jf. planprogrammets kapittel 7. De innkomne høringsuttalelser og innspill synes tilstrekkelig vurdert og ivaretatt i planprogrammet, jf. rådmannens vurderinger over.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

Sydvaranger Gruve AS

Sydvaranger Gruve AS

Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning

22. oktober 2012

PlanID: 2012008 og 2012009

Planens ID:	2012008 og 2012009	
Saksnr i WebSak:	12/1641	
Varsel om oppstart:	21.06.12	UFPS sak 081/12
Forslag til planprogram utlagt til offentlig ettersyn:	21.06.12-31.08.12	(åpent møte 11.09.12)
Dato for siste revisjon:	22.10.12	
2.gangs behandling:		
Fastsatt planprogram i kommunestyret:		

Forord

Sydvaranger Gruve AS (SVG) planlegger for å kunne øke produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat). Dette har sin bakgrunn i ønsket om å opprettholde og styrke konkurransekraften i det globale markedet bedriften opererer i, hvor det er et stort press på en liten produsent som SVG. Norge er et høykostland, og SVG må derfor fokusere på produktivitet for å bedre konkurransekraften. I en slik situasjon jobber SVG kontinuerlig med å redusere kostnadene, samt å utvikle teknologi, kompetanse og arbeidskraft for derigjennom å forbedre produktiviteten. En viktig komponent i strategien er å øke produksjonskapasiteten for derved å redusere kostnadene per produsert tonn. Det er på denne bakgrunn bedriften nå fremmer sine planer om en dobling av produksjonskapasiteten.

Det vurderes flere alternativer for å doble produksjonskapasiteten, og her inngår både tiltak innenfor dagens produksjonsområde i Kirkenes og utvidelser og tiltak i Bjørnevatn-området, med tilhørende deponiløsninger.

Det er vurdert som hensiktsmessig å gjennomføre de nødvendige planprosesser etter plan- og bygningsloven (PBL) gjennom områderegulering for de områder hvor tiltakene vil komme. Områderegulering er en ny planform, hvor det også åpnes for samarbeid mellom kommunen og privat grunneier. Områdereguleringsplan er en kommunal plan, men det er også en aktuell planform der private aktører finner det hensiktsmessig å inngå et samarbeid med kommunen for å få avklart plansituasjonen for et større område, som grunnlag for å få fremmet konkrete prosjekter gjennom detaljregulering.

Det inngås en samarbeidsavtale mellom kommunen og SVG, som gir rammer og betingelser for dette plansamarbeidet.

SVG har hele tiden ønsket å fremme dette prosjektet som en inkluderende prosess, hvor alle interessenter får rikelig med anledninger til å uttale seg om og påvirke så vel prosessen som innholdet. Det ble derfor tidlig tatt kontakt med Sør-Varanger kommune (SVK) om et samarbeid slik at hele planprosessen med utarbeidelse av områdeplaner med konsekvensutredning gjøres i nært samarbeid mellom de to partene, SVK og SVG. Det har også vært gjennomført to dialogkonferanser i Kirkenes og disse har vært gjennomført som åpne møter hvor alle interesserte har hatt anledning til å møte og fremme sine synspunkter. Den andre av disse dialogkonferansene ble gjennomført som en ide-genereringsprosess. Alle synspunkter som fremkom og behandlingen av disse er behørig ivarettatt i det forslaget til planprogram som nå fremmes.

SVG er i dag en viktig del av lokalsamfunnet og av stor betydning for det lokale og regionale arbeidsmarkedet. Bedriften og kommunen har derfor sammenfallende interesser i denne saken. Som del av det politiske beslutningsgrunnlaget ved endelig behandling av planprogrammet etter høringsrunden vil det også foreligge en utredning om de kommunaløkonomiske konsekvenser av produksjonsøkningen.

Gruvedriften i Sør-Varanger er et viktig bidrag inn mot regjeringens nordområdesatsing, hvor utnyttelse av mineralressursene er et viktig element.

Hensikten med planprogrammet er å gi en orientering til berørte og interesserte parter om tiltaket og planprosessen, gi mulighet til medvirkning, og bidra til at konsekvenser av planforslaget blir grundig vurdert.

Innhold

INNHold	5
1 FORMÅL OG BAKGRUNN	8
1.1 Formål	8
1.2 Bakgrunn	10
1.3 Medvirkning	11
2 BESKRIVELSE AV TILTAKET	12
2.1 Sydvaranger Gruve AS i dag	12
2.2 Økning av produksjonen	12
2.3 Deponeringsløsninger	13
2.3.1 Utslippsbegrensninger – tillatelse datert 24. mai 2012	13
2.3.2 Aktuelle flokkuleringskjemikalier	14
2.3.2 Utslipp nytt tiltak	14
2.4 Transport	15
2.5 Vannforsyning	15
2.6 Planområder og influensområder	15
3 MEDVIRKNING	20
3.1 Dialogkonferanse 1	20
3.2 Dialogkonferanse 2	21
3.3 Aktuelle utredningstemaer og problemstillinger (fra dialogkonferanse 2)	21
3.4 Vedlegg – Problemstillinger reist under dialogkonferansene	22
4 DAGENS SITUASJON I PLANOMRÅDET OG INFLUENSOMRÅDET	23
4.1 Gruveområdet i Bjørnevatn	23
4.2 Fabrikkområdet	23
4.3 Omfang, påvirkninger i Bøkfjorden	23
5 FORELIGGENDE AREALPLANER OG ANDRE PLANFORUTSETNINGER	24
5.1 Kommuneplan for Sør-Varanger 2004-2016	24
5.2 Kommunedelplan for kystsonen Sør-Varanger kommune 2004-2016	26
5.3 Reguleringsplaner	26
5.4 Pågående planarbeid	27
5.5 Overordnede planforutsetninger	27
5.5.1 Regjeringens nordområdestrategi	27

5.5.2	Nasjonal laksefjord.....	27
5.5.3	Fylkesplan for Finnmark 2006-2009	28
5.5.4	Internasjonale strategier for Finnmark fylkeskommune 2007-2010.....	28
5.5.5	Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet	28
6	ALTERNATIVER.....	30
6.1	Innledning	30
6.2	Produksjonslinjer	31
6.2.1	Utredningens omfang	31
6.3	Landdeponering	31
6.3.1	Gråbergsdeponi	31
6.3.2	Landdeponi av våt avgangsmasse - våtdeponi	32
6.3.3	Landdeponi av tørr avgangsmasse - tørrdeponi	34
6.4	Sjødeponering.....	34
7	VESENTLIGE PROBLEMSTILLINGER OG UTREDNINGSOPPGAVER	35
7.1	Naturmiljø – på land	35
7.2	Naturmiljø – i sjø.....	36
7.3	Kulturminnevern/arkeologi	37
7.4	Marin arkeologi.....	38
7.5	Landskaps – og terrengforming	38
7.6	Utslipp til grunn og vann.....	39
7.7	Utslipp til sjø	39
7.8	Støy	40
7.9	Luftforurensning	41
7.10	Transport og trafikk	41
7.11	Nærmiljø og friluftsliv	42
7.12	Samiske interesser	42
7.13	Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø.....	43
7.14	Teknisk infrastruktur.....	44
7.15	Samfunn og næringsliv - samfunnsregnskap	44
7.16	Kommunal økonomi.....	45
7.17	Virkninger for naboland	45
7.18	Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap	46
7.19	Forholdet til overordnede mål og retningslinjer	47
7.20	Naturressurser - landbruk.....	47

8	PLANPROSESSEN	48
----------	----------------------------	-----------

1 Formål og bakgrunn

1.1 Formål

Sydvaranger Gruve AS planlegger en utvidelse/kapasitetsøkning for å kunne doble produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat). Bedriften har siden gjenåpningen i 2007 økt produksjonen fra år til år, og vil nå kapasitetsgrensen per år på 2,8 millioner magnetittkonsentrat i år. Kapasitetsøkningen krever både en utvidelse av selve produksjonsanlegget, og at det etableres tilfredsstillende deponeringsløsninger for det økte produksjonsvolumet. Å finne frem til en god løsning for deponeringen av avgangsmassene vil være en av hovedutfordringene i saken, på grunn av miljøaspektet og den interesse lokalbefolkningen har vist omkring dette spørsmål. Planen vil omfatte tiltak både innenfor fabrikkområdet i Kirkenes og i gruveområdet i Bjørnevatn.

Formålet med plansaken er å gjennomføre en planprosess etter retningslinjene i plan- og bygningsloven, som sikrer en bred medvirkningsprosess og at alle vesentlige konsekvenser av tiltakene blir utredet, og hvor man får det nødvendige beslutningsgrunnlag for en arealplan som gir rammene for de konkrete utbyggingstiltak. Alternative løsninger for deponeringen knyttet til produksjonsøkningen vil bli vurdert, også landdeponi.

Ønsket om å øke produksjonen har sin bakgrunn i ønsket om å opprettholde konkurransekraften i det globale markedet bedriften opererer i. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 1.2 - *Bakgrunn*

Planprosess og valg av plantype

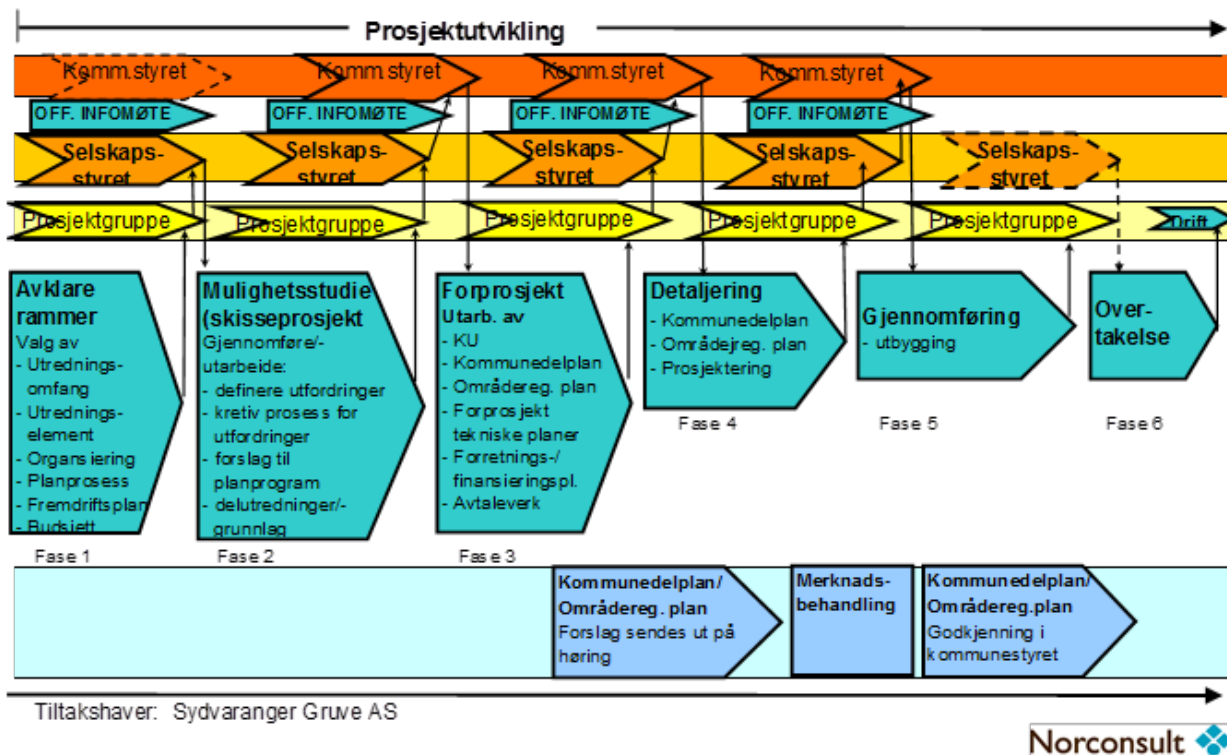
Utviklingen av virksomheten ved Sydvaranger Gruve er av stor betydning for kommunen og samfunnsutviklingen. Det er vurdert som hensiktsmessig å benytte områderegulering som grunnlag for planprosessen gjennom et samarbeid mellom Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS.

Alternativet med kommunedelplan (KDP) er etterhvert og ut fra erfaring vurdert til å være en mindre hensiktsmessig planform for denne planoppgaven.

Proessen som ligger til grunn for utarbeidelse av områderegulering/kommunedelplan med konsekvensutredning:

Sammenheng mellom prosjektutvikling, konsekvensutredning (KU), reguleringsplan, tekniske planer, utbygging og behandling i de styrende organ.

Planprosessen som ligger til grunn for utarbeidelse av områderegulering med konsekvensutredning

Planleggingen gjennomføres som områderegulering med konsekvensutredning:

1. Områdereguleringsplan som omfatter gruveområdet i Bjørnevatn, jernbanetraséen ned til Kirkenes samt fabrikkområdet i Kirkenes med influensområder
2. Områdereguleringsplan for deponiområdet i Bøkfjorden med influensområder som omfatter resten av Bøkfjorden ut mot Varangerfjorden samt nordøstre deler av Korsfjorden

I Plan- og bygningsloven (PBL) er det åpnet for at også større endringer i arealformål, og som ikke er avklart i kommuneplanen, kan gjøres gjennom en områderegulering. Områderegulering er en kommunal plan, men den kan gjennomføres i et samarbeid mellom kommunen og privat aktør. Bestemmelsen om slikt samarbeid om områderegulering «kommer til anvendelse der private aktører ser seg tjent med å gå inn i et samarbeid med kommunen for å få avklart plansituasjonen for et større område, som grunnlag for å få fremmet sine prosjekter som detaljplan.»

Planområde 1 for områdereguleringen vil omfatte et utvidet anleggs- og deponiområde i Bjørnevatn og eksisterende fabrikkområde i Kirkenes. Videre inngår et belte langs eksisterende jernbanelinje mellom Bjørnevatn og Kirkenes med tilliggende områder som influensområder. Dette binder de to delene av planområdet sammen, og gir et sammenhengende planområde.

Planområde 2 vil utgjøre deler av Bøkfjorden og øvrig fjordsystem utenfor Kirkenes. Indre deler av Bøkfjorden benyttes i dag som sjødeponiområde for avgangsmassen fra Sydvaranger Gruve AS. Bøkfjorden er også aktuell som deponiområde dersom det velges en løsning med økt sjødeponering.

Omleggingen av deler av produksjonslinjen vil ha stor betydning for de virkninger som vil følge av tiltaket, og planprogrammet tar utgangspunkt i de mulige løsninger som er aktuelle. SVG har gjennomført et utredningsarbeid, hvor ulike løsninger er vurdert, for selve produksjonen, deponering av avgangsmasser og de aktuelle transportløsninger. Valg av løsning for utvidelse av produksjonen og deponering av avgangsmasser vil være avgjørende for avgrensning av influensområdene, jf. kapittel 2.6.

Det er den formelle planlegging etter PBL som igangsettes med dette planprogrammet.

Gjennom planprogrammet skal følgende avklares:

- Hvilke alternativer er aktuelle og skal utredes?
- Hvilke virkninger skal utredes?

Med utgangspunkt i det som antas å være vesentlige problemstillinger skal det fastsattes et utredningsprogram, som definerer hvilke tema/spørsmål som skal utredes, og eventuelt spesifisering av krav til disse utredningene.

1.2 Bakgrunn

Det globale markedet for jernmalm er et av verdens største enkeltmarkeder og med kunder og produsenter over hele verden. Nesten all jernmalm går med til produksjon av stål. De største produsentene er land som Brasil, Australia og Sør-Afrika, mens de største kundene finnes i Kina, Japan og Korea.

Europa konsumerer omtrent 20 % av verdens mineraler, men produserer selv bare 3 %. EU har lansert en mineralstrategi hvor en hovedmålsetting er å øke den interne produksjonen for å redusere importunderskuddet. Den norske regjeringen har uttrykt støtte til denne strategien og erklært at Norge

vil bidra til en slik utvikling i EU. I dag er det kun Sverige og Norge som produserer og leverer jernmalm til det europeiske markedet, men også Finland er i ferd med å utvikle jernmalgruver og vil slutte seg til rekken av leverandører til EU markedet.

I en slik global markedssituasjon er det hele tiden et kontinuerlig press på produsentene for å opprettholde sin konkurransesituasjon og derved tilstrebe bærekraftighet og stabilitet i virksomheten. Nye gruver kommer stadig i produksjon, og felles for disse er at de kommer med lave kostnader og høy produktivitet, og legger derved ytterligere press på mange av de eksisterende produsentene, inklusive SVG.

Det globale markedet for jernmalm er dominert av tre store aktører, to fra Australia og en fra Brasil, som hver produserer mellom 250 og 300 millioner tonn pr år. LKAB i Sverige vil innen 2020 nær fordoble sin produksjon fra 26 millioner tonn p.a. i 2011 til 45 millioner tonn p.a. i 2020. Av nye gruver kan nevnes det norsk-svensk-finske Northland Resources som vil åpne to gruver i løpet av 2012–13, og transportere malmen til Narvik for videre utskipning til Europa og Asia. Northlands initielle kapasitet vil være rundt 5 mill. tonn, men den vil øke til mellom 8 og 10 millioner tonn i året i løpet av få år. Scandinavian Resources er også et nytt gruveselskap som er under oppstart i Sverige. Selskapet planlegger å skipe sin jernmalm ut over Narvik. Også her er det snakk om en oppstart på i størrelsesorden 3-5 millioner tonn jernmalm p.a.

I en slik konkurransesituasjon, er det stort press på en liten produsent som SVG. Norge er i tillegg et høykostland, og SVG må derfor fokusere på produktivitet for å forbedre konkurransekraften. I en slik strategi jobber SVG kontinuerlig med å redusere kostnadene, samt å utvikle teknologi, kompetanse og arbeidskraft for derigjennom å forbedre produktiviteten. En viktig komponent i strategien for å bedre konkurransekraften er en økning av produksjonskapasiteten for derved å redusere kostnadene per produsert tonn. Det er i et slikt lys bedriftens søknad om en dobling av produksjonskapasiteten må vurderes.

1.3 Medvirkning

Planfasen med planprogrammet legger til rette for at berørte grunneiere, naboer og offentlige etater blir orientert om prosjektet i en tidlig fase, slik at de kan komme med innspill til det videre planarbeidet. Ved høring av planprogrammet blir lovens krav til medvirkning ivaretatt. Høringsperioden er minst 6 uker.

Den første åpne invitasjon til medvirkning skjedde i forbindelse med dialogkonferanse 1 som ble holdt i Kirkenes 12. mai 2011. Under konferansen ble det holdt innlegg fra en rekke offentlige og private institusjoner om forhold som er viktig å legge til grunn for vurderingene knyttet til ønsket om en fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve. Nær 60 personer deltok i konferansen.

Neste åpne invitasjon til medvirkning skjedde i forbindelse med dialogkonferanse 2 som ble holdt i Kirkenes 14. november 2011. Konferansen ble organisert som gruppearbeid for å komme frem med moment/forhold som offentlige myndigheter, private organisasjoner og privatpersoner er opptatt av skal belyses under konsekvensutredningen. Det kom i alt 188 innspill/problemstillinger i forkant og under konferansen.

Første presentasjon av et grovkast til planprogram ble vist i Regionalt planforum for Finnmark 31. mai 2012. Regionalt planforum er sammensatt av representanter for statlige, fylkeskommunale og sametingets fagavdelinger. Regionalt planforum er derfor en viktig arena til å få innspill på forhold det er viktig å vurdere i det videre planarbeid.

Utvalg for plan og samferdsel i Sør-Varanger kommune vedtok å legge planprogramforslaget ut til offentlig høring/ettersyn i møte 21. juni 2012, sak 081/12. I forbindelse med høring av planprogram og varsling av oppstart av planarbeidet, ble det avholdt et åpent møte den 11. september 2012. Forslag til planprogram og aktuelle planområder ble presentert.

Det vil også holdes et nytt åpent møte i forbindelse med offentlig ettersyn av planforslaget, hvor planforslaget og konsekvensutredningen vil bli presentert.

2 Beskrivelse av tiltaket

Det planlagte tiltaket er å fordoble produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat) ved Sydvaranger Gruve AS. Bakgrunnen for tiltaket er beskrevet under forordet og kap. 1- Formål og bakgrunn. Den planlagte økning er fra dagens kapasitet på 2,8 millioner tonn/år til 5,6 millioner tonn/år jernmalm (magnetittkonsentrat).

Økningen kan i hovedsak skje ved at kapasiteten ved fabrikkianlegget i Kirkenes fordobles eller at et nytt fabrikkianlegg for den utvidede produksjonskapasiteten legges i Bjørnevatn. I begge tilfelle vil dagens fabrikkianlegg bli beholdt.

Dagens transportsystem mellom gruveområdet og Kirkenes kan sannsynligvis beholdes. Dog må konsekvensene av en økning av produksjonen utredes.

Dersom all produksjon blir anlagt i Kirkenes planlegges avgangsmassen fra produksjonen å bli deponert i sjøen. Dersom den nye produksjonslinjen blir lagt i gruveområdet vil avgangsmassen fra dagens anlegg fortsatt bli deponert i sjøen mens avgangsmassen fra det nye anlegget i Bjørnevatn, som tørrmasse, planlegges blandet inn i gråbergdeponi i samme område.

Konsekvensene av tiltakene vil bli utredet.

2.1 Sydvaranger Gruve AS i dag

Sydvaranger Gruve AS ble stiftet 23. april 2007 med formål å gjenåpne den tidligere gruvedriften ved Sydvaranger AS. Selskapet er heleid av det børsnoterte holdingselskapet Nothern Iron Ltd. som er notert på ASX-børsen i Sydney, Australia.

Jernmalmfeltet i Bjørnevatn, som ligger 10 km syd for Kirkenes, er 25 km² stort og inneholder 23 mer eller mindre adskilte jernmalforekomster av variabel størrelse og kvalitet. Hovedmineralene er magnetitt og kvarts.

I Kirkenes ligger oppredningsverket med en kapasitet på 2,8 millioner tonn magnetittkonsentrat/år. Selskapet forventer å nå den øvre kapasitetsgrense i 2012.

Transportløsninger: Råjernmalmen fraktes grovknust fra Bjørnevatn til Kirkenes med jernbane.

Deponering av avgangsmasser skjer til indre deler av Bøkfjorden.

2.2 Økning av produksjonen

Det planlegges for en økning i produksjonen av magnetittkonsentrat fra 2,8 millioner tonn/år til 5,6 millioner tonn/år.

Den planlagte økning i produksjonen forutsetter at dagens produksjonsanlegg utvides eller det bygges et nytt produksjonsanlegg i tillegg til det eksisterende. Lokaliseringsalternativene er a) innenfor industriområdet i Kirkenes, eller b) i Bjørnevatn-området. Utbygging i Kirkenes vil enten bli som påbygging på eksisterende fabrikkbygning, eller som eget produksjonsanlegg ved siden av.

Deponeringskapasiteten må utvides tilsvarende, og her er det tre ulike alternativer som vurderes: sjødeponering, våtdeponi på land og tørrdeponi på land. Dagens produksjon vil videreføre eksisterende deponiløsning i Bøkfjorden.

Alternativene for lokalisering av fabrikker og deponeringsalternativer må ses i sammenheng. Enkelte alternativer utelukker andre. Løsningene knyttet til transport av malm og avgangsmasser, samt vannforsyning, vil også avhenge av de nevnte valg for produksjon og deponering.

I kapittel 6 redegjøres det kort for de alternativer som er vurdert, og hvilke alternativer som utgår.

De alternativer som vurderes som aktuelle, og som konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i, beskrives der mer inngående.

Utgangspunkt for løsning for produksjonsøkning er følgende:

Alternativ 0 – Kirkenes: Eksisterende produksjonsanlegg i Kirkenes med sjødeponi videreføres som i dag.

Økningen av produksjonen med ytterligere 2,8 Mtonn/år konsentrat gjennomføres med en av de to følgende alternative løsninger:

Alternativ 1 – Kirkenes: Produksjonskapasiteten fordobles innenfor industriområdet i Kirkenes. Inklusive ny avgangsledning til sjø for den økte avgangsmassen.

Alternativ 2 – Bjørnevatn: Etablering av nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn inklusiv et landdeponi innenfor eller utenfor dagens konsesjonsområde.

Fordobling av produksjonen vil øke mengden av den massen som årlig deponeres. Sett i et langt tidsperspektiv, på bakgrunn av de malmressurser som er tilgjengelige og drivbare, vil total deponimasse blir den samme enten man velger alternativ 0 eller alternativ 1.

2.3 Deponeringsløsninger

Avgangsmassen fra eksisterende fabrikk deponeres i Bøkfjorden utenfor Kirkenes. Deponeringen skjer iht. utslippstillatelser gitt første gang 23.april 2008, siste gang fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) 24. mai 2012.

2.3.1 Utslippsbegrensninger – tillatelse datert 24. mai 2012

Klif har 24. mai 2012 gitt SVG endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Tillatelsen er ikke tidsbegrenset men tillatelsen er betinget av at SVG gjennomfører et undersøkelsesprogram for langtidsvirkning av flokkuleringskjemikaliene som benyttes, virksomheten skal ha system for erstatning av kjemikalier, overvåking av deponiet, økonomisk sikkerhet for at deponiovervåkingen blir gjennomført og utrede alternativ bruk av avgangen.

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for utslipp av avgang/suspendert stoff (SS) fra oppredningsverk til Bøkfjorden:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense	Midlertidig	Gjelder fra d.d.
Avgang, suspendert stoff (ss)	Oppredningsverk	Inntil 4,0 million tonn	år	d.d.
Flokkuleringsmiddel iht. Tillatelsens pkt. 1.2	Oppredningsverk	60 tonn	år	d.d.

Tillatelsen gjelder bruk av følgende flokkuleringskjemikalier:

Flokkuleringsmiddel	Gjelder fra	Gjelder til
Polyakrylamid	d.d.	
PolyDADMAC	d.d.	

2.3.2 Aktuelle flokkuleringskjemikalier

I utslippssammenheng benyttes det ulike begrep på de aktuelle flokkuleringsmidler. Vi skal med dette søke å klarlegge hva som ligger til grunn for utslippssøknader/utslippstillatelser

Handelsnavn	Aktiv stoff	Navn som er benyttet i søknad til Klif	CAS nummer
Magnafloc M 10 Magnafloc M 155	polyakrylamid	polyakrylamid	9003-02-3
Magnafloc M 1707 Magnafloc LT 37 Magnafloc LT 38	poly-diallyldimetyl ammoniumklorid	polyDADMAC	26062-79-3

Selskapet benytter nå Magnafloc LT 38 til å øke utfellingshastigheten av partikler i avgangen til sjø. Dette er et vesentlig tiltak for å hindre uønsket transport og spredning i fjordsystemet. Magnafloc LT 10 benyttes i fortykkeren for å hindre gjentetting i filter i gjenbruksprosessen for ferskvann. Klif har gitt SVG samtidig tillatelse til å bruke flokkuleringskjemikalier som er miljømessig bedre enn de tillatelsen gjelder for. Bruk av andre flokkuleringskjemikalier krever søknad om tillatelse til Klif.

SVG har det siste året utført et betydelig utprøvningsprogram for å finne gode substitusjonsprodukter. Det ble i virksomhetens søknad til Klif vedlagt dokumenter som beskriver kjemikalienes giftighet, risikovurdering (ytre miljø og arbeidsmiljø) og mattrygghet. Stoffene er også vurdert mot EUs kjemikalierregelverk, jf. veiledningsdokumentet for nedbrytbarhet, bioakkumulering og toksisitet. Tidligere benyttede utfellingskjemikalier er nå erstattet og bruken er iht. den gjeldende utslippstillatelsen.

2.3.2 Utslipp nytt tiltak

Tiltaket innebærer økning i mengder avgangsmasser som må håndteres. Sydvaranger Gruve har i dag en ikke tidsbegrenset utslippstillatelse på 4 millioner tonn avgangsmasse årlig til sjø. Forurensningsmyndigheten kan trekke tillatelsen tilbake dersom bl.a. risikoen for forurensning skulle være uakseptabel stor.

En fordobling av produksjonen vil maksimalt medføre en fordobling av avgangsmassen, sannsynligvis mindre avgangsmasse forutsatt forbedringstiltak i brytningen og prosesseringen (bruk av den best tilgjengelige teknologi (Best Available Technology (BAT))). Dersom hovedalternativ 1-Kirkenes blir valgt, vil all avgangsmasse gå til sjø-deponiet. Det vil ikke bli økt utslipp til sjø dersom hovedalternativ 2 – Bjørnevatn blir valgt. Avgangen fra denne prosessenheten vil da bli håndtert på land.

For hovedalternativ 1 – Kirkenes er det naturlig at det i samarbeid med fylkesmannen og Klif og som et ledd i konsekvensutredningen, blir utarbeidet et oppfølgingsprogram for utredningsaktiviteter aktuelle for fjordsystemet. Det er, gjennom tidligere søknadsprosess, etablert en god utredningsplattform for dette arbeidet.

2.4 Transport

Konsulentselskapet Noramco/Barr har i en Scoping Study vurdert ulike transportløsninger. Rørtransport av rå jernmalm fra Bjørnevatn til Kirkenes i stedet for jernbanetransport er beregnet til å være 10 X mer kostnadskrevende enn jernbanetransport. Det synes mulig å oppnå en fordobling av produksjonen ved å øke akseltrykket/bæreevnen på dagens vogner. Dette vil bli nærmere utredet.

Avhengig av valg av transportløsning vil det bli nødvendig med reguleringsplan for transportkorridorer eller mindre tiltaksområder. Konsekvensene av den transportløsning som anbefales må utredes.

Ved hovedalternativ 2 – Bjørnevatn vil det bli vurdert en løsning hvor magnetittkonsentratet transporteres med rør til Kirkenes. Denne rørledning kan med fordel legges langs jernbanetraseen.

2.5 Vannforsyning

Vannbehovet knyttet til en utvidelse av produksjonen må utredes. Dagens behov er 750 m³/time. En fordobling av produksjonen i henhold til hovedalternativ 1 - Kirkenes vil utvide behovet til 1.379 m³/time. Hovedalternativ 2 - Bjørnevatn vil ha et vannbehov på 848 m³/time.

Det må utredes hvordan vannbehovet kan løses, og konsekvensene av valgt løsning må beskrives.

2.6 Planområder og influensområder

Mens planområde 1 omfatter området innenfor for selve gruveområdet i Bjørnevatn, området som jernbanen legger beslag på samt arealene for fabrikanlegget i Kirkenes, vil influensområdet kunne være et langt større geografisk område. Det samme gjelder for planområde 2, som dekker det sjøområdet utenfor Kirkenes som er aktuelt for sjødeponering.

Det forutsettes at landdeponering vil skje innenfor planområde 1. Sjødeponering vil inngå i planområde 2. Strømningsforholdene og avgangsmassenes beskaffenhet vil bestemme hvor store deler av sjøen i Bøkfjorden og andre fjorder som vil påvirkes av deponeringen. Videre er Bøkfjorden del av et fjordsystem som inngår i nasjonal laksefjord utenfor Neidenelva.

Gitt produksjonsøkning og dermed også økning i malmtransporten mellom Bjørnevatn og Kirkenes, vil også hele korridoren på denne strekningen kunne berøres av eventuelle tiltak knyttet til denne

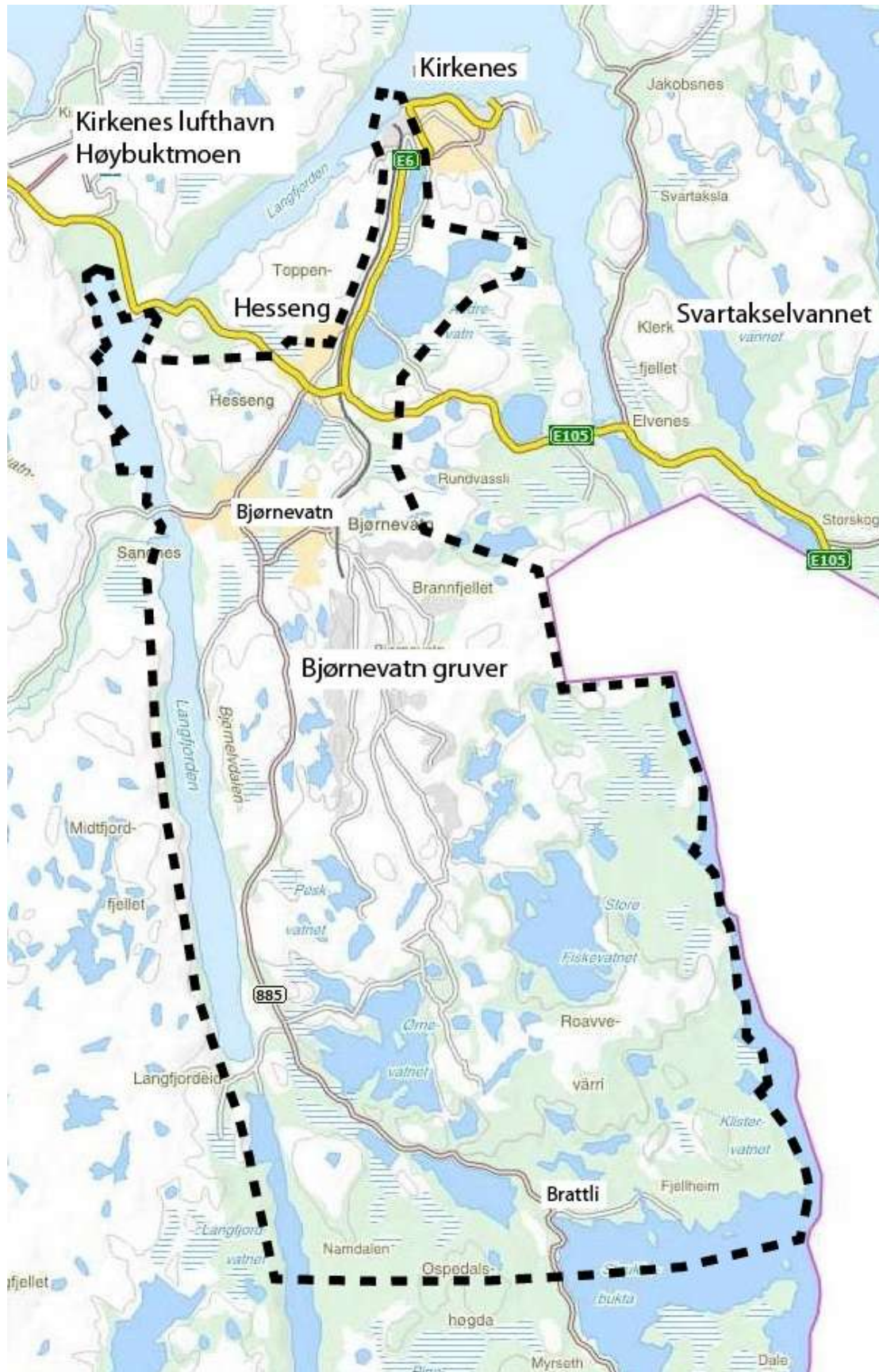
transporten. Dette kan være økt støy, eller konsekvenser for trafiksikkerheten i området? Boligbebyggelsen som ligger nær jernbanen i denne korridoren vil inngå i influensområdet. Det samme gjelder boligbebyggelsen inntil de deler av veinettet som benyttes i forbindelse med gruvedriften, enten dette er lastebiltransport eller personbiltrafikk i forbindelse med driften eller arbeidsreiser.

Trafikkøkningen vil også kunne medføre behov for utbygginger av transportinfrastrukturen. Ny atkomstvei til gruveområdet vil inngå i planen, og også i selve planområdet.

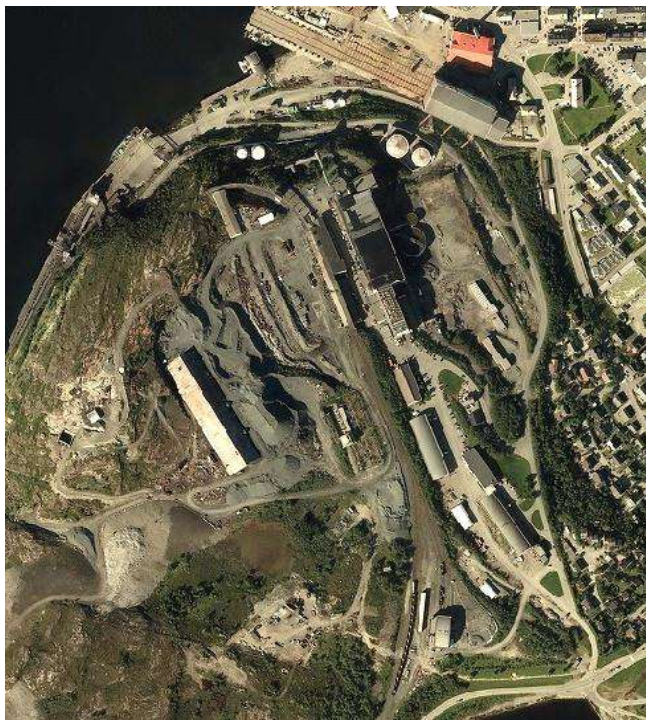
Videre vil det kunne bli aktuelt med tiltak langs jernbanen mellom Bjørnevatn og Kirkenes, som utløser krav om detaljreguleringer i en neste fase. Det vil være hensiktsmessig at konsekvenser av slike tiltak utredes i forbindelse med denne områdereguleringen.

På dette trinn i planprosessen er avgrensningen for planområdene trukket slik at man skal være mest mulig sikker på at utbygging og deponering vil ligge innenfor planområdet. Den endelige avgrensning av planområdet vil bli avklart gjennom planarbeidet, etter at alternativene er vurdert og det er kommet frem til anbefalt løsning. Planområdet vil de trolig dekke et mindre areal enn det som er vist i dette planprogrammet.

Avgrensningen av influensområdene vil inngå som del av konsekvensanalysene under de enkelte tema.

Kartutsnitt over planområde 1 – Gruveområdet, jernbane og fabrikkannlegg i Kirkenes

Flyfoto av fabrikkområdet i Kirkenes

Flyfoto av gruveområdet i Bjørnevatt

Kartutsnitt av planområde 2

3 Medvirkning

Formålet med dialogkonferansene har vært:

- Å rette søkelyset på alle aspekter og utfordringer som en produksjonsøkning vil føre med seg
- Å bidra til å foreslå løsninger på utfordringer og muligheter som ligger i en slik produksjonsøkning.

3.1 Dialogkonferanse 1

Dialogkonferanse 1 ble holdt 12. mai 2011 i Kirkenes. Konferansen ble innledet med innlegg fra kommunen, Sydvaranger Gruve AS, forskningsinstitusjoner, miljøorganisasjoner, fagmiljø innen gruvedrift.

Antall deltakere: 58 personer

Formål: Få en status på ulike sider ved virksomheten ved Sydvaranger Gruve AS, gjennom innlegg fra representanter fra næringslivet, spesielt gruveindustrien, og representanter fra ulike fagmiljøer innenfor forurensning og miljø samt miljøorganisasjoner. Alle innlegg ble etter konferansen sendt til deltakerne.

Program:

14:00	Velkommen og innledning	Sør-Varanger kommune Ordfører Linda B. Randal
14:25	Formålet med ønsket om produksjonsøkningen	Sydvaranger Gruve Adm.dir. John Sanderson
14:45	Forslag til planprosess og KU	Norconsult/Snorre Navjord
15:00	Samfunnsmessige konsekvenser ved industrietableringer i Finnmark	NHO/Dir. Marit H. Pedersen
15:20	Kaffepause	
15:35	Mineralavfallsdirektivet	Bente Sleire/Klif
15:55	Deponering på land og til sjø	Akvaplan Niva/G. Christensen
16:10	Hva er målet til Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden	Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden/Bernt Nilsen
16:30	Bransjeutfordringer innen Bergindustrien	Elisabeth Gammelsæter Norsk Bergindustri
16:50	Gruveindustri og samfunn	Norut/Per A. Emaus og Vigdis Nygaard
17:10	Kaffepause	
17:25	Havet som resipient	Jan H. Fosså/ Havforskningsinstituttet
17:45	Oppredning, flotasjon og kjemikalier generelt	NTNU/Prof. Knut Sandvik
18:00	Miljømessige utfordringer med land- og sjødeponi	Bellona/Gøril Tjetland
18:20	Malmressurser i Nord-Norge i et fremtidsperspektiv	Jørn Eldby/Sintef Nord
18:40	Innspill til den videre planprosessen og KU	
19:30	Meningsytringer og innspill fra deltakerne	
19:30	Avslutning	Ordfører Linda B. Randal

3.2 Dialogkonferanse 2

Dialogkonferanse 2 ble holdt 14. november 2011 i Kirkenes.

Antall deltakere: 53 personer.

Det var bred deltakelse fra lokale politikere, kommuneadministrasjonen, ansatte i Sydvaranger Gruve AS, forskningsinstitusjoner, interessegrupper og representanter for samfunn og næringsliv.

Formål: Få en bred dialog omkring det som antas å kunne være vesentlige konsekvenser av en 50 % økning i produksjonen ved SVG. Grunnlag for utarbeiding av forslag til planprogram.

Program:

1	Presentasjon
2	Introduksjon av opplegget <ul style="list-style-type: none"> • hva skal vi utarbeide • hvordan skal vi arbeide
3	Idédugnad – gruppearbeid (maks. 8-10 personer i hver gruppe) <ul style="list-style-type: none"> • Hva er aktuelle problemstillinger for planprogrammet • Hva er utredningsbehovet? (Hva vet vi og hva må vi utrede videre)
4	Felles <ul style="list-style-type: none"> • hver gruppe presenterer resultatet fra egen idédugnad
5	Oppsummering <ul style="list-style-type: none"> • søke å sy sammen/sammenstille idéene fra hver gruppe • søke å skape et bilde av alle temaene som deltakerne mener bør inngå i konsekvensutredningen (KU)
6	Bearbeide resultatet fra idédugnadene <ul style="list-style-type: none"> • søke å kategorisere forslag til tema som bør inngå i KU sitt planprogram

3.3 Aktuelle utredningstemaer og problemstillinger (fra dialogkonferanse 2)

Alle spørsmål og saker som ble tatt opp ble først drøftet i grupper, og deretter i plenum. Det ble gjort en grov inndeling i tre hovedgrupper: Naturgitte forhold – Samfunn – Teknologi. Det forslaget til utredningsprogram som er beskrevet i kapittel 7 er basert på det som kom frem på denne konferansen.

Følgende problemstillinger og spørsmål ble tillagt meget stor betydning av konferansedeltakerne:

- I Naturgitte forhold: Deponering av avgangsmasser, og da spesielt deponering i sjø.
- II Teknologi: Produksjonsprosessen, hvor man var opptatt av at miljøhensyn ble ivaretatt og at man er sikret at best tilgjengelig teknologi (BAT) blir benyttet.

- III Samfunn: Konsekvenser for lokalsamfunnet må tillegges stor vekt, hvordan tiltaket kan sikre nye basisarbeidsplasser i et langsiktig perspektiv, og at det igjen følges opp fra kommunens side for å sikre økt fast bosetting og mindre pendling.

I og II hører nært sammen. Bruken av kjemikalier i ulike trinn i produksjonsprosessen, som igjen bestemmer hvilke kjemikalier og mengder som inngår i de avgangsmasser som deponeres.

Deponeringsløsningen som velges vurderes som viktig, og det var et klart ønske at deponering på land måtte vurderes som en mulig løsning. Eventuelt en kombinert løsning, med både landdeponi og sjødeponi.

3.4 Vedlegg – Problemstillinger reist under dialogkonferansene

Som vedlegg til dette forslag til planprogram følger en sammenstilling av de 188 problemstillinger som ble reist under dialogkonferansene. Disse problemstillingene er gruppert som følger:

- Vedlegg 1.1 Naturgitte forhold
- Vedlegg 1.2 Samfunn
- Vedlegg 1.3 Teknologi

De enkelte problemstillinger vil bli behandlet under konsekvensutredningen og resultatet vil bli gitt vist som eksempel i det etterfølgende:

Tema (eksempel)	Stikkord	Henvisning til utredningsprogram
Deponiløsninger/- konsekvenser		
N-44	Vurdere landbasert deponi av avgangsmassen – deponi innen gruveområdet – og konsekvensene av slikt deponi	(Her vil det bli angitt hvor tema er behandlet i KU)

4 Dagens situasjon i planområdet og influensområdet

4.1 Gruveområdet i Bjørnevatn

Gruveområdet drives i henhold til godkjent mineralavfallsplan vist under pkt. 6.3.1 – Gråbergsdeponi – og godkjent reguleringsplan, godkjent 10.09.2008. Det utarbeides for tiden forslag til reguleringsplan for ny atkomst fra fylkesveg 885 til gruveområdet. Trafikken til og fra gruveområdet går i dag gjennom Bjørnevatn sentrum, nært barnehage- og skoleanlegg samt boliger. Ved å etablere ny atkomst til gruveområdet utenom tettbebyggelsen i Bjørnevatn forventes det en reduksjon av ulempene som arbeidsreiser og tungtrafikk gjennom tettstedet påfører lokalmiljøet.

4.2 Fabrikkområdet

Det er ikke gjort endringer i det ytre miljø rundt fabrikkområdet. Arbeidet knyttet til fabrikkområdet har i hovedsak dreid seg om tiltak for å bedre kvaliteten på magnetittkonsentratet. I løpet av 2012 forventes det at fabrikkområdet når produksjonskapasiteten på 2,8 million tonn magnetittkonsentrat per år.

4.3 Omfang, påvirkninger i Bøkfjorden

I forbindelse med utslippstillatelsen av 6. april 2011, med midlertidig tillatelse til bruk av flokkuleringskjemikaliene Magnafloc 1707, har selskapet gjennomført omfattende studier av vannbehandlingskjemikaliene og tilstanden i fjorden. Studiene er basert både på måling av effekter på marine dyr i akvarier og dyr utsatt i Bøkfjorden. Dyrene det er testet på er typiske arter for norske fjorder. Det er testet på arter som spises av mennesker og har kommersiell interesse. Det er lagt særlig vekt på testing av bunnlevende dyr siden disse vil komme i direkte fysisk kontakt med avgangsmassen.

Resultatet av undersøkelsene er gitt i NIVA-rapport l.nr. 6310-2012 – Overvåking av Bøkfjorden 2011 - og giftighetstesting av gruvekjemikaliene Magnafloc LT38 og Magnafloc 10.

Dypere deler av området fra Kirkenes og ut til Reinøya er klart påvirket av avgang med negative konsekvenser for bunnfauna. Overflatevannet (ned til minst 20 meter) er upåvirket av partikler fra utslippene.

Fra konklusjon i rapporten:

«De gjennomførte feltundersøkelsene viser at hovedinfluensområdet for utslippene fra SVG er området i Bøkfjorden innenfor Reinøya, men at det i dypere deler av vannsøylen utenfor Reinøya opptrer partikkeltetthet i vannet som ligger marginalt over det en antar er bakgrunnsnivå. Det ser i midlertidig ikke ut til at forekomst av slike partikler fører til en sedimentering som gir uheldige effekter på bunnfauna utenfor Reinøya. Innenfor Reinøya er det imidlertid i hovedsak svært dårlige forhold for bunnfauna.»

5 Foreliggende arealplaner og andre planforutsetninger

5.1 Kommuneplan for Sør-Varanger 2004-2016

Kommuneplan for Sør-Varanger 2004–2016 ble vedtatt i kommunestyret 5. oktober 2005.

I samfunnsdelen til kommuneplanen er følgende hovedmål definert:

«Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekt i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv»

Næringsutvikling er et av hovedsatsningsområdene til kommunen i perioden. Det skal settes av areal for næringslivets behov og nye næringsareal skal fortrinnsvis lokaliseres i nærheten av eksisterende areal til samme formål.

TEGNFORKLARING	Nåværende	Framtidig
BYGGEOMRÅDER (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 1)		
Bytebebyggelse	BB	BB
Tettebebyggelse	TD	TD
Boligområde	B	B
Beredningsområde	S	S
Forretning/ Industri	B16/B17	B16/B17
Fritidsbebyggelse	FB	FB
Offentlig bebygg	OB	OB
Almennytg	AO	AO
Friomsåde/gravtorealer/skytebaner	F16/F17	F16/F17
Annet byggeområde	ABC/CDP	CCP
Kommunalemtale	KA	KA
LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 2)		
LNF		LN
LNF spredt bolig		SB
LNF spredt holt		SH
LNF spredt arverv		SV
OMRÅDER FOR RÅSTOFFUTVINNING (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 3)		
Råstoff utvinning	RSU	RSU
OMRÅDER SOM ER BÅNDELAGT ELLER SKAL BÅNDELAGES (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 4)		
Bånd naturvern	BH	
Områder som skal reguleres		
Bånd forsvar		
SÆRSKILT BRUK ELLER VERN AV SJØ OG VASSDRAG (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 5)		
Akvakulturdømmeter nåværende	A	A
Natur-, friluft-, ferdsel-, fiske- og akvakulturområde	NFFA	
Natur-, friluft-, ferdsel- og fiskeområde	NFF	
Natur-, friluft- og ferdselsområde	NF	
Frisluftsområde snøbåttross	SFB	SB
VIKTIGE LEDD I KOMMUNIKASJONSSYSTEMET (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 6)		
Lokalvei	LV	LV
Lystolpe	LL	LL
Havn	H	HF
Hovedvei		
LINJESYMBOLER		
-----	Planens begrensning	
-----	Arealbruksgrense	
-----	Skottertype	
-----	Høyde begrensning flyplassen	
ANDRE SYMBOLER		
////	Koll utbyggingstilstand	

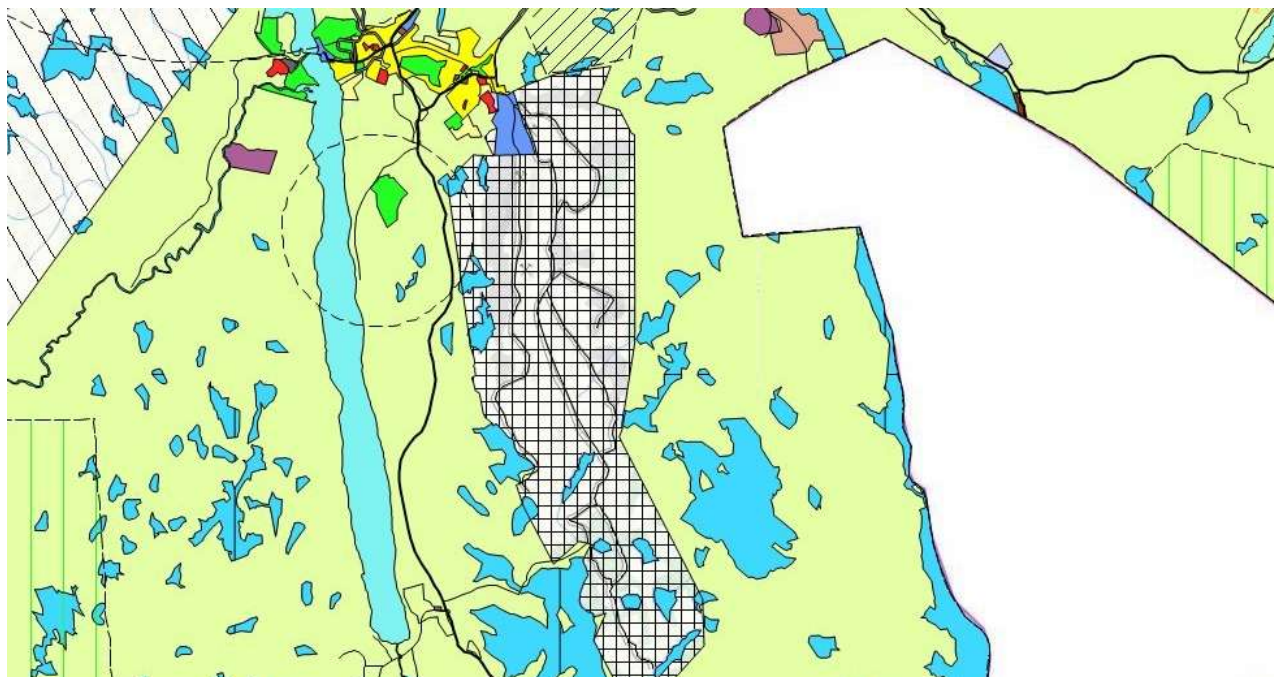
Kommuneplanens arealdel 2004 - 2016

Området som i kommuneplanens arealdel omfatter fabrikkområdet til Sydvaranger Gruve AS er avsatt til byggeområde – forretning/industri med hjemmel i da gjeldende Plan- og bygningslov, § 20-4, 1. ledd nr. 1. For det aktuelle området (B16 og B17) kan ikke utbygging skje før det foreligger bebyggelsesplan. Jernbanelinjen som vil inngå i områdereguleringen går hovedsakelig gjennom landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder).

Planutsnitt av kommuneplan for fabrikkområdet til Sydvaranger Gruve AS, BN16 og 17

Området som i kommuneplanens arealdel som omfatter gruveområdet til Sydvaranger Gruve AS er vist på vedlagte planutsnitt. Området er i kommuneplanen båndlagt med hjemmel i da gjeldende Plan- og bygningslov, § 20-4, 1. ledd nr. 4, med undertekst – *Områder som skal reguleres.*

Planutsnitt av kommuneplan for gruveområdet til Sydvaranger Gruve AS. Gruveområdet/-Konsesjonsområdet er vist med skravur

5.2 Kommunedelplan for kystsonen Sør-Varanger kommune 2004-2016

Kommunedelplanen skal være med på å sikre en forsvarlig og langsiktig forvaltning av sjøarealene og ressursene i havet. Planen er et tillegg til kommuneplanens arealdeler og består av arealplankart over kommunens sjøarealer og beskrivelse. Planen gir retningslinjer for: Akvakultur; flerbruksområde natur-, friluft-, fiske-, ferdsel- og akvakulturområde (NFFFA); friluftsområder; flerbruksområde natur-, friluft- og ferdselsområder (NFF); flerbruksområde: Natur-, friluft-, fiske-, og ferdselsområder (NFFF).

5.3 Reguleringsplaner

Områderegulering Kirkenes Industrial Logistics Area (KILA), vedtatt 25.04.2012

Planen grenser til fabrikkområde til Sydvaranger gruve AS. Formål med planen er å legge til rette for å utvikle eksisterende slambank i Langfjorden til havne- og næringsvirksomhet. Området er primært regulert til industri og kombinert industri/havneterminal samt havneområde i sjø.

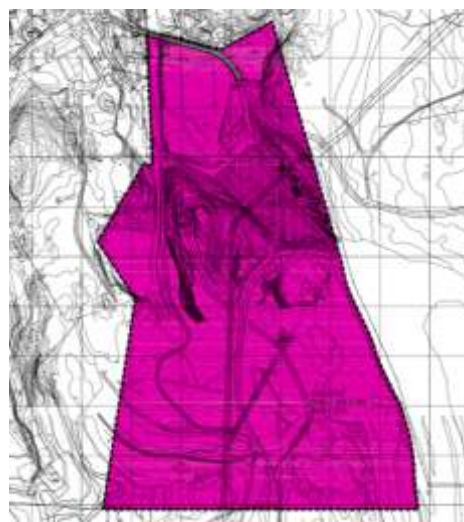
Reguleringsplan 080603 Sydvaranger park, Sentrumsnære områder, vedtatt 25.06.08.

Planen gjelder for området til Sydvaranger Eiendom AS. Planens hensikt er å legge til rette for byutvikling i Kirkenes sentrum samt å legge til rette for en utvikling som ivaretar muligheten for ny gruvedrift og industriell virksomhet i separasjonsverket og områdene vest for jernbanelinjen. Området er primært regulert til «forretningspark/ kontor/ bensinstasjon». Lokstallen ved jernbanen er vurdert bevaringsverdig og er i reguleringsplanen regulert til «spesialområde bevaring».

Reguleringsplan for Syd-Varanger industriområde Bjørnevatn, vedtatt 10.09.2008

Etter at Sydvaranger AS sin malmbaserte virksomhet ble nedlagt, ble reguleringsplanen utarbeidet for å kunne utvikle det tidligere verksområde ved Bjørnevatn iht. til ny strategiplan. Område er primært regulert til «industri», men inneholder også offentlige trafikkområder, fareområde for høyspenningsanlegg samt spesialområde bevaring. Reguleringsplanen opphever overlappende areal i Kommunedelplan for Kirkeneshalvøya (vedtatt 25.09.1995).

Kirkenes havn vedtatt den 25.09.01:

Området er primært regulert til «område for industri», «Havneområde/Kai» og «områder for industri/forretning/kontor» og «trafikkområde i sjø». Den delen som ligger innenfor den foreløpige plangrense er primært regulert til «område for industri».

5.4 Pågående planarbeid

Ny innfartsvei til Kirkenes

Statens vegvesen opplyser at det foreløpig ikke er tatt stilling til om det skal lages reguleringsplan for ny innfartsveg. Statens vegvesen er helt i startfasen i forhold til et plan/utredningsarbeid for vegløsninger i Kirkenesområdet. Dette arbeidet vil gjøre en helhetlig vurdering av veg/infrastrukturløsninger i Kirkenes-området, hvor ny innfartsveg også vil bli vurdert. Målet for utredningsarbeidet er å danne grunnlag for innspill (tiltak/prosjekter) til rulleringen av Nasjonal Transportplan (NTP) (dvs. for 2014-2023). Først når ev. tiltak/løsninger er avklart vil det være aktuelt å sette i gang et nærmere planarbeid.

5.5 Overordnede planforutsetninger

5.5.1 Regjeringens nordområdestrategi

Nye byggesteiner i nord - neste trinn i regjeringens nordområdestrategi

Regjeringens nordområdestrategi innebærer en kraftig satsning på næringsutvikling til lands og til havs og en opptrapping på investeringer til samferdsel, farleier og havner i nord. Nordområdesatsningen fokuserer på det nasjonale og det internasjonale. Dette dokumentet er både en oppsummering av alt arbeidet med nordområdestrategien fram til nå, og veien videre, et styringsdokument.

Ny minerallov ble vedtatt av Stortinget i 2009 og trådte i kraft fra 1. januar 2010. I statsbudsjett-sammenheng er det forutsatt bevilget 25 MNOK pr. år i perioden 2011-2014, til sammen 100 MNOK, til magnetisk kartlegging av mineraler fore hele Nord-Norge. Som en oppfølging av minerallovsarbeidet har regjeringen vedtatt at Nærings- og handelsdepartementet skal utarbeide en mineralstrategi som forventes å være ferdigstilt i løpet av 2012.

Forskningsinstitusjonene Norges Geologiske Undersøkelse (NGU), Northern Research Institute (NORUT), Norges Teknisk-Naturvitenskaplige Universitet (NTNU) og Stiftelsen for industriell og teknisk forskning (SINTEF) la 31.12.2010 frem rapporten – Industriell verdiskaping basert på geologiske ressurser i Nordområdene. Rapporten peker på store muligheter og verdiskaping ved å nyttiggjøre seg mineralressursene i nord. Spesielt pekes det på jernmalmressursene i Sør-Varanger og de industrielle muligheter som eksisterer i denne forbindelse.

5.5.2 Nasjonal laksefjord

Beskyttelsesregimet for nasjonal laksefjord er gitt av begrensningen "Virksomhet som innebærer risiko for alvorlig forurensning som kan skade villaksen tillates ikke". I St.prp. nr. 32 (15. desember 2006) "Om

vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale vassdrag og laksefjorder" gis det en mer detaljerte redegjørelse for beskyttelsesregimet utover det som tidligere har fremkommet i St.prp. 79 og i Innstilling til Stortinget nr. 134.

Neidenfjorden / Bøkfjorden er opprettet som nasjonal laksefjord av hensyn til laksebestanden i det nasjonale laksevassdraget Neidenelva. Neidenelva er Finnmarks tredje beste og blant landets ti beste laksevassdrag. To andre laksevassdrag munner ut i denne nasjonale laksefjorden. Neidenfjorden og Bøkfjorden utgjør et fjordsystem på om lag 35 km lengde.

5.5.3 Fylkesplan for Finnmark 2006-2009

Visjon: "Finnmark – der drømmer blir virkelighet"

Utfordringer: Arbeid – arbeid - arbeid

Arealpolitiske hovedmål: "Finnmark – der vi tar vare på miljøet, sikrer en langsiktig og bærekraftig arealpolitikk og en fornuftig bruk av naturressurser og kulturarv."

Næringspolitisk hovedmål: "Finnmark – der næringslivet er framtidsrettet og konkurransedyktig med økt verdiskaping og sysselsetting basert på fylkets fortrinn og muligheter."

Fylkesplanen gir retningslinjer for en rekke områder, blant annet

- retningslinjer for naturvern
- retningslinjer for hyttebygging, anleggsutbygging og masseuttak
- retningslinjer for reindriftens arealvern
- retningslinjer for stedsutvikling
- retningslinjer for fiskeri og kystsoneforvaltning.

En viktig faktor i forhold til utvikling av arbeidsplasser i Finnmark har vært satsingen mot Nordvest-Russland på områdene servicenæringer og produksjon for det russiske markedet. Den geografiske nærheten til Russland med stor befolkning og store markeder gir muligheter innen flere sektorer.

5.5.4 Internasjonale strategier for Finnmark fylkeskommune 2007-2010

Finnmark fylkeskommunes internasjonale engasjement er forankret i fylkesplanen for Finnmark 2006 - 2009. I visjonen og verdigrunnlaget uttrykker fylkesplanen at Finnmark gjennom et godt og velutviklet samarbeid med Russland og EU-landene Finland og Sverige skal legge grunnlaget for en positiv samfunnsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser i regionen.

Fylkesplanen har følgende delmål om det internasjonale samarbeidet:

«Å videreutvikle samarbeidet på Nordkalotten og med Nordvest-Russland»

5.5.5 Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet

Følgende overenskomster vil ha betydning for planarbeidet:

- Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon
- Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøvernområdet.

Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon

I november 1980 undertegnet den finske og den norske regjering en «*Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon*». Fylkesmiljøvernssjef Bente Christiansen (norsk leder), samt ordførerne/representanter fra Karasjok, Tana og Sør-Varanger kommuner er medlemmer av den norske del av kommisjonen.

Kommisjonen ga i møte 24.-26. mai 2011 følgende anbefalinger:

1. Konsekvensutredninger ved økning av produksjonsvolum Sydvaranger Gruve AS

Sydvaranger Gruve AS planlegger å øke produksjonsvolumet de nærmeste år fra 7 til 14 millioner tonn råmalm i året. Den norsk-finske Grensevassdragskommisjonen har tidligere (2009) gitt en anbefalt å vurdere miljøkonsekvensene for utslipp fra gruvevirksomheten. Kommisjonen er orientert om at det nå vil gjennomføres flere konsekvensutredninger. En av disse omfatter utslipp til fjordsystemet.

Kommisjonen anbefaler at Espoo-konvensjonens prinsipper anvendes i konsekvensutredningene, og at myndighetene og allmennheten i Finland og Russland blir invitert til å delta i prosessen.

Er det spørsmål til denne anbefaling, ta kontakt med fylkesmiljøvernssjef Bente Christiansen på telefon 789 50 373 eller mobil 971 85 280, e-post: bch@fmfi.no

Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøområdet

Under Artikkel II heter det:

Artikkel II

Dette samarbeidet har til formål å løse viktige miljøvernproblemer og å opprettholde den økologiske likevekt, og det skal blant annet omfatte utforskning av skadelige miljøpåvirkninger og utarbeidelse og realisering av tiltak for å forebygge dem og eliminere deres konsekvenser.

Samarbeidet skal realiseres innenfor følgende områder:

.....

- Vurdering av miljøpåvirkning,

.....

Under samarbeidet skal Avtalepartene vie oppmerksomhet til ny teknologi og utvikle prosjekter som kan forebygge miljøforurensning, og bidra til deres innføring.

Avtalepartene kan bli enige om annet samarbeid på miljøvernområdet på grunnlag av denne Overenskomst.

6 Alternativer

6.1 Innledning

Gjennom en Scoping Study har konsultentselskapet Noramco/Barr Ltd. foretatt en vurdering av aktuelle muligheter for utvidelse/fordobling av produksjonen. Følgende er vurdert: lokalisering av en utvidelse av produksjonen, aktuelle produksjonslinjer, transportløsninger og deponeringsløsninger. Her er det tatt med en vurdering av lokalisering av landdeponi, slik det ble uttrykt ønske om i dialogkonferansene. Dette gjelder landdeponi for våt avgangsmasse så vel som landdeponi for tørr avgangsmasse.

Foruten Hovedalternativ Alt. 0 Kirkenes : Dagens produksjonsløsning, 2,8 Mt jernmalm (magnetittkonsentrat), er det to hovedalternativ som utkrystalliserer seg:

1. Hovedalternativ 1 - Kirkenes
  - 1.1. Underalternativ 1 A: Utvidelse av produksjonen ved eksisterende fabrikk fra 2,8 Mtpa til 5,6 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat)
  - 1.2. Underalternativ 1 B: I tillegg til eksisterende fabrikk med en produksjon på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) lokaliseres en ny fabrikk ved siden av eksisterende fabrikk med tilsvarende produksjonskapasitet.
2. Hovedalternativ 2 – Bjørnevatn: I tillegg til eksisterende fabrikk i Kirkenes lokaliseres en ny fabrikk med en produksjonskapasitet på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) i gruveområdet i Bjørnevatn.

PRODUKSJONS- ANLEGG/DEPONI	Hovedalternativ Kirkenes		Hovedalternativ Kirkenes/Bjørnevatn
	Alt. 1 A	Alt. 1 B	Alt. 2
Lokalisering av produksjonsanlegg	Utvidelse av eksisterende fabrikk i Kirkenes fra 2,8 til 5,6 Mtpa jernmalmskonsentrat	I tillegg til eksisterende fabrikk, 2,8 Mtpa, lokaliseres ny fabrikk i Kirkenes, 2,8 Mtpa, ved siden av eksisterende fabrikk	I tillegg til eksisterende fabrikk, 2,8 Mtpa, i Kirkenes lokaliseres ny fabrikk, 2,8 Mtpa, i gruveområdet i Bjørnevatn
Deponiløsning 1	Alt. 1 A1 Sjødeponi	Alt. 1 B1 Sjødeponi	Alt. 2.1 Sjødeponi
Deponiløsning 2	Alt. 1 A2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse	Alt. 1 B2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse	Alt. 2.2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse
Deponiløsning 3	Alt. 1 A3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse	Alt. 1 B3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse	Alt. 2.3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse
	Alternativ som tilrådes konsekvensutredet (se egen tabell med momenter)		
	Alternativ som <u>ikke</u> tilrådes konsekvensutredet (se egen tabell med momenter)		

Tabell som viser en oversikt over alternative produksjonssteder og deponiløsninger

6.2 Produksjonslinjer

Eksisterende produksjonslinje med kapasitet på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) i Kirkenes skal opprettholdes. Det vurderes at produksjonsøkningen skal skje ved å utvide eksisterende produksjonslinje, bygge en ny linje i Kirkenes eller i Bjørnevatn med tilsvarende kapasitet som eksisterende produksjonslinje.

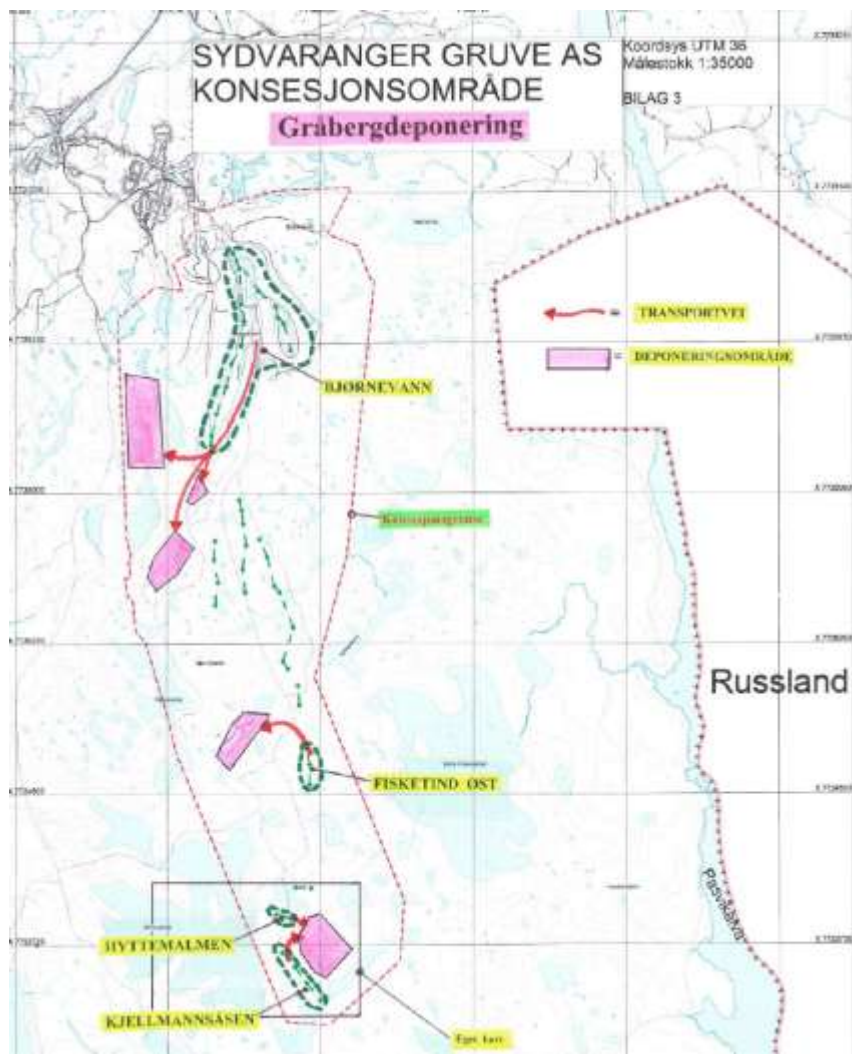
6.2.1 Utredningens omfang

Det skal gjøres vurderinger av konsekvensene av lokalisering av ny produksjonslinje i henhold til de alternativ som er tilrådd under pkt. 6.1.

6.3 Landdeponering

6.3.1 Gråbergsdeponi

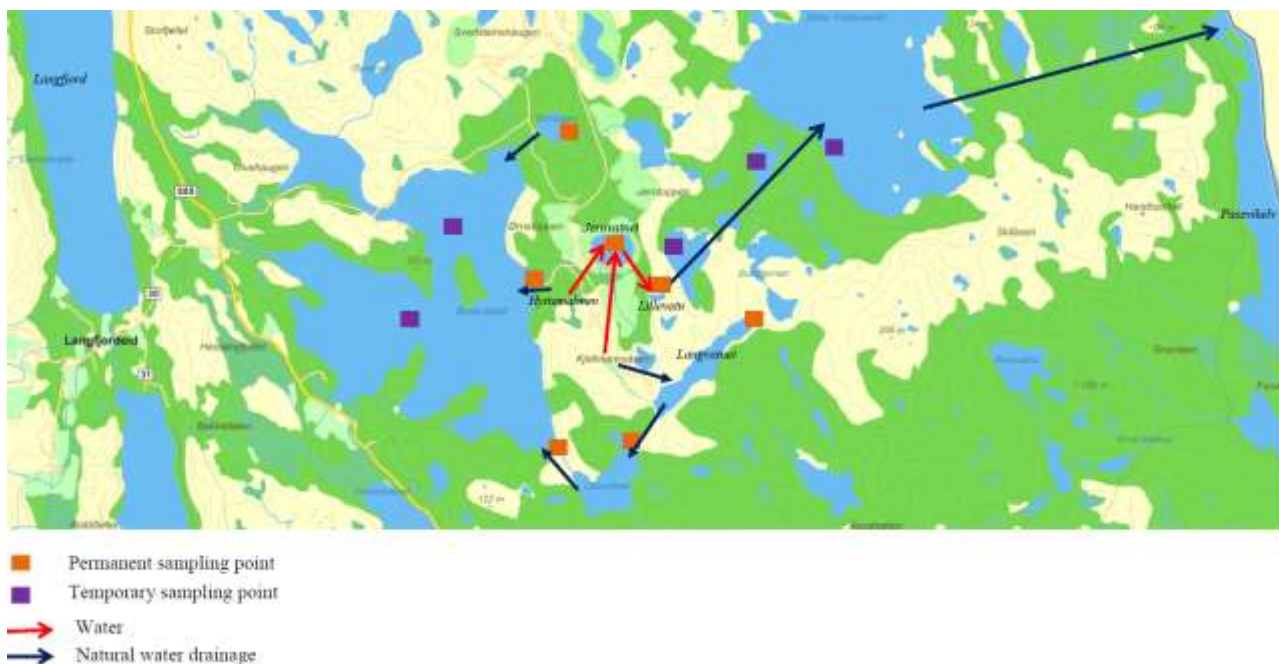
Sydvaranger Gruve AS har godkjent mineralavfallsplan. Gråbergsdeponiene i Bjørnevatn er godkjent som vist på etterfølgende figur.

Kartutsnitt over gruveområdet i Bjørnevatn med gråbergdeponering og planlagte transportveier fra dagbruddene

I tilknytning til deponeringen er det etablert vannprøvepunkt i gruveområdet og prøvetaking i influensområdet for å følge med at vannet ikke inneholder forurensning fra gruvevirksomheten.

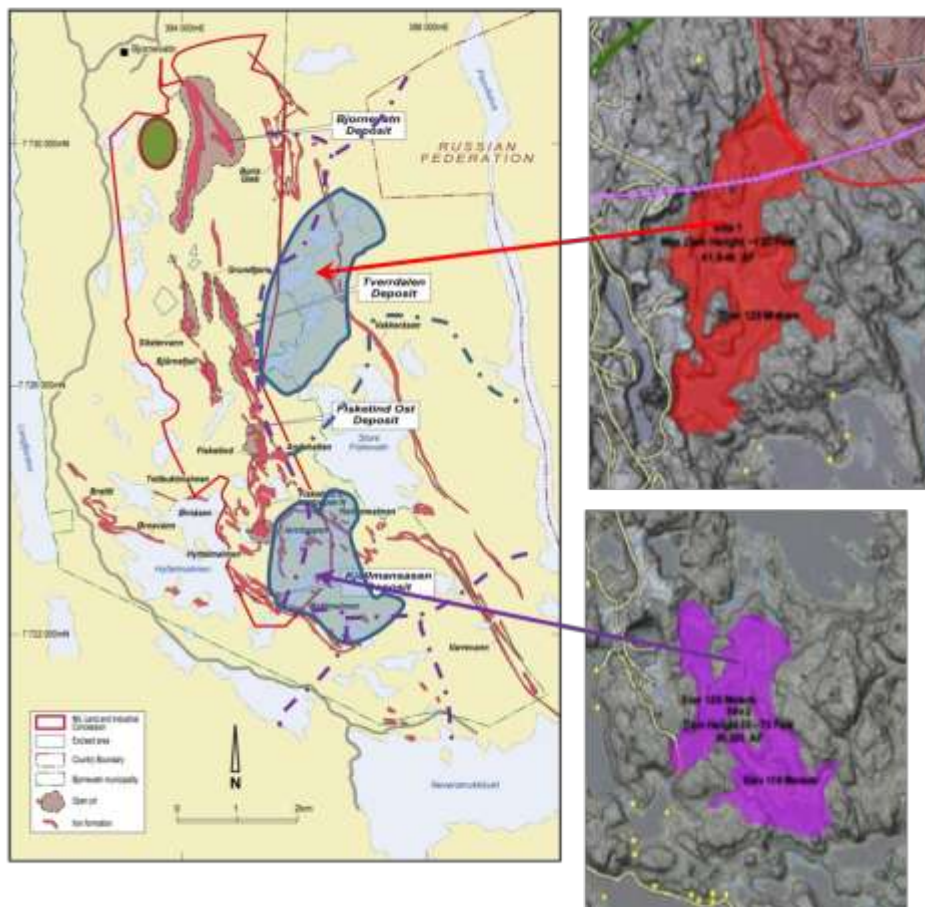

Figur som viser som eksempel oversikt over vannprøvepunkter i gruveområdet- syd

6.3.2 Landdeponi av våt avgangsmasse - våtdeponi

Blant deltakerne i dialogkonferansene ble det etterlyst en vurdering av alternative deponeringsmetoder og deponeringsområder av avgangsmassen som landdeponi.

Aktuelle lokaliteter for deponering av våt avgangsmasse er vurdert av Noramco/Barr og vist på etterfølgende figur.

Figur som viser gruveområdet i Bjørnevattn og aktuelle lokaliseringsteder for deponering av våt avgangsmasse

Området i nord, området Langvatn-Store Tverrvatnet, ligger i sin helhet utenfor både det nye og det gamle konsesjonsområdet. I tillegg ligger det innenfor nedslagsfeltet for Pasvikelva.

Området i sør ligger delvis utenfor eksisterende konsesjonsområdet, men i sin helhet innenfor det gamle konsesjonsområdet. Også store deler av dette området ligger innenfor nedslagsfeltet for Pasvikelva.

Følgende vurderinger er gjort omkring våtdeponi:

- Det vil trolig bli en krevende og langvarig prosess med myndighetene for å oppnå de nødvendige tillatelser for en deponeringsløsning som har potensial for grenseoverskridende forurensning (Pasvikelva) og konflikt med nasjonal laksefjord.
- Bruk av ferskvann i forbindelse med transport av avgangsmasse til deponiet er en ikke-bærekraftig løsning. Bruk av sjøvann som transportmedium vil være uaktuelt grunnet forurensningsmuligheter og bruke av ferskvannsresipienter.
- Krever fokus på konsentrasjon av eventuelle kjemikalier i avgangsmassen.
- Deponiet må ikke komme i konflikt med potensielt uttak av drivverdige malm.

Alternativet med våtdeponering er derfor ikke videreført og konsekvensutredet ytterligere. Hovedgrunnen er at de aktuelle områdene i hovedsak ligger innenfor nedslagsfeltet til Pasvikelva, samt at registrerte malmressurser vil bli overfylt.

6.3.3 Landdeponi av tørr avgangsmasse - tørrdeponi

Løsningen for avgangsmasse fra en produksjonslinje lokalisert i Bjørnevatn kan være å blande inn avgangsmassen i form av tørrmasse sammen med gråbergsavgangen. En slik løsning må vurderes nærmere og konsekvensutredes.

6.4 Sjødeponering

Sydvaranger Gruve AS har tillatelse sist av 24. mai 2012 til å deponere inntil 4 millioner tonn avgangsmasse pr. år. Denne tillatelsen er «evig» med mindre det oppstår spesielle forhold som gjør at den trekkes tilbake av myndighetene.

Tillatelse gjelder bruk av flokkuleringskemikaliene Magnafloc 10 og Magnafloc LT38 i produksjonen og følgelig avgangsmassen innenfor en årlig mengde på til sammen 60 tonn regnet som virkestoff. Utvidelse av virksomheten ved SVG utløser krav om ny utslippstillatelse for det tilfellet at avgangsmassen pr. år øker ut over 4 millioner tonn/år samt bruk av flokkuleringskemikalier.

Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA) har på vegne av Sydvaranger Gruve AS gjennomført en registrering av forholdene i Bøkfjorden som følge av utslipp fra konsentratproduksjonen. Det er aktuelt å fortsette med et oppfølgingsprogram for å registrere langtidsvirkningen i sjømiljøet i Bøkfjorden ut mot Varangerfjorden samt de nordøstre deler av Korsfjorden som følge av utslippene fra Sydvaranger Gruves produksjon.

Omfang av sjødeponi som følge av en fordobling av produksjonen utredes, planlegges som områdereguleringsplan og konsekvensutredes. Omfanget av sjødeponiet søkes visualisert. Det fremmes også forslag til rekkefølgebestemmelser.

7 Vesentlige problemstillinger og utredningsoppgaver

I forslaget til planprogram er det gitt en kort beskrivelse av antatte vesentlige virkninger av planforslaget for miljø, naturressurser og samfunn. Dette er gjort for alle aktuelle tema, og for hvert tema er det gjort en beskrivelse og presisering av hva konsekvensutredningen skal svare på. Når det gjelder hva som er vesentlige virkninger er det lagt stor vekt på hvor beslutningsrelevant virkningen antas å være.

Det forutsettes at de enkelte tema utredes i henhold til de metoder som foreskrives, slik disse er beskrevet i aktuelle metodehåndbøker.

7.1 Naturmiljø – på land

Definisjon av tema

Temaet defineres her som mangfold av naturtyper og arter.

Utredningen skal omfatte viktige lokaliteter, resipienter og biologiske verdier. Både områder i planområdet og influensområdet skal inkluderes.

Begrunnelse for utredning og utforming

Teamet omfatter naturmangfoldet i sjø og på land. I tiltaksområdet vil det bli iverksatt aktiviteter som berører nye områder. Naturmangfoldloven og Vannforskriften er sentrale regelverk i forhold til å kartlegge påvirkningen og bærekraften på biologisk mangfold, og stiller krav til registreringer og konsekvensvurderinger.

Utredningens omfang

Det gjennomføres en forstudie, med oversiktskartlegging av vegetasjon og naturtyper i planområdet rundt gruveområdet i Bjørnevatn.. Formålet er å få en vurdering av potensialet for verdifulle naturverdier i området på bakgrunn av eksisterende informasjon og en oversiktsbefaring i området.

På bakgrunn av eksisterende informasjon skal områder med særlig potensial for naturverdier befares i felt av personer med kompetanse på botanikk, vegetasjon, fugl og vilt.

På bakgrunn av forstudien og feltarbeidet utarbeides det en rapport som oversiktlig beskriver naturverdiene i området og peker på spesielle verdier som det skal tas hensyn til videre i planprosessen. Det gjøres en vurdering av kunnskapsgrunnlaget i området sett i forhold til kravene i naturmangfoldloven og utarbeides en anbefaling for nødvendige oppfølgende undersøkelser.

På dette grunnlag besluttes det hva som skal gjennomføres av nødvendige oppfølgende undersøkelser.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Bestemmelsene §§8-12 i naturmangfoldloven skal vurderes for tiltaket.

7.2 Naturmiljø – i sjø

Definisjon av tema

Temaet er definert som mangfold av naturtyper og arter. Utredningen skal omfatte viktige lokaliteter, resipienter og biologiske verdier.

Begrunnelse for utredning og utforming

I tiltaksområdet vil det bli iverksatt aktiviteter som berører nye områder.

Naturmangfoldloven § 10 krever at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Av føre-var prinsippet følger det at når beslutningsgrunnlaget om påvirkninger på naturmangfoldet er utilstrekkelig, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade. Vannforskriften er sentralt regelverk i forhold til å kartlegge påvirkningen og bærekraften på biologisk mangfold. I forhold til vannforskriften karakteriserer Fylkesmannen Bøkfjorden-midtre, som følge av kvalitetselementet bunndyr, til svært dårlig økologisk tilstand. Økologisk tilstand i vannforekomsten er påvirket av avgang fra SVG.

SVG har igangsatt et overvåkingsprogram i sjø som i 2011 bl.a. omfatter hydrografi og partikkelspredning, sedimentprofilfotografering og biomarkøranalyse. I tillegg overvåker SVG utviklingen av topografien på sjøbunnen i deponiområdet med sonar og dykkerinspeksjon fire ganger i året. Klif har i sin tillatelse (mai 2012) til SVGs virksomhet pålagt virksomheten å etablere et undersøkelsesprogram for å avklare evt. langtidsvirkninger av flokkuleringskjemikalier og deres nedbrytningsprodukter i avgangen i sjødeponiet.

Dagens deponeringsløsning bidrar til et influensområde avgrenset ut til Reinøya, ca. 6 km fra utslippsstedet: Dette er basert på følgende observasjoner:

I hele fjordsystemet er overflatevannet ned til minst 20 m dyp upåvirket av partikler fra utslippet av avgang fra SVGs virksomhet.

I de dypere deler av fjorden mellom Kirkenes og Reinøya er biota klart påvirket av avgang.

Utenfor Reinøya er det observert et vannsjikt på tykkelse ved bunnen på minst 50 m som er svakt partikkelpåvirket, men uten påviste konsekvenser for bunnfaunaen.

Biomarkøranalyser viser noe svekket helsetilstand (den biologiske effekten ble vurdert som liten) innenfor 3 km fra utslippsstedet.

SVG er videre med i prosjektet «Improved Submarine Tailing Project (STP)» som skal gi ny kunnskap om forhold som kan gi raskere reetablering av sjøbunnen. Reetablering av sjøbunnen etter opphør av avgang tar gjerne 10 år.

Utredningens omfang

Det skal legges vekt på å fremskaffe en tilstrekkelig god beskrivelse av naturtyper og livsformer. Identifisering av naturmiljøet er i sjø avgrenset til deponiområdet og et tilhørende definert potensielt influensområdet.

Delutredningens fokusområde, Marint miljø

Foreta en gjennomgang av å sammenstille resultater fra eksisterende undersøkelser, relevante overvåkingsresultater og STP-prosjektet i Bøkfjorden.

Beskrive de fysiske og kjemiske og biotiske tilstander i fjorden, herunder sirkulasjonsmønster, turbulens og ferskvannsutslipp, fordeling av hard og bløtbunn, trekke eksisterende yttergrense deponi - influensområdet og beskrive nåværende overflate, bunnfauna og eventuelt dypvannsfisk. Identifisere resipientens sårbarhet og potensial for forbedring av økologisk tilstand.

Identifisere de viktigste arter i sjø (hard- og bløtbunnsflora/fauna), herunder evt. rødlistearter, koraller mv.

Beskrive fremmedarter i sjø og eventuelle trusler knyttet til ballastering.

Beskrive laksestammen i den nasjonale laksefjorden, vurdere sårbarhet og potensial til å bevare og styrke denne.

Beskrive nytt marint verneområde i fjorden.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Utredningen må vurdere konsekvenser for laksen, også som følge av ikke-akutte operasjonelle driftsutslipp. Neidenvassdraget vurderes i forhold til verneplan for Neidenelva som et nasjonalt elvevassdrag. Det gjøres vurderinger av utslippenes potensial for påvirkning av all anadrom fisk, særlig laks men også sjøørret og sjørøye.

Aktuelle bestander av krepsdyr beskrives.

Konsekvenser for oppdrettsanlegg vurderes blant annet landanlegget Røye ved Ropelv og slaktermerder ved Jakobsnes.

Det gis en beskrivelse av deponiet i dag og i fremtiden, samt effekter av deponiet på tidlige livsstadier av fisk

Det skal gjøres kartlegging av plankton og gyteområder i planområdet og aktuelle influensområder.

Det skal gjøres vurderinger omkring sjømattrygghet.

Bestemmelsene §§8-12 i naturmangfoldloven skal vurderes for tiltaket.

7.3 Kulturminnevern/arkeologi

Definisjon av tema

Kulturminner er spor etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon. Kulturmiljø er en samling av kulturminner eller områder hvor kulturminner inngår som en del av en større sammenheng.

Begrunnelse for utredning og utforming

Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer er en del av våre omgivelser, og skal forvaltes og ivaretas som bruksressurs og som grunnlag for opplevelse og kunnskap.

Utredningens omfang

Det skal foretas en gjennomgang/registrering om potensialet for automatisk fredede kulturminner og kulturmiljø i området som kan bli påvirket av tiltaket. Det vil også bli tatt kontakt med Sametinget om disse forhold.

Det skal redegjøres for eventuelle fredede kulturminner og kulturmiljø i området, samt planforslagets innvirkning på kulturminnene/kulturmiljøene. Her inngår også nyere tids kulturminner, herunder krigsminner.

7.4 Marin arkeologi

Definisjon av tema

Kulturminner er spor etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon.

Begrunnelse for utredning og utforming

Det er ikke gjennomført noen marinarkeologisk registrering i de aktuelle sjøområder. Det finnes imidlertid registrerte krigsvrak i sjøen utenfor Kirkenes.

Det vil bli tatt kontakt med Tromsø Museum for å få foretatt de vurderinger/undersøkelser som er nødvendige.

Utredningens omfang

Det skal gjøres en vurdering om mulige marinarkeologiske forekomster i planområdet.

7.5 Landskaps – og terrengforming

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter tiltakenes innvirkning på landskapsbildet. Landskapets egnethet for plassering av bygg og deponier vurderes, samt eventuelle tilpasninger i terrenget.

Begrunnelse for utredning og utforming

Landeponi blir ofte markante innslag i landskapsbildet.

Utredningens omfang

Det skal gjøres en landskapsmessig vurdering av hvilken visuell påvirkning aktuelle deponiløsninger vil ha for omgivelsene. Det samme gjelder hvilken visuell påvirkning eventuelle nye jernbane- og veganlegg vil ha på landskapet. Det skal vurderes om det finnes gode avbøtende tiltak, som for eksempel buffersoner mot omkringliggende arealer.

Fabrikanleggets plassering i terrenget og tomtens egnethet skal vurderes. Det skal redegjøres for landskapskvaliteter i området.

Krav til metode er visualisering av hvordan gruveområde/deponiområde/baneanlegg vil vises i landskapet fra ulike ståsted.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Krav til visualiseringsmetode gjelder spesielt fotomontasje.

Direktorat for naturforvaltning og riksantikvarens veileder (2010) «*Fremgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi*» legges til grunn.

7.6 Utslipp til grunn og vann

Definisjon av tema

Teamet omfatter avrenning fra gruveområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

Forurensingsloven angir krav til utslipp og forholdet til eventuelt farlig avfall. Gruvedrift og malmutvinning produserer store mengder avfall av en svært variert sammensetning av avgangsmasser og kjemikalier. Det medfører at avfallet kommer inn under kategorien farlig avfall (Folkehelseinstituttet). Det er derfor spesielt viktig med god avfallshåndtering som skiller ut farlige komponenter fra vanlig avfallssortering. Det stilles krav til lagring av avfallsstoffene.

Utredningens omfang

Vurdere produksjons- og deponiløsninger ved Sydvaranger gruver.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Konsekvenser for berørte vannforekomster beskrives. Kartlegging og vurdering gjøres i henhold til Vannforskriftens vedlegg V.

Konsekvenser for drikkevannet skal beskrives og aktuelle tiltak utredes.

Byggeavstand til vassdrag skal vurderes.

7.7 Utslipp til sjø

Definisjon av tema

Temaet omfatter nasjonal laksefjord, effekter av gruvekjemikalier og partikler i avgangen som deponeres i sjø på biota og fysisk/kjemisk tilstand i resipient, og konsekvenser for annen næringsbruk av resipienten.

Begrunnelse for utredning og utforming

Forurensning og ivaretaking av biota og det fysiske/kjemiske miljøet i sjø reguleres av ulike lover og forskrifter. Forurensningsloven er sentral i forhold til tillatelse til utslipp. Mineralavfallsdirektivet skiller mellom deponering i sjø og på land. Vannforskriften er særlig sentral og gir rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre helhetlig beskyttelse og bærekraft. Naturmangfoldloven gir føringer som bl.a.

skal sikre bærekraft ut over økologiske prosesser. Nasjonal laksefjord og vassdrag har vernestatus og dette setter premisser for påvirkning.

Sydvaranger gruve har tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, jf. Klifs brev datert 24. mai 2012. Virksomheten kan slippe ut inntil 4 millioner tonn avgang og 60 tonn flokkuleringskjemikalier årlig. Det er pekt på behov for overvåking, måleprogram og videre undersøkelser og utredninger. Det er viktig med god industriprosess og bruk av miljøvennlige kjemikalier. Virksomheten har nå tillatelse til å benytte de mer miljøvennlige flokkuleringskjemikaliene Magnafloc 10 og Magnafloc LT38 i sin prosess. Disse kjemikaliene vil være med avgangen til sjø.

Fylkesmannen karakteriserer Bøkfjorden-midtre som følge av kvalitetselementet bunndyr, til svært dårlig økologisk tilstand. Økologisk tilstand i vannforekomsten er i svært stor grad påvirket av avgang fra SVG.

Bøkfjorden har som nasjonal laksefjord, krav til særlig beskyttelse mot skadelige inngrep og aktiviteter i vassdragene og mot oppdrettsvirksomhet, forurensning og munningsinngrep i de nærliggende fjord- og kystområdene.

Utredningens omfang

Det legges vekt på å fremskaffe en tilstrekkelig god beskrivelse av utslipp til sjø som viser om tiltaket er bærekraftig.

Identifisering av påvirkningen er avgrenset til deponiområdet og et tilhørende definert influensområde. Det vises til temaet Naturmiljø i sjø vedr. kunnskap om biota og fysisk/kjemisk tilstand i sjø-resipienten.

Delutredningens fokusområder:

Gjennomgang av kjemikalier og tilhørende volum som kan bli tilført sjø og identifisering av risiko for forurensning. Langtidseffekter relatert til flokkuleringskjemikalier og deres nedbrytningsprodukter i sjødeponiet skal utredes som ledd i tiltakets utslippstillatelse, jf. bl.a. tillatelsens pkt. 13.

Identifisere og visualisere omfanget av avgangsmasse/deponiet i sjø, herunder å beskrive transport og spredning av kjemikalier og partikler og innlagringen i deponiet.

Avklare i hvilket omfang tilførselen av avgangsmasse, flokkuleringskjemikalier og topografisk endring av sjøbunnen kan bidra til ulempe for laksen i fjorden. Risiko for akutt forurensning og påvirkning på laksen utredes under ROS-kapitlet. Vurdering av laksestammen i nasjonal laksefjord foretas i naturmiljøutredningen.

Beskrive potensialet for uakseptabel endret samlet belastning på naturmangfoldet i resipienten (influensområdet), herunder å vurdere påvirkning på biota, endringer i økologisk tilstand (ferringelse) og eventuelle konflikter mot annen næringsaktivitet/bruk av resipienten.

7.8 Støy

Definisjon av tema

Støy er definert som uønsket lyd. Utredningsteamet omfatter støy følger av tiltaket som berører omkringliggende boligområder og annen støyfølsom bebyggelse.

Begrunnelse for utredning og utforming

Gravedrift og malmutvinning medfører støy i forbindelse med sprenging og malmutvinning, og transport av malm mellom de ulike ledd i produksjonslinjen. Videre inngår støy i forbindelse med byggeaktivitetene. I driftsfasen vil trafikk mellom Bjørnevatn og Kirkenes medføre støy for nærliggende boligområder.

Det vil være behov for å lokalisere og utforme tiltakene slik at grenseverdier for støy overholdes.

Utredningens omfang

Det skal gjøres beregninger av og lages kart for støynivået i driftsfasen, som samsvarer med kilder nevnt ovenfor, samt at kritiske og sårbare områder for støy skal identifiseres. Støyforhold i anleggsfasen skal utredes.

7.9 Luftforurensning

Definisjon av tema

Utredningsteamet omfatter utslipp til luft som følger av tiltaket og som berører omkringliggende boligområder og annen følsom bebyggelse.

Begrunnelse for utredning og utforming

Gravedrift og malmutvinning medfører utslipp til luft i forbindelse med sprenging og malmutvinning, og transport av malm mellom de ulike ledd i produksjonslinjen.

Utredningens omfang

Det skal gjøres beregninger av og lages kart for utslippsnivået i driftsfasen for de aktuelle utslippskomponenter, som samsvarer med kilder nevnt ovenfor. Kritiske og sårbare områder for utslipp til luft skal identifiseres. Utslipp til luft i anleggsfasen skal utredes.

7.10 Transport og trafikk

Definisjon av tema

Utredningsteamet omfatter vegtrafikk og jernbanetrafikk, og forholdet til gående og syklende.

Begrunnelse for utredning og utforming

Det er tidligere gjort en analyse av de trafikale virkningene av samtlige nye utbyggingstiltak i Kirkenesområdet. Dette er gjort for Statens vegvesen, som ønsket et samlet bilde av fremtidig vegtrafikk.

Trafikksituasjonen må ses i sammenheng med utbyggingen av nytt boligområde ved Skytterhusfjellet, nytt sykehus ved Andrevann, og utbyggingen av Kirkenes Industrial Logistics Area (KILA). En fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve AS vil ha som konsekvens at antall arbeidsplasser økes og det genereres økt trafikk som følge av denne produksjonsøkning.

Utredningens omfang

Utredningen skal beskrive dagens situasjon med vekt på eksisterende infrastruktur og vegstandard. Det skal avklares hvordan det skal tilrettelegges for et effektivt kjøremønster i området, herunder vurdere

behov for nye veger, kryss og gjennomføring. Ulike atkomstløsninger vurderes. Forventet mengde trafikk må utredes, type trafikk til/fra gruveområdet og trafikkøkningen. Dimensjonering av vegsystemet i forhold til forventet trafikk og behovet for utbedringer må utredes.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Konsekvenser for gående og syklende skal utredes.

Det presiseres at forventet mengde trafikk må utredes for de aktuelle lokaliseringsalternativ: type trafikk til/fra gruveområdet og fabrikkområdet.

7.11 Nærmiljø og friluftsliv

Definisjon av tema

Temaet defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft, knyttet til bolig- og tettstedsnære uteområder, samt friluftsområder.

Begrunnelse for utredning og utforming

Utvidelser av gruvedriften vil medføre virkninger i nærmiljøet og i områder som i dag benyttes til friluftsliv både på land og i sjø/fjord. Det er flere aktivitetsanlegg, fotballbaner, leirduebane, skytebaner, friidrettsanlegg, turveier, orienteringsløyper og skiløyper innenfor planområdet (Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2006–2017). Selv om disse primært ikke berøres direkte av tiltaket skal konsekvensene for bruken av områdene likevel utredes.

Utredningens omfang

Følgende forhold skal belyses: Virkninger for områder som er viktig for nærmiljø og friluftsliv; lokale og regionale turområder; sti- og løypenett; utfartssteder og turmål; samt områder for eventuell rekreasjon i innsjø, nære rekreasjonsområder i tilknytning til boområder, skoler, barnehager og idrettsanlegg, opparbeidede og/eller tilrettelagte anlegg og turløyper, evt. regulerte friområder og områder som er regulert til spesialområde friluftsliv eller som er vernet/sikret på annen måte.

Ved deponering av avgangsmasser i sjø vil eventuelle virkninger for folks bruk av sjøområdene til rekreasjon bli vurdert.

Konsekvensene av planforslaget for friluftslivet skal vurderes.

7.12 Samiske interesser

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter de samiske interesser i området, i hovedsak knyttet til mineralressurser og samiske næringer i området. Konsekvenser for samiske kulturminner er også et aktuelt tema.

Begrunnelse for utredning og utforming

Sametinget har i juni 2010 vedtatt en mineralveileder for sikringen av hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved planer om faktiske undersøkelser, prøveuttak og drift av mineralressurser i tradisjonelle samiske områder. Mineralveilederen praktiseres i samhandlingen med mineralselskaper som vil undersøke og drifte på mineraler i samiske områder.

Utredningens omfang

Følgene for samiske interesser av en produksjonsøkning skal belyses.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det presiseres at samiske interesser omfatter rein, kulturminner samt sjølaksefiske mm.

Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B skal utredes.

Konsekvenser for Skoltekulturen skal utredes.

7.13 Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø

Definisjon av tema

Temaet omfatter folkehelse og barn og unges oppvekstmiljø, som boligforhold (bl.a. med hensyn på lek og rekreasjon for barn og unge), ytre miljø og sikkerhet, økonomi og arbeidsliv og medvirkning i planprosessen.

Folkehelse defineres som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid handler om å legge til rette for og fremme befolkningens helse og trivsel, og redusere faktorer som har negativ innvirkning (jf. Folkehelseloven § 3).

Begrunnelse for utredning og utforming

Plan og bygningsloven krever at all planlegging etter loven skal fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet (Plan og bygningsloven § 3-1). Videre sier loven at det skal vurderes om nye planer kommer i konflikt med barn og unges hensyn og interesser. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge (1989) har som formål å sikre at barn og unges interesser blir ivarettatt i planleggingen. Dette står også presisert i plan- og bygningsloven, § 1-1 Lovens formål. Det skal vurderes om nye planer kommer i konflikt med barn og unges hensyn og interesser.

Arealplanlegging legger føringer for arealbruken i lang tid fremover og påvirker folks levevaner for eksempel i forhold til nærhet til lekeplasser, rekreasjonsområder/muligheter for friluftsliv, sosiale møteplasser, skoler, barnehage, gang/sykkelveier, handel, etc. I tillegg kan tiltaket påvirke blant annet trafiksikkerhet og ytre miljøfaktorer som kan ha innvirkning på helse. Konsekvenser tiltaket har på lokalsamfunnet med hensyn på tilgjengelighet til arbeidsplasser har også stor betydning for folkehelsen på sikt.

Utredningens omfang

Det skal redegjøres for hvordan tiltaket generelt påvirker folkehelsen, med spesielt fokus på boligforhold (blant annet med hensyn på lek og rekreasjon for barn og unge), ytre miljø og sikkerhet, økonomi og arbeidsliv og medvirkning i planprosessen. Dette vil vurderes for befolkningen generelt og for barn og unges oppvekstvilkår spesielt.

Tiltakene og alternativene vil bli vurdert i forhold til:

Folkehelse generelt – beskrive hvilken påvirkning tiltaket vil ha på befolkningens helse og trivsel. Spesielt påvirkning på sosial ulikhet i helse og flere gode leveår i befolkningen. Dette vil være basert på en

helhetlig vurdering av de ulike temaene i utredningen som blant annet omhandler: Forurensning til sjø/land, støy, luftforurensning, transport og trafikk, nærmiljø og friluftsliv, samiske interesser, teknisk infrastruktur, samfunns- og næringsliv og kommunal økonomi.

7.14 Teknisk infrastruktur

Definisjon av tema

Temaet dekker veg- og avløps- og utslippsanlegg samt vannforsyning til produksjonsprosessen. I tillegg vil der redegjøres for nødvendig kraftforsyningsanlegg for å kunne gjennomføre økningen i produksjonen.

Begrunnelse for utredning og utforming

Planforslaget vil legge til rette for en dobling av produksjonen i forhold til dagens situasjon.

Utredningens omfang

Konsekvensutredningen skal inneholde vurderinger av kapasitet på teknisk infrastruktur i området, samt vurderinger av tiltak og investeringsbehov for å sikre tilstrekkelig kapasitet.

7.15 Samfunn og næringsliv - samfunnsregnskap

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter vesentlige samfunnsmessige konsekvenser av tiltaket, i hovedsak tiltakets virkninger på sysselsetting og næringsliv i kommunen, samt boligmarked og behovet for kommunal service og infrastruktur.

Begrunnelse for utredning og utforming

Dette vil være konsekvenser knyttet til demografiske endringer, virkninger for lokalt og regionalt arbeidsmarked, endringer i pendlingsomfang og pendling over landegrensene og virkninger for lokalt boligmarked. Slike endringer vil ha betydning for behovet for kommunal service og infrastruktur, som igjen vil ha betydning for kommunal økonomi..

Utredningens omfang

Bosettingsmønsteret, arbeidsmarkedet og sysselsettingen i kommunen beskrives, med framskrivninger frem til 2040. Det skal gjøres vurderinger for hvordan en produksjonsøkning med tilhørende økning i arbeidsstokken vil påvirke samfunnet og Sør-Varanger kommune. Det skal gjøres vurderinger av hvorvidt og eventuelt hvordan tiltaket kan påvirke befolkningsutvikling, arbeidsmarkedet, sysselsettingen og næringslivets kår i kommunen.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det skal gjøres også gjøres vurderinger av hvorvidt og eventuelt hvordan tiltaket kan påvirke boligbygging og næringsliv i kommunen.

Konsekvenser for fiskerinæring og kystkultur utredes.

Konsekvenser for havnevirksomhet utredes.

7.16 Kommunal økonomi

Definisjon av tema

Kommunal økonomi er en følge av i hovedsak lovbestemte kommunale tjenester. Omfanget av tjenestene har sammenheng med blant annet antall bosatte i kommunen, befolkningsstruktur, arbeidsmarked og sysselsettingstruktur.

Begrunnelse for utredning og utforming

En fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve AS vil forutsette en økning i antall sysselsatte ved bedriften. Ved en økning av antall sysselsatte vil behovet for kommunale tjenester og investeringer normalt øke. Det er derfor ønskelig å klarlegge hvilke konsekvenser vil tiltaket ha på kommunal økonomi.

Utredningens omfang

For å kunne vurdere konsekvensen av tiltaket på den kommunale økonomi vil det bli utredet

1. Finansieringsanalyse for de siste 10 år
2. KOSTRA-analyse
3. Demografisk analyse (befolknings-, arbeidsmarkeds- og sysselsettingsanalyse)
4. Konsekvenser for kommunens rammeoverføringer i økonomiplanperioden og de nærmeste 10 år/utvikling i de frie inntekter.
5. utfordringer for kommuneøkonomien

7.17 Virkninger for naboland

Definisjon av tema

Espoo-konvensjonen er en konvensjon om konsekvensutredninger for tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger. Konvensjonens formål er å forhindre, redusere og kontrollere vesentlige, negative grenseoverskridende miljøvirkninger. Norge har inngått følgende overenskomster med nabolandene:

- Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon
- Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøvernområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

I vannforsyningen til gruvedriften er det aktuelt å vurdere vassdrag med forbindelser inn i Russland og Finland. Det kan også være aktuelt å vurdere deponiløsninger som kan gi utslipp til ferskvann- og sjøområder som grenser til Russland. Neidenvassdraget ender ut blant annet i Korsfjorden og Bøkfjorden.

Utredningens omfang

Det vil bli belyst i utredningen forhold som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger.

Se for øvrig til pkt. 5.5.5- Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet.

7.18 Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap

Definisjon av tema

Utredning av risiko- og sårbarhet har som formål å gi grunnlag for å forebygge ulempe og risiko for skade på og tap av liv, helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mm.

Begrunnelse for utredning og utforming

I henhold til forskrift om konsekvensutredning vedlegg III bokstav b skal temaet beredskap og ulykkesrisiko utredes i henhold til PBL § 4-3. Det betyr at det i konsekvensanalysen utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse som tilfredsstillende følger følgende krav gjengitt i PBL § 4.3: "vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap."

Videre vil det i analysen tas hensyn til Byggeteknisk forskrift – TEK 10. Der stilles det sikkerhetskrav i forhold til naturfare (TEK 10 § 7-1,2,3 og 4), og det er gitt et generelt krav om at byggverk skal utformes og lokaliseres slik at det er tilfredsstillende sikkerhet mot fremtidige naturkrefter. Videre stiller Norges Vassdrags- og Energidirektorats (NVEs) retningslinjer 2-2011 Flaum og skredfare i arealplaner- krav om at det ikke skal bygges i utsatte områder, dette vil også bli hensyntatt i analysen.

Utredningens omfang

Det skal utføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for prosjektet. I ROS-analysen vurderes hvorvidt det planlagte tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier. Gjennom en ROS-analyse gjøres en systematisk gjennomgang av mulige uønskede hendelser, og det vurderes hvilken risiko disse hendelsene representerer.

Analysens hovedformål er å vurdere fremtidig utbygget område. Det er på nåværende tidspunkt identifisert at anleggsperioden kan bli komplisert og utfordrende. Det vil derfor også bli indentifisert og vurdert særskilte forhold ved denne fasen i analysen.

Delutredninger fokusområder:

Spesielle fokusområder i analysen vil være:

- Virksomhetsrisiko (driftsfase og anleggsperiode)
  - Brann/ eksplosjon
  - Akutt forurensning
  - Sjøverts transport
  - Kjemikaliehåndtering
- Infrastruktur (intern/ ekstern)
- Naturbaserte hendelser.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det presiseres at naturbaserte hendelser omfatter skred, flom og klimaendringer mm.

7.19 Forholdet til overordnede mål og retningslinjer

Følgende forhold må det redegjøres for:

- Statens/regjeringens mål for utvinning av naturressurser/malmressurser
- Nordområdesatsingen
- Diverse Stortingsproposisjoner
- Forholdet til naboland (Espoo-konvensjonen)
- Fylkesplan for Finnmark
- Energi- og Klimaplan for Sør-Varanger Kommune (2010-2020)

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Pkt. 1 og 2 endres til:

- Nasjonale mål for utvinning av naturressurser/malmressurser
- Nasjonale miljømål for nordområdesatsingen

7.20 Naturressurser - landbruk

Nytt tema tatt inn på bakgrunn av innkomne merknader.

Definisjon av tema

Temaet omfatter jord- og landbruksinteresser i planområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

Planområdet slik det foreligger i planprogrammet omfatter store og viktige landbruksområder med dyrka jord og dyrkbar jord.

Utredningens omfang

Planområdets avgrensning vurderes på bakgrunn av landbruksinteresser i planområdet.

Eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.

8 Planprosessen

Sør-Varanger kommune skal i løpet av 2012 utarbeide kommunal planstrategi. I forbindelse med behandlingen av planstrategien vil kommunestyret ta stilling til hvordan kommuneplanens arealdel skal rulleres.

Ut fra erfaringene de siste år etter vedtak om ny Plan- og bygningslov vil det være hensiktsmessig å utrede konsekvensene av tiltaket i en områdereguleringsprosess. Det er en stor og omfattende sak, som krever en slik planprosess. Dette forutsettes innarbeidet i kommunestyrets behandling av kommunal planstrategi i løpet 2012

Dette planprogrammet gjelder områderegulering for tiltak innenfor Sydvaranger Gruves industriområde i Kirkenes og gruveområdet i Bjørnevatn, og det influensområdet som følger av tiltaket. I tillegg til de to nevnte områder inngår også baneforbindelsen mellom områdene, som binder områdene sammen.

Det skal også utarbeides en områdereguleringsplan som omfatter deponiområdet i Bøkfjorden med influensområde.

Planprosessen er beskrevet innledningsvis i kap. 1 – Formål og bakgrunn.

Øvrige aktuelle planprosesser:

Det kan være aktuelt å utarbeide detaljreguleringsplaner for

- Fabrikkområdet i Kirkenes
- Transportsystemet mellom Kirkenes og Bjørnevatn
- Deler av gruveområdet i Kirkenes.

Vesentlige konsekvenser på overordnet nivå knyttet til disse detaljreguleringsplanene forutsettes utredet i forbindelse med områdereguleringen.

Tidsplan for planprogrammet (PP):

Møte med regionale myndigheter (planforum):	31. mai 2012
Behandling i utvalg for Plan og Samferdsel -	
Utlekking av PP, varsling av planoppstart:	21. juni 2012
Høring og offentlig møte om forslag til planprogram:	22.06.- 31.08.2012
Merknadsbehandling av forslag til planprogram	10.09. - 22.10.2012
Forslag til planprogram – Utv. Plan og Samferdsel	november 2012
Høring av planprogram – Miljøverndep. og andre	november 2012
Kommunestyret vedtar planprogram	desember 2012
Oppstart utarbeidelse av områdeplaner med KU	desember 2012